

ილიას უსთუნერი

მუზაფერ ქირი

Ilyas ÜSTÜNYER

Muzaffer KIR

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციები

(ენა, ლიტერატურა, ისტორია, ენოლოგია, ეთნოლოგია...)

TÜRKIYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN

(Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.)

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციებში
(ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურა, ეკონომიკა...)
ბიბლიოგრაფია

TÜRKİYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN
(Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.)
BİBLİYOGRAFYA

ილიას უსთუნერი, მუზაფერ ქირი
İlyas ÜSTÜNYER - Muzaffer KIR

1 სპიჯალი - თურქეთის პუბლიკაციებში
2 სპიჯალი - თურქეთის პუბლიკაციებში
საქართველო თურქეთის პუბლიკაციებში
Türkiye'deki Yayınlarda Gürcistan
- ნინი ლელუაშვილი

პირველი გამოცემა: 2017 წლის სექტემბერი, თბილისი, საქართველო
İlk baskı: Eylül-2017, Tiflis, Gürcistan

რედაქტორი: პროფ. მარიკა ჯიქია

Editör: Prof. Dr. Marika Cikia

3 სპიჯალი - თურქეთის პუბლიკაციებში
გამომცემლობა: Yayınlayan: უნივერსალი - ნინი ლელუაშვილი
International Black Sea University, LLC

სტამბა: გამომცემლობა "უნივერსალი"
Basım: Publishing House "UNIVERSAL"

დიზაინი: ნინი ლელუაშვილი
Tasarım: Nini Leluashvili

პუბლიკაციის # 10
IBSU Yayınları # 10

ISBN 978-9941-27-398-8

© İlyas ÜSTÜNYER - Muzaffer KIR
© International Black Sea University, LLC

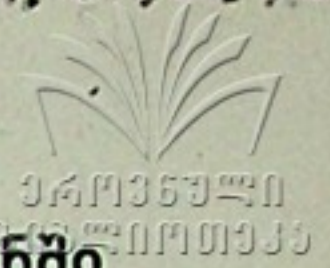
ნაშრომის სრული ან ნაწილობრივ გადაღება, მისი ელექტრონული ვერსიის გავრცელება, ინტერნეტში მისი გამოქვეყნება და შენახვა ჩაითვლება საავტორო უფლების დარღვევად, რასაც მოჰყვება შესაბამისი სამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

Eserin bütünüyle ya da kısmen fotokopisinin çekilmesi, mekanik ya da elektronik araçlarla çoğaltılması, kopyalayarak internette ya da herhangi bir veri saklama cihazında bulundurulması hak sahiplerinin maddi ve manevi haklarının çiğnenmesi anlamına geldiği için hak sahiplerine ilgililer hakkında yasal işlem başlatma hakkı vermektedir.

F 17.507
4

საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკა

ილიას უსთუნიერი 1973 წელს დაიბადა ბართინში (თურქეთი). საბაკალავრო პროგრამა დაასრულა გაზის უნივერსიტეტში, თურქული ენისა და ლიტერატურის სპეციალობით. საკანდიდატო დისერტაცია დაიცვა რუსეთში მეტაფორის თემაზე. სხვადასხვა უნივერსიტეტებში კითხულობდა ლექციებს ენათმეცნიერების, ენის ფილოსოფიის, უცხო ენის სწავლების თეორიის, შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობისა და ლიტერატურის თეორიაში. შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტის პროფესორი ილიას უსთუნიერი ამავე უნივერსიტეტში არის რექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში და თურქული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი. ის არის შემდეგი გამოცემების ავტორი და მთარგმნელი:

- ვ.მ. ალპატოვი, სოციოლინგვისტური პრობლემები საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა სივრცეში: 150 ენა და პოლიტიკა (1917-2000), (მთარგმნელი: ილიას უსთუნიერი). გამომცემლობა: "გეჯე", ანკარა-2016 [თურქულად],
- თურქოლოგიის ფუძემდებელი საქართველოში: სერგი ჯიქია (ბიო-ბიბლიოგრაფია), შემდგენელი: ია დუდუჩავა. (თურქულად მთარგმნელი: ილიას უსთუნიერი), გამომცემლობა „ფალეთი“, კონია/თურქეთი-2014,
- შრომები თურქულ ლიტერატურაზე საქართველოში (დისერტაციები), გამომცემლობა „ფენომენი“, ერზურუმი/თურქეთი-2013, [თურქულად],
- ნარკვევები ქართულ ენასა და ლიტერატურაზე, გამომცემლობა „კაკნუსი“, სტამბოლი/თურქეთი-2010, [თურქულად],
- მთა „Kaf-ის“ სამხრეთი მხარე, საქართველო: იდენტობა, კულტურა, ტრადიცია. გამომცემლობა - „კაკნუსი“, სტამბოლი/თურქეთი- 2010, [თურქულად],
- თურქულ-რუსული სასაუბრო (ლექსიკონით) (თანაავტორი: გულნარა დიასამიძე), შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი-2006.

İlyas ÜSTÜNYER - 1973'te Bartın'da doğdu. Orta öğrenimini Bartın'da tamamladı. Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Rusya'da metafor konusu üzerine doktora yaptı. Değişik ülkelerde "Dilbilim", "Dil Felsefesi", "Yabancı Dil Öğretim Teorisi", "Edebiyat Teorisi" ve "Karşılaştırmalı Edebiyat" dersleri verdi. Uluslararası Karadeniz Üniversitesi'nde akademik işlerden sorumlu rektör yardımcısı ve Türk Filolojisi Bölüm Başkanı Prof. Dr. İlyas Üstünyer'in yayınlanmış telif ve çeviri kitapları şunlardır:

- V. M. Alpatov, *Sovyet ve Sovyet Sonrası Coğrafyada Sosyo-Lengüistik Sorunlar: 150 Dil ve Politika 1917-2000*, (Çvr.: İlyas Üstünyer), Gece Kitaplığı, Ankara-2016.
- *Gürcü Türkolojisinin Kurucusu: Sergi Cikia*, Hazırlayan: Ia Duduçava (Çvr.: İlyas Üstünyer), Palet Yayınları, Konya-2014,
- *Gürcistan'da Türk Edebiyatı Çalışmaları: Lisans Üstü Tezler*, Fenomen Yayınları, Erzurum-2013,
- *Gürcü Dili ve Edebiyatı Üzerine Okumalar*, Kaknüs Yayınları, İstanbul-2010,
- *Kaf Dağı'nın Güney Yüzü Gürcistan: Kültür, Gelenek, Mekân, Kimlik*, Kaknüs Yay., İstanbul-2010,
- *Sözlüklü Türkçe-Rusça Konuşma Kitabı* (Ortak yazar: Gülnara Diasemidze), Uluslararası Karadeniz Üniversitesi Yayınları, Tiflis-2006.

მუზაფერ ქირი 1976 წელს დაიბადა ქ. სამსუნში (თურქეთი). საშუალო სკოლა დაამთავრა სამსუნში. 2001 წელს ნარჩინ-ებით დაამთავრა აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი, ქართული ენის, ლიტერატურისა და აღმოსავლეთმცოდნეობის სპეციალობით. 2010 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე: „ნოდარ დუმბაძის რომანი „მე ვხედავ მზეს“ თურქულად“ (ხელმძღვანელები: ა. ნიკოლეიშვილი, ც. აბულაძე). იკვლევს ქართულ-თურქული ლიტერატურული ურთიერთობების, თარგმანის თეორიისა და ქართული ფოლკლორის საკითხებს. გამოქვეყნებული აქვს 2 ნიგნი სახელწოდებით:

- „ლიტერატურულ-კულტურული პროცესები საქართველოში XX საუკუნის პირველ ნახევარში“ გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2014-თბილისი;
- „მე-20 საუკუნის ქართული ლიტერატურის მიმოხილვა (პერიოდიზაცია-ლიტერატურული მიმდინარეობებისტილი)“, (თანაავტორი: ავთანდილ ნიკოლეიშვილი), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა-2016.

ქართული ლიტერატურის შესახებ გამოქვეყნებული აქვს 18 სამეცნიერო ნაშრომი.

Muzaffer KIR - 1976'da Samsun'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimi Samsun'da tamamladı. 2001 yılında Gürcistan Akaki Tseretili Devlet Üniversitesi'nde Gürcü Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü dereceyle bitirdi. Aynı üniversitede Modern Gürcü yazarlarından "Nodard Dumbadze'nin Güneşi Görüşüyorum Adlı Romanın Türkçe Çevirisinin Kaynak Metinlerle Karşılaştırılması" (Danışmanlar: A. Nikoleişvili, Ts. Abuladze) adlı tezi ile doktor oldu. 2011 yılında Gürcistan Uluslararası Karadeniz Üniversitesi Beşeri Bilimler Fakültesi'nde doçent oldu. Gürcistan'ın değişik üniversitelerinde Gürcüce-Türkçe Edebi Çeviri, Yabancı Dil Olarak Gürcüce, Gürcü edebiyatı dersleri verdi. Uluslararası Karadeniz Üniversitesi'nde öğretim üyesi Kır'ın yayınlanmış kitapları şunlardır:

- *20. Yüzyılın İlk Yarısında Gürcistan'da Edebi ve Kültürel Gelişmeler*, Universal Yayınları, Tiflis-2014.

- *XX. Yüzyıl Gürcü Edebiyatı İncelemeleri* (Ortak Yazar: Avtandil Nikoleișvili), Gece Kitaplığı, Ankara-2016.

Gürcü edebiyatı üzerine değişik dergilerde 18 yayını bulunmaktadır.

სარჩევი - İÇİNDEKİLER

წინასიტყვაობა.....	9
ÖN SÖZ.....	13
I. მოგონებები - ANILAR.....	17
II. ბიოგრაფიები, ავტობიოგრაფიები - BİYOGRAFİLER, OTOBİYOGRAFİLER.....	18
III. თარგმანები: რომანი, მოთხრობა, ესსე, ლექსი... - ÇEVİRİLER: ROMAN, HİKÂYE, DENEME, ŞİİR.....	21
IV. სახელმძღვანელოები - DERS KİTAPLARI.....	26
V. ჟურნალ-გაზეთები... – DERGİLER, GAZETELER.....	26
VI. ენა, ენათმეცნიერება - DİL, DİLBİLİM.....	28
VII. ლიტერატურა - EDEBİYAT.....	42
VIII. განათლება - EĞİTİM.....	65
IX. ეკონომიკა - EKONOMİ.....	66
X. ეთნოგრაფია - ETNOGRAFYA.....	71
XI. ფოლკლორი - FOLKLOR.....	72
XII. სამოგზაურო წერილები, დღიურები - GEZİ YAZILARI, GÜNLÜKLER.....	75
XIII. სამართალი - HUKUK.....	77
XIV. ურთიერთობები - İLİŞKİLER.....	78
XV. იდენტობა - KİMLİK.....	89
XVI. კულტურა - KÜLTÜR.....	91
XVII. სამაგისტრო და სადოქტორო დისერტაციები - LİSANSÜSTÜ TEZLER.....	96

A. თურქული სამაგისტრო ნაშრომები და სადოქტორო დისერტაციები - Lisanüstü Türkçe Tezler.	96
B. [ინგლისური სამაგისტრო ნაშრომები და სადოქტორო დისერტაციები] Lisansüstü İngilizce Tezler.	122
C. [ფრანგული სამაგისტრო ნაშრომები და სადოქტორო დისერტაციები] Lisansüstü Fransızca Tezler.	132
XVIII. მუსიკა - MÜZİK.	133
XIX. ონომასტიკა (საკუთარი სახელები) - ONOMASTİK (AD BİLİM) – ტოპონიმები TOPONİMLER (YER ADLARI).	134
XX. ხელოვნება - SANAT.	136
XXI. პოლიტიკა - SİYASET/POLİTİKA.	143
XXII. ინტერვიუები - SÖYLEŞİLER.	151
XXIII. ლექსიკონები - SÖZLÜKLER.	152
XXIV. გაცნობითი შინაარსის მასალები - TANITIM.	153
XXV. ისტორია - TARİH.	156
XXVI. თეოლოგია - TEOLOJİ.	198
XXVII. ტურიზმი - TURİZM.	205
XXVIII. თურქოლოგია - TÜRKOLOJİ.	205
XXIX. დამატებითი მასალები: [ზოგიერთი ნაშრომი საქართველოს შესახებ.	209
GEORGIA IN TURKEY PUBLICATIONS.	231

წინასიტყვაობა

თურქულ-ქართულ ურთიერთობებს მრავალი საუკუნის წლის ისტორია აკავშირებს. ჯერჯერობით უცნობია, პირველად რომელ წყაროში და რომელ ენაზე დაფიქსირებული ამ ორი უძველესი ისტორიის მქონე ერს შორის წარმოშობილი კავშირები. ასევე, დაუდგენელია თუ აღნიშნული ორი ერიდან რომელმა შექმნა მეორეზე პირველი წერილობითი წყარო.

თურქული მოდგმის პირველი ხსენება იაკობ ხუცესის „შუშანიკის წამებაშია“: ვარსქენი მიდის „ჰუნთა ზედა საბრძოლველად“. ცნობილია, რომ ვახტანგ გორგასალი ცდილობდა სპარსელების წინააღმდეგ ბრძოლაში გამოეყენებინა ჩრდილოეთ კავკასიაში მომთებარე თურქული წარმომავლობის ჰუნთა ურდოები. ადრეულ საუკუნეებში ხაზართა და ქართველთა მჭიდრო ურთიერთობაზე მეტყველებს ცნობა „ქართლის ცხოვრებიდან“, რომ ხაზარული იყო ერთი იმ ექვს ენათაგანი, რომელიც „იზრახებოდა ქართლსა შინა“.¹

დავით აღმაშენებლის მიერ 1118 წელს ჩამოსახლებული „ყივჩაღთა უმრავლესნი ქრისტიანე იქმნებოდეს“. თამარის ისტორიკოსის თხზულებაში „ისტორიანი და ამჟანი შარავანდედთანი“ ქართლში მცხოვრებ ყივჩაღთა ცოცხალი მეტყველების მაგალითებიც კია დაფიქსირებული. „დიდი თურქობის“ დროს მემათიანის ცნობით გეგონებოდა, რომ „ყოველი თურქობა ყოვლისა ქვეყნისა“ ქართლში იყო ჩამოსახლებული.

ობიექტური ისტორიული პირობების გამო თურქ-სელჩუკთა სამხედრო აქტივობა იზღუდება, ხოლო ფეოდალური საქართველო პოლიტიკურ-ეკონომიკურ აღმავლობას განიცდის. მთელი რიგი ომების შემდეგ საქართველოზე დამოკიდებულნი აღმოჩნდნენ თურქული სასულთნოები არა მხოლოდ აღმოსავლეთ ამიერკავკასიაში, არამედ ირანის აზერბაიჯანშიც. მათ წარმომადგენლებს იღებდნენ ქართველთ სამეფო კარზე „პატივითა და ზარით“, იყო ხმა „მგოსანთა და მოშაირეთა“, ეწყობოდა დარბაზობა, ნადირობა და ბურთაობა“.

¹ ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილ მიერ, ტ. I, თბ., 1995, გვ. 16.

ამგვარად, წყაროების ანალიზიდან გამომდინარე ურთი-ერთობა ძველ თურქულენოვან სამყაროსთან მხოლოდ ომებით არ განისაზღვრებოდა და კულტურულ-ეკონომიკურ სფეროსაც მოიცავდა, რაც ენაში აისახა.

შეიძლება ითქვას, რომ აღნიშნული ნაშრომი თურქი მკითხველისათვის საქართველოს გაცნობის მიზნით დღემდე არსებულ ნიმუშებს შორის პირველ ნაბიჯს წარმოადგენს. ამასთანავე, ნაშრომი პასუხს სცემს ისეთი სახის შემდეგ კითხვებს, რომლებიც შეიძლება გაუჩნდეს ქართველ და თურქ მკითხველს:

- ა. თურქეთში საქართველოს შესახებ შექმნილი უძველესი ნაშრომი როგორ არის დათარიღებული და რა პრიორიტეტული საკითხებია მასში განხილული?
- ბ. ჯერჯერობით რა სფეროში არ ჩატარებულა კვლევა საქართველოს შესახებ?
- გ. რომელი ქართული მხატვრული ნაწარმოებია ნათარგმნი ქართულიდან თურქულად?
- დ. ქართულიდან თურქულად მთარგმნელები.
- ე. რომლებია თურქეთში საქართველოზე ორიენტირებული პერიოდული გამომცემლობები?
- ვ. რომელ დისციპლინებს ეკუთვნის ბოლო პერიოდში საქართველოს შესახებ ჩატარებული კვლევები?
- ზ. რა სფეროებს მოიცავს სხვა ენებიდან საქართველო-სთან დაკავშირებული თურქულად ნათარგმნი ნაშრომები?
- თ. რა თემებზე ამუშავებს/ამუშავებინებს თურქი მეცნიერები საქართველოს შესახებ სამაგისტრო და სადისერ-ტაციო ნაშრომებს?

საქართველოში თურქეთის შესახებ პირველი ბიბლიოგრაფიული ნაშრომი გამოქვეყნდა 1971 წელს. ნელი ბოსტაშვილმა შეადგინა 292 გვერდიანი ნაშრომი სახელწოდებით "თურქეთის ბიბლიოგრაფია", რომელიც არ შეიცავდა ისეთ თემატიკას, როგორებიცაა ენა, ლიტერატურა და კულტურა. მკვლევარმა 35 წლის შემდეგ თურქეთში გამოაქვეყნა იგივე ნაშრომის ვრცელი რედაქტირებული ვერსია. აღნიშნული წიგნის 1971 წლის გამოცემა მოიცავდა 1500-ზე მეტი ნაშრომის დასახელებას. იმავე გამოცემის თურქული ვერსია კი 764 გვერდიანია და მოიცავს 3 ათასზე მეტი ნაშრომის დასახელებას.

ამასთანავე, ქართველმა თურქოლოგმა ნოდარ შენგელიამ 1974 წელს გამოსცა ნაშრომი სახელწოდებით "XV-XIX საუკუნეების ოსმალური წყაროები საქართველოს შესახებ" (თსუ-ს გამომცემლობა). კიდევ ერთმა ქართველმა თურქოლოგმა ცისანა აბულაძემ 1999 წელს გამოცემულ ნაშრომში სახელწოდებით "XV-XVIII საუკუნეების ოსმალური წყაროები თურქულ(ოსმალურ)-ქართული ურთიერთობების შესახებ" (ოსმალური ენციკლოპედია, ტომი I, ანკარა: გამომცემლობა YTY, გვ. 622-630) გამოიყენა ოსმალურ დოკუმენტურ წყაროებში საქართველოს შესახებ მოცემული ცნობები.

ჩვენ მიერ მომზადებული ბიბლიოგრაფიული სახის ნაშრომი შეიძლება ჩაითვალოს ზემოთ აღნიშნული ქართულენოვანი ნაშრომებიდან პირველის სიმეტრიულად, ხოლო დანარჩენთა - პარალელურ ვარიანტად. იგი წარმოადგენს პირველ მცდელობას ამ მიმართულებით. რადგანაც აღნიშნული ნაშრომი თავდაპირველად გამოიცემა საქართველოში ორივე ენაზე, მას ნ. ბოსტაშვილის ნაშრომთან შედარებით განსხვავებული სტრუქტურა გააჩნია. იმის გამო, რომ წყაროთა უმრავლესობა თურქეთშია მოპოვებული, ნაშრომი თურქულ ენაზე მომზადდა. თუმცა, იგი ქართულად გამოიცემა საქართველოში. ამას ვხსნით რამდენიმე ფაქტორით: თავისი სამშობლოს დანახვა თურქი მკითხველის თვალთ. თურქი მკითხველისათვის ინფორმაციის მიწოდება ისეთი საკითხების შესახებ, როგორცა, საქართველოში თურქეთის შესახებ შექმნილი ნაშრომების ჩამონათვალი, მათ მიერ მოცული საკვლევ სფეროები, მათი რაოდენობა და შექმნის თარიღები. თურქეთის უნივერსიტეტებში, კვლევით დაწესებულებებში საქართველოსთან დაკავშირებულ ნაშრომთა რაოდენობა, კვლევის სფეროები და სხვა.

ნაშრომი მოიცავს იმ ცნობებს, რომლებიც მისმა შემდგენლებმა შეაგროვეს ბოლო 20 წლის განმავლობაში და რომლებიც შეეხება ისეთ საკითხებს, როგორებიცაა ქართული ენა, ლიტერატურა, კულტურა, ისტორია, საზოგადოება და პერსონები. ნაშრომის ავტორთა ძირითად მოტივაციას წარმოადგენდა თურქეთში საქართველოს შესახებ შექმნილ ნაშრომთა ბიბლიოგრაფიული ცნობების გადმოცემა. რასაკვირველია, ვერ ვიტყვით, რომ წინამდებარე ნაშრომი მოიცავს ცნობებს თურქეთში საქართველოსთან დაკავშირებით გამოცემულ ყველა აკადემიური ნაშრომზე. მაგრამ სამომავლოდ ამ მიზნის განხორციელების კუთხით სამუშაოს ჩატარების მსურველთ უთუოდ დაეხმარება.

მიუხედავად იმისა, რომ დაძებნილ წყაროთა უმრავლესობა თურქულ, ხოლო მათი მცირე ნაწილი კი ინგლისურ ენებზეა (ორი ნაშრომია ფრანგულად), წარმოდგენილი, ჩვენ გადავწყვიტეთ, რომ თავდაპირველად იგი ქართულად გვეთარგმნა და ქართველი მკითხველისათვის

შეგვეთავაზებინა. ის წყაროები, რომლებიც ქართულადაა ნათარგმნი, აღნიშნულია [ ] ნიშნით.

ნაშრომში მოცემულ წყაროთა 60 %-ის ელექტრონული ვერსია არსებობს, დანარჩენი 40% კი არქივებში მოიპოვება და ისინი ჯერჯერობით არაა ელექტრონულ ფორმატში გადაყვანილი. ნაშრომში მოცემულია სხვადასხვა ქვეყნებიდან იმ მეცნიერების კვლევები, რომლებიც ეხებათ ქართველოს და გამოცემულია თურქეთში. მასში აგრეთვე მოცემულია სხვადასხვა კონფერენციებზე საქართველოსთან დაკავშირებით წარდგენილი თურქულენოვანი მოხსენებები. ვინაიდან ნაშრომის ბოლო თავში მოცემული მასალები ეხება საქართველოს, ამიტომ ისინი დამატებულია. სტატიათა დასახელებებს ბრჭყალებში ვიძლევი. წიგნების დასახელებები კი მხოლოდ მუქი შრიფტითაა მოცემული. ქართული დასახელებების გვერდით მოცემულია მათი ორიგინალური სათაურებიც.

სტატიათა დასახელებები აღნიშნულია " " სიმბოლოებით. წიგნების დასახელებები კი მხოლოდ მუქი შრიფტითაა მოცემული. ქართული დასახელებების გვერდით მოცემულია მათი ორიგინალური დასახელებებიც.

თავიდან ითარგმნა იმ ქართული ნაშრომების დასახელებები, რომლებიც თურქულად განსხვავებულადაა ნათარგმნი. ამ ფორმით ჩვენ შევეცადეთ ქართველი მკითხველისთვის გვეჩვენებინა, თუ რა სახით იქნა წარდგენილი თურქი მკითხველისთვის რიგი ქართული წყაროები მთარგმნელებისა და გამომცემლების მიერ.

მოცემული საკითხები დალაგებულია ანბანის მიხედვით. ვინაიდან ნაშრომში მოცემულია ქვესათაურები, ამიტომ ინდექსი არ არის მოცემული.

საკითხები გაერთიანებულია 29 ქვეკატეგორიაში. რიგ თემატიკაში ქართული შესატყვისობების მისადაგების მიზნით მივმართეთ ქართველ სპეციალისტებს. მიზანი იყო შესაბამისობა ორივე ენის ვერსიას შორის. განუული დახმარებისთვის მადლობას ვუხდით ქართველ სპეციალისტებს: პროფესორ ავთანდილ ნიკოლეიშვილს, ასოცირებულ პროფესორ ნიკა ჩიტაძეს, ასოცირებულ პროფესორ გიგა ქამუშაძეს, დოქტორ გივი ამაღლობელს, მარიამ გლახოშვილს და პროფესორ მარიკა ჯიქიას, რომელმაც რედაქტორზე მეტი შრომა გასწია ნაშრომის გამოსაცემად. ასევე, მადლიერებას გამოვხატავთ "შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტის" მიმართ, რადგან ამ უკანასკნელმა ხელმისაწვდომი გახადა ნაშრომი მკითხველისათვის.

ილიას უსთუნიერი, მუზაფერ ქირი

სექტემბერი-2017, თბილისი

ÖN SÖZ

Türk-Gürcü ilişkileri asırları aşan tarihe sahiptir. Bu kadim ilişkilerin ilk kez hangi kaynakta ve hangi dilde kayda geçirildiği henüz bilinmemektedir. Hatta iki ülkenin birbirleri hakkındaki kaynakların ilk kez iki dilden hangisinde yayınlandığı da henüz tespit edilememiştir.

Gürcü kaynaklarında Türklerin kökenine ilk defa İakob Khutsesi'nin "Şuşaniki'nin Yaşadığı İşkence" adlı eserde rastlanmıştır. Eserdeki Varskeni karakteri "Hunlara karşı savaşmak üzere gider".

Gürcü kral Vahtang Gorgasali İranlılara karşı savaşmak için Kuzey Kafkasya'dan Türk kökenli göçmen Hun ordularını getirmek istemiştir. Eski çağlarda Hazarlar ile Gürcüler arasındaki sıkı ilişkilere "Kartlis Tshovreba" (Gürcistan'ın Yaşamı/Tarihi) adlı tarihi kaynakta yer verilmiştir. Söz konusu kaynakta Gürcistan'da konuşulan 6 dilden bir tanesinin de Hazar dili olduğu belirtilmektedir.¹

Kral Davit Agmaşenebeli (MS. 1073 -1125) tarafından MS. 1118 yılında Gürcistana yerleştirilen Kıpçakların çoğu Hristiyanlığı kabul etmiştir. Kraliçe Tamar'ın tarihçisi tarafından yazılan tarihi kaynakta Kartli bölgesinde yaşayan Kıpçakların konuştuğu dil de belgelendirilmiştir. Tarihçinin ifadesine göre "Büyük Türk istilası" esnasında bütün dünya Türklerinin Gürcistana gelip yerleştikleri izlenimi verilir.

Reel tarihî şartlardan dolayı Selçuklu Türklerinin Gürcistan'daki askerî etkinlikleri kısıtlanmış, feodal Gürcistan devleti ise siyasal ve ekonomik olarak güçlenmeye başlamıştır. Bazı savaşlardan sonra Güney-Doğu Kafkasya'daki Türk devletlerinin yanısıra dönemin İran Azerbaycanı'daki siyasî oluşumlar da Gürcistan'a bağlı duruma gelmiştir. Adıgeçen Türk devletlerinin temsilcileri Gürcü kraliyet sarayına "büyük onurla" kabul edilip beraber "şen-

¹ *Kartlis Sthovreba (Gürcistanın Yaşamı)*, bilgiler Simon Kauhçişvili tarafından bütün mevcut kaynaklardan elde edilmiştir, Cilt I, Tbilisi-1955, s. 16.

likler, av törenleri ve oyunlar” düzenlenmiştir. Tarihî kaynaklardan da anlaşılacağı üzere Gürcistan’da eski Türk dünyası ile münasebetler sadece savaşlarla sınırlı olmayıp kültürel-ekonomik alanları da kapsamaktaydı. Bu gerçeklik dile de yansıtılmıştır.

Bu çalışma, Türkiye’deki Gürcistan’ı tanıma adına, halden maziye nazarla, atılan öncü bir adım olarak görülebilir. Eserde Gürcü ve Türk okurları adına yanıtları aranan sorular şunlardır:

- a. Türkiye’de Gürcistan üzerine yapılan en eski çalışma hangi tarihe dayanmaktadır ve hangi konular öncelikli olarak çalışılmıştır?
- b. Gürcistan üzerine henüz hangi konularda araştırma yapılmamıştır?
- c. Gürcüce’den Türkçe’ye çevirilen Gürcü edebi ürünler hangileridir?
- d. Gürcüce’den Türkçe’ye çevirileri ile öne çıkan çevirmenler kimlerdir?
- e. Türkiye’de Gürcistan üzerine yayın yapılan/yapılmış süreli yayınlar hangileridir?
- f. Son dönemde Gürcistan üzerine çalışılan konular hangi disipline dahildirler?
- g. Gürcistan üzerine başka dillerden Türkçe’ye aktarılan kaynakların alanları hangileridir?
- h. Türk akademiyası Gürcistan üzerine hangi konularda daha çok tez hazırla(t)maktadır? vd.

Gürcistan’da Türkiye üzerine ilk bibliyografya çalışması 1971 yılında yapılmıştır. Neli Bostaşvili, dil, edebiyat ve kültür gibi konu başlıklarını içermeyen *Turketis Bibliyograpia* adlı 292 sayfalık bir çalışma hazırlamıştır. Yazar, çalışmasının zenginleştirilmiş versiyonunu 35 yıl sonra Türkiye’de *Türkiye Bibliyografyası* başlığı altında yeniden yayınlamıştır. Kitabın 1971’deki Gürcüce ilk baskısı 1500’ü aşkın çalışma başlığını içermekteydi. Türkiye baskısı 764 sayfa olup 3 bini aşkın çalışmaya yer vermiştir.

Ayrıca, Gürcü Türkolog Nodar Şengelia 1974’te Gürcistan’daki Osmanlılara ait kaynakları XV-XIX. Yüzyıllar Gürcistan

Tarihine Dair Osmanlı Kaynakları (TSU Yayınları) kitap olarak yayınlamıştır. Gürcü Türkolog Prof. Dr. Tsisana Abuladze 1999'da "XV-XVIII. Yüzyıllar Arası Türk (Osmanlı)-Gürcistan İlişkileri Hakkındaki Osmanlı Belgeleri" adlı makalede (Osmanlı Ansiklopedisi, Cilt I, Ankara: YTY, s. 622-630) yine Gürcistan'daki Osmanlı belgelerinden Gürcistan'la ilgili olanları anmıştır.

Bizim çalışmamız söz konusu çalışmalardan birincisinin Türkiye adına simetriği, diğer iki çalışmanın da karşıyaka ardılı olarak görülebilir. Haliyle bu yönde öncü bir adımdır. Eser, ilk önce Gürcistan'da ve iki dilde aynı anda yayınlanıyor olması itibarıyla, Bostaşvili'nin çalışmasından farklı bir yapıya sahiptir. Kaynakların Türkiye'de bulunmasına ve de ekseriyetle Türkçe hazırlanmış olmasına rağmen eserin Gürcistan'da yayınlanıyor olmasının birden fazla gerekcesi ileri sürülebilir. Bunlardan birkaçı şunlardır: Gürcistan'da Türkiye üzerine çalışmalar yapanlara kendi ülkelerini Türkiye aynasında görme olanağı sunmak. Türk okuruna da Türkiye'de Gürcistan üzerine hangi yıllarda hangi alanlarda ne kadar akademik çalışma yapıldığına dair bilgiler vermek. Türkiyede üniversitelerde, araştırma kurumlarında Gürcistan üzerine yapılacak çalışmaların sayısı, alanı ve türüne ışık tutmak vb.

Çalışma, yazarların yaklaşık son 20 yıl boyunca Gürcü dili, edebiyatı, kültürü, tarihi, toplumu ve insanı vd. konular üzerine yaptıkları literatür taraması, araştırma, okuma sırasında tuttıkları kaynakçadan oluşmaktadır. Kaynakçanın kitaba dönüş serüveninde kaynakların karakterlerinin Türkiye'de Gürcistan hakkında yayınlanan ve malumattan ziyade bilgi içeren akademik ürünler olması yazarların tercihlerinde belirleyici olmuştur. Türkiye'de Gürcistan hakkında yayınlanıp da bilgi içeren ve akademik ürün değeri taşıyan bütün verimlere ulaşıldığı elbette söylenemez. Bu da bu girişimi gelecekte geliştirmek isteyenlerin önününe konmuş bir hedef olarak görülebilir.

Kaynakların ilk yazıldıkları diller ekseriyetle Türkçe ve ikinci dereceden İngilizce ve temsilen de Fransızca (iki eser) olmasına rağmen, çalışma Gürcistanda yayınlandığı ve çalışmanın birincil muhatabı Gürcü okuru olduğu için ve dahası Gürcü okurunu bibliyografyaya daha hızlı aşına kılmak için kaynaklar önce çeviri dilinde verilmiştir. Kaynakların Gürcücede çeviri oldukları [ ] göstergesiyle imlenmeye çalışılmıştır.

Kitaptaki kaynakların % 60'a yakını elektronik ortam üzerinden erişilebilecek kaynaklardır; % 40'ı da arşivlerde, kütüp-

hanelerde bulunup henüz elektronik ortama aktarılmayan eserlerin künyelerinden oluşmaktadır. Kitaba değişik ülkelere akademisyenlerin sadece Türkiye'de yayınlanmış Gürcistan ile ilgili çalışmaları alınmıştır. Yurt dışındaki dergilerde, konferanslarda Gürcistan üzerine yayınlanan, sunulan Türkçe çalışmalar dahil edilmemiştir. Kitabın son bölümündeki "Ek" başlığı altında verilen Kaynaklar Gürcistan ile ilgili bilgileri içerdiğinden çalışmaya dahil edilmişlerdir. 900 kadar eser künyesi 29 kategori altında sınıflandırılmıştır.

Makale isimleri " " imleri ile gösterilmiştir. Kitap isimleri sadece koyu renkle vurgulanmıştır. Kaynak dildeki atıf formatı Gürcü okurun eserleri Türkçe künyeden da takip edebilmesi adına Gürcüce'ye aynı sırayla aktarılmıştır.

Gürcüce'den Türkçe'ye orijinal isimlerinden farklı isimler altında daha önce çevrilmiş eserler tekrar Gürcüce'ye çevrilirken eserin Gürcüce'deki orijinal künyesi yerine bu eserlerin Türkçe çevirileri esas alınmıştır. Bu yolla, söz konusu eserin Türk okuruna çevirmenler ve yayın evleri tarafından hangi anlam düzleminde sunulduğu Gürcü okuruna hatırlatılmaya çalışılmıştır.

Konuların alfabetik sıralaması metnin dili olan Türkçe harflerin alfabetik sıralaması dikkate alınarak yapılmıştır. Çalışma alt başlıklarla detaylandırıldığından ayrıca Dizin'e gerek duyulmamıştır.

Kimi alanlardaki bazı kavramlara Gürcüce karşılık bulmak konusunda ilgili alanın Gürcü uzmanlardan yardım alınmıştır. Gürcü uzmanlara başvurularak her iki dildeki stilistik özdeşlik yakalanmaya çalışılmıştır. Bu noktada yardımlarını gördüğümüz Profesör Avtandil Nikoleișvili, Doç. Dr. Nika Çitadze, Dr. Giga Kamușadze, Givi Amaglobeli, Mariam Glakhoșvili'ye ve çalışmaya bir editörden daha fazlasını katan Prof. Dr. Marika Cikia'ya teşekkürü borç bilmekteyiz. Çalışmayı Gürcü okuru ile buluşturan Uluslararası Karadeniz Üniversitesi'ne içten teşekkürlerimizi sunarız.

İlyas ÜSTÜNYER - Muzaffer KIR

Eylül-2017, Tiflis

I. მოგონებები - ANILAR

1. [წერილები აჭარაზე, აბდულ მიქელაძე (შემდგენელი და მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2002].

Acara Mektupları, Abdul Mikeladze (Derleyen ve Çeviren; Fahrettin Çiloğlu), *Sinatle Yayınları*, İstanbul-2002.

2. [მოგონებების სხივში აჰმეთ ოზკან მელაშვილი, რუჰი ქევსერ, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 11, ზაფხული 2010].

“Anıların ışığında Ahmet Özkan Melaşvili”, Kevser Ruhi, *Pirosmani Dergisi*, S. 11, Yaz 2010.

3. [წერილები ბორჩხაზე, ივანე ჯაიანი (მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2002].

Borçka Mektupları, İvane Caiani (Çeviren: Fahrettin Çiloğlu), *Sinatle Yayınları*, İstanbul-2002.

4. [გიორგი კერესელიძის მოგონებები, ჟურნალი „ფიროსმანი“ 11, ზაფხული 2010- სტამბოლი, გვ. 38-51].

“Giorgi Kereselidze'nin Anıları”, *Pirosmani* 11, Yaz 2010, İstanbul, s. 38-51.

5. [მომავალი თავისუფლება, ედუარდ შევარდნაძე (მთარგმნელი: ა. კარასუ), გამომცემლობა „აფა“, სტამბოლი-1992].

Gelecek Özgürlüktür, Eduard Şevardnadze (Çeviri: A. Karasu), *Afa Yayınları*, İstanbul-1992.

6. [მოგონებები საქართველოზე, ნური ჩელები, ჟურნალი „ჩვენებური“ სექტემბერი-დეკემბერი 1995, ნომერი: 17-18, გვ. 19-20].

F 17.507

Gürcistan Anıları, Nuri Çelebi, *Çveneburi*, Eylül-Aralık 1995, No: 17-18, s. 19-20.

7. [ბევრი პრობლემ არის ეფენდი, ძალიან ბევრი (შთაბეჭდილებები საქართველოსა და აზერბაიჯანზე), აიჰან სარიჰანი, კულტურის სამინისტროს გამომცემლობა, ანკარა-2002].

Var Çok Piroplam Apanti, Çook (Gürcistan ve Azerbaycan İzlenimleri), Ayhan Sarihan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara-2002.

II. ბიოგრაფიები, ავტობიოგრაფიები - BİYOGRAFİLER, OTOBİYOGRAFİLER

8. [ელენე ახვლედიანი, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „ჩვენებური“, ნოემბერი-დეკემბერი 1993, ნომერი: 6, გვ. 10-11].

“**Elene Ahvlediani**”, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi*, Kasım-Aralık 1993, No: 6, s. 10-11.

9. [გუშინ, შოთა არველაძე (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმკე), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა - 2017].

Dün, Şota Arveladze (Türkçeye çeviren: Harun Çimke), Gece Kitaplığı, Şota Arveladze, Ankara – 2017.

10. [ჩვენი თამაზი და ოთარი, ლია ჩლაიძე, ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 2, გვ. 7-10].

“**Bizim Tamaz ve Otari**”, Lia Çlaidze, *Mamuli*, 1997, No: 2, s. 7-10.

11. [ახალგაზრდა სტალინი, საიმონ-სებაგ-მონტეფიორე (მთარგმნელი: იავუზ ალოგანი), გამომცემლობა „ითჰაკი“, სტამბოლი-2010].

Genç Stalin, Simon Sebag-Montefiore (Çeviren: Yavuz Alogan), İthaki Yayınları, İstanbul-2010.

12. [პორტრეტები ქართული ლიტერატურიდან: ალექსანდრე ყაზბეგი, ისმაილ იერგუზი, ჟურნალი „მამული“, ოქტომბერი-დეკემბერი 1997, ნომერი: 4, გვ. 7-10].

“Gürcü Edebiyatından Portreler: Alaksandre Kazbegi”, İsmail Yerguz, *Mamuli*, Ekim-Aralık 1997, No: 4, s. 7-10.

13. [პორტრეტები ქართული ლიტერატურიდან: აკაკი წერეთელი, კ. სალია, (მთარგმნელი: ისმაილ იერგუზი), ჟურნალი „მამული“, ივლისი 1997, ნომერი: 3, გვ. 7-9].

“Gürcü Edebiyatından Portreler: Akaki Tsereteli”, K. Salia (Çeviri: İsmail Yerguz), *Mamuli*, Temmuz 1997, No: 3, s. 7-9.

14. [პორტრეტები ქართული ლიტერატურიდან: დავით კლდიაშვილი, ისმაილ იერგუზი, ჟურნალი „მამული“, 1998, ნომერი: 5].

“Gürcü Edebiyatından Portreler: Davit Kldiaşvili”, İsmail Yerguz, *Mamuli*, 1998, No: 5.

15. [პორტრეტები ქართული ლიტერატურიდან: ილია ჭავჭავაძე, კ. სალია, (თურქულად მთარგმნელი: ისმაილ იერგუზი), ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 2, გვ. 11-15].

“Gürcü Edebiyatından Portreler: İlia Çavçavadze”, K. Salia (Türkçeye çeviren: İsmail Yerguz), *Mamuli*, 1997, No: 2, s. 11-15.

16. [ქართველი ხალხის ეროვნული სიამაყე: ილია ჭავჭავაძე, ელბერტ ბატიაშვილი (მთარგმნელი: ზურაბ ბატიაშვილი), ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 1998, ნომერი: 27, გვ. 4-6].

- “Gürcü Halkının Ulusal Gururu: İlia Çavçvadze”**, Elbert Batiaşvili (Çevir.: Zurab Batiaşvili), *Çveneburi*, Ocak-Mart 1998, No: 27, s. 4-6.
17. [ქართული რომანტიზმის წინამორბედი: ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ისმაილ იერგუზი, ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 1, გვ. 11-15].
- “Gürcü Romatik Şiirinin Öncüsü: Nikoloz Barataşvili”**, İsmail Yerguz, *Mamuli*, 1997, No: 1, s. 11-15.
18. [პორტრეტები ქართული ლიტერატურიდან: ვაჟა-ფშაველა, ისმაილ იერგუზი, ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 4, გვ. 8-10].
- “Gürcü Edebiyatından Portreler: Vaja Pşavela”**, İsmail Yerguz, *Mamuli*, 1997, No: 4, s. 8-10.
19. [თენგიზ აბულაძე, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „ჩვენებური“, 1993, ნომერი: 4-5, გვ. 7-10].
- “Tengiz Abuladze”**, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi*, 1993, No: 4-5, s. 7-10.
20. [პროფესორ ვალეჰ ჰაჯილარის ნაკვალევზე, ბაჰადირ გუნეში, თურქული ლიტერატურის, კულტურისა და განათლების საერთაშორისო ჟურნალი, ნომერი: 2012, გვ. 153-156].
- “Ord. Prof. Dr. Valeh Hacilar’ın Ardından”**, Bahadır Güneş, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, S. ½ 2012, s. 153-156.
21. [თურქ-სელჩუკთა სახელმწიფოში ძლიერი ქალი: გურჯი ჰათუნი-თამარა, ომერ სუბაში, მუსტაფა ქემალის სახელობის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ჟურნალი, 2016, ტ. 13, ნომერი: 33, გვ. 384-401].

“Türkiye Selçuklu Devleti’nde Güçlü Bir Kadın: Gürcü Hatun Tamara”, Ömer Subaşı, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2016, Cilt: 13, S. 33, s. 384-401.

22. [ვალეჰ ჰაჯილარი, ცხოვრება-შემოქმედება-პოეზია, დოქტორი სემრა აიილმაზ, გამომცემლობა „დევრანი“, ანკარა-2003, 277 გვერდი].

Valeh Hacilar, *Hayatı-Sanatı-Şiirleri*, Dr. Semra Ayyılmaz, Devran Yayıncılık, Ankara-2003, 277 s.

III. თარგმანები: რომანი, მოთხრობა, ესსე, ლექსი...

- ÇEVİRİLER: ROMAN, HİKÂYE, DENEME, ŞİİR...

23. [ალი და ნინო, იუსუფ ვეზირ ჩემენზემინლი, (მთარგმნელები: ამათ ალაევი და ალი ექბერ ალიევი), გამომცემლობა „კაკნუს“, სტამბოლი-2005].

Ali ve Nino, Yusuf Vezir Çemenzeminli, (Çeviri: Azat Ağayev ve Ali Ekber Aliyev), Kaknüs Yayınları., İstanbul-2005.

24. [ბაში აჩუკი, აკაკი წერეთელი (მთარგმნელი: გიული მუქერრემ ოზთურქი, ასმათ ჯაფარიძე, მერი წიკლაური), გამომცემლობა კულტურის სააგენტო, ანკარა-2014].

Başı Açuki, Akaki Tsereteli (Çeviri: Gönül Mükerrerem Sezgin Öztürk, Asmat Caparidze, Meri Tsiklauri), Kültür Ajans Yayınları, Ankara-2014.

25. [მგზავრის წერილები, ილია ჭავჭავაძე (თურქულად მთარგმნელი: ალი ალთუნი), ლიტერატურული (კულტურა-ხელოვნება) ჟურნალი ანკარა-1989, გვ. 10-22].

“Bir Yolcunun Notları”, İlia Çavçavadze (Türkçe’ye Aktaran: Ali Altun), *Yazıt (Kültür-Sanat) Dergisi* Ankara-1989, s. 10-22).

26. [ჯინსების თაობა, დათო ტურაშვილი (მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „ეზგი“, ბურსა-2015].

Blucinliler, Dato Turaşvili (Çeviren: Fahrettin Çiloğlu), Ezgi Yayınları, Bursa-2015.

27. [შარდენის მოგზაურებანი, ოსმალეთის ტერიტორია, საქართველო, სომხეთი, ირანი, ჟან შარდენი, (მთარგმნელი: აიშე მერალი), გამომცემლობა „ქითაფ“ (წიგნი), სტამბოლი-2014].

Chardin Seyahatnamesi, Osmanlı Toprakları, Gürcistan, Ermenistan, İran, Jean Chardin, (Çeviren: Ayşe Meral), Kitap Yayınevi, İstanbul-2014.

28. [დimitრი შალიკაშვილის დღიურები თურქეთის შესახებ, საქართველოს წარმომადგენლობა თურქეთში, 27 დეკემბერი 1920-20 მარტი 1921, (მთარგმნელი: პროფ. დოქტორ როინ ყავრელიშვილი, შავი ზღვის ტექნიკური უნივერსიტეტი, შავი ზღვის კვლევითი ინსტიტუტი, ტრაპიზონი-2013, 165 გვერდი].

Dimitri Şalikaşvili’nin Türkiye Günlüğü, Türkiye’de Gürcistan Temsilciliği, 27 Aralık 1920-20 Mart 1921, (Çeviri: Prof. Dr. Roin Kavrelişvili), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü, Trabzon-2013, 165 Sayfa.

29. [ოცნება, გურამ გეგეშიძე, (შემდგენელი და მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ, გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2004].

Düş, Guram Gegeşidze, (Hazırlayan ve Çeviren: Fahrettin Çiloğlu), Sinatle Yayınları, İstanbul-2004.

30. [გიორგი სააკაძე, სიმონ ქვარიანი (მთარგმნელი: იბრაჰიმ ორა), გამომცემლობა „არარატი“, სტამბოლი-1980, 352 გვერდი].

Giorgi Saakadze, Simon Kvariani (Çevir.: İbrahim Ora), Ararat Yayınevi, İstanbul-1980, 352 Sayfa.

31. [მე ვხედავ მზეს, ნოდარ დუმბაძე (მთარგმნელი: მეჭჩურე კარაორენი), გამომცემლობა „ჯანი“, სტამბოლი-1981].

Güneşi Görüyorum, Nodar Dumbadze, (Çeviri: Mehçure Karaören), Can Yayınları, İstanbul-1981.

32. [მზიანი ღამე, ნოდარ დუმბაძე, (მთარგმნელი: თაჭრეთინ ჩილოღლუ) გამომცემლობა „დედალუსი“, სტამბოლი-2015].

Güneşli Gece, Nodar Dumbadze (Çeviri: Fahrettin Çiloğlu), Dedalus Yayınları, İstanbul-2015.

33. [გურჯი ხათუნი (რომანი), დათო ტურაშვილი (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა-2015].

Gürcü Hatun (Roman), Dato Turaşvili, (Çeviren: Harun: Çimke), Gece Kitaplığı, Ankara-2015.

34. [ელგუჯა და მზაღო, ალექსანდრე ყაზბეგი (მთარგმნელი: აჰმეთ ოზქან მელაშვილი), გამომცემლობა „სინანი“, სტამბოლი-1973].

Elguca ile Mzağo, Aleksandre Kazbegi (Çevir: Ahmet Özkan Melaşvili), Sinan Yayınları, İstanbul-1973.

35. [გიორგი სააკაძე, (მთარგმნელი: იბრაჰიმ გორაძე), სიმონ ქვარიანი, გამომცემლობა „სააქციო საზოგადოება არარატი“, სტამბოლი-1999].

Giorgi Saakadze, Simon Kvariani (Çeviri: İbrahim Goradze), Ararat Yayınevi Koll. Şirketi, İstanbul-1999.

36. [თავშესაფარი, ნინო სადღობელაშვილი (თურქულად მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა-2016].

Huzurevi, Nino Sadğobelaşvili (Türkçeye çeviren: Harun Çimke), Gece Kitaplığı, Ankara-2016.

37. [ვეფხისტყაოსანი, შოთა რუსთაველი, (მთარგმნელები: ბილალ დინდარი და ზეინელაბიდინ მაქასი), გამომცემლობა: „ესერი“, სამსუნი-1991].

Kaplan Postlu Şövalye, Şota Rustaveli (Çeviri: Bilal Dindar - Zeynelabidin Makas), Eser Matbası, Samsun-1991.

38. [წიგნი ამბა ბესარიონი, ბესიკ ხარანაული (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „კულტურ სანათ“, (კულტურა-ხელოვნება), სტამბოლი- 2015].

Kitap Amba Besarioni, Besik Kharanauli (Çeviri: Harun Çimke), Kültür Sanat Basımevi, İstanbul-2015.

39. [კუკარაჩა, ნოდარ დუმბაძე (მთარგმნელი: გულიზარ იბრაჰიმოვა-ჯელიძე), გამომცემლობა „იაზითი“, ანკარა-1990].

Kukuraça, Nodar Dumbadze, (Çeviri: Gulizar İbrahimova Çelidze), Yazıt Yayınları, Ankara-1990.

40. [ცისფერი მთების ქვეყანა, ვახტანგ გოგოლაშვილი (მთარგმნელი: მეჰმეთ ოზგული), გამომცემლობა „ჯემი“, სტამბოლი-1980, 72 გვერდი].

Mavi Dağlar Ülkesi, Vakhtang Gogolaşvili (Çeviri: Mehmet Özgül), Cem Yayınevi, İstanbul-1980. 72 Sayfa.

41. [თბილი სევდა, ლექსები, გალაკტიონ ტაბიძე, ანა კალანდაძე, მუხრან მაჭავარიანი და სხვა (შემდგენელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-1998].

Sıcak Hüzün, Şiirler, Galaktion Tabidze, Ana Kalandadze, Muhran Maçavariani vd. (Hazırlayan: Fahrettin Çiloğlu), Sınatle, İstanbul-1998.

42. [მარადისობის კანონი, ნოდარ დუმბაძე (მთარგმნელი: ალი ალთუნი), გამომცემლობა „ილმაზი“, სტამბოლი-1987].

Sonsuzluk Yasası, Nodar Dumbadze (Türkçeye Çeviren: Ali Altun), Yılmaz Yayınları, İstanbul-1987.

43. [ჩაუქრობელი კერა, იუსუფ ფაღავა (მთარგმნელი: იბრაჰიმ იავუზ გორაძე), გამომცემლობა „არარატი“, სტამბოლი-1977, 220 გვერდი].

Sönmeyen Ocak, Yusuf Pagava, (Çeviri: İbrahim Yavuz Goradze), Ararat Yayınları, İstanbul-1977, 220 Sayfa.

44. [ეშმაკის ქვა, მიხეილ ჯავახიშვილი (თურქულად თარგმნა იბრაჰიმ იავუზ გორაძემ), გამომცემლობა „ტოტალ მუშავირლიქ“, სტამბოლი-1988].

Şeytan Taşı, Mikheil Cavahişvili (Türkçesi: İbrahim Yavuz Goradze), Total Müşavirlik Yayınları, İstanbul-1988.

45. [ვარდი... თბილი..., ეგნატე ნინოშვილი (მთარგმნელი: ნიაზი აჰმეთ ბანოღლუ), სტამბოლი-1932].

Tbilisi Gülü, Egnate Ninoşvili, (Türkçe çevirisi: Niyazi Ahmet Banoğlu), İstanbul-1932.

46. [იმედი დიდხანს ცოცხლობს - ქართული ნოველები, ნოდარ დუმბაძე, ოთარ ჩხეიძე, გურამ დოჩანაშვილი, და სხვები (მთარგმნელი: ჰასან ჩელიქი - ფათოშ გურსოითირაქი), გამომცემლობა „ჯეილანი“, სტამბოლი-1997].

Umut Uzun Yaşar - Gürcü Öyküleri, Nodar Dumbadze, Otar Çheidze, Guram Doçanaşvili vd. (Çeviren: Hasan Çelik - Fatoş Gürsoytırak), Ceylan Yayınları, İstanbul-1997.

47. [სამს რომ ოცი ნუთი აკლდა (ფორმა № 100), ზვიად კვარაცხელია, (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა-2016].

Üçe Yirmi Kala, Zviad Kvaratskhelia (Türkçeye çeviren: Harun Çimke), Gece Kitaplığı, Ankara-2016.

IV. სახელმძვანელოები - DERS KİTAPLARI

48. [დედა ენა (მშობლიური ენა), ფაჰრეთინ ჩილოღლუ, რუია ოზკალკანი, გამომცემლობა „იმედი“ სტამბოლი-1995].

Deda Ena (Ana Dil), Fahrettin Çiloğlu, Rüya Özkalkan, İmedi Yayınları, İstanbul-1995.

V. ჟურნალ-გაზეთები...

- DERGİLER, GAZETELER...

49. [ჩვენებური: „ჩვენებური“, გამოსცა აჰმეთ ოზქანმა (მელაშვილი) (1922-1980), მისივე პატრონაჟით გამოცემული ჟურნალის პირველი ნომერი: დაიბეჭდა შენვერ აქინ-ის (თევზაძე) მიერ 1977 წელს, შვედეთში].

Çveneburi: Çveneburi'yi Ahmet Özkan (Melaşvili) (1922-1980) çıkarmıştır. Onun himayesinde yayın hayatına başlayan derginin ilk sayısı Şenver Akın (Tevzadze) tarafından 1977 yılında İsveç'te bastırılmıştır.

50. [საქართველოს თურქების ხელახლა გაჟღერებული ხმა: გაზეთი „ვარლიქ“, სემრა ალილმაზი, შავი ზღვის კვლევები, გაზაფხული, 2010, ნომერი: 25, გვ. 115-124].

“Gürcistan Türklerinin Yeniden Yükselen Sesi: Varlık Gazetesi”, Semra Alyılmaz, *Karadeniz Araştırmaları*, Bahar 2010, S. 25, s. 115-124.

51. [საქართველოში თურქული ყოფის ძახილი, ჟურნალი „კარაფაფაქლარი“ მე-10 ნელი, შურედინ მემედლი, გულნარა გოჯაევა მემედლოვა, თურანი: სტრატეგიული კვლევითი ცენტრი 7, ნომერი: 28 (2015): 42].

“Gürcistan'da Türk Varlığının Sesi” ‘Qarapapaqlar’ Dergisinin 10. Yılı”, Şureddin Memmedli, Gülnara Gocayeva Memmedova, *TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi* 7, no. 28 (2015): 42.

52. [კავკასიურ-აფხაზური ურთიერთმხარდაჭერის კომიტეტის ბიულეტენი (1992-დან დღემდე), ნომრისა და რიცხვის არმქონე ბიულეტენი შექმნილია 40-მდე კავკასიური საზოგადოების მიერ ერთობლივად].

Kafkas-Abhazya Dayanışma Komitesi Bülteni (1992- sürüyor), Sayı ve numara taşımayan bülteni 40 kadar Kafkas Kuruluşu bir araya gelerek kurmuşlardır.

53. [მამული, სტამბოლში 1997 წლის იანვრიდან 1998 წლის მაისამდე თურქულად ხუთი ნომერი გამოიცა. ჟურნალში ძირითადად ქვეყნდებოდა წერილები ხელოვნების, ლიტერატურისა და ეთნოგრაფიის მიმართულებით. ჟურნალის გვერდებზე ასევე ადგილი ეთმობოდა ინფორმაციული და პოლიტიკური კომენტარების ხასიათის მასალებს. აგრეთვე, ქართული ლექსები გამოდიოდა თურქული თარგმ-ანით.]

Mamuli, İstanbul'da Ocak 1997-Mayıs 1998 arasında Türkçe olarak beş sayı yayınlandı. Genel olarak sanat, edebiyat, etnografya alanında yazılara, siyaset alanında haber ve yorumlara yer verdi. Türkçe çevirileriyle birlikte Gürcüce şiirler yayımlandı.

54. [ნართინი (1992-1995). ჟურნალის პირველი ნომერი 1992 წლის სექტემბერში სტამბოლში გამოიცა, მისი სახელი 1993 წლის შემდეგ „ახალ კავკასიად“ შეიცვალა].

Nartın (1992-1995). Eylül 1992'de İstanbul'da yayımlanmaya başlamıştır, 1993'ten sonra Yeni Kafkasya adı altında yayın hayatına devam etmiştir.

55. [ფიროსმანი, 2007-2010 წლებში სტამბოლში ორენოვანი (თურქულ და ქართულ ენებზე) ჟურნალი გამოდიოდა. ჟურნალის სახელწოდებაა ცნობილი ქართველი მხატვრის - ფიროსმანის სახელი. ჟურნალის ინტერესის სფერო იყო კულტურის დარგი].

Pirosmani, 2007-2010 yılları arasında Türkçe ve Gürcüce olarak İstanbul'da yayınlanmıştır. Adını ünlü Gürcü ressam Niko Pirosmani'den alan dergi kültür alanındaki yazılara ağırlıklı olarak yer verdi.

VI. ენა, ენათმეცნიერება - DİL, DİLBİLİM

56. [ორი დიდი დიალექტური ჯგუფი ახალციხეში: თარაქაშების მეტყველება და ადგილობრივი თურქული კილო, სერფილ ერსოზი, თურქული ლიტერატურის, კულტურისა და განათლების საერთა-შორისო ჟურნალი 2, ნომერი: 4 (2013), ერზრუმი].

“Ahıska'da İki Büyük Ağız Grubu: Terekeme ve Yerli Türk Ağızı”, Serpil Ersöz, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* 2, No. 4 (2013), Erzurum.

57. [ართანუჯის კილო; ეტიუდები, რჩეული, ლექსიკონი, სევგი შენოლი, გამომცემლობა „ონერი“, 1993, 2015].

Ardanuç Ağızı; İncelemeler, Derlemeler, Sözlük, Sevgi Şenol, Öner Matbaası, 1993, 2015.

58. [ერთი ანთოლოგია არტანუჯიდან, -„გული არ ბერდება“, (შემდგენელი: სევგი შენოლი), გამომცემლობა „ონერი“, სტამბოლი-2000].

Ardanuç'tan Bir Güldeste “Gönül Kocamaz”, (Derleyen: Sevgi Şenol), Öner Matbaası, İstanbul-2000.

59. [ქართული ლექსიკა ართვინის მეტყველებაში, ნესრინ გულუდადი, I საერთაშორისო სამუშაო შეხვედრა თურქეთის თურქული დიალექტების კვლევების შესახებ, ანკარა-2009, გვ. 247-259].

“Artvin Ağzındaki Gürcüce Kelimeler”, Nesrin Güllüdağ, *1. Uluslararası Türkiye Türkçesi Ağız Araştırmaları Çalıştayı*, Ankara-2009, s. 247-259.

60. [ბასკებსა და ქართველებში ზოგიერთი ტრადიციის ფოლკლორული და ენათმეცნიერული ანალიზი, გრეტა ჩანტლაძე, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 28-29].

“Basklarda ve Gürcülerde Bazı Geleneklerin Halkbilimsel ve Dilbilimsel Analizleri”, Greta Çantladze, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 28-29.

61. [ბრუნვის ნიშნები ბორჩალოელი ყარაფაფახებისა და თარაქამების (საქართველო) მეტყველებაში, ბაჰადირ გუნეში, ჟურნალი „კარადენიზ ინჯელემელერი“ (შავი ზღვის რეგიონის შესწავლა) 2016, ნომერი: 13, გვ. 161-172].

“Borçalı (Gürcistan) Karapapak/Terekeme Türkleri Ağzında İsim Çekim Ekleri”, Bahadır Güneş, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi* 2016, S. 13, s. 161-172.

62. [ფიცის გამოყენება ბორჩალოელი ყარაფაფახებისა და თარაქამების (საქართველო) თურქების დიალექტში, ბაჰადირ გუნეში, ACTA TURCICA, (Online Thematic Journal of Turkic Studies) თურქოლოგიის ონლაინ თემატური ჟურნალი, წელი V, ნომერი: 2, ივლისი 2013, „ფიცი ჩვენს კულტურაში“, რედაქტორები: ემინე გურსოი ნასკალი, ჰილალ ოითუნ ალთუნი, გვ. 1-15].

“Borçalı (Gürcistan) Karapapak/Terekeme Türkleri Ağzında Yeminlerin Kullanılışı”, Bahadır Güneş, *ACTA TURCICA, Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi (Online Thematic Journal of Turkic Studies)*, Yıl V, S. 2, Temmuz 2013 “Kültürümüzde Yemin”, Editörler: Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun, s. 1-15.

63. [თანამედროვე ქართულსა და თურქულ ენებში აღმოსავლური ნარმოშობის საერთო ლექსიკა, ნანა კაჭარავა, ლუიზა რუხაძე, კრებული: „თურქული ენისა და ლიტერატურის გავლენა კავკასიაში“ (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის ინსტიტუტის გამომცემლობა, ანკარა-2013].

“Çağdaş Gürcü ve Türk Dillerinde Ortak Doğu Asıllı Söz Varlığı”, Nana Kaçarava, Luiza Rukhadze, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5-6 Mart 2009)*, TDK Yayınları, Ankara-2013.

64. [ენობრივი და ისტორიულ-კულტურული ურთიერთგავლენის საკითხი ახალციხელი თურქების მეტყველებაში, მინარა ალიევა, ჟურნალი „იენი დერგი“, ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 350-359].

“Dil Tarih-Kültür Etkileşimi Bağlamında Ahıska Türklerinin Ağzı”, Minara Aliyeva, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 350-359.

65. [აღმოსავლეთ შავი ზღვის რეგიონში არსებული სალაპარაკო ენები და მათი ურთიერთმიმართება თურქულთან, ბილგეჰან ათსიზ გოქდაღი, შავი ზღვის კვლევები, შემოდგომა 2011, ნომერი: 31, გვ. 111-134].

“Doğu Karadenizde Konuşulan Diller ve Türkçe ile Etkileşimleri”, Bilgehan Atsız Gökdağ, *Karadeniz Araştırmaları*, Güz 2011, S. 31, s. 111-134.

66. [თანამედროვე ქართულსა და თურქულ ენებში დამკვიდრებული აღმოსავლური ნარმოშობის საერთო ლექსიკა, ნანა კაჭარავა, ლუიზა რუხაძე, თურქული ენისა და კულტურის გავლენა კავკასიაში (5-6 მარტი 2009), „თურქული ენის ინსტიტუტის გამომცემლობა“, ანკარა-2013].

“Çağdaş Gürcü ve Türk Dillerinde Ortak Doğu Asıllı Söz Varlığı”, Nana Kaçarava, Luiza Rukhadze, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri* (5 - 6 Mart 2009), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara-2013.

67. [ნაშრომი თანამედროვე თურქულ ზმნაზე, ნანა კაჭარავა, ჟურნალი თურქული ენა, ნომერი: 586, ოქტომბერი 2000. გვ. 416-421].

“Çağdaş Türk Dilinde Fiil Adlı Çalışma”, Nana Kaçarava, *Türk Dili*, S. 586, Ekim 2000, s. 416-421.

68. [გენდერის შესწავლა ინგლისურ, თურქულ და ქართულ ენებში, გრამატიკულ, სემანტიკურ და პრაგმატულ დონეზე, რამაზან გოჩთუ, მუზაფერ ქირი, სოციალური და ქცევითი მეცნიერებები, 2014, 158 (2), გვ. 282-287].

“Gender Studies in English, Turkish and Georgian Languages in Terms of Grammatical, Semantic and Pragmatic Levels”/Dilbilim, Anlambilim ve Edimbilim Seviyeleri Düzleminde İngilizce, Gürcüce ve Türkçe Cinsiyet Çalışmaları, Ramazan Goctu, Muzaffer Kir, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014, 158 (2), pp. 282-287.

69. [ბრუნვის კატეგორია და მისი დანიშნულება ქართულ ენაში, ჰარუნ ჩიმქე, შავი ზღვის კვლევები, ზაფხული 2017, ნომერი: 54, გვ. 41-62].

“Gürcücede Hâl Kategorisi ve Fonksiyonları Üzerine”,
Harun Çimke, *Karadeniz Araştırmaları*, Yaz 2017, S. 54, s.
41-62

70. [ფრაზეოლოგიზმების თარგმანის საკითხისათვის, მუზაფერ ქირი, „VIII საერთაშორისო კონფერენცია ენის, ლიტერატურისა და სტილისტიკის დარგში“, იზმირის ეკონომიკის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 14-16 მაისი, იზმირი-2008, გვ. 227-232].

“Deyimlerin Tercüme Sorununa Dair”, Muzaffer Kır, Çe-
viribilim, Dilbilim ve Dil Eğitimi Araştırmaları, 14-16 Ma-
yıs 2008 (8. Uluslararası Dil, Deyişbilim ve Yazın Sempo-
zumu), İzmir Ekonomi Üniversitesi Yayınları, İzmir-2009,
s. 227-232.

71. [თურქი მესხების სალიტერატურო ენასა და ზეპირ-
მეტყველებაში დივან-ი ლუგატიტ თურქიდან (პირველი
დიდი თურქული ლექსიკონი) შემოსული ანდაზები,
სერდარ ბულუთ, თურქული ენისა და ლიტერატურის
ჟურნალი 2, ნომერი 3 (2016)].

**“Divânü Lügâti’t-Türk’ten Ahıska Türkleri Yazılı ve
Sözlü Diline Geçen Atasözleri”**, Serdar Bulut, *Littera Turca
Journal of Turkish Language and Literature* 2, no. 3 (2016).

72. [დუზჯელი რომანისტის თვალით დანახული ქართული
ლიტერატურა და შოთა რუსთაველი, ილჰან აქინი,
შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე
წელი, დუზჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

**“Düzceli Bir Romancının Gözüyle Gürcü Edebiyatı ve
Şota Rustaveli”**, İlhan Akın, *Uluslararası Şota Rustaveli
Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs
2017.

73. [თურქეთში ჩატარებული კვლევები სამხრეთ-კავ-
კასიისა და შუააღმოსავლეთის თურქული ენებისა და
ლიტერატურების შესახებ, ბილგეჰან ათსიზ გოქდაღი,
თალიფ დოღანი, ჟურნალი „ენი თურქიე“ (ახალი
თურქეთი) 75/2015, გვ. 22-45].

“Güney Kafkasya ve Ortadoğu Türklüğünün Dil ve Edebiyatları Üzerine Türkiye’de Yapılan Araştırmalar”, Bilgehan Atsız Gökdağ, Talip Doğan, Yeni Türkiye 75/ 2015, s. 22-45.

74. [ქართული ანბანისა და ქართული ლიტერატურის წყაროები, ფეჰიმე იაზიჯი, ჟურნალი „ისტორია და საზოგადოება“ , სტამბოლი-2000, ნომერი: 19].

“Gürcü Alfabeti ve Gürcü Edebiyatının Kaynakları”, Fehime Yazıcı, *Tarih ve Toplum Dergisi*, İstanbul-2000, S. 19.

75. [ქართული ენის განვითარება, ისმაილ იერგუზი, ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 3, გვ. 11-14].

“Gürcü Dilinin Gelişimi”, İsmail Yerguz, *Mamuli*, 1997, No: 3, s. 11-14.

76. [საქართველოში მცხოვრები აზერბაიჯანელი თურქების მეტყველების თავისებურებანი, შურედინ მემედლი, VI საერთაშორისო თურქული ენის კონგრესის (20-25 ოქტომბერი 2008) მოხსენებები, თურქული ენის ასოციაციის გამომცემლობა, ანკარა, გვ. 3121-3125].

“Gürcistan’daki Azeri Türkleri Ağzının Özelliklerine Dair”, Şureddin Memmedli, *6. Uluslararası Türk Dili Kurultayı (20–25 Ekim 2008) Bildirileri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s. 3121–3125.

77. [საქართველოში თურქულის უცხო ენის სტატუსით სწავლება, ნუნუ გურგენიძე, "ჩვენებური", კულტურის ჟურნალი, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 22-23].

“Gürcistan’da Türkçenin Yabancı Dil Olarak Okutulması”, Nunu Gurgenidze, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 22-23.

78. [თურქული ლექსიკა ქართული ენის ჯავახურ დიალექტში, მუსტაფა შენელი, მაია მესხიძე, შავი ზღვის კვლევები, 2010, ნომერი: 27, გვ. 217-241].

“Gürcistan’ın Cavakheti Bölgesi Ağzında Türkçe Söz Varlığı”, Mustafa Şenel, Maia Meskhidze, *Karadeniz Araştırmaları*, 2010, S. 27, s. 217-241.

79. [ნალკის რაიონში მცხოვრები ურუმების მეტყველების ნიმუშები, უნალ კალაიჯი, ჟურნალი “კარადენიზ” (შავი ზღვა), ნელი: 1, ნომერი: 1, ზამთარი 2008, გვ. 143-161].

“Gürcistan’ın Tsalka (Parmaksız) Rayonunda Yaşayan Urum Türklerinin Dil Ürünlerinden Örnekler”, Ünal Kalaycı, *Karadeniz*, Yıl: 1, S. 1, Kış 2008, s. 143-161.

80. [ნარსულში თუშეთის ტერიტორიაზე მოსახლე თურქული ტომების ნაკვალევი, ნუნუ გურგენიძე, VI საერთაშორისო თურქული კულტურის კონგრესის მოხსენებები, ტ. II, ათათურქის კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელობის გამომცემლობა, ანკარა-2009, გვ. 741-746].

“Gürcistan’ın Tuşeti Topraklarında Eskiden Yaşamış Türk Aşiretlerin İzleri”, Nunu Gurgenidze, *6. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Cilt II, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları Ankara-2009, s. 741-746.

81. [ესსე საქართველოს ტოპონიმებზე თურქული ენის გავლენის შესახებ, ერდოღან ბოზი, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის ასოციაციის გამომცემლობა, ანკარა-2013].

“Gürcistan Yer Adlarında Türkçenin İzleri Üzerine Bir Deneme”, Erdoğan Boz, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri* (5 - 6 Mart 2009), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara-2013.

82. [ქართული ანბანი, ვ. სილოგავა, კულტურის ჟურნალი-„ჩვენებური“, იანვარი-ივნისი 1996, ნომერი: 19-21, გვ. 16-17].

“Gürcü Alfabeti”, V. Silogava, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Haziran 1996, S. 19-21., s. 16-17.

83. [თურქული გამოთქმების გავლენა წარმოშობით ქართველი თურქების მეტყველებაზე, ნანა კაჭარავა, VI საერთაშორისო თურქული კულტურის კონგრესის მოხსენებები, ტ. II, ათათურქის კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელობის გამომცემლობა, ანკარა-2009, გვ. 789-793].

“Gürcü Asıllı Türklerin Konuşmalarında Türkçe Deyimlerin Etkisi”, Nana Kaçarava, *6. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Cilt II, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara-2009, s. 789-793.

84. [ქართული ენა. ფონეტიკა-მორფოლოგია, რუსუდან სალინაძე, ჟუჟუნა ფეიქრიშვილი, ჰარუნ ჩიმქე, გამომცემლობა „STS“, რიზე-2015, 303 გვერდი].

Gürcü Dili. Sesbilim-Biçimbilim, Rusudan Sağınadze, Jujuna Peikrişvili, Harun Çimke, STS Yayınları, Rize-2015, 303 s.

85. [შრომები ქართული ენის შესახებ და ენის პოლიტიკა საქართველოში, ჰარუნ ჩიმქე, შავი ზღვის კვლევები, შემოდგომა 2015, ნომერი: 47, გვ. 101-107].

“Gürcü Dili Çalışmaları ve Gürcistan’da Dil Politikası”, Harun Çimke, *Karadeniz Araştırmaları*, Güz 2015, S. 47, s. 101-107.

86. [ქართულ წყაროებში თურქული ანდაზები და ფრაზეოლოგიზმები, ვალეჰ ჰაჯილარი, ჟურნალი „ბიზიმ აჰისკა“ (ჩვენი ახალციხე), 2009, გვ. 18-19].

“Gürcü Kaynaklarında Türk Atasözü ve Deyimleri”, Vahle Hacılar, *Bizim Ahıska Dergisi*, 2009, s. 18-19].

87. [ქართულ ლექსიკონში არსებული თურქულიდან ნასესხები რამდენიმე სიტყვის შესახებ, ლუიზა რუხაძე, V საერთაშორისო თურქული ენის კონგრესის მოხსენებები, ტ. II, ანკარა-2004, გვ. 2486-2491].

“Gürcüce Sözlük`teki Türk Dilinden Alınan Birkaç Kelime Hakkında”, Luiza Rukhadze, *V. Uluslararası Türk Dil Kurultayı Bildirileri*, II. Cilt , Ankara-2004, s. 2486-2491.

88. [კულტურის დიალოგები ქართულ-თურქული იდიომების ვარიანტების მიხედვით, თანდილავა ლილე, ნანა ცეცხლაძე, XIV საერთაშორისო სიმპოზიუმი ენა, ლიტერატურა და ფრაზეოლოგია, 15-17 ოქტომბერი 2014, იზმირი/თურქეთი].

“Gürcüce-Türkçe Deyimlerin Varyantlara Göre Kültürel Diyaloglar”, Lile Tandilava, Nana Tsetshladze, *14. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu*, 15-17 Ekim 2014, İzmir/Türkiye.

89. [ბრუნვები თურქულ ენაში, ქართველების მიერ მისი, როგორც უცხო ენის შესწავლის შემთხვევაში, თეონა აფხაზავა, მე-8 საერთაშორისო სიმპოზიუმი: „მსოფლიოში თურქული ენის სწავლება“, ანკარა -2009].

“Gürcülere Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ad Durumu”, Teona Aphazava, *Uluslararası VIII. Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu*, Ankara-2009.

90. [ქართულში თურქიზმების შესახებ საქართველოში ჩატარებული კვლევები, მანანა ბახუტაშვილი (ხელძღვანელი: ასოც. პროფ. ჰულია ფილანჯი), ანატოლიის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ესქიშეჰირი-2016, 165 გვერდი].

Gürcüceye Geçen Türkçe Kelimeler Üzerine Gürcistan'da Yapılan Çalışmalar, Manana Bakhutashvili, (Danışman: Doç. Dr. Hülya Pilancı), Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir-2016, 165 s.

91. [ფერეიდნელი ქართველების ყოველდღიურ მეტყველებაში გამოყენებული თურქული ნარმოშობის სიტყვები, ასისტენტ პროფესორი, ბერნა კარაგოზოღლუ, კავკასიის უნივერსიტეტთა კავშირი, აღრის სოციალურ მეცნიერებათა კონგრესი, 25-27 სექტემბერი 2013, აღრი, გვ. 399-402].

“Fereydanşehir Gürcülerinin Günlük Yaşamlarında Kullandıkları Türkçe Kökenli Sözcükler”, Yrd. Doç. Dr. Berna Karagözoğlu, *Kafkasya Üniversiteler Birliği Uluslararası Ağrı Sosyal Bilimler Kongresi*, 25-27 Eylül 2013, Ağrı, s. 399-402.

92. [ქართული სასაუბრო დაჩქარებული და პრაქტიკული სწავლებისათვის, ერსინ კაია, გამომცემლობა „კაპადოკია“, ანკარა-2013, 447 გვერდი].

Hızlı ve Pratik Gürcüce Konuşma Kitabı, Ersin Kaya, Kapadokya Yayınları, Ankara-2013, 447 s.

93. [ქართველოლოგიის შესავალი, ჟუჟუნა პეიქრიშვილი (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „გეჯე“, სტამბოლი-2017].

Kartvelolojiye Giriş, Jujuna Peikrişvili (Çeviri: Harun Çimke), Gece Kitaplığı, İstanbul-2017.

94. [ქართულ ონომასტიკურ სივრცეში არსებული თურქული საკუთარი სახელები, მარიკა ჭიქია, თეონა აფხაზავა, VI საერთაშორისო თურქული კულტურის კონგრესის მოხსენებები, ტ. II, საერთაშორისო თურქული კულტურის კონგრესის მოხსენებები, ანკარა-2009, გვ. 117-122].

“Kartvel Onomastik Alanında Geçen Türk Özel İsimleri”, Marika Cikia, Teona Aphazava, *VI. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Ankara-2009, s. 117-122.

95. [კლარჯეთის ქართული, შუშანა ფუტკარაძე, ჟურნალი „ჩვენებური“ მარტი-აპრილი, 1995, ნომერი: 14, გვ. 17-19].

“Klarjeti Gürcücesi”, Şuşana Putkaradze, Çveneburi, Mart-Nisan 1995, No: 14, s. 17-19.

96. [ნ. დუმბაძის ნოველის „ძაღლის“ თურქულ თარგმანში ეროვნული (ქართული) მოტივების შეპირისპირებითი ანალიზი“, მუზაფერ ქირი, „XIII საერთაშორისო სიმპოზიუმი ენის, ლიტერატურისა და ფრაზეოლოგიზმების დარგში“, კავკასიის უნივერსიტეტის ბუნებისმეტყველებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის ევროპული ენებისა და ლიტერატურების მიმართულება, ყარსი, 26-28 სექტემბერი 2013, გვ. 349-355].

“Nodar Dumbadze'nin “Köpek” Adlı Öyküsünün Türkçe Çevirisindeki Kültürel Öğelerin Kaynak Metindekilerle Örtüşme Sorunu”, Muzaffer Kır, 13. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu: Basit Üslup, 26-28 Eylül 2013, Kafkas Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, s. 349-355.

97. [ოსმალეთიდან რესპუბლიკამდე პერიოდის მუსლიმ ქართველთა ქართული ენა და წერილობითი ნიმუშები, მურათ ქასაფი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Müslüman Gürcüler Arasında Gürcü Dilinin Kullanımı ve Yazım Örnekleri”, Murat Kasap, Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

98. [თარაქამების მეტყველების კუთვნილი სიტყვები - „მუშ-ბულანიკის მხარეში, მ. ქემალოღლუ, თურქეთისმცოდნეობის კრებული, 2012, 22 (1), გვ. 61-97].

“Terekeme-Karapapah Türkleri Ağzına Ait Sözcükler “Muş-Bulanık Çevresi”, M. Kemaloğlu, Türkiyat Mecmuası, 2012, 22 (1), s. 61-97.

99. [რუსული სიტყვები ნალკელი ურუმების მეტყველებაში, უნალ კალიაჯი, თურქოლოგია, ტ. 4, ნომერი: 3, შემოდგომა 2009, გვ. 1253-1261].

“Tsalka (Parmaksız) Urumları Ağzında Rusça Kelimeler”, Ünal Kalaycı, *Turkish Studies*, Cilt 4, S. 3, Bahar 2009, s. 1253-1261.

100. [შინაარსობრივად ადეკვატური ანდაზები თურქულსა და ქართულში და თურქულიდან ნასესხები სიტყვები ქართულ ენაში, ჰალის გოზპინარი, ჟურნალი „კარადენიზ არაშტირმალარი“ (შავი ზღვის ძიებანი), ნომერი: 11, 2011)].

Turkish-Georgian Equivalent Proverbs and Turkish Loanwords in Georgian Language, Halis Gözpinar, *Karadeniz Dergisi*, S. 11, 2011.

101. [თურქული იდიომების თარგმნის საკითხი-სათვის, მაია კიკვაძე, მზია ხახუტაიშვილი, XIV საერთაშორისო სიმპოზიუმი ენა, ლიტერატურა და ფრაზეოლოგია, 15-17 ოქტომბერი 2014, იზმირ/თურქეთი].

“Türkçe Deyimlerin Tercüme Problemleri”, Maia Kikvadze, Khakhutaishvili, Mizia, *14. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu*, 15-17 Ekim 2014, İzmir/Türkiye.

102. [ქართული ენის სწავლება თურქეთში, ნანა კაჭარავა, ენის სწავლების I საერთაშორისო სიმპოზიუმი, ნევშეჰირი (UDES-2015), 28 მაისი 2015].

“Türkiye’de Gürcücenin Eğitimi ve Öğretimi”, Nana Kaçarava, *1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu (UDES-2015)*, Nevşehir, 28-30 Mayıs, 2015.

103. [მესხური დიალექტი თურქეთის ტერიტორიაზე, სერფილ ერსოზი, ჟურნალი „ენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 360-365].

“Türkiye Sınırları İçinde Ahıska Ağzı”, Serpil Ersöz, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 360-365.

104. [თურქული ენებიდან ქართულში შემოსული რამდენიმე სიტყვის შესახებ, ლუიზა რუხაძე, ნანული კაჭარავა, თურქული სამყაროს ენისა და ლიტერატურის ჟურნალი, ნომერი: 22, 2006, ანკარა].

“Türk Dillerinden Gürcüceye Girmiş Birkaç Alıntı Hakkında”, Luiza Rukhadze, Nanuli Katcharava, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi* 22, 2006-Ankara.

105. [თურქული შრე/ფენა ქართულ ანთრო-პონიმებში, მარიკა ჭიქია, ორჰუნის წარწერების აღმოჩენიდან 120 წლის შემდეგ თურქეთისმცოდნეობა და 21-ე საუკუნე, თურქეთისმცოდნეობის III საერთაშორისო სიმპოზიუმში, ჰაჯეთთეფეს უნივერ-სიტეტი-თურქული ენის ინსტიტუტი, ანკარა-2010].

“Türk Tabakası Gürcü Kişi Adlar Hazinesinde”, Marika Cikia, *Orhun Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl, III. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu*, Hacettepe Üniversitesi-Türk Dil Kurumu, Ankara-2010.

106. [ერთი დაკვირვება სახელის დარქმევის თურქულ-ქართულ ტრადიციაზე, მარიკა ჭიქია, თურქული ენისა და კულტურის გავლენა კავკასიაში, თურქული ენის ინსტიტუტის გამომცემლობა, ანკარა, 2013, გვ. 187-191]

“Türk-Gürcü Ad Verme Gelenekleri Hakkında Bir İnceleme”, Marika Cikia, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2013, s. 187-191.

107. [ქართველები თურქეთში და მათი გაქრობის პირას მყოფი სალაპარაკო ენა, მუბერრა სეიდი ერთეჯი, TDD/ JofEL Winter 2013, გვ. 142-146].

“Türkiye’deki Gürcüler ve Konuşurlarını Kaybetmekte Olan Dilleri”, Müberra Seydi Ertek, *TDD/JofEL Winter* 2013, s. 142-146.

108. [რამდენიმე სიტყვა თურქეთში მცხოვრებ ქართველებზე და თარგმანის შესახებ, კულტურის ჟურნალი ჩვენებური, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 21].

“Türkiye’de Yaşayan Gürcü ve Çeviri Üzerine Birkaç Söz”, Hüseyin Uygun, Çveneburi, *Kültürel Dergi*, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 21.

109. [ურუმთა თურქულის ადგილი თურქული ენის კლასიფიკაციაში, ოსმან უიანიქი, სელჩუკის უნივერსიტეტის თურქე-თისმცოდნეობის კვლევითი ჟურნალი, 1, ნომერი: 27 (2010): 45-56].

“Urum Türkçesinin Türk Dili Sınıflandırmalarındaki Yeri”, Osman Uyanık, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* 1, No. 27 (2010): 45-56.

110. [ანდაზები უნიეს ქართველებში, მურათ შაჰინი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 1, ზაფხული 2007].

“Ünye Gürcüleri'nde Atasözleri”, Murat Şahin, *Pirosmani Dergisi*, S. 1, Yaz 2007.

111. [ზმნის უღლება თურქულში-უცხოელე-ბისათვის, (ინგლისური-რუსული-ქართული), ეიუფ ილდირიმი, ჯემილ გუნვარი, გამომცემლობა „გენჩლიქ“, კონია-2013, 422 გვერდი].

Yabancılar İçin Türkçe’de Fiil Çekimleri (İngilizce-Rusça-Gürcüce), Eyüp Yıldırım, Cemil Günvar, Gençlik Kitapevi Yayınları, Konya-2013, 422 s.

112. [არქაიზმები ვალეჰ ჰაჯილარის ენაში, ბაჰადირ გუნეში, საერთაშორისო ჟურნალი (თურქული ენა და ლიტერატურა, კულტურა, პედაგოგია). ნომერი: 2/4 2013, გვ. 116-130].

- “Valeh Hacilar’ın Dilinde Arkaik Sözler”**, Bahadır Güneş,
Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, S. 2/4
2013, s. 116-130.
113. [ბერძნულიდან მეგრულში ნასესხები სიტყვათა
ლექსიკა, დოცენტ. დოქტორ ნანული კაჭარავა, ალინა
ბალიშვილი, ჟურნალი კარადენიზ დერგისი, ნომერი:
16, (2012), გვ. 26-32].
- “Yunancadan Megrelceye Geçmiş Söz Varlığı”**, Doç. Dr.
Nanuli Kaçarava, Alina Bağışvili, *Karadeniz Dergisi*, S. 16
(2012), s. 26-32.
114. [საზღვარგარეთ თურქულის როგორც უცხო ენის
შემსწავლელთა წერილობითი ხასიათის მასალებში
დაშვებული გრამა-ტიკული შეცდომები: საქართველოს
მაგალითი, ერსინ აკბულუთი, უმუთ ბაშარი, მსოფლიო
ენის თურქულის VIII. საერთაშორისო სიმპო-
ზიუმი, 16 ოქტომბერი 2015, ჩანაკკალეს 18 მარტის
უნივერსიტეტი].
- “Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin
Yazılı Anlatımlarındaki Dil Bilgisi Hataları: Gürcistan
Örneği”**, Ersin Akbulut, Umut Başar, *VIII. Uluslararası
Dünya Dili Türkçe Sempozyumu*, 16 Ekim 2015, Çanakkale
18 Mart Üniversitesi.

VII. ლიტერატურა - EDEBİYAT

115. [აფხაზური მოთხრობები: ბონდო, გურამ ოდი-შარია,
(მთარგმნელი: ალი ალთუნი), ჟურნალი ჩვენებური“,
ოქტომბერი-დეკემბერი 1998, ნომერი: 30, გვ. 32-33].
- “Abhazya Öyküleri: Bondo”**, Guram Odişaria (Çeviri: Ali
Altun), *Çveneburi*, Ekim-Aralık 1998, No: 30, s. 32-33.

116. [აფხაზური გმირულ-ეპიკური პოემა, ზურაბ კოტობიკ ჯაფუა, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 749-773].

“Abhazya Nart Destanları”, Zurab Cotobic Capua, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 749-773.

117. [ახალციხის თურქული ფოლკლორის შესახებ, ასიფ ჰაჯილი, აიდინ ფოლადოღლუ, ათათურქის სახელობის კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელობის გამომცემლობა, ანკარა-2011].

Ahıska Türk Folkloru, Asif Hacı, Aydın Poladoğlu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara-2001.

118. [მესხი ომარ ფაიქ ნუმანზადეს შემოქმედება და მისი ერთ-ერთი სტატია, შურედინ მემედლი, კულტურის ჟურნალი „ჩვენი ახალციხე“ რესპუბლიკური პერიოდული გამომცემლობა, ISSN 1305-1997, ნომერი: 13, გვ. 38-45, ანკარა].

“Ahıskalı Ömer Faik Numanzade'nin Edebi Kişiliği ve Bir Makalesi”, Şureddin Memmedli, *Bizim Ahıska*, Kültür dergisi, Yerel süreli yayın, ISSN 1305–1997, S. 13: s. 38–45, Ankara.

119. [აჰმეთ მითჰათ ეფენდის რომანი „ქართვე-ლი ქალი ანუ შურისძიება“, აბდულლაჰ თათაროღლუ, შოთა რუსთაველის საერთა-შორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Ahmed Mithat Efendi'nin Gürcü Kızı yahut İntikam Adlı Romanı”, Abdullah Tataroğlu, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu*, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

120. [ართაანში შემონახული ლეგენდების მიხედვით „ვეფხისტყაოსნის“ სიუჟეტთან დაკავშირებული ახალი მასალები, პროფ. დოქტორ შუშანა ფუტყარაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Ardahan'da Korunmuş Efsanelere Göre Kaplan Postlu Şövalye'yle İlgili Yeni Materyaller”, Prof. Dr. Şuşana Putkaradze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

121. [ართანუჯ-ახალიციხის ხალხური სიმღერები, ულქუ ონალი, გამომცემლობა „ურუნი“, ანკარა- 2005].

Ardanuç – Ahıska Mânileri ve Türküleri, Ülkü Önal, *Ürün Yayınları, Ankara-2005.*

122. [ოქროს ხანის ოქროს პოეტი შოთა რუსთაველი და მიჯნურობა: „სიყვარული გონებით არ აღიქმება, გულში განიცდება“, სუდან ალთუნი, თურანი სტრატეგიული კვლევითი ცენტრი, ნომერი: 33 (2017): 54].

“Altın Çağın Altın Şairi Şota Rustaveli ve Mecnunluk: “Aşk, Akılla Anlaşılmaz; Yürekte Yaşanır”, Sudan Altun. Turan: Stratejik Araştırmalar Merkezi 9, No. 33 (2017): 54.

123. [ართანუჯ-ახალიციხის ხალხური ზღაპრები და მოთხრობები, ულქუ ონალ, გამომცემლობა „მენევიში“, ანკარა-2008].

Ardanuç – Ahıska Masalları ve Halk Hikayeleri, Ülkü Önal, *Meneviş Yayınları, Ankara-2008.*

124. [აშიკ-ყარიბის ხალხური თქმულება და თბილისი-ბორჩალოს ტერიტორიის აღწერა, პროფ. დოქტორ შურედინ მეშედლი, თურანის სტრატეგიული კვლევითი ცენტრის ჟურნალი, ნომერი: 117 (2012), გვ. 121].

“Âşık Garip Halk Öyküsü ve Tiflis-Borçalı Mekân İmgesi”, Prof. Dr. Şureddin Memmedli, *Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*, S. 117, (2012), s. 121.

125. [ვეფხისტყაოსანი ევრაზიის ისტორიულ და კულტურულ სივრცეში, ასოც. პროფ. დოქტორ მირა უნაროკოვი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Avrasya'nın Tarih ve Kültür Coğrafyasında Kaplan Postlu Şövalye”, Doç. Dr. Mira Unarokova, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi*, 12-14 Mayıs 2017.

126. [აზერბაიჯანულ სივრცეში პირველი პერიოდული საგამომცემლო საქმიანობა თურქულ ლიტერატურაში და „მოლა ნასრედინის ჟურნალი“, მითათ დურმუში, თურქებისა და თურქეთის ისტორიის, ლიტერატურისა და ენების საერთაშორისო პერიოდული გამოცემა, ნომერი: 3/7, შემოდგომა 2008].

“Azerbaycan Sahası Türk Edebiyatında İlk Süreli Yayın Faaliyetleri ve “Molla Nesreddin Dergisi”, Mitat Durmuş, *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 3/7, Fall 2008.

127. [დამტოვე სადმე შორს, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, გამომცემლობა „სინათლე“, სტამ-ბოლი-2004].

Beni Bırak Uzaklara, Fahrettin Çiloğlu, Sinatle Yayınları, İstanbul-2004.

128. [ჩემი ვეფხისტყაოსანი, დათო ტურაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 10, ზამთარი-გაზაფხული, 2010].

“Benim “Kaplan Postlu Şövalyem”, Dato Turaşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 10, Kış-Bahar 2010.

129. [გამეორებები ბორჩალოელი ვალეჰ ჰაჯილარის ლექსებში, ბაჰადირ გუნეში, შავი ზღვის კვლევები, გამაფხული 2011, ნომერი: 29, გვ. 147-156].

“Borçalılı Valeh Hacılar'ın Şiirlerinde Yinelemeler”, Bahadır Güneş, *Karadeniz Araştırmaları*, Bahar 2011, S. 29, s. 147-156.

130. [ძმები ჭილაძეები: ცხოვრება უჩვენოდ არც ისე საინტერესო იქნება, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „მამული“, 1997, ნომერი: 2, გვ. 6-14].

“Çiladze Kardeşler: Bızsız Hayat O Kadarda Enteresan Olmaz”, Fahrettin Çiloğlu, *Mamuli*, 1997, No: 2, s. 6-14.

131. [ვეფხისტყაოსნის სპარსული თარგმანები, დოქტორ საიდ მულიანი, შოთა რუს-თაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუზჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Dr. Said Muliani, “Kaplan Postlu Şövalye”nin Farsça Çevirileri”, Dr. Said Muliani, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

132. [ქოროღლის ლექსები სომხურ და ქართულ წყაროებში, ფიქრეთ თურქმენი, თურქული ენისა და ლიტერატურის კვლე-ვითი ჟურნალი, ეგეს უნივერსიტეტის ლიტერატურის ფაკულტეტის გამომცემლობა, ნომერი: 2, იზმირი-1983, გვ. 173-182].

“Ermeni ve Gürcü Kaynaklarında Köroğlu'na Ait Şiirler”, Fikret Türkmen, *Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, S. II, İzmir-1983, s. 173-182.

133. [ბოლოს და ბოლოს მსოფლიო ძმობა, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „მამული“, ოქტომბერი-დეკემბერი 1997, ნომერი: 4, გვ. 11-13].

- “Eninde Sonunda Dünya Kardeşliği”**, Fahrettin Çiloğlu, *Mamuli*, Ekim-Aralık 1997, No: 4, s. 11-13.
134. [ძველი ქართული ლიტერატურა, ფაჰრეთინ ჩილოღლუ, კულტურული ჟურნალი "ჩვენებური", ნომერი 1 (8), იანვარი/თებერვალი - 1993].
- “Eski Gürcü Edebiyatı”**, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi Kültür Dergisi*, S. 1 (8), Ocak/Şubat 1993.
135. [გონენის ქართულ სოფლებში სატრფიალო-ლირიკა, რუჰი ქევსერ, "ჩვენებური" - კულტურის ჟურნალი, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 25-26].
- Gönenin Gürcü Köylerinde Mani-Atışma”**, Kevser Ruhi, *Çveneburi, Kültürel Dergi*, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 25-26.
136. [მზის ასული-ქართული ზღაპრები, გამომცემლობა „ესინი“, სტამბოლი-1986].
- Güneşin Kızı/Gürcü Masalları**, Esin Yayınevi, İstanbul-1986.
137. [თურქული ხალხური თხზულებები საქართველოში, ფიქრეთ თურქმენი, სიმპოზიუმი: თურქული ენისა და ლიტერატურის გავრცელების არეალი - მოხსენებები, (ანკარა 7-9 ოქტომბერი 2010), გვ. 387-394].
- “Gürcistan’da Türk Halk Hikayeleri”**, Fikret Türkmen, *Türk Dilinin ve Edebiyatının Yayılma Alanları Bilgi Şöleni Bildirileri*, (Ankara 7-9 Ekim 2010), s. 387-394.
138. [ცხოვრება, რომელიც საქართველოში თურქული ლიტერატურის შესწავლას მიეძღვნა: ელიზბარ ჯაველიძე], ილიას უსთუნერი, შავი ზღვის კვლევები, XIV/54 - ზაფხული 2017 - გვ. 63-73].

“Gürcistan’da Türk Edebiyatına Adanmış Bir Ömür: Elizbar Cavelidze”, İlyas Üstünyer, *Karadeniz Araştırmaları*, XIV/54 - Yaz 2017 - s. 63-73.

139. [ქართულიკალიგრაფიის გამოფენა: „ვეფხისტყაოსნის“ ავორიზმები, ჰელენ იოსელიანი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Gürcü Kaligrafi Sergisi: Kaplan Postlu Şövalye'deki Aforizmalar”, Helen İoseliani, Uluslararası *Şota Rustaveli Sempozyumu*, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

140. [ქართველი მეფე თეიმურაზ I-ის ლეილისა და მაჯუნის ამბავი და ფუზულის ლეილისა და მაჯუნის პოემას შორის შედარება, ფაქტებისა და მოვლენების ნიადაგზე, ისჰაკ თაშდელენ, მე-13 საერთაშორისო სიმპოზიუმი: ენა, ლიტერატურა და ფრაზეოლოგიზმები, ყარსი, (2013)].

“Gürcü Kralı I. Teimuraz’ın Leylâ ve Mecnûn Hikayesi ve Fuzuli’nin Leylî vü Mecnûn Mesnevisi Arasında Olay Örgüsü Merkezli Bir Mukayese”, İshak Taşdelen, *13. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu*, Kars, (2013).

141. [ქართველი მწერლის ილია ჭავჭავაძის “მგზავრის წერილების” თურქულ თარგმანში ენობრივი თამაშების შესახებ”, გიული მუქერრემ ოზთურქი, თურქული ლიტერატურის, კულტურისა და განათლების საერთაშორისო ჟურნალი, 6 (1): 331-345].

“Gürcü Yazar İliya Çavçavadze’nin “Yolcunun Yazıları” Adlı Romanının Türkçe Çevirisindeki Dil Oyunları Üzerine İnceleme”, Gül Mükerrerem Öztürk, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* 6 (1): 331-345

142. [ქართული ლიტერატურა, ულამ ბაშარ გეზგინი, ჟურნალი „ჩვენებური“, აპრილი-ივნისი 2003, ნომერი: 48, გვ. 32].
- “Gürcü Yazını”, Ulaş Başar Gezgin, Çveneburi, Nisan-Haziran 2003, No: 48, s. 32.
143. [გოლიაქაში მცხოვრებ ქართველთა მეტყველებაში შემორჩენილი "ვეფხის-ტყაოსნის" ლექსიკა, ფევი ჩელები, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].
- “Gölyaka'da Yaşayan Gürcülerin Dil Dağarcıklarında Korunagelmiş “Kaplan Postlu Şövalye”nin Söz Varlığı”, Fevzi Çelebi, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.
144. [ლეილისა და მეჯნუნის თემა ქართულ ლიტერატურაში (ლიტერატურულ ურთიერთობებში არქეტიპის კონცეფციის თვალსაზრისით), შურედდინ მემმედლი, შავი ზღვა, 11: 57-69, სამსუნი].
- “Gürcü Edebiyatında Leyli-Mecnun Konusu (Edebi İlişkilerde Arketip Kavramı Açısından)”, Şureddin Memmedli, *Karadeniz (Black Sea – Çerhoe Mope)*, 11: 57-69, Samsun.
145. [ქართული პოეზიის დედოფალი: ანა კალანდაძე, ზოია ტხადაია, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 5, ბათუბული 2008].
- “Gürcü Şiirinin Kraliçesi: Ana Kalandadze”, Zoia Tshadaia, *Pirosmani Dergisi*, S. 5, Yaz 2008.
146. [ქართული რომანტიზმის ნარმოშობის ადგილი: თელავი, ილიას უსთუნერი, „კარდემ კალემლერ“ (თურქული ლიტ. მიმდინარეობა) ევრაზიის ყოველთვიური ლიტერატურული ჟურნალი, წელი: 6 / ნომერი: 69, სექტემბერი -2012].

“Gürcistan Romantizmini Üreten Mekân: Telavi”, İlyas Üstünyer, *Kardeş Kalemler Aylık Avrasya Edebiyat Dergisi*, Yıl: 6 / S. 69 / Eylül – 2012.

147. [საქართველოში აშუღური ტრადიციის წინამორბედები, შურედინ მემედლი, თურან-SAM, თურანის სტრატეგიული კვლევითი ცენტრის ჟურნალი, ISSN 1308-8041, 3: კონია-2009, გვ. 66-73].

“Gürcistan'da Âşıklık Geleneğinin Birincilleri”, Şureddin Memmedli, *Turan-SAM, Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*, ISSN 1308–8041, 3: Konya-2009, s. 66–73.

148. [საქართველოში აშუღური პოეზიის ტრადიცია, შურედინ მემედლი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 116-137].

“Gürcistan'da Aşık Şiiri Geleneği”, Şureddin Memmedli, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 116-137.

149. [საქართველოში ძველი თურქული რწმენისა და ტრადიციების ნაკვალევი, მ. ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, I საერთაშორისო თურქული ფოლკლორის კონგრესის მოხსენებები, ნომერი: 4, 1976, გვ. 141-166].

“Gürcistan'da Eski Türk İnanç ve Geleneklerinin İzleri”, M. Fahrettin Kırzioğlu, *I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, c. IV., 1976, s. 141-166.

150. [აშუღური ტრადიცია საქართველოს ბორჩალოელ აზერბაიჯანელებში, შურედინ მემედლი, გულნარა გოჯაევა, თურან-SAM, თურან სტრატეგიული კვლევითი ცენტრის ჟურნალი, ISSN1308-8041, 14: გვ. 28-36, ყარსი].

“Gürcistan'daki Borçalı Azeri Türklerinde Âşıklık Geleneği”, Şureddin Memmedli, Gülnara Gocaeva, *Turan-SAM, Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*, ISSN 1308–8041, 14: s. 28–36, Kars.

151. [საქართველოში არსებული შრომები თურქულ ლიტერატურაზე: სამაგისტრო და სადოქტორო ნაშრომები, ილიას უსთუნიერი, გამომცემლობა „ფენომენი“, ერზრუმი-2013, 373 გვერდი].

Gürcistan'da Türk Edebiyatı Çalışmaları: Lisansüstü Tezler, İlyas Üstünyer, Fenomen Yay., Erzurum-2013, 373s.

152. [საქართველოში მცხოვრები თურქების ლოკალურ-ხალხური საზღაპრო საქმიანობა, შურედინ მემედლი, ჟურნალი ქარადენიზ (შავი ზღვა.), გაზაფხული 2015; (28), გვ. 18-28].

“Gürcistan'daki Türklerde Lokal Halk Hikâyeciliği”, Şureddin Memmedli, *Karadeniz*, 2015; (28), s. 18-28.

153. [საქართველოში შემორჩენილი თურქული ფოლკლორის ძირითადი მოტივები, შურედინ მემედლი, ულაქბილგე, 2015, ტ. 3, ნომერი: 6, გვ. 123-146].

“Gürcistan'da Yaşayan Türk Folklorunun Temel Motifleri”, Şureddin Memmedli, *Ulakbilge*, 2015, Cilt 3, S. 6, Volume 3, s. 123-146.

154. [ნარკვევები ქართულ ენასა და ლიტერატურაზე, ილიას უსთუნიერი, გამომცემლობა „კაკნუსი“, სტამბოლი-2010“].

Gürcü Dili ve Edebiyatı Üzerine Okumalar, İlyas Üstünyer, Kaknüs Yayınları, İstanbul-2010.

155. [ქართული ლიტერატურის შედევი - რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“, პროფ. ელგუჯა ხინტიბიძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Gürcü Edebiyatı'nın Büyük Şaheseri: Rustveli'nin “Kaplan Postlu Şövalye'si”, Prof. Dr. Elguca Khintibidze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

156. [ქართველი მანდილოსანი ანუ შურისძიება, აჰმეთ მითჰათ ეფენდი, თურქული ენის ინსტიტუტი, ანკარა-2010].

Gürcü Kızı Yahut İntikam, Ahmet Mithat Efendi, Türk Dil Kurumu, Ankara-2010.

157. [სტამბოლი და აია-სოფია ქართულ სამოგზაურო წერილებში, ვაჟა კიკნაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ზაფხული-შემოდგომა 2009 წ.: 3 ნომერი: 9, გვ. 24-30].

“**Gürcü Seyahatnamelerinde İstanbul ve Aya Sofya**”, Vaja Kiknadze, *Pirosmani*, Yaz-Güz 2009, yıl: 3, S. 9, s. 24-30

158. [ქართული მწერლობიდან, ალი ალთუნი, ჟურნალი „იანითი“, ანკარა-1989].

“**Gürcü Yazınından**”, Ali Altun, *Yanıt Dergisi*, Ankara-1989.

159. [ფაქირ ბაიკურთი და ქართული ლიტერატურა, მუსტაფა იაკუთი, კულტურის ჟურნალი „იაზინი“ (მწერლობა), ნომერი: 89, იანვარი-2000].

“**Fakir Baykurt ve Gürcü Edebiyatı**”, Mustafa Yakut, *Kültür Dergisi (Yazın)*, S. 89, Ocak-2000.

160. [ფალჯი ჰოჩოს ზღაპარი - ქართული ზღაპრები, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2004].

Falcı Hoço'nun Masalı Gürcü Masalları, Fahrettin Çiloğlu, Sinatle Yayınları, İstanbul-2004.

161. [ჰარირის „თბილისის მაკამე“ ასისტ. პროფ. დოქტორ აჰმეთ შენი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Harîrî'nin el-Makâmetü't-Tiflîsiyye'si”, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Şen, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

162. [ყაჩადი მონტარი/დიპლომაიანი გოგონა/ქართველი მანდილოსანი ანუ შურისძიება/რიკალში ანუ ამერიკაში კატასტროფული სამყარო, აჰმეთ მითჰათ ეფენდი (შემდგენელი: ქაზიმ იეთიში, ეროლ ულგენი, პროფ. დოქტორ ფათიჰ ანდი), თურქული ენის გამომცემლობა, ანკარა-2000].

Haydut Montari / Diplomalı Kız / Gürcü Kızı Yahut İntikam / Rikalda Yahut Amerika'da Vahşet Alemi, Ahmet Mithat Efendi, (Hazırlayanlar: Kazım Yetiş, Erol Ülgen / Prof. Dr. Fatih Andı), Türk Dili Yayınları, Ankara-2000.

163. [ვეფხისტყაოსნის ზეგავლენა სახელმწიფო სტრუქტურების ჩამოყალიბებაზე, ასოც. პროფ. ლუკა დვალისვილი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye Adlı Manzumenin Devlet Yapılarının Oluşmasındaki Etkisi”, Doç. Dr. Luka Dvalișvili, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

164. [ვეფხისტყაოსნის ზოგიერთი საკითხისათვის, პროფ. დოქტორ რევაზ შეროზია, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye”de Bazı Konular”, Prof. Dr. Revaz Şerozia, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

165. [კომპოზიტები „ვეფხისტყაოსანში“, დოქტორ ინგა არონია, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye”de Birleşik Kelimeler”, Dr. İnga Aronia, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

166. [ფრაზოლოგიებისათვის „ვეფხისტყაოსანში“, ასოც. პროფ. დოქტორ შორენა ლომაია, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye'de Deyimler”, Doç. Dr. Şorena Lomaia, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

167. [ერთი ლექსიკური ერთეულის (ტურფა) კონტაქტები „ვეფხისტყაოსანში“, ასოც. პროფ. დოქტორ მაია კიკვაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye'de Geçen Turfa (ტურფა - Zarif) Sözcüğünün Bize Çağrıştırdıkları”, Doç. Dr. Maia Kikvadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

168. [ვეფხისტყაოსნის იდეურ-თემატიკური მოტივებისათვის, პროფ. დოქტორ ომარ გვეტაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövale”de İdeolojik-Tematik Motifler”, Prof. Dr. Omar Gvetadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

169. [ვეფხისტყაოსნის გამოცემები სხვადასხვა ენებზე, სემენ გონენ ოქჯანი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye'nin Farklı Dillerdeki Baskıları”,
Sezen Gönen Okcan, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu*, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

170. [საერთო ქართველური ლექსიკონისათვის „ვეფხისტყაოსანში, ასოც. პროფ. დოქტორ სალია ბეშიროღლუ, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye'de Ortak Kartvel Söz Varlığı”,
Doç. Dr. Maka Salia Beşiroğlu, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu*, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

171. [ვეფხისტყაოსნის თურქული თარგმანები, ასოც. პროფ. დოქტორ ნანა კაჭარავა, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye'nin Türkçe Çevirileri”, Doç. Dr. Nana Kaçarava, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu*, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

172. [ყარაფაფახების თურქული მითოლოგიის სტრუქტურის კვლევა, ვალეჰ ჰაჯილარი, ჟურნალი ბილიგ, გაზაფხული-2009, ნომერი: 49, გვ. 83-92].

“Karapapak Türk Mitolojisinin Yapısı Üzerine Araştırmalar”, Valeh Hacılar, *Bilig*, Bahar-2009, S. 49, s. 83-92.

173. [ქოროღლი საქართველოში, ლია ჩლაიძე (მთარგმნელი: ჰაბიბ იდრისი, დოქტორ ალი ნეჯეფოღლუ), გამომცემლობა „თაშმედრესე“, სტამბოლი-1994)].

Köroğlu Gürcistan'da (Çeviri: Habib İdrisi, Dr. Hacı Ali Necefoğlu), Lia Çlaidze, Taşmedrese Yy., İstanbul-1994.

174. [ქოროღლის ქართული ვარიანტი, დ. ალიევა, ჟურნალი „სიბრძნე და ცხოვრება“, 1975, ნომერი: 11].

“Köroğlu'nun Gürcü Varyantı”, D. Aliyeva, *Elm ve Hayat*, 1975, No. 11.

175. [ქოროღლის ეპოსის ქართული ვერსია, კულტურული ჟურნალი „მამული“, ნომერი: 1, იანვარი, 1977].

“Köroğlunun Gürcü Versiyonu”, Fahrettin Çiloğlu, *Mamuli Kültürel Dergisi*, S. 1, Ocak, 1977.

176. [აღმოსავლეთისა და დასავლეთის იმიჯი ყურბან საიდის ნაწარმოებში „ალი და ნინო“, ენგინ ბოლუქჩეშმე, ფულია ჩელიქი, ოსმან გაზის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების კრებული, 2013, 14, ნომერი: 2].

“Kurban Said'in “Ali ve Nino” Adlı Eserinde Doğu (İl) ve Batı (İl) İmgesi” Engin Bölükmeşe, Fulya Çelik, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013, 14, no. 2.

177. [თანამედროვე ქართული მოთხრობები, ი. სამსონაძე, ნ. კვარაცხელია, ზ. რუხაძე, რ. ჯავახაძე, ი. არჩუაშვილი (მთარგმნელი: ჰარუნ ჩიმქე), გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა-2015].

Modern Gürcü Hikayeleri, İ. Samsonadze, N. Şataidze, Z. Kvaratskhelia, R. Rukhadze, İ. Cavakhadze, İ. Arçuaşvili, (Çevir.: Harun Çimke), Gece Kitaplığı, Ankara-2015.

178. [ჟურნალი „მოლა ნასრედინი“ და მისი მნიშვნელობა, ნანა კაჭარავა, ჰოჯა ნასრედინის 800 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სიმპოზიუმის მოხსენებათა კრებული, აკშეჰირი, 2008, გვ. 376-388].

“Molla Nasreddin Adlı Dergi ve Onun Önemi”, Nana Kaçarava, *Nasreddin Hoca'nın 800. Doğum Yıldönümü Anısına Düzenlenmiş Uluslararası Sempozyum Bildirileri*, Akşehir-2008, s. 376-388.

179. [ომარ ნეფისა და გურჯი მეჰმეთ ფაშას დაპირისპირების ისტორიული და ლიტერატურული ასპექტები, ოზერ შენოდეიჯი, გაზის თურქეთის მცოდნეობის ძიებანი, ნომერი: 6 (გაზაფხული), გვ. 319-332].

“Nef’i ve Gürcü Mehmet Paşa Mücadelesinin Tarihi ve Edebi Boyutları”, Özer Şenödeyici, *Gazi Türkiyat Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S. 6 (Bahar), s. 319-332.

180. [შუა საუკუნეების ქართული მწერლობა, ვ. ე. დ. ალენი, ჟურნალი „ჩვენებური“, გვ. 38, 2000].

“Ortaçağ Gürcü Yazını”, W.E.D. Allen, *Çveneburi*, s. 38, 2000.

181. [ადმოსავლური ლიტერატურის გავლენა შუა საუკუნეების ქართულ ლიტერატურაზე (მეფეპოეტი თეიმურაზი და მისი ნაწარმოებები), ასოც. პროფ. აჰმეთ იჩლი, პროფ. შურედინ მემედლი, კავკასიის უნივერსიტეტთა კავშირი აღრის სოციალურ მეცნიერებათა საერთაშორისო კონგრესი, 25-27 სექტემბერი 2013, აღრი. გვ. 431-435].

“Orta Yüzyıllar Gürcü Edebiyatında Doğu Edebiyatı Etkisi (Şair Teymuraz ve Eserleri)”, Yrd. Doç. Dr. Ahmet İçli, Prof. Dr. Şureddin Memmedli, Kafkasya Üniversiteler Birliği Uluslararası Ağrı Sosyal Bilimler Kongresi, 25-27 Eylül 2013, Ağrı. s. 431- 435.

182. [საქართველო ფოსოვურ ანეგდოტებში, უნალ კალაიჯი, შავი ზღვის კვლევები, გაზაფხული, ნომერი: 19, შემოდგომა 2008 გვ. 155-161].

“Posof Fıkralarında Gürcistan”, Ünal Kalaycı, *Karadeniz Araştırmaları*, S. 19, Güz 2008, s.155-161.

183. [ფრიდონ ხალვაშისა და ფაქირ ბაიკურთის ლექსები, სამი კარაორენი, ლიტერატურული ჟურნალი „იაზით“ (მწერლობა), თებერვალი 1990].

“Pridon Halvaşi ve Fakir Baykurt Şiirleri”, Sami Karaoğren, *Edebiyat Dergisi “Yazıt”*, Şubat 1990.

184. [რუსთაველი და უახლესი ევროპული ლიტერატურათმცოდნეობა, ასოც. პროფ. ლელა ჩოგოვაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Rustaveli ve Yakınçağ Avrupa Edebiyat Bilimi”, Doç. Dr. Lela Çogovadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

185. [ჩუმი კვილი: ქართული ემიგრაცია, ილჰან აქინი, გამომცემლობა „მათი“, სტამბოლი-2014].

Sessiz Feryat: Gürcü Göçü, İlhan Akın, Mat Kitap, İstanbul-2014.

186. [კოლო ქალაქში, ერლომ ახვლედიანი (მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „დედალუსი“, სტამბოლი, 2015].

Sivrisinek Şehirde, Erlom Ahvlediani (Çeviren: Fahrettin Çiloğlu), Dedalus Yayınları, İstanbul-2015.

187. [საბჭოთა კავშირის მწერალთა პირველი ყრილობა და "ვეფხისტყაოსანი", პროფ. დოქტორ ავთანდილ ნიკოლეიშვილი - ასოც. პროფ. გიგა ქამუშაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Sovyetler Birliği Birinci Yazarlar Kongresi ve Rustaveli'nin “Kaplan Postlu Şövalye” Adlı Manzumesi”, Aşıklardan Halk Hikayeleri – Doç. Dr. Giga Kamuşadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

188. [შეიპ სენანის ამბავი, ხალხური ზღაპრები აშუღებისგან, (შემდგენელი: თიმურ ილმაზი), გამომცემლობა „ელითენი“ (აღმზრდელი), ანკარა-2011, გვ. 179-200].

“Şeyh Senan Hikayesi”, Aşıklardan Halk Hikayeleri, (Derleyen: Timur Yılmaz), Eğiten Kitap, Ankara-2011, s. 179-200.

189. [შოთა რუსთაველის ერთი ლიტერატურული პორტრეტის თავისებურებები, პროფ. ნესტან კუტივაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli'nin Edebi Bir Portresindeki Özellikler”, Prof. Dr. Nestan Kutivadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

190. [შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის“ თარგმანი ადიღურ ენაზე, ასოც. პროფ. დოქტორ მირა ცაჩემიზოვა, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli'nin Kaplan Postlu Şövalye'sinin Adigece Çevirisi”, Prof. Dr. Mira Khachemizova, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

191. [შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“ და ტრადიციული ქართული კულტურა, ასოც. პროფ. დოქტორ როზეტა გუჯეჯიანი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli'nin “Kaplan Postlu Şövalye” Adlı Eseri ve Geleneksel Gürcü Kültürü”, Doç. Dr. Rozeta Gucciani, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

192. [შოთა რუსთაველის "ვეფხისტყაოსნის" ახალი რუსული თარგმანი, პროფ. დოქტორ რამაზ ხალვაში, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერ-სიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli'nin “Kaplan Postlu Şövalye” Destanının Yeni Rusça Çevirisi”, Prof. Dr. Ramaz Khalvaşi, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

193. [შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის“ „ტკბილქართული“ ანუ სიტყვანი მამამებელნი, პროფ. დოქტორ რუსუდან საღინაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli'nin “Kaplan Postlu Şövalye” Adlı Eseri ve Geleneksel Gürcü Kültürü”, Prof. Dr. Rusudan Saginadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

194. [ისლამის გავლენა შოთა რუსთაველზე, პროფ. დოქტორ ნები გუმუში, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Şota Rustaveli Üzerinde İslam Düşüncesinin Etkisi”, Prof. Dr. Nebi Gümüş, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

195. [თამაზ და ოთარ ჭილაძეები თურქეთში, მუსთაფა იაქუთი, ჩვენებური 2, ივლისი-დეკემბერი 1996, ნომერი: 22, გვ. 30-32].

“Tamaz ve Otar Çelidze Türkiye’de”, Mustafa Yakut, *Çveneburi, Temmuz-Aralık 1996. S. 22, s. 30-32.*

196. [ვეფხვის მეტაფორის გააზრებისათვის - „ტარიელს და ნესტან-დარეჯანს ვეფხისტყაოსნობით უხმობენ“, ნესტან სულავა, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Tariel ile Nestan-Darecan'a Kaplan Postlu Derler: Kaplan Metaforunun Çözömlenmesi”, Prof. Dr. Nestan Sulava, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

197. [ნაცარქექია (ზარმაცი კაცი) - ქართული ზღაპრები (შემდგენელი: ჰაირი ჰაირიოღლუ), გამომცემლობა: „ჯემი“, სტამბოლი-1983].

Natsarkekia (Tembel Adam)-Gürcü Masalları (Hazırlayan: Hayri Hayrioğlu), Yayınevi: Cem Yayınları, İstanbul-1983.

198. [მოლა ნასრედინის ჟურნალი თბილისის ლიტერატურულ ასპარეზზე და სადისკუსიო საკითხები ჟურნალში, სედათ ადიგუზელი, ჟურნალი "ბლიკი", შემოდგომა 2007, ნომერი: 41, გვ. 1-21, ანკარა].

“Tiflis Edebî Muhitinde Molla Nasreddin Dergisi ve Dergide Tartışılan Konular”, Sedat Adıgüzel, *Bilig*, Bahar 2007, S. 41, s. 1-21, Ankara].

199. [თინათინ (ნერგის) ბეკადის ლექსში „აჰისქანამე“ („მესხეთი“) და „მესხები“, ოზჯან დოღუქანი, კარადენიზი, 2015; (27), გვ. 182-209].

“Tinatin (Nergis) Bekadze'nin Ahiskaname Şiiri'nde Ahıska ve Ahıskalılar”, Özcan Doğukan, *Karadeniz*, 2015; (27), s. 182-209.

200. [თურქული სამყაროს მოლა ნასრედინის ჟურნალი: თბილისი (კავკასია), ასთირგანსა (ქვემო იდილი) და ბაჰქესარაის (ყირიმი) სამკუთხედ რეგიონში, ნაზიმ მურადოვი, XXI საუკუნის გაგება მაოლა ნასრედინით/ნასრედინისეული: საერთაშორისო სიმპოზიუმი, მოხსენებები, აკშეჰირი, 8-9 მაისი 2008, ათათურქის სახელობის კულტურის ცენტრი, ანკარა-2009].

“Türk Dünyasının Tiflis (Kafkasya) - Astırgan (Aşağı İdil)-Bahçesaray (Kırım) Üçgeninde Molla Nasreddin Dergisi”, Nazım Muradov, *21. Yüzyılı Nasreddin Hoca İle anlamak: Uluslararası Sempozyum, Bildiriler*, Akşehir, 8 - 9 Mayıs 2008, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara-2009.

201. [ზოგიერთი საკითხი, თურქულ-ქართულ ლიტერატურულ ურთიერთობებზე, გიული მუქერემ ოზთურქი, საერთაშორისო თურქული და მსოფლიო ლიტერატურათა ურთიერთგავლენის სიმპოზიუმი (2015): გვ. 155-161].

“Türk-Gürcü Edebi İlişkileri Üzerine Bazı Meseleler”, Gül Mükerrerem Öztürk, *II. Uluslararası Türk ve Dünya Edebiyatları Arasında Etkileşimler Sempozyumu* (2015): s. 155-161.

202. [თურქულად შემსრულებელი ქართველი აშუღები, ვალეჰ ჰაჯილარი, ანკარა-2011, ნომერი: 24, გვ. 40-44].

“Türkçe Söyleyen Gürcü Aşık Şairleri”, Valeh Hacılar, *Bizim Ahıska*, Ankara-2011, S. 24, s. 40-44.

203. [საქართველოს იმიჯი ვლადიმერ მაიაკოვსკისა და ბორის პასტერნაკის ლექსებში, თარანა ოქთან, ფოლკლორი/ლიტერატურა, ტ. 21, ნომერი: 81, 2015/1].

“Vladimir Mayakovski ve Boris Pasnernak’ın Şiirlerinde Gürcistan İmgesi”, Tarana Oktan, *Folklor/edebiyat*, cilt:21, S. 81, 2015/1.

204. [მეფე - მებრძოლთა მზარავი..., პროფ. დოქტორ თამარ ხვედელიანი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Yiğitlere Dehşet Saçan Kral...”, Prof. Dr. Tamar Khvedeliani, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

205. [გზაზე ერთი კაცი მიდიოდა (მთარგმნელი: ფაჰრეტინ ჩილოღლუ), ოთარ ჭილაძე, გამომცემლობა „აილაქ ადამი“ სტამბოლი-2015].

Yolda Bir Adam Gidiyordu (Çeviri: Fahrettin Çiloğlu), Otar Çiladze, Aylak Adam Yayınları, İstanbul-2015.

206. [იოსებ თბილელის ნაშრომების „მირ ვეისისა და შაჰ ჰუსეინის ფაქტების“ ანალიზი და ტრანსკრიფცია, გულჯან სარიოღლუ, (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. სონგულ ჩოლაქი), მუსტაფა ქემალის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ჰათაი-2008].

Yozefo Tiflisi'nin "Vâki'ât-i Mir Veys ve Şâh Hüseyin" Adlı Eserinin Tahlil ve Transkribi, Gülcan Sarioğlu (Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Songül Çolak), Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hatay-2008.

207. [დროისა და სივრცის მიღმა საიათ ნოვად ყოფნა, ლაურენტ მინონ, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ზამთარი 2007/3].

“Zaman ve Mekânın Ötesinde Sayat Nova Olmak”, Laurent Mignon, *Pirosmani*, Kış 2007/3.

208. [XII საუკუნის ქართველი პოეტი შოთა რუსთაველი და ნოვრუზი, შურედინ მემედლი, გულნარა გოჯაევა, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების კრებული, კავკასიის უნივერსიტეტი, 1: 163-166, ყარსი].

“12. Yüzyıl Gürcü Şairi Şota Rustaveli ve Nevruzu”, Şureddin Memmedli, Gülnara Gocaeva, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Kafkas Üniversitesi, 1: 163-166, Kars.

209. [სტამბოლი XVIII საუკუნის ქართველი მწერლის ს. ორბელიანის სამოგზაურო წერილებში, მემედლი შურედინ; გულნარა გოჯაევა, თურქული კულტურის მე-7 საერთაშორისო კონგრესი (5-10 ოქტომბერი 2009, ათათურქის სახელობის კულტურის ცენტრი, ანკარა), მოხსენებები, 535-548, ანკარა-2012].

“18. Yüzyıl Gürcü Yazarı S. S. Orbeliani'nin Seyahatnamesinde İstanbul”, Şureddin Memedli, Gülnara Gocaeva, 7. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi (5–10 Ekim 2009, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara) Bildiriler, 535–548, Ankara-2012.

210. [XIX საუკუნის თურქულ-ქართული ლიტერ-ტურული ურთიერთგავლენის პროცესი, გულ მუქერემ ოზთურქი, Turkish Studies, თურქებისა და თურქეთის ისტორიის, ლიტერატურისა და ენების საერთაშორისო პერიოდული გამოცემა, ნომერი: 10/4, ზამთარი 2015, გვ. 773-780, ანკარა/თურქეთი].

“19. Yüzyıl Türk-Gürcü Edebi Etkileşim Süreci”, Gül Mükerrerem Öztürk, Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 10/4 Winter 2015, p. 773-780, Ankara/Turkey.

211. [XX საუკუნის თურქული და ქართული სიმბოლისტური პოეზიის მიმდინარეობა, ინგა შამიშვილი, ალკაზარ კაშია, მე-14 საერთაშორისო სიმპოზიუმი თემაზე: ენა, ლიტერატურა, ფრაზეოლოგიზმები, 15-17 ოქტომბერი 2014, იზმირი/თურქეთი].

“XX. Yüzyılın Türk ve Gürcü Sembolist Şiir Akışı” [Akımı], Inga Shamishvili, Alkazar Kashia, 14. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu, 15-17 Ekim 2014, İzmir/Türkiye.

212. [XX საუკუნის ქართული ლიტერატურის მიმოხილვა (პერიოდობრივ-ლიტერატურული მიმდინარეობების სტილი), ავთანდილ ნიკოლე-იშვილი, მუზაფერ ქირი, გამომცემლობა „გეჯე“, ანკარა 2016, 304 გვერდი].

XX. Yüzyıl Gürcü Edebiyatı İncelemeleri (Dönemler-Akımlar-Üsluplar), Avtandil Nikoleișvili, Muzaffer Kır, Gece Kitaplığı, Ankara-2016, 304 s.

VIII. განათლება - EĞİTİM

213. [დღევანდელ საქართველოში აზერბაიჯანულენოვანი სკოლები, გულნარა გოჯაევა მეძე-დოვა, ჟურნალი „კარადენიზი“, 28 (2015) გვ. 29-38].

“Günümüz Gürcistan'da Azeri Türk Okulları”, Gülnara Gocaeva Memmedova, *Karadeniz*, 28 (2015), s. 29-38.

214. [საქართველოში მცხოვრები თარაქამების საგანმანათლებლო ისტორიის შესახებ, დოქტორ ოსმან მერთი, ანკარის უნივერსიტეტი, თურ-ქეთისმცოდნეობის ინსტიტუტის კრებული, ნომერი: 24, ერზრუმი- 2004].

“Gürcistan (Borçalı) Karapapaklarının/Terekemelerinin Eğitim Tarihine Dair”, Dr. Osman Mert, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 24, Erzurum-2004.

215. [განათლების სისტემა და გეოგრაფიის სწავლება საქართველოში, ელნურ ვეისალოვი, სერჰათ ზამანი, ათათურქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ჟურნალი 2016, - ტ. 20, ნომერი: 2, გვ.409-423].

“Gürcistan'da Eğitim Sistemi ve Coğrafya Öğretimi”, Elnur Veisalov, Serhat Zaman, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2016, Cilt 20, S. 2, s. 409-423.

216. [საქართველოში დემოკრატიული რესპუბლიკის პერიოდის სკოლებში თურქული ენის სწავლება, გულნარა გოჯაევა მეძედოვა, თურანი: სტრა-ტეგიული კვლევის ცენტრი, ტ. 7 ნომერი: 28, (შემოდგომა 2015) გვ. 36-41].

“Gürcistan'da Demokratik Cumhuriyet Dönemi Okullarında Türkçe,” Gülnara Gocaeva Memmedova, *TURAN: Stratejik Arastirmalar Merkezi, Cilt 7, S. 28* (Sonbahar 2015), s. 36-41.

217. [ქართულ-თურქული საგანმანათლებლო ურთიერთობის სათავეებთან, ემზარ მაკარაძე, ისტორიის სწავლების III საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 25-27 ივნისი 2014, საქარია, გვ. 28].

Gürcü-Türk Eğitim İlişkilerinin Başlangıcı, Emzar Makaradze, *III. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu, 25-27 Haziran 2014-Sakarya, s. 28.*

IX. ეკონომიკა - EKONOMİ

218. [საქართველოს ეკონომიკის აღდგენა და საგარეო ურთიერთობები დამოუკიდებლობის შემდეგ, ასისტ. პროფ. რემზი ბულუთი, ჟურნალი „აირინთი“ (დეტალი), ნომერი: 38 (2016)].

“Bağımsızlık Sonrası Gürcistan Ekonomisinin Yapılanması ve Dış İlişkiler,” Yrd Doç. Dr. Remzi Bulut, *Ayrıntı Dergisi 3, No. 38 (2016).*

219. [მცირე საოჯახო ბიზნესის მაკროეკონომიკური კავშირები საქართველოში, ტატიანა პაპიაშვილი, ილიას ჩილოღლუ, შუა აზიიდან ბალკანეთამდე მცირე და საშუალო საოჯახო ბიზნესი (რედაქტორები: ასისტენტ პროფ. სელიმ ოზდემირი, ასისტ. პროფ. სელამი ოზდემირ), გამომცემლობა „ნობელი“, ანკარა-2011].

“Gürcistan'daki Küçük Ölçekli Aile İşletmelerinin Makroekonomik Bağlantıları,” Tatyana Papiashvili, İlyas Çiloğlu, *Orta Asya'dan Balkanlara Kobi Niteliğinde Aile İşletmeleri,* (Editörler: Yrd. Doç. Dr. Selim Özdemir, Yrd. Doç. Dr. Selami Özdemir), Nobel Yayın, Ankara-2011.

220. [სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში ზეოლიტის გავლენა ნითელი მინის ნაკვეთების ქიმიურ შემადგენლობაზე, ნ. კიკნაძე, მ. კიკნაძე, ნ. ლომთაძე, ნ. ალასანია, ართვინის ჩორუხის უნივერსიტეტის სატყეო ფაკულტეტის ჟურნალი 9, ნომერი 1 (2008): გვ. 77-80].

“Güney-Batı Gürcistanda Kızıltoprak Arazilerinin Kimyasal İçeriklerine Zeolitin Etkisi”, N. Kiknadze, M. Kiknadze, N. Lomtadze, N. Alasania, *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 9, No. 1 (2008): s. 77-80.

221. [დღევანდელ ქართულ პრესაში ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის მშენებლობა, პროფ. როინ ყავრელიძევილი, ჟურნალი „შავი ზღვა“ , ნელი: 3, ნომერი: 12, გვ. 191-196].

“Günümüz Gürcü Basınında Bakü - Tiflis - Kars Demiryolu İnşaatı”, Prof. Dr. Roin Kavrelişvili, *Karadeniz*, (Black Sea-Черное Море) Yıl 3 S. 12, s. 191-196.

222. [საქართველოსა და თურქეთს შორის ვაჭრობის საზღვრები და მისი გავლენა ქალაქ ართვინის ეკონომიკაზე, მუნევერ კათკათ ოზდემირი, ჟურნალი „შავი ზღვის კვლევები“, 2016 ნომერი: 52, გვ. 211-232].

“Gürcistan İle Türkiye Arasındaki Ticaretin Boyutları ve Artvin İlinde Yapılan Ticarete Etkisi”, Münevver Katkat Özçelik, *Karadeniz Araştırmaları*, 2016, S. 52, s. 211-232.

223. [საქართველოს სახელმწიფო ანგარიში, ჰ. ოზდენოღლუ, თურქეთის რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო/TİKA-ს გამომცემლობა, ანკარა-1998].

“Gürcistan Ülke Raporu”, H. Özdenoğlu vd., T.C. Dış İşleri Bakanlığı/TİKA Yayınları, Ankara-1998.

224. [საქართველოს ეროვნული პროფილი, საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობების საბჭო, ნოემბერი 2004-სტამბოლი].

Gürcistan Ülke Bülteni, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Kasım 2004, İstanbul.

225. [საქართველოს ეროვნული ბიულეტენი, აიშე ოია ბენლი, პრემიერ მინისტრის აპარატი, საგარეო სავაჭრო მრჩევლის სამსახური, ექსპორტის განვითარების სამუშაო ცენტრი, ანკარა-2005, 2007].

Gürcistan Ülke Profili, Ayşe Oya Benli, T.C. Başbakanlık, Dış Ticaret Müsteşarlığı, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi, Ankara-2005, 2007.

226. [საქართველოს სახელმწიფო ანგარიში, ფათიჰ სარაჩი, ევროპის სამენარმეო ქსელი-შავიზღვა, 2009].

“Gürcistan Ülke Raporu”, Fatih Saraç, Avrupa İşletmeler Ağı-Karadeniz, 2009.

227. [საქართველოს სახელმწიფო ანგარიში, ბორა ესენი, პრემიერმინისტრის აპარატი, საგარეო სავაჭრო მრჩევლის სამსახური, ექსპორტის განვითარების სამუშაო ცენტრი, ანკარა-2011].

“Gürcistan Ülke Raporu”, Bora Esen, İGEME, T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi, Ankara-2011.

228. [საქართველოს სახელმწიფო ანგარიში, EBSO-ს საერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველო, 2012, 2015].

“Gürcistan Ülke Raporu”, EBSO Uluslararası İlişkiler Şefliği, 2012, 2015.

229. [საქართველოში ეკონომიკური ტრანსფორმაცია და თურქეთთან ეკონომიკური ურთიერთობების პოლიტიკა საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, მეჰმეთ დიქქაია, ონურ დემირჯი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“ ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 588-612].

- “Gürcistan’da Sovyet Sonrası Ekonomik Dönüşüm ve Türkiye ile İlişkilerin Ekonomi Politikası”**, Mehmet Dikkeya, Onur Demirci, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 588-612.
230. [რას მოუტანს ნაბუკო საქართველოს?, იასინ ონჯუ, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 10, ზამთარი-ზაფხული 2010].
- “Nabucco Gürcüstan’a Ne Getirir?”**, Yasin Öncü, *Pirosmani Dergisi*, S. 10, Kış-Bahar 2010.
231. [საქართველოსა და თურქეთს შორის ვაჭრობა სარფის სასაზღვრო პუნქტზე და მისი გავლენა ქალაქ ართვინის ეკონომიკაზე, მუნევერ კათკათ ოზჩელიქი, ელა ოღანი, სონურ აკთაშ გუბელი, სამაგისტრო და სადოქტორო ინსტიტუტის კრებული (SOBAD) ნოემბერი 2015, გვ. 219-242].
- “Sarp Sınır Kapısından Gerçekleştirilen Sınır Ticareti ve Artvin Ekonomisine Etkileri”**, Münevver Katkat Özçelik, Ela Oğan, Sonnur Aktaş Güzel, *SOBIAD*, Kasım-2015, s. 219-242.
232. [საზღვაო ტურიზმი ზოგადი გადმოსახედიდან: სარფისა (თურქეთი-საქართველო) და დილუჯუს (თურქეთი-აზერბაიჯანი) სასაზღვრო პუნქტების შედარება, ბურჯუ ილგაზ ილდირიმი, ოზლემ სოქმენ გურჩამი, ფურქან ილდირიმი, *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, Vol. 1, No. 2, 2014, გვ. 1-12].
- “Sınır Turizmine Genel Bir Bakış: Sarp ve Dilucu Sınır Kapılarının Karşılaştırılması”**, Burcu Ilgaz Yıldırım; Özlem Sökmen Gürçam, Yıldırım Furkan, *Pamaukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, Vol. 1, No. 2, 2014, s. 1-12
233. [საქართველოში განვითარებადი ბაზრის გარემო როგორც ტრანზიტული ეკონომიკა, ისმაილ ოზსოი, ალი რიზა აფილი, აკადემიური ძიებანი, მაის-ივლისი 2005, წელი: 7, ნომერი: 25, გვ. 73-90].

“The Emerging Marketing Environment in Georgia as a Transition Economy, İsmail Özsoy, Ali Rıza Apil, *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Mayıs Temmuz 2005, Yıl 7, S. 25, s. 73-90].

234. [სარფის საბაჟო პუნქტის ანალიზი თურქეთ-საქართველოს ეკონომიკური და პოლიტიკური ურთიერთობების საფუძველზე, აჰმეთ დენიზი, რაბიე ასლანი, ელექტრონული თურქული შრომები 9, ნომერი: 2 (2014)].

“Türkiye Gürcistan Ekonomik ve Siyasi İlişkiler Kapsamında Sarp Sınır Kapısının Analizi”, Ahmet Deniz, Rabiye Aslan, *Electronic Turkish Studies* 9, No. 2 (2014).

235. [„იარმორკა“ ანუ ქართული ეროვნული ეკონომიკის გარუსება, ნინო ოქროსვარიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 9, ზაფხული-შემოდგომა 2009].

“Yarmorka” ya da Gürcü Ulusal Ekonomisinin Ruslaştırılması”, Nino Okrostsvavidze, *Pirosmani Dergisi*, S. 9, Yaz-Güz 2009.

236. [ახალი აბრეშუმის გზა: TRACECA და ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის პროექტი, ადემ უზუმჯუ, სიდიქა აქდენიზი, ევრაზიის ეტიუდები, 45/2014-1, გვ.171-199].

„Yeni İpek Yolu: TRACECA ve Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi,, Adem Üzümcü, Sıdıka Akdeniz, *Avrasya Etüdləri*, 45/2014-1, s. 171-199.

237. [თევზჭერის ინდუსტრია, ჩილდირში, ე.წ. ახალციხის ვილაიეთში, მე-16 საუკუნის ბოლოს და მე-17 საუკუნის დასაწყისში, იაშა ბექაძე, ჟურნალი „კარადენიზ“ (შავი ზღვა), 2016; (29), გვ.199-217].

“XVI. Yüzyıl Sonu - XVII. Yüzyıl Başlarında Çıldır, Nâm-ı Diğer Ahıska Eyâleti'nde Balıkçılık Sanayisi”, İaşa Bekadze, *Karadeniz*, 2016; (29), s. 199-217.

X. ეთნოგრაფია - ETNOGRAFYA

238. [„გვარები“ და ხიმშიაშვილები აჭარაში, მუსთაფა იაქუთი, ჟურნალი „ჩვენებური“, ივლისი 1988, ნომერი: 29].

“Acarada “Gvari”ler ve Himşiaşvililer”, Mustafa Yakut, *Çveneburi Dergisi*, Temmuz 1998, S. 29.

239. [ერთი ქართული სოფელი - ჰაჯიალიფინარი, ფატმა კორკუნთ, ჩვენებური - კულტურული ჟურნალი, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 32].

“Bir Gürcü Köyü: Hacıalipınar”, Fatma Korkunt, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 32.

240. [გოლჯუქში ერთი ქართული სოფელი: სირეთი, რეჯეფ ზენგინი, ჟურნალი „ჩვენებური“, სექტემბერი-დეკემბერი 1995, ნომერი: 17-18, გვ. 15-17].

“Gölcükte Bir Gürcü Köyü: Siretie”, Recep Zengin, *Çveneburi*, Eylül-Aralık 1995, No: 17-18, s. 15-17

241. [საქართველოში ეთნოგრაფიული მოგზაურობა, ოთარ მიმინოშვილი (მთარგმნელი: ჰაჯერ ოზქან ირემადე), გამომცემლობა „ჩივი იაზილარი“ (ლურსმული დამწერლობა), სტამბოლი-2008].

Gürcistan'da Etnografik Yolculuk, Otar Miminoşvili (Çeviri: Hacer Özkan İremadze), *Çivi Yazıları Yayınları*, İstanbul-2008.

242. [ურუმების ყოფაცხოვრება საქართველოში, კერძოდ - ნალკაში, უნალ კალაიჯი, შავი ზღვის კვლევები, ნომერი:18, ზაფხული 2008, გვ. 93-106].

“Gürcistan’ın Tsalka (Parmaksız) Reyonundaki Urumların Yaşamı”, Ünal Kalaycı, *Karadeniz Araştırmaları*, S. 18, Yaz, 2008, s. 93-106.

243. [კოჯაელის ქართული სოფლები, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „ჩვენებური“, სექტემბერი-დეკემბერი 1995, ნომერი: 17-18, გვ. 13-15].

“Kocaelinin Gürcü Köyleri”, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi*, Eylül-Aralık 1995, No: 17-18, s. 13-15.

244. [შავი ზღვის აღმოსავლეთ რეგიონის ხალხების ისტორია და კულტურა ტრაპიზონიდან აფხაზეთამდე, (შემდგენელი: ჰაირი ჰაირიო-ღლუ), გამომცემლობა „სორუნ“, სტამბოლი-1998, 176 გვერდი].

Trabzon'dan Abhazya'ya Doğu Karadeniz Halkları Tarihi ve Kültürleri, (Derleyen: Hayri Hayrioğlu), Sorun Yay., İstanbul-1998. 176 s.

245. [დარგობრივი ნაშრომების შედეგები თურქეთის ქართულ სოფლებში, შუშანა ფუტკარაძე, ჟურნალი „მამული“, მაისი-1998, ნომერი: 5].

“Türkiye'deki Gürcü Köylerinde Alan Çalışmasının Sonuçları”, Şuşana Putkaradze, *Mamuli Dergisi*, Mayıs-1998, No: 5.

246. [გურია საუკუნის დასაწყისში, იაკობ გოგებაშვილი, (მთარგმნელი: ჰაჭერ იემი), ჟურნალი ჩვენებური“, ნოემბერი-დეკემბერი 1993, ნომერი: 6, გვ. 28-29].

“Yüzyılın Başında Guria”, İakob Gogebaşvili (Çeviri: Hacer İyem), *Çveneburi*, Kasım-Aralık 1993, No: 6, s. 28-29.

XI. ფოლკლორი - FOLKLOR

247. [ახალციხის შესახებ ხალხური თქმულებები, მ. კუბუ მამაშლი (მ. ფ. კირზიოღლუ), ჩილდირი, არდაღანი, ჰანაკი, პოსოფი, ანკარა-1966].

Ahıska Üzerine Halk Deyişlerimizden, M. Kuzu Mamaşlı (M. F. Kırzioğlu), Çıldır Ardahan Hanak Posof, Ankara-1966.

248. [დუბჯეში ქართული საქორნილო ნეს-ჩვეულებები და სიმღერები, მეთე ჯანი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Düzce'deki Gürcülerin Düğün Âdet ve Şarkıları”, Mete Can, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*

249. [ხალხური ცეკვები ქართველებში, ოღუზ მედეტოღლუ, კულტურის ჟურნალი - „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი, 2002, ნომერი: 43 გვ. 30-31].

“Gürcülerde Halk Dansları”, Oğuz Medetoğlu, *Çveneburi, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 30-31.*

250. [ლექსები და სიმღერები ნადზე/მამითადზე ქართულ ფოლკლორში, თინა შიოშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 8, ზაფხული 2009].

“Gürcü Folklorunda İmece Şiirleri ve Şarkıları”, Tina Şioşvili, *Pirosmani Dergisi, S. 8, Bahar 2009.*

251. [ჰუმანური იდეები ქართულ ფოლკლორში, თინა შიოშვილი, ჟურნალი „მამული“, 1998, ნომერი: 5].

“Gürcü Folklorunda Hümanist İdealler”, Tina Şioşvili, *Mamuli, 1998, No: 5*

252. [ქართველები და ზღაპარი სტამბოლზე, ირაკლი კოპლატაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 3, ზამთარი 2007].

“Gürcüler ve ‘İstanbul Masalı’”, İrakli Koplataдзе, *Pirosmani Dergisi, S. 3, Kış 2007.*

253. [გველის კულტი ქართულ კულტურაში, მთვარისა თარხნიშვილი, ჟურნალი „ფიროს-მანი“, ნომერი: 2, შემოდგომა, 2007].

“Gürcü Kültüründe Yılan Kültü”, Mtvarisa Tarhnişvili, *Pirosmani Dergisi*, Güz 2007, S. 2.

254. [ნატვრის ხე ქართულ თქმულებებში, მთვარისა თარხნიშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“ , ნომერი: 3, ზამთარი, 2007].

“Gürcü Söylencelerinde Yaşam Ağaçları”, Mtvarisa Tarhnişvili, *Pirosmani*, Kış 2007/3.

255. [მოლა ნასრედინი კავკასიაში, ლია ჩლაიძე, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 5, ზაფხული, 2008].

“Kafkasya’da Nasreddin Hoca (“Khoja Nasredini Kavkasiaşi)”, Lia Çlaidze, *Pirosmani*, S. 5, Yaz 2008.

256. [გარდაცვალების რიტუალი შეიდანჯიქის ქართველებში, ერდოგან ალტინკაყნაქ, ჟურნალი „კარადენიზი“ (შავი ზღვა 2016; (31) გვ. 21-26].

“Meydancık Beldesi Gürcülerinde “Ölüm”, Erdoğan Altınkaynak, *Karadeniz*, 2016; (31), s. 21-26

257. [ნოვრუზის დღესასწაული შოთა რუსთაველის პოემაში, შურედინ მემედლი, ჟურნალი „კარაფაფაკლარი“ , თბილისი-2005].

“Novruz Bayramı Şota Rustaveli’nin Poemasında”, Şureddin Memedli, *Qarapapaqlar Mecmuası*, Tbilisi-2005.

258. [ლეგენდები თამარ მეფის საფლავის შესახებ ისტორიულ კლარჯეთში, ირაკლი კოპლატაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, წელი: 2008, ნომერი: 5].

“Tarihsel Klarceti’de Kraliçe Tamar’ın Mezarı Üzerine Söylenceler”, İrakli Koplatadze, *Pirosmani*, Yıl 2008, S. 5.

XII. სამომგაურო წერილები, დღიურები - GEZİ YAZILARI, GÜNLÜKLER

259. [მე მივდივარ ბათუმში, ქევსერ რუჰი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 7, ზამთარი 2009].

“Ben Giderum Batum’a”, Kevser Ruhi, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

260. [“ყველა ლამაზ ქალაქთან დაძმობილება (თბილისი)” (გვ. 82-88), “თამადა (გვ. 94-98), ნეჯათი ჯუმალი, რევიზიონისტი, გამომცემლობა „ანკა“, სტამბოლი-1979, გვ. 227].

“Bütün Güzel Kentlerle Kardeş (Tiflis)” (s. 82-88), “Tamada” (s. 94-98), Necati Cumalı, *Revizyonist*, Anka Kitapevi, İstanbul-1979, 227 sayfa.

261. [ბოდუმს ვუხდი მთელს მსოფლიოს, ჯეიჰუნ დემირტაში, გამომცემლობა „E“, სტამბოლი-1989, 94 გვერდი].

Bütün Dünyadan Özür Diliyorum, Ceyhun Demirtaş, E – Yayınları, İstanbul-1988, 1989. 94 s.

262. [დუმბაძის სამშობლოში, ფაქირ ბაიკურთი, ჟურნალი „იაზინ კულტურა“ (მწერლობა და კულტურა), ოქტომბერი-1998, გვ. 3-7].

“Dumbadze'nin Yurdunda”, Fakir Baykurt, *Yazın Kültür Dergisi*, Ekim 1988, s. 3-7.

263. [გეოგრაფიული დაკვირვება საქართველოში, კერძოდ ბათუმსა და ფოთს შორის, სალიჰა კოდაი, ზეჰი კოდაი, ზერინ კარაკუზულუ, ათათურქის სახელობის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო ინსტიტუტის კრებული, ISSN 1304-4990, 2007, ტ.10, გამოცემა 2, გვ. 19-38].

“Gürcistan'da Batum-Poti Arasında Coğrafi Gözlemler”, Saliha Koday, Zeki Koday, Zerrin Karakuzulu, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, ISSN 1304-4990, 2007, Cilt 10, Yayın 2, pp. 19 – 38.

264. [შთაბეჭდილებები საქართველოზე, რიდვან ჯანიში, აღმოსავლური გეოგრაფიის ჟურნალი, ნომერი: 7, კონია-2002].

“Gürcistan İzlenimleri”, Rıdvan Canım, *Doğu Coğrafya Dergisi*, S:7, Konya-2002.

265. [კოჯა იოსეფი (მოგზაურობა), ფაქირ ბაიკურთი, თურქული ენის ჟურნალი, იანვარი-1989].

“Koca Josef (Gezi)”, Fakir Baykurt, *Türk Dili Dergisi*, Ocak-1989.

266. [მოგზაურობა ლაზისტანში, ნიკო მარი (თურქულად მთარგმნელი: იულვა მუჰურჯიში), გამომცემლობა „არასი“, სტამბოლი-2016].

Lazistan'a Yolculuk, Marr Nikoloy (Türkçeye çevirien: Yulva Muhurcişi), Aras Yayınları, İstanbul-2016.

267. [ირანელი დონ ჟუანის ცნობები საქართველოსა და აზერბაიჯანის შესახებ, ჰ. მუსთაფა ერავჯი, თურქეთის ისტორიისა და კულტურის კრებული, ოქტომბერი-2000].

“İranlı Don Juan'ın Gürcistan ve Azerbaycan'a Dair Verdiği Bilgiler”, H. Mustafa Eravcı, *Türk Dünyası Tarih ve Kültür Dergisi*, Ekim-2000.

268. [სტალინის მიერ საქართველოში იძულებითი ემიგრანტების - მესხებისა და ჰემშინების მოგონებები ემიგრაციაზე, ულქუ ონალი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 360-365].

“Stalin’in Gürcistan’a Sürdüğü Ahıskalılar ve Hemşinlilerden Sürgün Hatıraları”, Ülkü Önal, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 360-365.

269. [თბილისი, სერჰათ ოზთურქი, გამომცემლობა „ჯანი“, სტამბოლი-2013].

Tiflis, Serhat Öztürk, Can Yayınları, İstanbul-2013.

270. [მოგზაურობა თბილისში - სამახსოვრო რვეული (უცნობი ავტორი), არქივის ნომერი: 34 Ae პროზა 787, სტამბოლის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ალი ემირის კოლექცია].

Tiflis Seyahatnâmesi Hatıra Defteri (Yazarı Belirsiz), Arşiv Numarası: 34 Ae Manzum 787, İstanbul Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Koleksiyonu.

XIII. სამართალი - HUKUK

271. [შავ ზღვაში გემების დაკავების შესახებ სახელმწიფოების უფლებამოსილება გაეროს საზღვაო სამართლებრივი ხელშეკრულების მიხედვით: საქართველოს მაგალითზე, არდა ოზკანი, ჟურნალი კარადენიზი (შავი ზღვა), 2016, ნომერი: 21, გვ. 180-190].

“Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi Açısından Devletlerin Gemilere El Koyma Yetkisi: Karadeniz’de Gürcistan Örneği”, Arda Özkan, *Karadeniz*, 2016, S. 21, s. 180-190.

272. [საქართველოს ვილაიეთის კოდექსის მიმოხილვა, იაშა ბეკაძე, ჟურნალი კარადენიზი (შავი ზღვა), 2015, ნომერი: 26, გვ. 1-20].

“Gürcistân Vilâyeti Kanunnâmeleri'nin Değerlendirilmesi”, Iasha Bekadze, *Karadeniz Dergisi*, 2015, S. 26, s. 1-20.

273. [საქართველოში საკონსტიტუციო ცვლილებების სამართლებრივი და პოლიტიკური ასპექტები, მარიამ ჭიქია, საკონსტიტუციო ჟურნალი-39].

“Gürcistan'daki Anayasal Değişikliklerin Hukuki Ve Siyasi Boyutları”, Mariam Cikia, *Anayasa Hukuku Dergisi* -39.

274. [ქართული კონსტიტუციონალიზმის განვითარება XX საუკუნის საქართველოში და მისი გავლენა პოლიტიკურ ინსტიტუტებზე, მეჰმეთ ბულენტ ულუდაღი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 428-436].

“Gürcistan'ın XX. Yüzyıl Boyunca Anayasal Gelişimi ve Siyasal Yapılara Etkisi”, Mehmet Bülent Uludağ, *Yeni Türkiye Dergisi*, *Yeni Türkiye Yayınları*, S. 77, Ankara-2015, s. 428-436.

XIV. ურთიერთობები - İLİŞKİLER

275. [თურქეთის ადგილი საქართველოს საგარეო პოლიტიკაში დამოუკიდებლობიდან ხავერდოვან რევოლუციამდე (1991-2004), სელჩუკ ურალი, ირფან თოქგოზი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის კრებული, ნომერი: 7, (გაზაფხული 2011), გვ. 115-135].

“Bağımsızlıktan Kadife Devrime Gürcistan Dış Politikasında Türkiye'nin Yeri (1991-2004)”, Selçuk Ural, İrfan Tokgöz, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 7, (İlkbahar 2011), s. 115-135.

276. [თურქეთ-საქართველოს ურთიერთობები დამოუკიდებლობიდან ხავერდოვან რევოლუციამდე, იელდა დემირალი, ჟურნალი „საერთაშორისო ურთიერთობები“, ტ. 2, ნომერი: 7, (შემოდგომა 2005), გვ. 125-155].
- “Bağımsızlıktan Kadife Devrime Türkiye-Gürcistan İlişkileri”, Yelda Demirağ, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 2, S. 7 (Güz 2005), s. 125-155.
277. [საქართველო-ევროკავშირის ურთიერთობები დამოუკიდებლობის შემდეგ, სენემ ოზერი, ჟურნალი „საერთაშორისო ურთიერთობები“, ტ. 4, ნომერი: 15 (შემოდგომა 2007), გვ. 109-148].
- “Bağımsızlık Sonrası Gürcistan-Avrupa Birliği İlişkileri”, Sanem Özer, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 4, S. 15 (Güz 2007), s. 109-148.
278. [ურთიერთობები თურქ-სელჩუკებსა და ქართველებს შორის, ნები გუმუში, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), ნომერი: 77, ანკარა- 2015, გვ. 437-448].
- “Büyük Selçuklu-Gürcü İlişkileri”, Nebi Gümüş, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 437- 448.
279. [ხორეზმშაჰ ჯალალ ად-დინის საქართველოში მოღვაწეობა, აჰმეთ თოქსოი, ერზინჯანის უნივერსიტეტის განათლების ფაკულტეტის ჟურნალი, ISSN 1302-9312, 2007, ტ. 9, I გამოცემა, გვ. 137-150].
- “Celaled-din Harzemşah’ın Gürcistan’daki Faaliyetleri”, Ahmet Toksoy, *Erzincan Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, ISSN 1302-9312, 2007, Cilt 9, Yayın 1, s. 137 – 150.

280. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები განათლებისა და კულტურის სფეროში, ნანა კაჭარავა, დუბჯეს / საერთაშორისო სიმპოზიუმი, ისტორია, კულტურა და ხელოვნება დუბჯეში, დუბჯეს მუნიციპალიტეტის კულტურის გამომცემლობა, დუბჯეს კვლევები: 1, სტამბოლი-2014, გვ. 236-239].

“Eğitim ve Kültür Alanında Türk-Gürcü İlişkileri Üzerine”, Nana Kaçarava, I. Uluslararası Düzce Sempozyumu, Düzce’de Tarih, Kültür ve Sanat, *Düzce Belediyesi Kültür Yayınları, Düzce Araştırmaları: 1*, İstanbul - 2014, s. 236-239

281. [სომხურ პრეტენზიებზე გაცემული პასუხი, საქართველოს სახელმწიფოს წითელი წიგნი, კარიბი, გამომცემლობა „კაინაქი“, სტამბოლი 2008].

Ermeni İddialarına Yanıt, Gürcü Devletinin Kırmızı Kitabı, Karibi, Kaynak Yayınları, İstanbul-2008.

282. [საქართველო-თურქეთის ურთიერთობები საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, ვალერი მოდებაძე, ფათიჰ მეჰმეთ საინი, რეჰა ილმაზი, ჩანქირის კარათეჯინის სახელობის ეკონომიკისა და საჯარო ადმინისტრირების ფაკულტეტის კრებული 4.1 (2014)].

“Georgian-Turkish Relations Since the Breakdown of Soviet Union”, Valeri Modebadze, Fatih Mehmet Sayin, Reha Yilmaz, *Cankiri Karatekin Universitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 4.1 (2014).

283. [საქართველო-თურქეთის სასაზღვრო ურთიერთობების 550 წლიანი ისტორია, პროფ. დოქტორ მანანა სანაძე, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Gürcistan-Türkiye Sınır İlişkilerinin 550 Yıllık Tarihçesi”, Prof. Dr. Manana Sanadze, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

284. [ქართველი დედოფალი თამარისა და ტრაპიზონის იმპერიის დამაარსებლის ურთიერთობების შესახებ, კირილ ტაიმახოვი, (მთარგმნელები: მურათ ქეჩიშ, მურათ ჰანარ), შავი ზღვის კვლევები, 2017; (22): გვ. 251-268].

“Gürcü Kraliçesi Thamar ve Trabzon İmparatorluğu’nun Kurucusu Arasındaki İlişki Üzerine”, Cyril Toumanoff (Çevl. Murat Keçiş; Murat Hanar), *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 2017; (22): s. 251-268.

285. [ეროვნულ ბრძოლაში თურქულ-ქართული ურთიერთობები, ფაიქ აჰმეთ (ბარუთჩუ) ბეის მიხედვით, ასუმან დემირჩიოღლუ, ათათურქის სახელობის ჟურნალი 1, ნომერი: 1 (2012)].

“Faik Ahmet (Barutçu) Bey’e Göre Milli Mücadele’de Türk-Gürcü İlişkileri”, Asuman Demircioğlu, *Atatürk Dergisi* 1, No. 1 (2012).

286. [საქართველოს ნატო-ში განევრიანება შავი ზღვის რეგიონში მიმდინარე „ახალი დიდი თამაშის“ ფონზე, გოქჰან ოზქანი, ჟურნალი „შავი ზღვის კვლევები“, შემოდგომა, 2010 ნომერი: 27, გვ. 1-22].

“Georgia’s NATO Membership within Context of the Black Sea Dimension of “the New Great Game”, Gökhan Özkan, *Karadeniz Araştırmaları*, Güz 2010, S. 27, s. 1-22.

287. [საქართველო-რუსეთის ურთიერთობები გეორგიევსკის ტრაქტატის კონტექსტში (1783), ოზგურ თურქერი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 546-555].

“Georgivesk Antlaşması Bağlamında Gürcistan-Rusya İlişkileri (1783)”, Özgür Türker, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 546-555.

288. [აფხაზეთის ფაქტორი საქართველო - თურქეთის ურთიერთობებში, ზაზა წურწ-უმია, სიმპოზიუმი: შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საერთო მენეჯმენტის კულტურის რესტრუქტურირების საკითხებში (13 -16 ოქტომბერი 2011) კრებული, სტამბოლის აიღინის უნივერსიტეტი, სტამბოლი-2011, გვ. 438-445].

“Gürcistan Türkiye İlişkilerinde Abhazya Faktörü”, Zaza Tsurtsunia, *Üç Deniz Havzası Ülkeleri Ortak Yönetim Kültürü Yeniden Yapılanma Sorunları Sempozyumu (13-16 Ekim 2011) Bildiriler Kitabı*, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul-2011, s. 438-445.

289. [ქართულ-მონღოლური ურთიერთობები (სამხრეთ კავკასია-1220-1346), ო. სუბაში, გამომცემლობა „ქითაბევი“ სტამბოლი-2015].

Gürcü-Moğol İlişkisi (Güney Kafkasya-1220-1346), Ö. Subaşı, Kitapevi Yayınevi. İstanbul – 2015.

290. [სამხრეთ კავკასიასთან ჩვენი ურთიერთობები (საქართველო), ჯანდან აზერი, ჟურნალი „მამიდან შვილამდე კავკასია/თურქეთ-სამხრეთ კავკასიის ურთიერთობები“, გამომცემლობა „ტრუვა“ სტამბოლი-2011].

Güney Kafkasya Ülkeleriyle İlişkilerimiz. Gürcistan, Candan Azer, Babadan Oğula Kafkasya/Türkiye Güney Kafkasya İlişkileri, Truva Yayınları, İstanbul-2011.

291. [ელინური კოლონიზაციის პერიოდში ბერძნულ-კოლხური (საქართველო) ურთიერთ-ობების დანყებისა და მიმდინარეობის მიმოხილვა, მუზაფერ დემირი, სოციალური და ჰუმანიტარული მეცნიერებათა კრებული, შემოდგომა 2016, ტ. 17, გვ. 117-118].

“Hellen (Yunan) Kolonizasyon Dönemi Esnasında Hellen-Kolkhis (Gürcistan) İlişkilerinin Başlangıcı ve Süreci Üzerine Değerlendirmeler”, Muzaffer Demir, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Güz 2016, Cilt 17, S. 38, s. 117-133.

292. [ანატოლიის თურქ-სელჩუკებსა და ქართველებს შორის პირველი დაპირისპირება: ფასინლერის ომი და მისი შედეგები, ნები გუმუში, რელიგიათმცოდნეობის აკადემიის კვლევის ჟურნალი, 6, 2014, გვ. 199-219].

“İlk Anadolu Selçuklu-Gürcü Karşılaşması: Pasinler Savaşı ve Sonuçları”, Nebi Gümüş, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 6, 2014, s. 199-219.

293. [თურქულ-სომხურ-ქართული ურთიერთობები ეროვნული ბრძოლის პერიოდში, ჯემალ ავჯი, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/45/810/10296.pdf>].

“Milli Mücadele Döneminde Türk - Ermeni ve Gürcü İlişkileri”, Cemal Avcı, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/45/810/10296.pdf>

294. [შუა საუკუნეებში თურქულ-ქართული ურთი-ერთობების განმსაზღვრელი ფაქტორები, იბრაჰიმ თელიოღლუ, 38. ICANAS, აზიისა და აფრიკის საერთაშორისო კონგრესი, 10-15, 09, 2007. ათათურქის სახელობის კულტურის, ენისა და ისტორიის უმაღლესი ასოციაციის გამომცემლობა, ანკარა-2012, 3077-3090].

“Orta Çağ'da Türk-Gürcü Münasebetlerini Şekillendiren Faktörler”, İbrahim Tellioglu, 38. *ICANAS, Uluslararası Asya ve Afrika Çalışmaları Kongresi, 10-15, 09, 2007. Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., Ankara-2012, s. 3077-3090.*

295. [დაპირისპირება თურქ-სელჩუკებსა და ქართველებს შორის პოლიტიკური ძალაუფლების მოპოვების მიზნით შუა საუკუნეების კავკასიაში, იაშარ ბედირჰანი, სელჩუქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის კრებული 6 (2000): გვ. 159-184].

“Ortaçağda Kafkasya'da Selçuklularla-Gürcüler Arasında Siyâsi Hâkimiyet Mücadelesi”, Yaşar Bedirhan, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6 (2000): s. 159-184.

296. [პრობლემები რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებში, თამარ კიკნაძე, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 556-559].

“Rusya-Gürcistan İlişkilerinin Sorunları”, Tamar Kiknadze, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 556-559.

297. [თურქ-სელჩუკთა და ქართველთა ურთიერთობები, ნები გუმუშ, თურქები, 4, ანკარა-2002, გვ. 713-721].

“Selçuklu-Gürcü İlişkileri”, Nebi Gümüş, *Türkler*, 4, Ankara-2002, s. 713-721.

298. [თურქ-სელჩუკთა და საქართველოს ურთიერთობები, ისმაილ ჰაქი მერჯანი, გამომცემლობა ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 449-456].

“Selçuklu-Gürcistan Münasebetleri”, İsmail Hakkı Mercan, *Yeni Türkiye Yayınları*, S. 77, Ankara-2015, s. 449-456.

299. [გარდამტეხი ეტაპი თურქ-სელჩუკთა და ქართველთა დაპირისპირების ფარგლებში: დიდგორის ომი (1121) და მისი შედეგები, ერჰან ათეშ, თურქეთის კვლევების ჟურნალი, ტ. 35/ნომერი: 60, 2016, გვ. 73-96].

“Selçuklu-Gürcü Mücadelelerinde Bir Dönüm Noktası: Didgori Savaşı (1121) ve Sonuçları”, Erhan Ateş, *TAD*, C.35/S.60, 2016, s. 73-96.

300. [კავკასია „ცივი ომის“ შემდგომ პერიოდში: აზერბაიჯანი, სომხეთი, საქართველო, თურ-ქეთი, რუსეთი, ირანი, აშშ., კამერ ქასიმი, გამომცემლობა „უსაქ“, ანკარა-2011].

Soğuk Savaş Sonrası Kafkasya: Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Türkiye, Rusya, İran ve ABD, Kamer Kasım, USAK Yayınları, Ankara-2011.

301. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები სულთან ალფ-არსლანის პერიოდი, ალი იფეკი, თურქული სამყაროს ძიებანი, ნომერი: 180 (2009), გვ. 129-136].

“Sultan Alp Arslan Dönemi Türk-Gürcü Münasebetleri”, Ali İpek, *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 180 (2009), s. 129-136.

302. [ამჯერადაც ქართველები, ჰუსეინ ჯაჰით იალ-ჩინი, 22 დეკემბერი 1945].

“Şimdi de Gürcüler”, Hüseyin Cahit Yalçın, Tanin, 22 Aralık 1945.

303. [კონფლიქტი საქართველოში - აფხაზეთსა და „სამხრეთ ოსეთში“ სხვადასხვა ისტორიული მოვლენების განვითარების ფონზე, აინურ მუსაევა - ილმამ მუთლუ, „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 804-811].

“Tarihsel Süreç İçerisinde Gürcistan’ın Abhazya ve Güney Osetya ile Olan Anlaşmazlıkları”, Aynur Musayeva - Mutlu Yılmaz, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 804-811.

304. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები (1918-1921), სერფილ სურმელი, ათათურქის სახელობის ენისა და ისტორიის უმაღლესი დანესებულება, ანკარა-2001].

Türk-Gürcü İlişkileri (1918-1921), Serpil Sürmeli, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara-2001.

305. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები და თურქეთის ქართველები, მუჰითინ გული, საქარიის უნივერსიტეტის ხელოვნებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის კრებული, (2009-I), გვ. 75-108].

“Türk-Gürcü İlişkileri ve Türkiye Gürcüleri”, Muhittin Gül, “*SAÜ Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi*”, (2009-I), s. 75-108.

306. [ისტორიისა და იდენტობის პრობლემატური ასპექტები თურქულ-ქართული კულტურული ურთიერთობების ფარგლებში: ტაო-კლარჯეთში მემკვიდრეობის შენარჩუნება/დაცვა, დავით კიტაია, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 567-576].

“Türk-Gürcistan Kültürel İlişkilerinde Tarih ve Kimliğin Pürüzlü Noktaları: Tao-Klarjeti’de Mirasın Muhafazası”, David Kitaia, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 567-576.

307. [ქართველი ქალის როლი თურქულ-ქართულ ურთიერთობებში, შუშანა ფუტკარაძე, სიმპოზიუმი თემაზე: „ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში“, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Türk-Gürcü İlişkilerinde Gürcü Kadının Rolü”, Şuşana Putkaradze, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

308. [თურქულ-რუსულ-ქართული ურთიერთობების ერთ-ერთი განმსაზღვრელი რეგიონი: აფხაზეთი, ჯაჰით ასლანი, ჟურნალი „აკადემიური ხედვა“, ნომერი: 16, აპრილი, 2009, გვ. 1-13].

“Türk-Rus-Gürcü İlişkilerinin Merkezindeki Ülke: Abhazya”, Cahit Aslan, *Akademik Bakış*, S. 16, Nisan, 2009, s. 1-13.

309. [თურქეთი-საქართველო, იელდა დემირაღი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 560-566].

“Türkiye-Gürcistan”, Yelda Demirağ, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 560-566.

310. [პრობლემები, მოლოდინები და გამოსავლები თურქეთ-საქართველოს ეკონომიკურ ურთიერთობებში, ქერემ კარაბულუთ, სეიმა შაჰინ, ათათურქის უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და საჯარო ადმინისტრირების კრებული, 2007, ტ. 31, ნომერი: 3, გვ. 663-676].

“Türkiye-Gürcistan Ticari İlişkilerindeki Sorunlar-Beklentiler ve Çözümler”, Kerem Karabulut; Şeyma Şahin, *Atatürk Üniversitesi Ekonomi ve İdari Bilimler Dergisi* 2017, Cilt. 31, S. 3, s. 663-676.

311. [თურქულ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების შესახებ, ნანული კაჭარავა, დუბჯეს II საერთაშორისო სიმპოზიუმი, ისტორია, კულტურა და ხელოვნება დუბჯეში, დუბჯეს მუნიციპალიტეტის კულ-ტურის გამომცემლობა, დუბჯეს კვლევები: 4, სტამბოლი-2016, გვ. 482-500].

“Türk-Gürcü Edebi İlişkileri Üzerine” II, Nanuli Kaçarava, Uluslararası Düzce Sempozyumu, Düzce’de Tarih, Kültür ve Sanat, *Düzce Belediyesi Kültür Yayınları, Düzce Araştırmaları*: 4, İstanbul, 2016, s. 482-500.

312. [თურქეთ-საქართველოს ურთიერთობები, სელჩუკ ჩოლაქოღლუ, ჟურნალი „სტრატეგიული ხედვა“, წელი: 2005, ნომერი: 6, გვ. 33-34].

“Türkiye-Gürcistan İlişkileri”, Selçuk Çolakoğlu, *Stratejik Öngörü*, Yıl:2005, S. 6, s. 33-34.

313. [თურქეთ - საქართველოს ურთიერთობები (1921 წლის ისტორიული პროცესის შემდგომ ეტაპებზე, როინ მეტრეველი, ორდუს უნი-ვერსიტეტის სოციალურ მეცნიერებათა ინსტი-ტუტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების სამეცნიერო ჟურნალი, ტ. 1, ნომერი: 1, წელი: 2010, გვ. 93-100].

“Türkiye-Gürcistan İlişkileri (1921 Sonrası Tarihî Süreç)”, Roin Metreveli, *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1 S. 1 Yıl: 2010, s. 93-100.

314. [თურქეთის სამხრეთ კავკასიის პოლიტიკა და საქართველო, ჯოშკუნ თოფალი, ჟურნალი „თურქოლოგია“, ნომერი: 10, Issue 1, ანკარა-2015, გვ. 753-770].

“Türkiye'nin Güney Kafkasya Politikası ve Gürcistan”, Coşkun Topal, *Turkish Studies*, Volume 10 Issue 1, Ankara-2015, s. 753-770.

315. [ბათუმი თურქეთ-კავკასიის ურთიერთობებში (1917-1921), მუსტაფა სარი, სადოქტორო ნაშრომი, საქარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების სამეცნიერო ჟურნალი, საქარია-2010].

Türkiye-Kafkasya İlişkilerinde Batum (1917-1921), Mustafa Sarı, Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi SBE, Sakarya-2010.

316. [საქართველო - თურქეთის ურთიერთობები ახლო წარსულში, ნოდარ კომახიძე, ჟურნალი „მამული“, ოქტომბერი-დეკემბერი 1997, ნომერი: 4, გვ. 13-15].

“Yakın Geçmişte Gürcistan-Türkiye İlişkileri”, Nodar Komakhidze, *Mamuli*, Ekim Aralık 1997, NO: 4, s. 13-15.

317. [ერეკლე მეორეს ურთიერთობები რუსეთთან, სინემ ოზიუჯელი, დემირალი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ.534-546].

“II. Irakli'nin Rusya ile İlişkileri”, Sinem Özyücel, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 534-546.

318. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები XI-XII საუკუნეებში, იბრაჰიმ თელიოღლუ, გამომცემლობა „სერენდერი“, ტრაპიზონი-2006, 165 გვერდი].

XI-XII. Yüzyıllarda Türk-Gürcü İlişkileri, İbrahim Tellioglu, Serander Yayınları, Trabzon-2006. 165 s.

319. [XV-XVIII საუკუნეებში თურქეთ (ოსმალეთ)-საქართველოს ურთიერთობების შესახებ ოსმალური ცნობები, ცისანა აბულაძე, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 577-587].

“XV-XVIII. Yüzyıllar Arası Türk (Osmanlı)-Gürcistan İlişkileri Hakkındaki Osmanlı Belgeleri”, Tsisana Abduladze, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 577-587.

320. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები XX საუკუნის დასაწყისში, ზეინეფ თოფალ სერდარი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 613-632].

“XX. Yüzyılın Başlarında Türk-Gürcü İlişkileri”, Zeynep Topal Serdar, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 613-632.

XV. იდენტობა - KİMLİK

321. [იდენტობის საკითხი ქართველებში, ნინო ოქროსცვარიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 7, ზამთარი 2009].

“Gürcülerde Kimlik Meselesi”, Nino Okrostsvavidze, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

322. [საზღვრები, რეგიონი და იდენტობა შუა საუკუნეების საქართველოში, დოქტორი გიორგი ჭეიშვილი, კულტურული ურთიერთობები შუა საუკუნის ანატოლიაში: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Ortaçağ Gürcistan’ında Sınırlar, Bölge ve Kimlik”, Dr. Giorgi Tcheishvili, *Orta Çağ’da Anadolu’da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

323. [ქართველები, ზანები (მეგრელები და ლაზები) და სვანები გაერთიანებისა და დაშლის ცვალებადობის პროცესში კავკასიაში, არგუნ ბაშქანი, შავი ზღვის კვლევები, გაზაფხული-2011, ნომერი: 30 გვ. 15-41].

“Kafkasya’da Bütünleşme ve Dağılma Döngüleri İçinde Gürcüler, Zanlar (Megreller ve Lazlar) ve Svanlar”, Ar-gun Başkan, *Karadeniz Araştırmaları*, Yaz 2011, S. 30, s. 15-41

324. [თურქეთში ქართველების, როგორც დიასპო-რული საზოგადოების ცხოვრება, ვეისელ ერდემლი, *ევრაზიის კრებული* ნომერი:2 (2012): გვ. 343-361].

“Identifying the Georgians Living in Turkey as a Diasporic Community”, Veysel Erdemli, *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, no. 2 (2012): s. 343-361.

325. [ეროვნული აღმშენებლობის პროცესში ერთგვარი დაბრკოლების წინაშე მდგომი საქართველო: ჯავახეთის სომხები, თიმუჩინი ქოდამან, ადემ ალი ირენი, ალანის ბიზნესის ფაკულტეტის საერთაშორისო ჟურნალი 5, ნომერი: 2 (2013)].

“Gürcistan Ulus İnşa Çabalarının Önünde Bir Engel: Cavahati Ermenileri.” Timuçin Kodaman, Adem Ali İren, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi* 5, No. 2 (2013).

326. [ისლამის მიმდევრები საქართველოში იდენტობის პოლიტიკის ფონზე (აჭარლები, ბორჩაღაურები, მესხეთის თურქები), ჰურიე ილდირიმი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 633-645].

“Gürcistan’da Kimlik Politikaları Kapsamında Müslüman Azınlıklar (Acaralılar, Borçalı Türkleri, Ahıska Türkleri)”, Huriye Yıldırım, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 633-645.

327. [საქართველოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობა და კავკასიური საზოგადოების მნიშვნელობა, კეისუკე ვაკიზაკა, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 173-182].

“Gürcistan’ın Ulus-Devlet İnşasında Kafkas Topluluklarının Önemi”, Keisuke Wakizaka, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 173-182.

328. [სულიერი სინძინდე და იდენტობა: ქართული ფაქტის შესწავლა, მარიამ ჩხარტიშვილი, ჟურნალი „ახალი თურქეთი, გამომცემლობა „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), ნომერი: 77 ანკარა-2015, გვ. 401-409].

“Kutsallık ve Kimlik: Gürcü Olay İncelemesi”, Mariam Chkartishvili, *Yeni Türkiye Dergisi*, Kafkaslar Özel Sayısı, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 401-409.

XVI. კულტურა - KÜLTÜR

329. [გარდაცვალებასთან დაკავშირებული ადათ-წესები ახალციხის თურქებში, გულბენ მათი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 366-371].

“Ahıska Türklerinde Ölümle İlgili İnanışlar”, Gülben Mat, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 366-371.

330. [ერთი სოფლის თავგადასავალი - „ტრადიცია, ემიგრაცია და სიახლე“, (თურქულად მთარგმნელი: ნურეთთინ ელჰუსეინი), ჟ. პაოლ მაგნარელა (აჰმეთ ოზქანის ხელშეწყობით), გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-1998].

Bir Köyün Serüveni – “Türkiye'deki Gürcüler Arasında Gelenek, Göç ve Değişim”, J. Paul Magnarella (Türkçesi: Nurettin Elhüseyni), (Ahmet Özkan'ın Katkılarıyla), Sinatle Yayınları, İstanbul-1998.

331. [ჯინსების თაობის ქართველებისთვის დამახასიათებელი ისტორია, დათო ტურაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 9, ზაფხული-შემოდგომა 2009, სტამბოლი, გვ. 12-18].

“Blujinin Gürcülere Özgü Tarihi”, Dato Turaşvili, *Pirosmani* 9, Yaz-Güz 2009, İstanbul, s. 12-18.

332. [ქართველი ქალის ტრადიციული სამოსი, გულიკო კვანტიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 8, შემოდგომა, 2009].

“Geleneksel Gürcü Kadın Giysileri”, Guliko Kvantidze, *Pirosmani Dergisi*, S. 8, Bahar 2009.

333. [ქართული სპორტის ისტორია, კახი ასათიანი, შოთა ახვლედიანი, ჟურნალი „ჩვენებური“, ოქტომბერი-დეკემბერი-1997, ნომერი: 26, გვ. 20-23].

“Gürcü Spor Tarihi”, Kahi Asatiani-Şota Ahvlediani, *Çveneburi*, Ekim-Aralık 1997, No: 26, s. 20-23.

334. [სისხლის აღება საქართველოს მთის რეგიონებში, მაია ზურაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 10, ზამთარი-შემოდგომა, 2010].

“Gürcüstan’ın Dağlık Bölgelerinde Kan Gütme”, Maia Zuraşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 10, Kış-Bahar 2010.

335. [ღობის კულტურა საქართველოში, გიორგი გოცირიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 4, გაზაფხული, 2008].

“Gürcistan’da Gomi Kültürü”, Giorgi Gotsiridze, *Pirosmani*, S. 4 Bahar 2008.

336. [კოშკური ნაგებობანი საქართველოში, ლელა გიორგაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 4, შემოდგომა, 2008].

“Gürcüstan’ın Kule Yapıları”, Lela Giorgadze, *Pirosmani Dergisi*, S. 4, Bahar 2008.

337. [ისლამური კულტურისა და ცივილიზაციის გავრცელება საქართველოში, ალი იფეჟი, „იენი თურქიე“, ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 7-23].

“Gürcistan’da İslam Kültür ve Medeniyetinin Yayılışı”, Ali İpek, *Yeni Türkiye*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 7-23.

338. [საქართველოში ოსმალეთის ბატონობის შემდგომ პერიოდში არსებული კულტურის ძეგლები, ოსმან აითეჟინი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78 ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 138-146].

“Gürcistan’da Osmanlı Sonrasına Ait Taşınmaz Kültür Varlıkları”, Osman Aytekin, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 138-146.

339. [საქართველოში შავი ქარვა (რუსული ქვა) და მისი ტურისტული დანიშნულება, ასისტ. პროფ. სინან კოჯამანი, პროფ. დოქტორ უნსალ ბექდემირი, კავკასიის უნივერსიტეტთა კავშირი, აღრის სოციალურ მეცნიერებათა კონგრესი, 25-27 სექტემბერი 2013, აღრი, გვ. 100-110].

“Gürcistan Siyah Kehribarı (Rus Taşı) ve Turistik Potansiyeli”, Yrd. Doç. Dr. Sinan Kocaman, Prof. Dr. Ünsal Bekdemir, Kafkasya Üniversiteler Birliği Uluslararası Ağrı Sosyal Bilimler Kongresi, 25-27 Eylül 2013, Ağrı. s. 100-110.

340. [საახალწლო ტრადიციები საქართველოში, მთვარისა თარხნიშვილი, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 7, ზამთარი, 2009].

“Gürcüstan’da Yeni Yıl Gelenekleri”, Mtvarisa Tarhnişvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, K1ş 2009.

341. [საქართველოსა და თურქეთის გამაერთიანებელი სქოლიო, მინონ ლაურენტ, ჟურნალი “ფიროსმანი” , ნომერი: 7, ზამთარი, 2009].

“Gürcüstan’ı Türkiye İle Birleştiren Bir Dipnot”, Mignon Laurent, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, K1ş 2009.

342. [თურქების დღევანდელი მდგომარეობა, მათი პოლტიკური და ეკონომიკური პრობლემები საქართველოში, ქამილ ალაჯანი, შავი ზღვის კვლევები 1, გვ. 90-101].

“Gürcistan’da Türklerin Mevcut Durumu, Siyasi ve Ekonomik Sorunları”, Kamil Ağacan, *Karadeniz Araştırmaları* 1, s. 90-101.

343. [ქართული ღვინო, ირმა ბერიძე, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 2, შემოდგომა 2007].

“Gürcü Şarabı”, İrma Beridze, *Pirosmani Dergisi*, S. 2, Güz 2007.

344. [ძველებური ხალხური ცეკვა: ლეფიკი, თამაზ ფუტკარაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 3, შემოდგომა 2007].

“Eski Bir Gürcü Halk Oyunu: Lepiki”, Tamaz Putkaradze, *Pirosmani*, K1ş 2007/3.

345. [ეთნოთერაპია ჰაირიეს ქართველებში, პოლ ჟ. მაგნარელა, ჟურნალი „მამული“, დეკემბერი-1997, ნომერი: 4, გვ. 22-24].

“Hayriye Gürcülerinde Etnoterapi”, Paul J. Magnarella, *Mamuli*, Aralık 1997, No: 4, s. 22-24.

346. [მთა „Kaf-ის“ სამხრეთი მხარე, საქართველო: იდენტობა, კულტურა, ტრადიცია, ინდივიდი, სივრცე, იდენტობა], ილიას უსთუნერი, გამომცემლობა კაკნუსი, სტამბოლი-2010].

Kaf Dağı'nın Güney Yüzü Gürcistan: Kültür, Gelenek, Mekan, Kimlik, İlyas Üstünyer, Kaknüs Yayınları, İstanbul-2010.

347. [კონიაში სელჩუკების რძალი: ჯალალადინ რუმის მონაფე, გურჯი ჰათუნი, ჰარუნ ჩიმქე, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Konyada Bir Selçuklu Gelini: Mevlana Müridesi Gürcü Hatun”, Harun Çimke, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

348. [შუა საუკუნის საქართველოში კულტურათა შორის დიალოგი, ქეთევან ტომარაძე, აზროვნებისა და კულტურის კვარტალური საერთაშორისო ჟურნალი „და“ (დიალოგ ევრაზია), ნომერი: 27, ზამთარი-გაზაფხული, 2008].

“Orta Çağ Gürcistan'ında Kültürler Diyalogu, Ketevan Tomaradze”, *Üç Aylık Uluslararası Düşünce ve Kültür Dergisi “DA”*, S. 27, İstanbul, Kış-bahar 2008

349. [თამადა - უკვდავი ტრადიცია, მუსტაფა იაკუთი, ჟურნალი „ჩვენებური“ , ნომერი: 43, იანვარი 2002].

“Tamada-Eskimeyen Gelenek”, Mustafa Yakut, *Çveneburi Dergisi*, S. 43, Ocak 2002.

350. [ართ [ხელოვნების] კაფეები თბილისში, ანი ჩორგოლაშვილი, ჟურნალი “ფიროსმანი“, ნომერი: 6, შემოდგომა, 2008].

“Tiflis’in Art [Sanat] Kafeleri”, Ani Çorgolaşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 6. Güz 2008.

351. [თბილისსა და მის ახლო მდებარე ტერიტორიაზე თურქული საფლავის ქვების კულტურული და გეოგრაფიული შესწავლა, ასოც. პროფ. ალფერენ კაისერილი, ასოც. პროფ. ნამიქ თანფერ ალთაში, ელნურ ვეისალოვი, კავკასიის უნივერსიტეტთა კავშირი, აღრის სოციალურ მეცნიერებათა კონგრესი, 25-27 სექტემბერი 2013, აღრი, გვ. 120-129].

“Tiflis ve Çevresinde Yer Alan Türk Mezarlıklarındaki Mezar Taşlarının Kültürel Coğrafyaya Bakış Açısıyla İncelenmesi”, Yrd. Doç. Dr. Alperen Kayserili, Yrd. Doç. Dr. Namık Tanfer Altaş, Elnur Veisalov, *Kafkasya Üniversiteler Birliği Uluslararası Ağrı Sosyal Bilimler Kongresi*, 25-27 Eylül 2013, Ağrı, s. 120-129.

XVII. სამაგისტრო და სადოქტორო დისერტაციები - LİSANSÜSTÜ TEZLER

A. თურქული სამაგისტრო ნაშრომები და

სადოქტორო დისერტაციები

- LİSANSÜSTÜ TÜRKÇE TEZLER

352. [საქართველო და ვარდების რევოლუცია აშშ-რუსეთის ჰეგემონიის დაპირისპირებაში, ემინე გულსელჯენ კავკასიელი (ხელმძღვანელი: მუმთაზერ თურქონე), გაზის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2007].

ABD-Rusya Hegemonya Mücadelesinde Gürcistan ve Gül Devrimi, Emine Gülselcen Kafkasyalı, (Danışman: Mümtazer Türköne), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2007.

353. [აშშ-გაერო-რუსეთის სამკუთხედში უკრაინასა და საქართველოში ბრძოლა ძალაუფლებისთვის, მუსთაფა ჯემ ბიშქინი, (ხელმძღვანელი: გირაი საინურ ბოზქურთი), საქარიას უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, საქარია-2010].

ABD-AB-Rusya Üçgeninde Ukrayna ve Gürcistan'da Güç Mücadelesi, Mustafa Cem Biskın (Danışman: Giray Saynur Bozkurt), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya-2010, s. 173.

354. [ახალციხის თურქები (ზეპირსიტყვიერი კულტურის კონტექსტში), ფატიმა დევრიშევა (ხელმძღვანელი: ჰასან ოზდემირი), ანკარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, თურქული ენისა და ლიტერატურის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2006, 203 გვერდი].

Ahıska Türkleri (Sözlü Kültür Bağlamında), Fatima Devrisheva (Danışman: Prof. Dr. Hasan Özdemir), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Ankara-2006, 203 s.

- 355. [აზერბაიჯანსა და საქართველოში მიმდინარე დემოკრატიზაციის სტრუქტურული პრობლემები, დოღან არასი (ხელმძღვანელი: ჯენგიზ ჩაღლა), ილდიზ ტექნიკური უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2008].**

Azerbaycan ve Gürcistan'da Yaşanan Demokratikleşmenin Yapısal Sorunları, Doğan Aras (Danışman: Cengiz Çağla), Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2008.

- 356. [ქართულ-თურქული ურთიერთობები საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდეგ, მეთე თაშქინი, (ხელმძღვანელი: თურქან ბაშიღითი), დოკუმ ეილულის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, იზმირ-2006].**

Bağımsızlığından Sonra Gürcistan Türkiye İlişkileri, Mete Taşkın (Danışman: Türkan Başyigit), Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir-2006.

- 357. საქართველო-თურქეთის ურთიერთობების ასპექტები საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდგომი პერიოდის საგარეო პოლიტიკის კონტექსტში, ნესლიჰან შიმშეჯი (ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფ. დოქტორ ფარჰად ალიმუჰამედოვი), თურგუთ ოზალის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2015, 148 გვერდი].**

Bağımsızlık Sonrası Dış Politika Bağlamında Gürcistan ve Gürcistan-Türkiye İlişkilerinin Boyutları, Neslihan Şimşek (Yrd. Doç. Dr. Farkhad Alimukhamedov), Turgut Özal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2015, 148 s.

358. [დამოუკიდებლობის შემდეგ საქართველოში განვითარებული მოვლენები და მათი ასახვა თურქეთზე, ჯენგიზ ოზსოი (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ჰაიდარ ჩაქმაქი), გაზის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2004, 297 გვერდი].

Bağımsızlıktan Sonra Gürcistan'daki Gelişmeler ve Türkiye'ye Olan Yansımaları, Cengiz Özsoy (Danışman: Doç. Dr. Haydar Çakmak), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara – 2004, 297 s.

359. [ქართულ-თურქული ურთიერთობები საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდეგ (1991-2004), ირფან თოქგოზ (ხელმძღვანელი: სელჩუქ ურალი), კავკასიის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ქ. ყარსი-2010].

Bağımsızlık Sonrası Gürcistan-Türkiye İlişkileri (1991-2004), İrfan Tokgöz (Danışman: Selçuk Ural), Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars-2010.

360. [დამოუკიდებლობის შემდეგ საქართველოს რეორგანიზაცია და ამ პერიოდში მისი ურთიერთობა თურქეთთან, ფიგენ თავილ ალსირთი, (ხელმძღვანელი: იდრის ბალი), ათილიმის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2009. 166 გვერდი].

Bağımsızlık Sonrası Gürcistan'ın Yeniden Yapılanması ve Bu Süreçte Türkiye İle İlişkileri, Figen Tavail Alsirt, (Danışman: İdris Bal), Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2009. 166 s.

361. [ბათუმის ყურის ტერიტორიაზე ქალაქ აზიზიეს დაარსება და ოსმალეთის პერიოდის ნაგებობები, სელმა სალთოღლუ (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. აიგულ აღირი), სტამბოლის ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბუნებისმეტყველების ინსტი-ტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2016, 153 გვერდი].

Batum Burunbaşı Mevkii'nde Aziziye şehrinin kuruluşu, mimarisi ve Osmanlı Dönemi yapıları (1864-1878), Selma Saltoğlu (Danışman: Doç. Dr. Aygül Ağır), İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul -2016, 153 s.

362. თავისუფალი სავაჭრო ხელშეკრულებები როგორც ინტეგრაციული პროცესები და თურქეთის მიერ მებობლებთან (საქართველო და სირია) დადებული თავისუფალი სავაჭრო ხელშეკრულებების გავლენა საგარეო ვაჭრობაზე, ოზნურ ოზდემირი (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ადემ უზუმჯუ), კავკასიის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ყარსი-2013, 131 გვერდი].

Bir Entegrasyon Olarak Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) ve Türkiye'nin Komşu Ülkelerle (Gürcistan ve Suriye) Yaptığı STA'ların Dış Ticarete Etkileri, Öznur Özdemir (Danışman: Yrd. Doç. Adem Üzümcü), Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kars-2013, 131 s.

363. [ბორჩალოსა და კაზახის სოციო-ეკონომიკური სტრუქტურა (1728 წლის თბილისის დიდი დავთარის მიხედვით), (ხელმძღვანელი: პროფ. ალი სინან ბილგილი), ათათურქის უნივერ-სიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზრუმი-2004, 197 გვერდი].

Borçalı ve Kazak'ın Sosyo-Ekonomik Yapısı (1728 Tarihli Tiflis Mufassal Defterine Göre), Mehmet Hüseyin Uray (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali Sinan Bilgili), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum -2004, 197 s.

364. [საქართველო და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა რეგიონალურ-სახელმწიფოებრივი კონცეფციის ნიადაგზე (ხელმძღვანელი: თუნჯაი კარდაში), სელიმ დურსუნი, საქარიას უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქ-ვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბო-ლი-2011].

Bölgesel Devlet ve Özerklik Kavramları Bağlamında Gürcistan ve Acara Özerk Cumhuriyeti, Selim Dursun (Danışman: Tuncay Kardeş), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya-2011.

365. [ტურიზმის სექტორის როლი საგარეო ვაჭრობის ბრუნვის დეფიციტის ფინანსურ დაბალანსებაში საქართველოს მაგალითზე, თეონა თითვინიძე (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. სერდარ ონგანი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2010, 102 გვერდი].

Cari Açığın Finansmanında Turizm Sektörünün Rolü ve Gürcistan Örneği, Teona Titvinidze (Danışman: Doç. Dr. Serdar Ongan), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2010, 102 s.

366. [თბილისის ვილაიეთი ცარისტული რუსეთის პერიოდში (1878-1914), მუსტაფა თანრივერდი (ხელმძღვანელი: პროფ. მაჰირ აიდინი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2016, 336 გვერდი].

Çarlık Rusyası Döneminde Tiflis Vilayeti (1878-1914), Mustafa Tanrıverdi (Danışman: Prof. Dr. Mahir Aydın), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul-2016, 336 s.

367. [შავი ზღვის ცვალებად გეოპოლიტიკაში უკრაინისა და საქართველოს ადგილი და მისი გავლენა თურქეთის უსაფრთხოებაზე, აჰმეთ აშიქი, (ხელმძღვანელი: ფუათ აქსუ), საბრძოლო აკადემიათა მეთაურობის სტრატეგიული კვლევის ინსტიტუტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2011].

Değişen Karadeniz Jeopolitiğinde Ukrayna ve Gürcistan'ın Yeri ve Türkiye'nin Güvenliğine Etkileri, Ahmet Aşık (Danışman: Fuat Aksu), Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2011.

368. [აღმოსავლეთ შავ ზღვასა და საქართველოს ტერიტორიულ წყლებში მოპოვებული ანჩოუსის (ჰამსა) პოპულაციის პარამეტრების დადგენა, სავაშ შათაქი, (ხელმძღვანელი: პროფ. კადირ სეიჰანი), შავი ზღვის ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბუნებისმეტყველების ინსტი-ტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ტრაპიზონი-2013, 63 გვერდი].

Doğu Karadeniz ve Gürcistan'da Avlanılan Hamsi (Engraulis encrasicolus L. 1758)'Nin Bazı Populasyon Sayı Miktar Parametrelerinin Belirlenmesi, Savaş Şafak, (Danışman: Prof. Dr. Kadir Seyhan), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon-2013. 63 s.

369. [თურქეთ-საქართველოს ურთიერთობები ე. შევარდნადის პერიოდში და შემდგომში, მეჭმეთ აიღინი (ხელმძღვანელი: პროფ. აბდულჰალუქ მეჭმეთ ჩაი), ბეიკენტის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2010, 121 გვერდი].

E. SheVardnadze Dönemi ve Sonrası Türkiye ve Gürcistan İlişkileri, Mehmet Aydın (Danışman: Prof. Dr. Abdulhaluk Mehmet Çay), Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2010, 121 s.

370. [თურქულ-ქართული ურთიერთობები ძველი დროიდან დღემდე, მურათ ქამილი (ხელმძღვანელი: ერდალ აჩუქსეს), ფირათის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზინ-ნჯანი-2006].

Geçmişten Günümüze Türk-Gürcü İlişkileri, Kamil Murat Usun (Danışman: Erdal Açukses), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan-2006.

371. [საქართველო-თურქეთის ურთიერთობები თურქეთის ცვალებად საგარეო პოლიტიკასთან მიმართებაში ძველი დროიდან დღემდე, ჰურიე ილდირიმი (ხელმძღვანელი: სენემ ოზერ), აკდენიზის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანტალია-2012].

Geçmişten Günümüze Değişen Türk Dış Politikası Kapsamında Türkiye-Gürcistan İlişkileri, Huriye Yıldırım (Danışman: Sanem Özer), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya-2012.

372. [ქართულ-თურქული ურთიერთობები უძველესი დროიდან დღემდე, ქამილ მურათ უშუნი, (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ერდალ აჩიქსესი), ფირათის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზინჯანი-2016, 161 გვერდი].

Geçmişten Günümüze Türk-Gürcü ilişkileri, Kamil Murat Uşun (Danışman: Doç.Dr. Erdal Açıkşes), Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan - 2016, 161 s.

373. [თურქულ-ქართული ენობრივი ურთიერთობები ძველი დროიდან დღემდე, ლელა ბუნაშვილი, (ხელმძღვანელი: პროფ. ქაზიმ ქოქთეჟინი), ათათურქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის თურქული ენა და ლიტერატურის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზრუმი-2015. 145 გვერდი].

Geçmişten Günümüze Türkçe-Gürcüce Dil İlişkileri, Lela Butsashvili, (Danışman: Prof. Dr. Kâzım Köktekin), Erzurum Atatürk Üniversitesi, SBE, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum-2015. 145 s.

374. [ფარული სესიების აქტების მიხედვით პირველი სახელისუფლებო მეჯლისის პოლიტიკა სომხეთისა და საქართველოს მიმართ, ერმან სუნგური (ხელმძღვანელი: სერდარ საქინი), ერჯიესის სახელობის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულების თურქეთის რესპუბლიკის ისტორიის დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, კაისერი-2014].

Gizli Celse Zabıtlarına Göre Birinci Meclis'in Ermenistan ve Gürcistan Politikası, Erman Sungur (Danışman: Serdar Sakin), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri-2014.

375. [საქართველოს ეკონომიკა და თურქეთ-საქართველოს სავაჭრო ურთიერთობების ანალიზი, შეიმა შაჰინ (ხელმძღვანელი: პროფ. ქერემ კარაბულუთი), ათათურქის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზრუმი-2016, 121 გვერდი].

Gürcistan Ekonomisi ve Türkiye-Gürcistan Ticari İlişkilerinin Analizi, Şeyma Şahin, (Danışman: Prof. Dr. Kerem Karabulut), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum – 2016, 121 s.

376. [საქართველოს საგარეო პოლიტიკაზე მოქმედი მიმდინარე შიდა ფაქტორები, ქამილ აგაჯანოვი, (ხელმძღვანელი: მუსთაფა აიდინი), ანკარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, პოლიტიკური მეცნიერებების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2002].

Gürcistan'ın Dış Politikasına Yön Veren İç Etkenler, Kamil Agacanov (Danışman: Mustafa Aydın), Ankara Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2002.

377. [საქართველოს ვარდების რევოლუცია და მისი შედეგები საგარეო პოლიტიკაზე, ნინო ჭინჭარაძე (ხელმძღვანელი: ჰაკან გუნეში), სტამბოლის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2014].

Gürcistan Gül Devrimi ve Dış Politik Sonuçları, Nino Jintcharadze (Danışman; Hakan Güneş), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2014

378. [რელიგიური და სახელმწიფოებრივი ურთიერთობები საქართველოში, ნინო ჯიჰაშვილი (ხელმძღვანელი: ილქერ აქტუქუნი), სტამბოლის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2010].

Gürcistan'da Din ve Devlet İlişkisi, Nino Cipasvili, (Danışman: İlker Aktükün), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2010, s. 132.

379. [არასამთავრობო ორგანიზაციები საქართველოში, დურსუნ კარაგოზი (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ელნურ ჰასან მიქაილი), კავკასიის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ყარსი-2013, 145 გვერდი].

Gürcistan'da Sivil Toplum Kuruluşları / Civil society organizations in Georgia, Dursun Karagöz (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Elnur Hasan Mikail), Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kars – 2013, 145 s.

380. [საქართველოს გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა კავკასიაში და თურქეთის პოლიტიკა საქართველოს მიმართ კავკასიაში, ოქან მერთი (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ჰალით ქესქინი), გებზეს უმაღლესი ტექნოლოგიების ინსტიტუტის სტრატეგიის მიმართულება, გებზე-2004. 242 გვერდი].

Gürcistan'ın Kafkaslarda Jeopolitik Önemi ve Türkiye'nin Kafkasya Politikasında Gürcistan, Okan Mert (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Halit Keskin), Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Strateji Anabilim Dalı, Gebze-2004. 242 s.

[საქართველოს ადგილი კავკასიაში, 3 ლამური ქვეყნების ინსტიტუტის პოლიტოლოგიის, ისტორიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2000].

Gürcistan'ın Kafkasya'daki Yeri, Kadir Sancak (Danışman: Nadir Devlet), Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Enstitüsü Siyasi Tarih ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2000.

381. [საქართველოს ურთიერთობები მეზობელ ქვეყნებთან და მისი გეოპოლიტიკური გავლენის შესწავლა, ბადრი შანთაძე (ხელმძღვანელი: პროფ. იბრაჰიმ ჯანფოლათი), ულუდაღის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ბურსა-2006, 151 გვერდი].

Gürcistan'ın Komşuları ile İlişkileri ve Jeopolitik Etkinin İncelenmesi, Badri Shantadze (Danışman: Prof. Dr. İbrahim Canpolat), Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa – 2006, 151 s.

382. [საქართველოს ახალი გეოპოლიტიკა, ჯემ ქუჩუქალი, (ხელმძღვანელი: პროფ. იაშარ ჰაჯისალიხოღლუ), ახალი საუკუნის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2015, 189 გვერდი].

Gürcistan'ın Yeni Jeopolitiği, Cem Küçükali (Danışman: Prof. Dr. Yaşar Hacisalihoğlu), Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2015, 189 s.

- 383. [საქართველოს მუსლიმანების ნიშნობისა და ქორწინების რიტუალებში ისლამური სამართლის მნიშვნელობა, ალექსანდრე ნაკაიძე, (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. შევქეთ თოფალი), რეჯეფ თაიფ ერდოღანის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, რიზე-2013, 72 გვერდი].**

Gürcistan Müslümanlarının Nişanlılık ve Evlilik Uygulamalarının İslam Hukukundaki Yeri, Alexander Nakaidze (Danışman: Doç. Dr. Şevket Topal), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Rize – 2013, 72 s.

- 384. [ძალღვანთა დაპირისპირება ტრანსკავკასიაში საქართველოს მაგალითზე, ბარიშ ოთრუში (ხელმძღვანელი: ქამურან რეჩბერი), ულუდაღის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ბურსა-2004].**

Gürcistan Örneğinde Transkafkasya'da Güçler Çatışması, Barış Otruş (Danışman: Kamuran Reçber), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana-bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa-2004.

- 385. [ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი და მისი გავლენა თურქეთზე, ფულია გუნერი (ხელმძღვანელი: მუზაფერ ერჯან ილმაზი), ბალიქესირის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საჯარო ადმინისტრირების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2010].**

Gürcü-Abhaz Çatışması ve Türkiye'ye Yönelik Yansımaları, Fulya Güner (Danışman: Muzaffer Ercan Yılmaz), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir-2010.

386. [ქართული ეკლესია და მისი ავტორიტეტი, ნინო ანჩაბაძე, (ხელმძღვანელი: პროფ. ალი არსლანი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2009, 129 გვერდი].

Gürcü Kilisesi ve Nüfûzu, Nino Anchabadze, (Danışman: Prof. Dr. Ali Arslan), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2009, 129 s.

387. [საქართველოსა და თურქეთის ურთიერთობები, ჩეთინ კართალი (ხელმძღვანელი: ჰასან დილანი), თრაქიის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ედირნე-2007].

Gürcistan Türkiye İlişkileri, Çetin Kartal (Danışman: Hasan Dilan), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne-2007.

388. [თურქეთისა და რუსეთის ფედერაციის პოლიტიკა საქართველოს პრობლემების ფონზე, ალი ჯემ გუნაი (ხელმძღვანელი: ომერ გოქსელ იშიარი), ულუდაღის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ბურსა-2009].

Gürcistan Sorunları Bağlamında Türkiye ve Rusya Federasyonu'nun Politikaları, Ali Cem Günay (Danışman: Ömer Göksel İşyar), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa-2009.

389. [საქართველოსა და ყირგიზეთში ხელისუფლების ჩანაცვლების მიზეზები და ახალი მმართველების საგარეო პოლიტიკა, ასიმ მემედოვი (ხელმძღვანელი: ერსინ ონულდურანი), ანკარის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2009].

Gürcistan ve Kırgızistan'da Yönetim Değişikliğinin Nedenleri ve Yeni Yönetimlerin Dış Politikaları, Asim Memedov (Danışman: Ersin Onulduran), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2009.

390. [სამეზობლო პოლიტიკის ჩარჩოში გაეროს პოლიტიკა საქართველოს მიმართ, ნეფინ ჩაქირი (ხელმძღვანელი: უღურ ოზქოქლერი), კადირ ჰასის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, კაისერი-2010].

Komşuluk Politikası Çerçevesinde Avrupa Birliği'nin Gürcistan Politikası, Nefin Çakır (Danışman: Ugur Özgöker), Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri-2010.

391. [საქართველო ორ მსოფლიო ომს შორის: 1918-1939, იუნუს ექიჯი (ხელმძღვანელი: ომარ ოსმან უმარი), ფირათის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზინჯანი-2012].

İki Dünya Savaşı Arasında Gürcistan: 1918-1939, Yunus Ekici (Danışman: Ömer Osman Umar), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi, Erzincan-2012.

392. [ოსმალეთის სახელმწიფო პოლიტიკა საქართველოს მიმართ (1808-1839), ნები გუმუში, (ხელმძღვანელი: ჰულუსი იავუზი), მარმარას უნივერსიტეტის, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-1993, 34 გვ.].

Osmanlı Devleti'nin Gürcistan Siyaseti (1808-1839), Nebi Gümüş (Danışman: Prof.Dr. Hulusi Yavuz), Marmara Üniversitesi, SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-1993, 34 s.

393. [აჭარლები ოსმალეთ-რუსეთის ომებში (1774-1829), ბაირამ ნაზირი, სამაგისტრო ნაშრომი, ათათურქის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზრუმი-1993, 107 გვერდი].

Osmanlı-Rus Savaşlarında Acaralılar (1774-1829), Bayram Nazır, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, SBE, Erzurum-1993, 107 s.

394. [რუსეთის სამხედრო ოპერაცია საქართველოს წინააღმდეგ: 2008 წლის აგვისტოს ომი, თამარ ფარულავა (ხელმძღვანელი: ილქერ აქთუთუნი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2012].

Rusya'nın Gürcistan'a Askeri Müdahalesi: 2008 Ağustos Savaşı, Tamar Parulova (Danışman: İlker Aktükün), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2012.

395. [რუსეთ-საქართველოს ომი და მისი გავლენა თურქეთზე, მუსტაფა ელაიდინი (ხელმძღვანელი: სალიჰ აინურალი), გებზეს უმაღლესი ტექნოლოგიის ინსტიტუტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის სტრატეგიის მეცნიერებათა მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, გებზე-2010].

Rusya Gürcistan Savaşı ve Türkiye'ye Etkileri, Mustafa Elaydın (Danışman: Salih Aynural), Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Strateji Bilimi Bölümü Strateji Bilimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gebze-2010.

396. [რუსულ-ქართული ომი და თურქული საზოგადოება, ეჯე ალთუნთაში, (ხელმძღვანელი: ენგინ ბერბერი), ეგეს უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, იზმირი- 2011].

Rus-Gürcü Savaşı ve Türk Kamuoyu, Ece Altuntaş (Danışman: Engin Berber), Ege Üniversitesi sosyal bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir-2011

397. [რუსეთის ფედერაციის თვალთახედვით 2008 წლის სამხრეთ ოსეთის ომი, სენემ ოზთურქი, (ხელმძღვანელი: პროფ. აჰმეთ თაშალილი), საბრძოლო აკადემიათა მეტაურობა, სტრატეგიული კვლევის ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი 2010, 187 გვერდი].

Rusya Federasyonu Açısından 2008 Güney Osetya Savaşı, Senem Öztürk (Danışman: Prof. Dr. Ahmet Taşağıl), Harp Akademileri Komutanlığı, Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2010, 187 s.

398. [საქართველოს საგარეო პოლიტიკა სააკაშვილის პერიოდში, დიჯლე ევრენ (ხელმძღვანელი: ეფე ჩამანი), იალოვას უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, იალოვა-2012].

Saakaşvili Dönemi Gürcistan Dış Politikası, Dicle Evren (Danışman: Efe Çaman), Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova-2012.

399. [თურქ-სელჩუკებისა და საქართველოს ურთიერთობები (1060-1157), სავაშ ელილმეზი (ხელმძღვანელი: ეროლ ქურქჩუოღლუ), ათა-თურქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ერზრუმი- 2001].

Selçuklu-Gürcü İlişkileri (1060-1157), Savaş Eğilmez (Danışman: Erol Kürkçüoğlu), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum-2001.

400. [სოცო-კულტურული და რელიგიური ცხოვრება სინოპში (ქართველების მაგალითი), ქერიმ მუთლუ, (ხელმძღვანელი: დურმუშ თათლიოღლუ), გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ჯუმჰურიეთის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, სივასი- 2007, 130 გვერდი].

Sinop'ta Sosyo-Kültürel ve Dini Hayat (Gürcüler Örneği), Kerim Mutlu, (Danışman: Durmuş Tatlıoğlu), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, SBE, Sivas-2007. 130 s.

- 401.** [საქართველოს საგარეო პოლიტიკა ცივი ომის შემდეგ და მისი გავლენა თურქეთზე, აზიმე იონდემლი (ხელმძღვანელი: ილმაზ თურელ), უფუქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინს-ტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2009].

Soğuk Savaş Sonrası Gürcistan Dış Politikası ve Türkiye'ye Etkileri, Azime Yöndemli (Danışman: Türel Yılmaz), Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2009.

- 402.** [აშშ-სა და რუსეთის ფედერაციის პოლიტიკა ცივი ომის შემდგომ პერიოდში სამხრეთ კავკასიის მიმართ და საქართველოს კრიზისი, ქემალ ბაიჯანი (ხელმძღვანელი: გონჯა ბაირაქთარ დურგუნი), ბაიკენტის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2009].

Soğuk Savaş Sonrası Dönemde ABD ve Rusya Federasyonu'nun Güney Kafkasya Politikası ve Gürcistan Krizi, Kemal Baycan (Danışman: Gonca Bayraktar Durgun), Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2009.

- 403.** [ცივი ომის შემდგომ პერიოდში ამერიკის შეერთებული შტატები საქართველოში, ბილალ ალფერ თორუნი (ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფ. უთქუ იაფიჯი), ადნან მენდერესის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, აიღინ-2016, 175 გვერდი].

Soğuk Savaş Sonrası Gürcistan'da Amerika Birleşik Devletleri - Rusya Federasyonu rekabeti, Bilal Alper Torun (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Utku Yapıcı), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın – 2016, 175 s.

404. [საქართველო საბჭოთა კავშირის მმართველობის ქვეშ, თოლგა ორალ (ხელმძღვანელი: მ. ვედათ გურბუზი), კაჰრამანმარაშის სუთჩუ იმამის სახელობის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, კაჰრამანმარაში-2011].

Sovyetler Birliği Yönetimi Altında Gürcistan, Tolga Oral (Danışman: M. Vedat Gürbüz), Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş-2011.

405. [ქართველები და საქართველო რუსეთის ფედერაციაში და საბჭოთა კავშირში, მეჰმეთ ბულენტ ულუდაღი, სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ანკარა-1993, 312 გვერდი].

Rus Federasyonu ve Sovyetler Birliğinde Gürcüler ve Gürcistan, Mehmet Bülent Uludağ, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-1993, 312 s.

406. [ადმოსავლურ-რუსული გაზეთის შესწავლა, სელჩუქ თურქილმაზი, (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ნაზიმ მურადოვი), ეგეს უნივერსიტეტის ლიტერატურის ფაკულტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის თანამედროვე თურქული დიალექტებისა და ლიტერატურის მიმართულება, იზმირი-2006].

Şark-i Rus Gazetesi Üzerine Bir İnceleme, Selçuk Türk-yılmaz (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Nazım Muradov), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, İzmir-2006.

407. [სტეფან გრაჰამის მოგზაურობა ვლადიკავკასიდან საქართველოსა და ბაქოში, ხოლო იქიდან კი აშხაბადში (1914 წელს), მეტინ ოქური, სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლის უნივერსიტეტი, ლიტერატურის ფაკულტეტი, ისტორიის განყოფილება, სტამბოლი, 1969, 18 გვერდი].

Stefan Graham'ın Vladikafkstan Gürcistan'a ve Bakü'ye ve Oradan da Aşkabat'a Seyahati (1914'te), Metin Okur, Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, tarih Bölümü, İstanbul-1969, 18 s.

408. [ქართველი სტუდენტების თურქული (გრამატიკული) დროების შესწავლის დროს გამოწვეული პრობლემები, ია კალანდია, (ხელმძღვანელი: პროფ. ლეილა ჰარბუთლუ), დოკუმ ეილულის უნივერსიტეტი, პედაგოგიური ინსტიტუტი, თურქული ენის შესწავლა უცხო ენის სტატუსით, იზმირი-2016].

Türkçe Öğrenen Gürcü Öğrencilerin Türkçe Zamanları Öğrenirken Karşılaştıkları Zorlukların İncelenmesi, İa Kalandia, (Danışman: Prof. Dr. Leyla Harputlu), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, İzmir-2016.

409. [თურქულ-რუსული ურთიერთობები და საქართველო (XX საუკუნის პირველ მეოთხედში, გელა გუნიავა (ხელმძღვანელი: სეით სერთჩელიქი), ანკარის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ზოგადი თურქული ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2007].

Türk-Rus İlişkileri ve Gürcistan (XX. Yüzyılın İlk Çeyreğinde), Gela Guniava (Danışman: Seyit Sertçelik), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel Türk Tarihi Anabilim dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2007.

410. [საქართველოსა და თურქეთის კალათბურთის ეროვნული ნაკრებების ფიზიკური მონაცემების შედარება, ოქთაი ჩაქმაქჩი, (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ი. ბულენტ ფიშექციოღლუ), სელჩუკის სახელობის უნივერსიტეტი, ჯანდაცვის მეცნიერებათა ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, კონია-2002, 54 გვერდი].

Türkiye ve Gürcistan A Milli Boks Takımlarının Seçilmiş Fiziksel Özelliklerinin Karşılaştırılması, Oktay Çakmakçı (Danışman: Y.Doç.Dr. İ. Bülent Fişekcioğlu), Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2002, 54 s.

411. [საქართველოს მნიშვნელობა თურქეთის რეგიონალური უსაფრთხოების უზრუნველყოფაში, ჰუსეინ ფაზლა, (ხელმძღვანელი: დოქტორ იაკუბ გოქალფ ილდიზი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2001, 185 გვერდი].

Türkiye'nin Bölgesel Güvenliğinde Gürcistan'ın Yeri, Hüseyin Fazla (Danışman: Dr. Yavuz Gökalp Yıldız), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul - 2001, 185 s.

412. [თურქეთსა და საქართველოს შორის პოლიტიკური ურთიერთობები 1918-1921, ნინო თომაშვილი (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ილქერ აქთუქუნი), სტამბოლის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2013, 114 გვერდი].

Türkiye Gürcistan Arasında Siyasal İlişkiler 1918-1921, Nino Tomashvili, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. İlker Aktükün), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2013, 114 s.

413. [აფხაზეთის პრობლემა და იდენტობის საკითხი თურქეთში მოღვაწე ქართული და ჩერქეზული დიასპორის გადმოსახედიდან, ქეისუქე ვაკიზაკა (ხელმძღვანელი: მეჰმეთ ჰაჯისალიჰოღლუ), ილდიზ ტექნიკის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2012].

Türkiye'deki Gürcü ve Çerkez Diasporasının Gözüyle Abhazya Meselesi ve Kimlik Sorunu, Keisuke Wakizaka (Danışman: Mehmet Hacısalihoğlu), Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2012.

414. [საქართველოს ადგილი თურქეთის გეოპოლიტიკურ სტრატეგიებში, ალფარსლან თორუნი (ხელმძღვანელი: აიდინ იბრაჰიმოვი), ჩანაკკალე თვრამეტი მარტის სახელობის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის გეოგრაფიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ჩანაკკალე-2006].

Türkiye'nin Jeoekonomik Stratejilerinde Gürcistan'ın Yeri, Alparslan Torun (Danışman: Aydın İbrahimov), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale- 2006.

415. [ბათუმი თურქეთ-კავკასიის ურთიერთობებში (1917-1921), მუსტაფა სარი (ხელმძღვანელი: ასოც პროფ. ენის შაჰინი), საქარიის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, საქარია-2010, 704 გვერდი].

Türkiye-Kafkasya İlişkilerinde Batum (1917-1921)), Mustafa Sarı (Danışman: Doç. Dr. Enis Şahin), Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya - 2010, 704 s.

416. [საერთაშორისო სისტემის დერძე თურქეთისა და საქართველოს ურთიერთობები ცივი ომის მომდევნო ეტაპზე, ომერ დურსენ (ხელმძღვანელი: ჯემალეთინ თაშქირანი), კირიკკალეს უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის გეოგრაფიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ქირიქქალე-2009].

Uluslararası Sistem Ekseninde Soğuk Savaş Sonrası Türkiye Gürcistan İlişkileri, Ömer Dursen, (Danışman: Cemallettin Taşkiran), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale-2009, s. 163.

417. [ოსმალებისა და საქართველოს ურთიერთობები XVI საუკუნეში, ნები გუმუში (ხელმძღვანელი: ზია ქაზიჯი) მარმარას უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სადოქტორო ნაშრომი, სტამბოლი-2000, 327 გვ.].

16. Asır Osmanlı Gürcistan İlişkileri, Nebi Gümüş (Danışman: Prof. Dr. Ziya Kazıcı), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul-2000, 327 s.

418. [ოსმალების სახელმწიფოს საქართველოს ვილაიეთის ადმინისტრაციული და დემოგრაფიული სტრუქტურა XVI საუკუნის ბოლო მეოთხედში, ჰავა ქანგულ, (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ბულენტ ჩელიქი), ადნან მენდერესის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, აიღინ-2016, 129 გვერდი].

16. Yüzyılın Son Çeyreğinde Osmanlı Devleti Gürcistan Eyaletinin İdari ve Nüfus Yapısı, Havva Kangül (Danışman: Yrd. Doç. Bülent Çelik), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın - 2016, 129 s.

419. [თურქეთ-საქართველოს ურთიერთობები 1990 წლის შემდეგ, თუღბა ჩელებიოღლუ, (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ალი კარაჯა) მარმარას უნივერსიტეტი, თურქეთის მცოდნეობის კვლე-ვითი ინსტიტუტი, თურქეთის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2005].

“1990 Sonrası Türkiye-Gürcistan ilişkileri”, Tuğba Çelebioğlu, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali Karaca), Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2005.

420. [საქართველოს სამხედრო და პოლიტიკური მოღვაწეობა ერეკლე მეორის პერიოდში, სინემ ოზიუჯელი (ხელმძღვანელი: სებაჰათინ შიმშირი), ბალიქესირის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ბალიქესირი-2013].

II. İrakli Dönemi Gürcistan'ın Askeri ve Siyasi Faaliyetleri, Sinem Özyücel (Danışman: Sebahattin Şimşir), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir-2013.

421. [2000 წლის შემდგომ პერიოდში აშშ-სა და რუსეთის ფედერაციის საქართველოს ენერგეტიკასთან დაკავშირებული პოლიტიკის ანალიზი ეკონომიკურ-პოლიტიკური თეორიის ნიადაგზე, მეჰმეთ დოღან უჩოქი (ხელმძღვანელი: ჰასან კონი), საბრძოლო აკადემიათა მეთაურობის სტრატეგიული კვლევის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2012].

2000 Sonrası Dönemde ABD ve Rusya Federasyonu'nun Gürcistan'a Yönelik Enerji Politikalarının Ekonomi-Politik Kuram Çerçevesinde Analizi, Mehmet Doğan Üçok (Danışman: Hasan Koni, Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, Strateji ve Stratejik Araştırmalar Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara-2012.

422. [XII და XIII საუკუნეებში თურქულ-ქართული ურთიერთობები (თურქ-სელჩუკებისა და აღმოსავლეთ ანატოლიის სამთავროების პერიოდში, ვაჰით ოზდემირი (ხელმძღვანელი: პროფ. მუსტაფა დემირჯი), თურქეთის რესპუბლიკის სელჩუკის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულების შუა საუკუნეების ისტორიის სპეციალობა, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, კონია-2011. 112 გვერდი].

XII. ve XIII. Yüzyılda Türk – Gürcü Münasebetleri (Türkiye Selçukluları ve Doğu Anadolu Türk Beylikleri Döneminde), Vahit Özdemir, (Danışman: Prof. Dr. Mustafa Demirci), T. C. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya-2011. 112 Sayfa.

423. [ჩილდირის რეგიონის ახალციხის საფაშოს პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა მე-16 საუკუნეში, შოთა ბეკაძე (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. რეშათ ბარიშ უნლუ), სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2014].

XVI. Yüzyılda Çıldır Eyaleti Ahıska Sancağının Politik ve Sosyo-Ekonomik Durumu, Shota Bekadze (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Reşat Barış Ünlü) Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2014.

424. [XX საუკუნეში თურქულ-ქართული ურთიერთობების ფორმირების ფაქტორები, ზეინეფ თოფალი (ხელმძღვანელი: იბრაჰიმ თელიოღლუ), ცხრამეტი მაისის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სამსუნ-2014].

XX. Yüzyılda Türk - Gürcü İlişkilerini Şekillendiren Faktörler, Zeynep TOPAL (Danışman: İbrahim Tellioglu), Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun-2014.

**B. [ინგლისური სამაგისტრო ნაშრომები
და სადოქტორო დისერტაციები]
LISANSÜSTÜ İNGİLİZCE TEZLER**

425. [აჭარის იდენტობა და აბაშიძის მმართველობა აჭარაში, დავით ბროდი (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ჰაკან კირიმლი), იჰსან დოღრამაჯის სახელობის ბილკენტის უნივერსიტეტი, სამა-გისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-1999, 128 გვერდი].

Ajarian Identity and the Regime of Aslan Abashidze / Acar kimliği ve Acaristan'da Abaşidze yönetimi, David Brody (Danışman: Yard. Doç. Dr. Hakan Kırımlı), İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara – 1999, 128 s.

426. [პოსტსაბჭოთა სახელმწიფო რუსეთის მუქარის ქვეშ: საქართველოს რიგი პრიორიტეტების ახსნა, მურათ გუნელიოღლუ (ხელმძღვანელი: ნაზიფ მანდაჯი), ცხრა სექტემბრის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, იზმირი-2011].

A post-Soviet state under Russian threat: Explaining Georgia's alignment preferences / Rusya Tehlikesi Altında Sovyet Sonrası Durum: Gürcistanın Yabancılaşma Tercihlerinin Açıklması, Murat Güneylioğlu (Danışman: Nazif Mandacı), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir-2011.

427. [ქვეყნებს შორის: საქართველოს შრომითი მიგრანტი დიასპორის გამოცდილება თურქეთში, ჯემილე გიბემ დინჩერ, (ხელმძღვანელი: პროფ. ილდიზ ეჯევითი), შუა აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2014, 168 გვერდი].

Between Countries: Experiences of Domestic Workers' Women In Turkey Migrant From Georgia / Ülkeler Arasında: Gürcistan Göçmeni ev İşçisi Kadınların Türkiye'deki Deneyimleri, Cemile Gizem Dinçer, (Danışman: Prof. Dr. Fatma Yıldız Ecevit), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara – 2014, 168 s.

428. [ფერადი რევოლუციები პოსტსაბჭოთა სივრცეში: საქართველოს მაგალითი, გულშენ აიდინი (ხელმძღვანელი: ოქთაი ფ. თანრისევერი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2010].

Color revolutions in the post-Soviet space: The case of Georgia / Sovyet Sonrası Sahada Renk Devrimleri: Gürcistan Örneği, Gülşen Aydın (Danışman: Oktay F. Tanrısever), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2010.

429. [ფერადი რევოლუციები სერბეთში, საქართველოსა და უკრაინაში: სახელმწიფოზე დაფუძნებული მიდგომა, ჯანერ თეჟინი (ხელმძღვანელი: ჯელალ ნაზიმ ირემი), ცხრა სექტემბრის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, იზმირი-2009].

Colorful revolutions in Serbia, Georgia and Ukraine: A-state based approach / Sırbistan, Gürcistan ve Ukraynada Renkli Devrimler: Devlet Merkezli Yaklaşım, Caner Tekin (Danışman: Celal Nazım İrem), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası ilişkiler Anabilim dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir-2009.

430. [ელიტის მიერ მართული დემოკრატიზაცია საქართველოში, აიშე მინე კუზუ, (ხელმძღვანელი: აიჯა ერგუნ ოზპოლატი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2008].

Elite Led Democratization in Georgia/ Gürcistan'da seçkinler ve demokratikleşme, Ayşe Mine Kuzu (Danışman: Ayca Ergun Özpolat), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2008, 121s.

431. [ეთნიკური აღორძინება და ეთნიკური კონფლიქტი საქართველოში, ულკუ ოზოთურქი (ხელმძღვანელი: ათილა ალფი), სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-1996].

Ethnic Revival and Ethnic Conflict in Georgia/Gürcistan'da Etnik Canlanma ve Çatışma, Ülkü Öztürk (Danışman: Atila Alp), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-1996, 225 s.

432. [საქართველოს საფონდო ბირჟის შემოსავალსა და ინდექსის მერყეობაზე მოქმედი ფაქტორები, ილია ბოცვაძე (ხელმძღვანელი: ასისტენტ პროფ. რუქიე ჯეიდა უვეზი), მარმარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2012, 118 გვერდი].

Factors Influencing the Return and Volatility of Georgian Stock Market / Gürcistan Menkul Kıymetler Piyasasının Getiri ve Fiyat Hareketliğini Etkileyen Faktörler, İlia Botsvadze (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Rukiye Ceyda Üvez), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2012, 118 s.

433. [ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი: მოსკოვის ეროვნული პოლიტიკის მაგალითზე, მუსთაფა იავუზ იალჩინი, (ხელმძღვანელი: ასოც. პროფ. ჰაკან კირიმლი), სამაგისტრო ნაშრომი, ბილქენტის უნივერსიტეტი, სოციალურ მეცნიერებათა ეკონომიკის ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულება, ანკარა-1996, 170 გვერდი].

Georgian-Abkhaz Conflict: A Case in Moscow's nationality policy / Gürcü-Abhaz Anlaşmazlığı: Moskova'nın Milliyet Politikasında Bir Örnek, Mustafa Yavuz Yalçın, (Danışman: Doç. Dr. Hakan Kırımlı), The Department of International Relations and Institute of Economics and Social Sciences, Unpublished Master Thesis, Bilkent University, Ankara-1996, 170 s.

434. **[პოლიტიკური პარტიები და დემოკრატიზაცია საქართველოში, იელდა კარადაღი (ხელმძღვანელი: აიჯა ერგუნ ოზბოლათი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2011].**

Political parties and democratization in Georgia / Gürcistan'da Demokratikleşme ve Politik Partiler, Yelda Karadağ (Danışman: Ayca Ergun Özbolat), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Çalışmaları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2011.

435. **[რუსეთის მონაწილეობა ქართულ-აფხაზურ კონფლიქტში, ესრა კიზილბუღა (ხელმძღვანელი: ოქთაი ფ. თანრისევერი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2007].**

Russian Involvement in the Abkhaz-Georgian Conflict / Gürcü-Abhaz Anlaşmazlığına Rusyanın Müdahalesi, Esra Kızılbuğa (Danışman: Oktay F. Tanrısever), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2007.

436. **[დემოკრატიზაციის უზრუნველყოფა: ვარდების რევოლუციის შემდგომი საქართველოს მაგალითი, ბერივან აქინი, (ხელმძღვანელი: პროფ. მითათ ჩელიქვალა), ქადირ ჰასის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სადოქტორო ნაშრომი, სტამბოლი-2016, 247 გვერდი].**

Securitization of democratization: The case study of Georgia after rose revolution / Demokratikleşmenin Güvenlikleştirilmesi: Gül Devrimi Sonrası Gürcistan Örnek Olay Çalışması, Berivan Akin (Danışman: Prof. Dr. Mitat Çelikpala), Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul – 2016, 247 s.

437. [კონფლიქტის გაგრძელების ფაქტორები: ქართულ-აფხაზური და ქართულ-ოსური მაგალითი, ესრა დოღანი (ხელმძღვანელი: შულე კუთი), სტამბულის ბილგის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, სტანბული-2014].

The Conflict Prolongig Factors: The Georgian-Abkhazian and Georgian-Ossetian Cases/Faktörleri Uzatan Çatışma: Gürcü-Abhaz ve Gürcü-Osetin Dosyaları, Esra Doğan (Danışman: Şule Kut), İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2014.

438. [დემოკრატიზაციის დინამიკა პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში: საქართველოს, უკრაინისა და ყირგიზეთის მაგალითი, ევგენია ოვსიენკო (ხელმძღვანელი: ოზგე ქემაჰლიოღლუ), საბანჯის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ანალიზისა და კონფლიქტების მოგვარების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, სტამბული-2011].

The dynamics of democratization in post-communist countries: The cases of Georgia, Ukraine and Kyrgyzstan / Komünizm Sonrası Ülkelerde Demokratikleşme Dinamikleri: Gürcistan, Kırgızistan ve Ukrayna Örnekleri, Yevgeniya Ovsienko (Danışman: Özge Kemahlıoğlu), Sabanca Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uyuşmazlık Analizi ve Çözümü Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2011.

439. [სამხრეთ-დასავლეთ კავკასიის ქართული სამეფოები ოსმალეთისა და რუსეთის ურთიერთობაში, 1783-1806, ვალერი მორკვა (ხელმძღვანელი: ნორმან სთონი), იჰსან დოღრამაჯის სახელობის ბილკენტის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2004].

The Georgian kingdoms of the South Western Caucasus in Ottoman-Russian relations, 1783-1806 / Osmanlı – Rus İlişkilerinde Güneybatı Kafkasyadaki Gürcü Kraliyetler, 1783-1806, Valeriy Morkva (Danışman: Norman Stone), İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2004.

440. [სამოქალაქო საზოგადოების როლი საქართველოში დემოკრატიის კონსოლიდაციის პროცესში 2003-2011 წლებში, ჰაზარ ეგე გურსოი (ხელმძღვანელი: აიჯა ერგუნ ოზბო-ლატი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ევრაზიული კვლევების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2011].

The role of civil society in democratic consolidation process of Georgia between 2003 and 2011 / 2003 – 2011 Yılları Arasında Gürcistan'ın Demokratik Konsolidasyon Sürecinde Sivil Toplumun Rolü, Hazar Ege Gürsoy (Danışman: Ayca Ergun Özbolat), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Çalışmaları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2011.

441. [ევროკავშირის როლი საქართველოს დემოკრატიზაციის პროცესში, მუნიფე დანაჯი (ხელმძღვანელი: აიჯა ერდუნ ოზბოლათი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერ-სიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ევრაზიული კვლევების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2007].

The role of the European Union in the democratization process of Georgia/ Gürcistan'ın Demokratikleşme Sürecinde Avrupa Birliği'nin Rolü, Münife Danacı (Danışman: Ayca Erdun Özbolat), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Çalışmaları Anabilim, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2007.

442. [სამხრეთ ოსეთისა და საქართველოს დაპირისპირება: 1990-2008, ასლი ბორა (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ოქთაი ფირათ თანრისევერი), შუა აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2019, 122 გვერდი].

The South Ossetian-Georgian conflict: 1990-2008 / Güney Oset-Gürcü Çatışması: 1990-2008, Asli Bora, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Oktay Firat Tanrisever), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara – 2009, 122 s.

443. [ბორჩალოს თურქები საქართველოში: ეთნიკური იდენტობა სასაზღვრო ხაზზე, საიდ ეთემი (ხელმძღვანელი: აიშეგულ აიდიზგუნი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, ევრაზიული კვლევების დეპარ-ტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2010].

The Turks of Borçalı in Georgia: Ethnic Identity in Borderland / Gürcistan'daki Borçalı Türkleri: Sınırbölge-sindeki Etnik Aidiyet, Said Ethem (Danışman: Ayşegül Aydıngün), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Çalışmaları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2010.

444. [აღმოსავლეთ თრაკია: საქართველო?, ილქერ ქირემითჩი (ხელმძღვანელი: მუსტაფა კირბაოღლუ), იჰსან დოღრამაჯის სახელობის ბილკენტის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2004].

Thrace On the East: Georgia?/ Doğu'daki Trakya: Gürcistan?, İlker Kiremitçi (Danışman: Mustafa Kibaroglu), İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2004.

445. [თურქეთის ურთიერთობები საქართველოსთან პოსტ-საბჭოთა ეპოქაში, ესრა კიზილბუღა (ხელმძღვანელი: ოქთაი ფ. თანრისევერი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2013].

Turkey's Relations with Georgia in the Post-Soviet era / Sovyet Sonrası Alanda Türkiye nin Gürcistan ile İlişkileri, Esra Kızılbuga (Danışman: Oktay F. Tanrıseven), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara-2013.

446. [თურქეთის ურთიერთობები სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებთან 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის შემდეგ, ეილემ იასამ ჯინდი (ხელმძღვანელი: ოქთაი ფ. თანრისევერი), ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, ანკარა-2013].

Turkey's relations with Southern Caucasus states since 2008 Russian Georgian War / 2008 Rus - Gürcü Savaşından Sonra Türkiye'nin Güney Kafkasya Ülkeleri ile İlişkileri, Eylem Yasam CINDI (Danışman: Oktay F. Tanrısever), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2013.

447. [თურქეთის საგარეო პოლიტიკა ამიერკავკასიის მიმართ: რეგიონალური კონფლიქტი საქართველოში, შენგულ ჯები (ხელმძღვანელი: ლუთფულაჰ კარამანი), ფათიჰის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთიერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, სტანბული-2006].

Turkish Foreign Policy toward Transcaucasia on Regional Conflicts in Georgia / Gürcistan'daki Bölgesel Anlaşmazlıklara Yönelik Türkiyenin Dış Politikası, Şengül Cebi (Danışman: Lütfullah Karaman), Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2006.

448. [2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომი სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტის კონტექსტში და მისი შედეგები სამხრეთ კავკასიაში, ეიუფ აიგუნი (ხელმძღვანელი: ბერდალ არალი), ფათიჰის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, საერთაშორისო ურთი-ერთობების დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო თეზისი, სტამბოლი-2013].

2008 Russian - Georgian war in the context of the South Ossetian conflict and its implications for South Caucasia / Güney Osetya Bağlamında 2008 Rus -Gürcü Savaşı ve Bunun Güney Kafkasya İçin Anlamı, Eyup Aygun (Danışman: Berdal Aral), Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2013.

**C. [ფრანგული სამაგისტრო ნაშრომები
და სადოქტორო დისერტაციები
LISANSÜSTÜ FRANSIZCA TEZLER**

449. [საბჭოთა კავშირის შემდგომ პერიოდში აჭარა საქართველოს შემადგენლობაში და ასლან აბაშიძის მმართველობის პერიოდი (1991-2004), აჰმეთ ბაღჩეჯი, (ხელმძღვანელი: ასისტ. პროფ. ალი ფაიქ დემირი), გალათასარაის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2004, 151 გვერდი].

L'Adjarie dans la Georgie post-Sovietique: La periode d'Aslan Abachidze (1991-2004) / Sovyet sonrası Gürcistan'da Acara, Aslan Abaşıdze Dönemi (1991-2004), Ahmet Bağçeci (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali Faik Demir), Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2004, 151 s.

450. [საქართველოს საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობების კონიუნქტურა მსოფლიო ეკონომიკური ინტეგრაციის კონტექსტში, ელჰან ალიევი (ხელმძღვანელი: პროფ. მეჰმეთ ემინ არდა), გალათასარაის სახელობის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, სტამბოლი-2010, 126 გვერდი].

Conjoncture économique extérieure de la Géorgie dans le contexte de l'intégration à l'économie mondiale / Dünya Ekonomisi Entegrasyonu Bağlamında Gürcistan'ın Dış Ekonomik Konjonktürü, Elkhan Aliyev (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Emin Arda), Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2010, 126 s.

XVIII. მუსიკა - MÜZİK

451. [ქართული ცეკვა: ტანისა და სულის ენა, ელენე ჩაჩუა, ჟურნალი „დიალოგ ევრაზია“, ნომერი: 43, ზამთარი-შემოდგომა, 2014, გვ. 98-101].

“Gürcü Dansı: Beden ve Ruhun Dili” Elene Çaçua , *Dialog Avrasya Dergisi*, Kış-2014, S. 43, s. 98-101.

452. [მოგზაურობა საქართველოში მუსიკის თანხლებით, მირჯან კაია, ჟურნალი “ფიროსმანი“, ნომერი: 11, ზაფხული, 2010, გვ. 25-29].

“Müzikle Gürcistan’a Yolculuk”, Mircan Kaya , *Pirosmani* 11, Yaz 2010, s. 25-29.

453. შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანში“ მოხსენიებული მუსიკალური ინსტრუმენტის შესახებ, ქეთევან ლორთქიფანიძე, ათათურქის კულტურის, ენის და ისტორიის უმაღლესი საბჭო: 38, საკონფერენციო სტატიები, 10-15.09.2007, გვ. 547-550

“About a Musical Instrument Mentioned in ‘Knight in a Tiger’s Skin’ by Shota Rustaveli”/Şota Rustaveli’nin *Kaplan Postlu Şövalye’sinde Bir Müzik Aletine Dair*, Ketevan Lortkipanidze, Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu: 38. *ICANAS Konferans Bildirileri*, 10-15.09.2007, pp. : 547-550.

XIX. ონომასტიკა (საკუთარი სახელები) - ONOMASTİK (AD BİLİM)

- ოპონიმები

TOPONİMLER (YER ADLARI)

454. [გურჯისტანის ვილაიეთის დიდ დავთარში გამოყენებული საკუთრივ თურქული სახელები, მარიკა ჯიქია, თურქეთის ისტორიის XIII კონგრესი, კონგრესისთვის წარმოდგენილი მოხსენებები, ანკარა, გვ. 1519-1523].

“Gürcistan Vilayeti'nin Mufassal Defterinde (1595) Kullanılan Öz Türkçe Adlar”, Marika Cikia, *XIII. Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler*, Ankara-1999, s. 1519-1523.

455. [ესსე საქართველოს გეოგრაფიული ადგილების სახელწოდებებში თურქულის გავლენის შესახებ, ერდოღან ბოზი, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის საზოგადოების გამომცემლობა, ანკარა-2013].

Gürcistan Yer Adlarında Türkçenin İzleri Üzerine Bir Deneme, Erdoğan Boz, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5-6 Mart 2009)*, TDK Yayınları, Ankara-2013, s. 105-122.

456. [თურქული წარმოშობის საკუთარი სახელები ქართულ ენაში, მარიკა ჯიქია (მთარგმნელი: ალი ერთუღრული, ალექსანდრე ჭულუხაძე), ანკარის უნივერსიტეტის ენისა და ისტორია-გეოგრაფიის ფაკულტეტის თურქოლოგიის ჟურნალი, 17, 2 (2011), გვ. 115-129].

“Gürcü Dilindeki Türkçe Kökenli Özel İsimler”, Marika Cikia (Türkçeye Çeviren: Ali Ertuğrul, Alexander Chulukhadze), *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 17, 2 (2011) 115-129.

457. [ქართულ სინამდვილეში არსებული თურქული წარმოშობის სახელების სტრუქტურა, მარიკა ჯიქია, თურქული ენის V საერთაშორისო კონგრესის მოხსენებები, ანკარა-2004, გვ. 597-610].

“Türk Asıllı İsimler Yapıları Gürcü Özel Ad Hazinesinde”, Marika Cikia, *V. Uluslararası Türk Dili Kurultay Bildirileri*, Ankara-2004, s. 597-610.

458. [სახელის დარქმევის თურქულ-ქართულ ტრადიციების კვლევა, მარიკა ჯიქია, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის ასოციაციის გამომცემლობა, ანკარა-2013, გვ. 187-192].

“Türk - Gürcü Ad Verme Gelenekleri Hakkında Bir İnceleme”, Marika Cikia, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5 - 6 Mart 2009)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara-2013. s. 187-192.

459. [თურქული პირის სახელები ქართულთა საკუთარი სახელების სივრცეში, მარიკა ჯიქია, თანამედროვეობა და ადგილმდებარეობა ხელოვნების ისტორიაში-დოქტ. მინე კადიროღლუ, ანკარა, 2011, გვ. 159-168].

“Türk Kişi Adları Kartvellerin Özel İsim Alanında”, Marika Cikia, *Modernity and the Locality in Art History – in honour of Dr. Mine Kadıroğlu*, Ankara-2011, s. 159-168.

460. [კვლევა მდ. მტკვრის ზემო წელის მიდამოების გეოგრაფიული სახელწოდებების შესახებ, პროფ. ა. მაჯით დოდრუ, თურქულ სამყაროთა კვლევების ფონდი, სტამბოლი-1985].

Yukarı Kür Boylarının Yer Adları Üzerine Bir Araştırma, Prof. Dr. A. Macit Doğru, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul-1985.

XX. ხელოვნება - SANAT

461. [ერთი ქართველი მხატვარი ანტალიაში, მუსთაფა იაქუთი, ჟურნალი „ჩვენებური“, ივლისი-აგვისტო 1995, ნომერი: 16, გვ. 19].

“Antalya’da Bir Gürcü Ressam”, Mustafa Yakut, *Çvenaburi*, Temmuz-Agustos 1995, No: 16, s. 19.

462. [ართვინში არსებული ქართული მონასტრების არქიტექტურა, ფაჰრიე ბაირამი, ეგეს გამომცემლობა, სტამბოლი-2005].

Artvin'deki Gürcü Manastırlarının Mimarisi, Fahriye Bayram, Ege Yayınları, İstanbul-2005.

463. [ართვინში შუა საუკუნეების ქართული მონასტრების გეგმური სახეობები, მინე კადროღლუ, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 15-20].

“Artvin’deki Ortaçağ Gürcü Kiliselerinin Plan Tipleri”, Mine Kadiroğlu, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 15-20.

464. [ბაგრატიონთა და ოსმალთა პერიოდის შავშეთის ციხის არქეოლოგიური აღმოჩენები, ოსმან აითეჟინი, შუა საუკუნეების ანატოლიაში კულტურული შეხვედრები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Bagratlı-Osmanlı Dönemine Ait Şavşat Kalesinden Arkeolojik Bulgular”, Osman Aytekin, *Orta Çağ’da Anadolu’da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

465. [კვლევა საქართველოში ცხენისა და ვერძის ფორმის საფლავის ქვების ნარმოშობის შესახებ, ჰასან ბურული, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcistan’daki At ve Koç Biçimindeki Mezar Taşlarının Kökeni Üzerine Bir Değerlendirme”, Hasan Buğrul, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, 06-08 Mayıs İstanbul-2016.

466. [საქართველოს სინას მთა: ტაო-კლარჯეთი, ფაჰრიე ბაირამი, საერთაშორისო აღმოსავლეთ ანატოლია-სამხრეთ კავკასიის სიმპოზიუმი, მოხსენებები II, კემბრიჯის სამეცნიერო გამო-ცემები, გაერთიანებული სამეფო, გვ. 481-495].

Gürcistan’ın Sina’sı: Tao-Klarceti, Fahriye Bayram, *Uluslararası Doğu Anadolu-Güney Kafkasya Kültürleri Sempozyumu, Bildiriler II*, Cambridge Scholar Publishing, UK, s. 481-495.

467. [საქართველოში მცხოვრები თურქების მიერ შექმნილი დრამატული ნაწარმოებები, შურედდინ მემედლი, ანკარის უნივერსიტეტი, თურქეთის მცოდნეობის ინსტიტუტის ჟურნალი 55, ერზრუმი-2016, გვ. 429-443].

“Gürcistan’daki Türklerin Tiyatro Eserleri”, Şureddin Memedli, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*55, Erzurum-2016, s. 429-443.

468. [ქართული ხელნაწერები, სელდა უიგუნი, ჟურნალი “ფიროსმანი”, ნომერი: 11, ზაფხული, 2010, სტამბოლი, გვ. 57-59].

“Gürcü El Yazmaları”, Selda Uygun, *Pirosmani* 11, Yaz 2010, İstanbul, s. 57-59.

469. [საქართველოში არსებული ისტორიული მეჩეთების ადგილი თურქულ ისლამურ ხელოვნებაში, ოსმან აითეჟინი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcistandaki Tarihi Camilerin Türk İslam Sanatındaki Yeri”, Osman Aytekin, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünyü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

470. [საქართველოში არსებული ძველი ხიდები, დიანა გუგეშაშვილი, ჟურნალი “ფიროსმანი”, ნომერი: 9, ზამთარი 2009].

“Gürcüstan'ın Eski Köprüleri”, Diana Gugeşavili, *Pirosmani Dergisi*, S. 9, Kış 2009.

471. [ქართული, სომხური, სირიელი და იეზიდური ხელოვნების შესწავლის ბიბლიოგრაფია, ბირგულ აჩიქილდიზი, თურქეთის შესწავლის ლიტერატურული ჟურნალი, ტ. 7, ნომერი: 14, 2009, გვ. 171-207].

“Gürcü, Ermeni, Süryani ve Yezidi Sanatları İncelemeleri Bibliyografyası”, Birgül Açıkyıldız, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 7, S. 14, 2009, s. 171-207.

472. [ქართული მინიატურა, ბუბა კუდავა, ჟურნალი “ფიროსმანი” ნომერი: 8, ზაფხული 2009].

“Gürcü Minyatürü”, Buba Kudava, *Pirosmani Dergisi*, S. 8, Bahar 2009.

473. [შუა საუკუნეების ქართული ხელოვნება, მინე კადიროღლუ, ბულენტ იშლერ, ჟურნალი „ცოდნა-კულტურა-ხელოვნება“, ანკარა-2010].

“Gürcü Sanatının Ortaçağı”, Mine Kadıroğlu; Bülent İşler, *Bilgi-Kültür-Sanat*, Ankara-2010.

474. [საქართველო ხელოვნების კუთხით დასავლეთსა და აღმოსავლეთს შორის, ნინო სილაგაძე, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 514-519].

“Güzel Sanatlar Bakımından Batı ile Doğu Arasında Gürcistan”, Nino Silagadze, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s.514-519.

475. [ვეფხისტყაოსნის ილუსტრაციები, დოქტორ ირინა გივიაშვილი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Kaplan Postlu Şövalye” ile İlgili İllustrasyonlar (Resimler)”, Dr. İrina Giviasvili, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017*.

476. [შუასაუკუნეების ორი მნიშვნელოვანი ნაგებობა ჩრდილოეთ აღმოსავლეთ ანატოლიაში: იშხანისა და ოშკის ეკლესიები, ქ. ეიუფგილერი, თუღბა ბარლიქ ვარდი, სერდა თორუს, შუა საუკუნეების ანატოლიაში კულტურული შეხვედრები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Kuzeydoğu Anadolu’da İki Önemli Orta Çağ Yapısı: İshhan ve Oşki Kiliseleri”, K. Kutgün Eyüpgiller, Tuğba Barlık Vardı; Serda Torus, *Orta Çağ’da Anadolu’da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi*.

477. [მაჭახელას ხის მეჩეთის მხატვრული თავისებურებანი, ირინე გივინეიშვილი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Maçahela Ahşap Camiisinin Sanatsal Özellikleri”, İrene Givinasvili, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016*.

478. [ფიროსმანის ნახატების გამოფენა - პრიმიტივისტების
ლეგენდა, ფერას მუზეუმი, სტამბოლი-2007].

Naif Sanatta Bir Efsane Pirosmani Resim Sergisi, Pera
Müzesi, İstanbul- 2007.

479. [შთაბეჭდილება ქართულ პოლიფონიურ მუსიკაზე,
აიღინ აკინი, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 6,
შემოდგომა, 2008].

“Polifonik Gürcü Müziği Üzerine İzlenimler”, Aydın
Akın, *Pirosmani Dergisi*, S. 6, Güz 2008.

480. [მხატვარი, გოგი ჩაგელიშვილი, (მთარგმნელი:
ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „სინათლე“,
სტამბოლი-2000].

Ressam, Gogi Çagelişvili, (Çeviri: Fahrettin Çiloğlu), Sinat-
le Yayınları, İstanbul-2000.

481. [ვიზუალური ცნება ბატონობის ლეგიტიმურობისთვის:
ოშკის იოანე ნათლისმცემლის სახელობის ეკლესიის
ქვის დამუშავებისა და მოჩუქურთმების ესკიზი,
ნინო სიმონიშვილი, შუა საუკუნეების ანატოლიაში
კულტურული შეხვედრები: ქართული სამეფო და
ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Saltanat Meşruiyeti için Görsel Kavram: Oşki'nin Vaf-
tizci Yahya Kilisesi'nin Taş Kabartma Süsleme Progra-
mı”, Nino Simonishvili, , *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel
Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs //
May 2014, Ankara, Bağ Evi.

482. [შოთა რუსთაველის ეპოქის (მე-12-13 საუკუნე) საქარ-
თ-ანატოლიის ურთიერთობები არქიტექტურის
სფეროში, ასისტ. პროფ. დოქტორ, ოსმან აითეჯინი,
შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე
წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

- “Şota Rustaveli Dönemi (12-13. Yüzyıllar) Anadolu-Gürcistan İlişkilerine Mimari Açıdan Bakış”,** Yrd. Doç. Dr. Osman Aytekin, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.*
- 483.** [ტაო-კლარჯეთის ეკლესიების არქიტექტორები, დავით ხოშტარია, შუა საუკუნეების ანატოლიაში კულტურული მემკვიდრეები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].
- “Tao-Klarjeti Kiliselerinin Mimarları”,** David Khoshtaria, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.*
- 484.** [ტაო-კლარჯეთის არქიტექტურის ზოგადი მიმოხილვა, ფაჰრიე ბაირამი, შუა საუკუნის ანატოლიაში კულტურული მემკვიდრეები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].
- “Tao Klarceti Mimarisine Genel Bir Bakış”,** Fahriye Bayram, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.*
- 485.** [ქვის დეკორაცია ტაო-კლარჯეთის არქიტექტურაზე, თურგაი იაზარი, შუა საუკუნეების ანატოლიაში კულტურული მემკვიდრეები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].
- “Tao-Klarceti Mimarlığında Taş Bezeme”,** Turgay Yazar, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.*
- 486.** [ტაო-კლარჯეთი: ხელნაწერები და სხვა სახის მოძრავი ნიმუშების მემკვიდრეობა, ნიკოლოზ ჟღენტი, ნათია ხიზანიშვილი, კულტურული მემკვიდრეები შუა საუკუნეების ანატოლიაში: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Tao-Klarceti: El Yazmaları ve Diğer Taşınabilir Eserler Mirası”, Nikoloz Zhgenti, Natia Khizanishvili, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

487. [ახალი აღმოჩენა ისტორიულ ტაოში: იშხანის ციხესიმაგრე, ბუბა კუდავა, კულტურული მემკვიდრები შუა საუკუნეების ანატოლიაში: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Tarihi Tao Bölgesinde Yeni Keşif: İşhan Kalesi”, Buba Kudava, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

488. [ახალი რაბათის სამონასტრო კომპლექსის ფასადის კეთილმონყობა და არქიტექტურული დეკორაცია, სელდა უიგუნი, კულტურული მემკვიდრები შუა საუკუნეების ანატოლიაში: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Yeni Rabat Manastırı Kilisesi'nin Cephe Düzenlemeleri ve Mimari Bezemeleri”, Selda Uygun, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

489. [ზურაბ კონსტანტინეს ძე წერეთლის შემოქმედების შესახებ, თერლან მეჰდიევა აზიზზადე, ჟურნალი „იდილი“, 2015, ტ. 4, ნომერი: 18, გვ. 137-166].

“Zurab Konstantinoviç Tsereteli'nin Sanatı Üzerine”, Terlan Mehdiyeva Azizzade, *İdil*, 2015, Cilt 4, S. 18, s. 137-166.

XXI. პოლიტიკა - SİYASET/POLİTİKA

490. [აჭარის ავტონომიის პოლიტიკური უფლებები: თურქეთის გავლენა აღნიშნულ პროცესზე, ფაქრეთინ მურთაზოღლუ, ბილიგი, შემოდგომა, 2004, ნომერი: 29, გვ. 41-82].

“Acaralıların Siyasi Özerklik Hakkının Süjesi Haline Gelmeleri ve Türkiye'nin Bu Sürece Etkisi”, Fahrettin Murtazaoglu, *Bilig*, Bahar, 2004, S. 29, s. 41-82.

491. [ახალციხელი თურქების რეპატრიაციის საკითხი და საქართველოს ვალდებულებები, იბრაჰიმ ჰასანოღლუ, ცენტრალური აზიისა და კავკასიური კვლევების ჟურნალი 10, ნომერი: 20 (2015)].

“Ahıska Türklerinin Geri Dönüş Sorunu ve Gürcistan'ın Yükümlülükleri”, İbrahim Hasanoğlu, *Journal of Central Asian & Caucasian Studies* 10, no. 20 (2015).

492. [საქართველოს საგარეო პოლიტიკა 2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ (ინგლისურ ენაზე), იალჩინ სარიკაია, სიმპოზიუმი: „სამი ზღვის აუზის ქვეყნების ერთობლივი მართვის კულტურათა რეორგანიზაცია“, მოხსენებათა კრებული, (2011 წლის 13-16 ოქტომბერი), სტამბოლის აიღინის უნივერსიტეტი, სტამბოლი-2011, გვ. 446-452].

“Georgian Foreign Policy After The August 2008 War / 2008 Ağustos Savaşı Sonrası Gürcistan'ın Dış Politikası” Yalçın Sarıkaya, *Üç Deniz Havzası Ülkeleri Ortak Yönetim Kültürü Yeniden Yapılanma Sorunları Sempozyumu (13-16 Ekim 2011) Bildiriler Kitabı*, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul-2011, s. 446-452

493. [ნარუმატებელი სახელმწიფო- დემოკრატიული მოდელის მშენებლობის მე-20 წლისთავი, მითათ ჩელიქვალა, შუა აზიის ჟურნალი & კავკასიის კვლევები 7, ნომერი: 14 (2012)].

“Başarısız Devlet–Demokratik Model Ülke Sarmalında Gürcistan’ın 20 Yılı”, Mitat Çelikpala, *Journal of Central Asian & Caucasian Studies* 7, no. 14 (2012).

494. [პირველი მსოფლიო ომის პერიოდში ქართული ლეგიონი და მისი ქმედებები, აბდულლაჰ ბაი, ჟურნალი „კარადენიზ ინჯელემელერი“ (შავი ზღვის კვლევები) 9, ნომერი: 18 (2015)].

“Birinci Dünya Savaşı’nda Gürcü Lejyonu ve Faaliyetleri”, Abdullah Bay, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi* 9, No. 18 (2015).

495. [პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ საქართველო-ინგლისის დაახლოება: ინგლისურ-ქართული ასოციაცია და დავით ღამბაშიძე, ასისტ. პროფ. დოქტორ ისმაილ იაშაიანლარი, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Birinci Dünya Savaşı Sonrası Gürcistan-İngiltere Yakınlaşması: İngiliz-Gürcü Derneği ve David Ghambashidze”, Yrd. Doç. Dr. İsmail Yaşayanlar, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017*.

496. [ერთი ავტონომიის ანატომია. საქართველო-აჭარის ურთიერთობები, ქ. აღაჯანი, ჟურნალი „სტრატეგიული ანალიზი“, ტ. 1, ნომერი: 14, გვ. 25].

“Bir Özerkliğin Anatomisi: Gürcistan-Acaristan İlişkileri”, K. Ağacan, *Stratejik Analiz*, Cilt:1, S. 14, s. 25.

497. [ჯავახეთის პრობლემა და საქართველოს სომხების მზარდი ავტონომიის მოთხოვნები, ქ. ალაჯანი, ჟურნალი "სტრატეგიული ანალიზი", ივნისი 2004, ტ. 5, ნომერი: 50, გვ. 83-86].
- "Cavaheti Sorunu-Gürcistan Ermenilerinin Artan Özerklik Talepleri", K. Ağacan, *Stratejik Analiz*, Haziran 2004, Cilt:5, S. 50, s. 83-86.
498. [სამხრეთ კავკასია და საქართველო, ს. სეკინი, რ. თეკინი: კავკასია, სექტემბერი-2006, ნომერი: 1, გვ. 36].
- "Güney Kafkasya ve Gürcistan", S. Sekin, R. Tekin, *Kafkasya*, Nisan 2006-Eylül 2006, S. 1, s. 36.
499. [სამხრეთ ოსეთის საკითხი და საქართველო-რუსეთის 2008 წლის ომი, სულეიმან ერკანი, თურქული ელექტრონული კვლევები 10, ნომერი: 13 (2015)].
- "Güney Osetya Sorunu ve 2008 Rusya-Gürcistan Savaşı", Süleyman Erkan, *Electronic Turkish Studies* 10, No: 13 (2015).
500. [საქართველო: ევროპა თუ აზია?, თამაზ გამყრელიძე, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 511-513].
- "Gürcistan: Avrupa mı? Asya mı?", Thomas V. Gamkrelidze, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 511-513.
501. [საქართველო: ახალ სამყაროში დასავლეთ-აღმოსავლეთის საზღვარზე, ჯუნეით იენიგუნი, მეჭმეთ ალი ბოლათი, მსოფლიო დაპირისპირება, ტ. 1, მე-3 ბეჭდვა, 2010, გვ. 457-488].
- "Gürcistan: Yeni Dünyanın Doğu-Batı Sınırı", Cüneyt Yenigün, Mehmet Ali Bolat, *Dünya Çatışmaları*, Cilt:1, 3. Baskı, 2010, s. 457-488.

502. [ვის ხელშია საქართველოს მართვის ბერკეტები?, ე. კარაკოჩი, ჟურნალი „გაგება“, იანვარი 2004, ნომერი: 8, გვ. 76].

“Gürcistan'da İpler Kimin Elinde?”, E. Karakoç, *Anlayış*, Ocak 2004, S :8, s. 76.

503. [საქართველოში ახალი პერიოდი, ახალი ლიდერი (ბ. ივანიშვილი), ფიქრეთ ერთანი, გაზეთი „ზამანი“, 04.10.2012].

“Gürcistan'da yeni dönem, yeni lider (B. İvanişvili)”, Fikret Ertan, *Zaman*, 04. 10. 2012.

504. [საქართველოს ოცნება - ევროკავშირსა და ნატოში განევრიანება, შაჰინ ქესქინი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 495-507].

“Gürcistan’ın AB ve NATO Hayali”, Şahin Keskin, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 495-507.

505. [საქართველოს დასავლური ორიენტაცია: საბჭოთა კავშირის შემდეგ საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ანალიზი, ფათიჰ მეჰმეთ საინი, ვალერი მოდებაძე, აბანთ იზეთ ბაისალის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის კრებული, 30.30 (2014): 339-354].

“Gürcistan’ın Batıya Yönelişi: Sovyetler Birliği Sonrası Gürcistan Dış Politikası Analizi”, Fatih Mehmet Sayın, Valeri Modebadze, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30.30 (2014): 339-354.

506. [საქართველოს პრეზიდენტის, ბატონ ედუარდ შევარდნაძის პოლიტოლოგიის საპატიო დოქტორის მინიჭებისას გაკეთებული მოხსენება I, ე. შევარდნაძე, სტამბოლის უნივერსიტეტის პოლიტოლოგიის ფაკულტეტის კრებული, ნომერი: 20,2012].

“Gürcistan Cumhurbaşkanı Sayın Eduard Shevardnadze'ye ‘Siyaset Bilimi Fahri Doktora Diploması’ Verilmesi Münasebetiyle Yapılan Konuşmalar I”, Sn. Eduard Shevardnadze, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, S. 20, 2012.

507. [საქართველოს პრეზიდენტის, ბატონ ედუარდ შევარდნაძის პოლიტოლოგიის საპატიო დოქტორის მინიჭებისას გაკეთებული მოხსენება II, ქემალ ალემდაროღლუ, სტამბოლის უნივერსიტეტი პოლიტოლოგიის ფაკულტეტის კრებული, ნომერი: 20, 2012].

“Gürcistan Cumhurbaşkanı Sayın Eduard Shevardnadze'ye ‘Siyaset Bilimi Fahri Doktora Diploması’ Verilmesi Münasebetiyle Yapılan Konuşmalar I”, Kemal Aleroglu, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, S. 20, 2012.

508. [საქართველოს პრეზიდენტის, ბატონ ედუარდ შევარდნაძის პოლიტოლოგიის საპატიო დოქტორის მინიჭებისას გაკეთებული მოხსენება I, ფერიალ ორჰან ბასიქი, სტამბოლის უნივერსიტეტი პოლიტოლოგიის ფაკულტეტის კრებული, ნომერი: 20, 2012].

“Gürcistan Cumhurbaşkanı Sayın Eduard Shevardnadze'ye ‘Siyaset Bilimi Fahri Doktora Diploması’ Verilmesi Münasebetiyle Yapılan Konuşmalar I”, Feryal Orhan Basık, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, S. 20, 2012.

509. [საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების შეცვლილი კონცეფციის მოკლე მიმოხილვა, ისმაილ თოღრული, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 508-510].

“Gürcistan’ın Değişen Ulusal Güvenlik Konseptine Kısa Bir Bakış”, İsmayil Toğrul , Yeni Türkiye Dergisi, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 508-510.

510. [საქართველოში არსებული კრიზისული ვითარების შეფასების ანგარიში, კოლექტიური, გამომცემლობა „უსაქი“, ანკარა-2008].

Gürcistan Krizi Değerlendirme Raporu, Kolektif, USAK Yayınları, Ankara-2008.

511. [თურქეთისა და რუსეთის დამოკიდებულება საქართველოში არსებული კონფლიქტებისადმი, გირაი საინურ ბოზქურთი, შავი ზღვის კვლევები, 2008, ნომერი: 19, გვ. 121-135].

“Gürcistan'daki Etnik Çatışmalar Karşısında Türkiye ve Rusya'nın Tutumu”, Giray Saynur Bozkurt, *Karadeniz Araştırmaları*, 2008, S. 19, s. 121-135.

512. [საქართველო და სომხეთი. მყიფე დამოუკიდებლობა, ფ. ბ. ჰენზე, *ევრაზიის ეტიუდები*, ზაფხული 1995, ტ. 2, ნომერი: 2, ანკარა, გვ. 25-35].

“Gürcistan ve Ermenistan: Sıkıntılı Bağımsızlık”, P. B. Henze, *Avrasya Etütleri*, Yaz 1995, Cilt:2, S. 2, Ankara, s. 25-35.

513. [ხავერდოვანი რევოლუცია საქართველოში და ხელისუფლების ცვლილება, ოზგურ ჩინარლი, შავი ზღვის კვლევები, გაზაფხული, 2014 ნომერი: 1, გვ. 121-135].

“Gürcistan'daki Kadife Devrimi ve İktidar Değişikliği”, Özgür Çınarlı, *Karadeniz Araştırmaları*, Bahar 2014, S. 1, s. 121-135.

514. [სამხრეთ კავკასიის უსაფრთხოება საქართველო-რუსეთის ომის შემდეგ, ნიკა ჩიტაძე, თურქული საგარეო პოლიტიკა: თურქული საგარეო პოლიტიკის მე-3 საერთაშორისო სიმპოზიუმის მოხსენებები, USAK, ანკარა- 2009, გვ. 121-136].

“Gürcistan-Rusya Savaşı'nın Ardından Güney Kafkasya'da Güvenlik”, Nika Chitadze, *Türk Dış Politikası: Uluslararası III. Türk Dış Politikası Sempozyumu Tebliğleri*, USAK, Ankara-2009, s. 121-136.

515. [ხვედრდვანი რევოლუციები საქართველოში, უკრაინასა და ყირგიზეთში, გირაი საინურ ბობქურთი *შავი ზღვის კვლევები*, 2006, ნომერი: 9, გვ. 151-167].

“Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'da Kadife Devrimler”, Giray Saynur Bozkurt, *Karadeniz Araştırmaları*, 2006, S. 9, s. 151-167.

516. [საქართველოს თურქების პრობლემები“ გადაჭრის გზები თუ ახალი პრობლემები?, ქ. ალაჯანი, *სტრატეგიული ანალიზი*, მარტი 2005, ტ. 5, ნომერი: 59, გვ. 54].

“Gürcistan Türklerinin Sorunları: Çözüm mü Yeni Sorunlar mı?”, K. Ağacan, *Stratejik Analiz*, Mart 2005, Cilt:5, S. 59, s. 54.

517. [რუსეთის ფედერაციაზე გეოპოლიტიკის გავლენის შესწავლა ჩრდილოეთ კავკასია-საქართველო-სამხრეთ ოსეთის ურთიერთობათა ფარგლებში/ფონზე, სენემ ოზთურქი, *უსაფრთხოების სტრატეგიების ჟურნალი 17*, ნომერი: 17 (2013)].

Jeopolitiğin Rusya Federasyonu'na Etkilerinin Kuzey Kafkasya-Gürcistan-Güney Osetya Çerçevesinde İncelenmesi”, Senem Öztürk, *Güvenlik Stratejileri Dergisi* 17, No. 17 (2013).

518. [ობამას ხელისუფლების საგარეო პოლიტიკა საქართველოსთან მიმართებაში: 2008-2010, აჰმეთ ოზთურქი, *ჟურნალი „OAKA“* 2010, ტ. 5 ნომერი: 9, გვ. 1-26].

“Obama Yönetiminin Gürcistan Dış Politikası: 2008-2010”, Ahmet Öztürk, *OAKA*, 2010, Cilt:5, S. 9, s. 1-26.

519. [საქართველო სააკაშვილის პერიოდში: საშინაო და საგარეო პოლიტიკის მიმოხილვა, ნილგუნ ათიჯი ქოქთაში, არდაჰანის უნივერსიტეტის საჯარო ადმინისტრირების ფაკულტეტისა და ეკონომიკის ფაკულტეტის კრებული, ნომერი: 2, ოქტომბერი 2015, გვ. 95-110].

“Saakaşvili Dönemi Gürcistan: İç ve Dış Politika Üzerine Bir Değerlendirme”, Nilgün Atıcı Köktaş, *Ardahan Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 2, Ekim 2015, s. 95-110.

520. [სულთან ალფ-არსლანის სომხური და ქართული პოლიტიკა, ასოც. პროფ. ერგინ აიანი, ჟურნალი „კარადენიზ“ (შავი ზღვა) 2, ორდუ-2009, გვ. 9-28].

“Sultan Alparslan’ın Ermeni-Gürcü Siyaseti”, Yrd. Doç. Dr. Ergin Ayan, *Karadeniz Dergisi* 2, Ordu-2009, s. 9-28.

521. [თურქეთის კავკასიური პოლიტიკა და საქართველო, ოქან მერთი, გამომცემლობა „კულტურ-სანათ“ (კულტურა-ხელოვნება), სტამბოლი-2004].

Türkiyenin Kafkasya Politikası ve Gürcistan, Okan Mert, IQ Kültür-Sanat Yayınları, İstanbul-2004.

522. [საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური მდგომარეობა XIX საუკუნის პირველ ნახევარში, ჰაირი ჩაფრაზი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 467-472].

“19. Yüzyılın İlk Yarısında Gürcistan’da Politik ve Ekonomik Durum”, Hayri Çapraz, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 467-472.

523. [21-ე საუკუნის დასაწყისში გაქართველებისა და გასომხების პოლიტიკის შედეგები, ალაედდინ იალჩინკაია, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 473-480].

“Yüzyıl Başında Kafkasya’da Gürcistanlaştırma ve Ermenistanlaştırma Politikalarından Kalanlar”, Alaeddin Yalçınkaya, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 473-480.

XXII. ინტერვიუები - SÖYLEŞİLER

524. [ქართველი რეჟისორის ალექსანდრე ქანთარიაში და ვეფიკ ერდურანის საუბარი თეატრზე (საუბრის წამყვანი: მუსტაფა იაკუთი), *ჟურნალი „ინსანჯილ“ (ჰუმანისტი)*, ივნისი, ნომერი: 99, გვ. 56-58].

“Gürcü Yönetmen Aleksandre Kantaria ve Vefik Erduran ile Tiyatro Üzerine Söyleşiler” (Söyleşiyi gerçekleştiren: Mustafa Yakut), *İnsancıl Dergisi*, Haziran 99, s. 56-58.

525. [ქართული საიდან იცი? (ალექსანდრე ჩხაიძესთან საუბარი გამართა მაჰმუთ იაკუთმა), *“ჩვენებური”*, იანვარი-თებერვალი 1993, ნომერი: 1 (8)].

“Gürcüceyi Nereden Biliyorsun?”, (Aleksandre Çhaidze ile söyleşiyi gerçekleştiren: Mustafa Yakut), *Çveneburi*, Ocak-Şubat 1993, S. 1 (8)

526. [ინტერვიუ საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე გურამ ფანჯიკიძესთან, *ჟურნალი „ჩვენებური“*, ოქტომბერი-დეკემბერი 1997, ნომერი: 26, გვ. 14-16].

“Gürcistan Yazarlar Birliği Başkanı Guram Pançikidze ile Söyleşi”, *Çveneburi*, Ekim-Aralık 1997, No: 26, s. 14-16.

527. [ინტერვიუ იბერია ოზქანთან ქართული მუსიკის შესახებ, მუსტაფა იაკუთი, *ჟურნალი „ჩვენებური“*, ოქტომბერი-დეკემბერი 1997, ნომერი: 26, გვ. 18-20].

“İberia Özkan İle Gürcü Müziği Üzerine Söyleşi”, Mustafa Yakut, *Çveneburi*, Ekim-Aralık 1997, No: 26, s. 18-20.

528. [ბელურების ორკესტრი და თბილი სევდა: ინტერვიუ ეკა ბაქრაძესთან, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, *ჟურნალი „მამული“*, 1997, ნომერი: 4, გვ. 3-7].

“Serçeler Orkestrası ve Sıcak Hüzün: Eka Bakradze ile Söyleşi”, Fahrettin Çiloğlu, *Mamuli*, 1997, No: 4, s. 3-7.

529. [ფუტკარაძე: სტამბოლის ქართველების ისტორიას ვწერ, (შუშანა ფუტკარაძესთან საუბარი გამართა მუსტაფა იაკუთმა), ჩვენებური, ნომერი: 19 იანვარი-1996, გვ. 12-13].

“Putkaradze: “İstanbul Gürcülerinin Tarihini Yazıyorum”, (Şuşana Putkaradze ile söyleşiyi yapan: Mustafa Yakut), *Çveneburi Dergisi*, S. 19, Ocak 1996. s. 12-13.

XXIII. ლექსიკონები - SÖZLÜKLER

530. [ართვინის რეგიონის ტოპონიმთა ლექსიკონი, გამომცემლობა „ჩივი იაზილარი“ (ლურსმული ნარწერები), სტამბოლი-2013, 312 გვერდი].

Artvin Yer Adları Sözlüğü, Chivi Yazıları Yayınevi, İstanbul-2013, 312 s.

531. [ქართული სტანდარტული ლექსიკონი. ქართულ-თურქული, თურქულ-ქართული, კახა აბულაძე, გამომცემლობა „ფონო“, სტამბოლი-2011].

Gürcüce Standart Sözlük. Gürcüce-Türkçe, Türkçe-Gürcüce, Kakha Abuladze, Fono Yayınları, İstanbul-2011.

532. [ქართულ-თურქული ლექსიკონი, იბრაჰიმ არისოი, თურქული ენის ინსტიტუტი, ანკარა-2010].

Gürcüce - Türkçe Sözlük, İbrahim Arısoy, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara-2010.

533. [ქართულ-თურქული&თურქულ-ქართული ლექსიკონი, სერგი ჭიქია, ვენარე ჯანგიძე, გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2012].

Gürcüce-Türkçe & Türkçe-Gürcüce Sözlük, Sergi Cikia, Venera Cangidze, Sinatle Yayınları, İstanbul-2012.

534. [თურქულ-ქართული ლექსიკონი, ლია ჩლაიძე, ნუნუ გურგენიძე, ეთერ მამულია, ლუიზა რუხაძე..., სტამბოლი-2003].

Türkçe-Gürcüce Sözlük, Lia Çlaidze, Nunu Gurgenidze, Eter Mamulia, Luiza Ruhadze vd., İstanbul- 2003.

XXIV. გაცნობითი შინაარსის მასალები

- TANITIM

535. [ერთ-ერთი ქართველი ანტალიაში და კაზიმის სიმღერები, ნანა ბუხსიანიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 10, ზამთარი-შემოდგომა, 2010].

“Antalya’da Bir Gürcü ve Kazım’ın Şarkıları”, Nana Buhsianidze, *Pirosmani Dergisi*, S. 10, Kış-Bahar 2010.

536. [ბაჰტიარი - ბაბილონის ქართველი ხელმწიფე, დათო ტურაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 11, ზაფხული 2010, სტამბოლი, გვ. 17-24].

“Bahtiyar Babil’in Gürcü Hükümdarı”, Dato Turaşvili, *Pirosmani* 11, Yaz 2010, İstanbul, s. 17-24.

537. [ბორჩალოელი მეცნიერი, განმანათლებლის, პოეტის ვალეჰ ჰაჯილარის ცხოვრება, შემოქმედება და ლექსები, სელმა აიილმაზი, ჟურნალი „თურქული კულტურა“, ნომერი: 493-494, მაისი-ივნისი 2004].

“Borçalılı Bilim Adamı, Eğitimci, Şair Valeh Hacılar, Hayatı- Sanatı- Şiirleri”, Dr. Semra Ayyılmaz, *Türk Kültürü*, S. 493-494, Mayıs-Haziran 2004.

538. [დუზჯე: მუჰაჯირთა ქალაქი და ორი ამბავი, ასოც. პროფ. დოქტორ ალი ერთუღრული, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუზჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Düzce: Göç Yolunda Bir Şehir ve İki Hikaye”, Doç. Dr. Ali Ertuğrul, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

539. [ქართველი ენათმეცნიერი - თურქოლოგი ნოდარ ჯანაშია, ნანა კაჭარავა, თურქული სამყარო, ენისა და ლიტერატურის ჟურნალი, ანკარა-1999, ნომერი: 7].

“Gürcü Dilbilimci, Türkolog Nodar Canaşia”, Nana Kaçarava, *Türk Dünyası, Dil ve Edebiyat Dergisi*, Ankara-1999, S. 7.

540. [საქართველოში თურქოლოგიის ფუძემდებელი - სერგი ჯიქია, ფაჰრეთინ ჩილოღლუ, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-ივლისი 1996, ნომერი: 19-21, გვ. 9-11].

“Gürcistan’da Türkoloji’nin Kurucularından Sergi Cikia”, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi Kültürel Dergi*, Ocak-Haziran 1996, S. 19-21, s. 9-11.

541. [ერთი მრავალმხრივი ქართველი - რუშთუ ბოზქურთი, ერდალ ქუჩუკი, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 7, ზამთარი 2009].

“Çok Yönlü bir Gürcü: Rüştü Bozkurt”, Erdal Küçük, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

542. [ნატვრის ქალაქი ბათუმი, ირინე გივიაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 9, ზაფხული-შემოდგომა, 2009, სტამბოლი, გვ. 4-11].

“*Hasretin Kenti Batum*”, İrine Giviasvili, *Pirosmani*, 9, Yaz-Güz 2009, İstanbul, s. 4-11.

543. [ქალაქი, რომლის შიგნით ქალაქი გადის (თბილისი), ქევსერ რუჰი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 9, ზაფხული-შემოდგომა, 2009, სტამბოლი, გვ. 47-51].

“*İçinden Şehir Geçen Şehir (Tiflis)*”, Kevser Ruhi, *Pirosmani* 9, Yaz-Güz 2009, İstanbul, s. 47-51.

544. [ქართული სკოლა სტამბოლში, ელისაბედ მაჩიტაძე, XVI თურქეთის ისტორიის კონგრესის თეზისები, 20-24 სექტემბერი, ანკარა-2010, გვ. 106].

“*İstanbul Gürcü Okulu*”, Elizabet Maçitidze, *XVI. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*, 20-24 Eylül, Ankara-2010, s. 106.

545. [ნიგალის შესახებ, მარიკა ჯიქია, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 11, ზაფხული 2010, სტამბოლი, გვ. 52-53].

“*Nigali Üzerine*”, Marika Cikia, *Pirosmani* 11, Yaz 2010, İstanbul, s. 52-53.

546. [ზაზადეების სამი თაობა, ერდალ ქუჩუკი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 3, ზამთარი, 2007].

“*Üç Kuşak Zazadzeler*”, Erdal Küçük, *Pirosmani*, Kış 2007/3.

547. [თბილისელი სწავლული კონიის სელჩუკების სასახლეში, შურედინ მემედლი, თურან სტრატეგიული კვლევების კრებული, მე-12 ნელი, ნომერი: 7, ზაფხული 2010, კონია, გვ. 100-106].

“*Konya Selçuklular Sarayındaki Tiflisli Alim*”, Şureddin Memedli, *Turan Stratejik Araştırmalar Dergisi*, Yıl 2, S. 7, Yaz 2010, Konya, s. 100-106.

548. [თბილისში შეიქმნილი სკოლა (1918-1921 წლები), გულნარა გოჯაევა-მემედოვა, თურანის სტრატეგიული კვლევის ჟურნალი, წელი 1, ნომერი: 2, ზაფხული, 2009, გვ. 61-65].

“Tiflis’teki Şeyh Nizami Okulu (1918-1921 Yılları)”, Gülnara Gocaeva-Memmedova, *Turan Stratejik Araştırmalar Dergisi*, Yıl 1, S. 2, Yaz 2009, s. 61-65.

549. [საქართველოში თურქული ხელნაწერების კატალოგის შესახებ, ნანა კაჭარავა, თურქული ენა, ნომერი: 671, 11/2007].

“Gürcistan’da “Türkçe Yazmalar Kataloğu” Üzerine,, Nana Kaçarava, *Türk Dili*, S. 671, 11/2007.

XXV. ისტორია - TARİH

550. [ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობათა ისტორია: სიყვარული და თავგანწირვა, ლელა ჭიკაშვილი, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 10, ზამთარი, 2010].

“Abhaz-Gürcü Tarihi: Sevgi ve Fedakârlık...”, Lela Cikaşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 10, Kış-Bahar 2010.

551. [აფხაზეთის ახლო წარსულის ზოგადი მიმოხილვა, მუჰიტთინ უნალი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 650-677].

“Abhazya Cumhuriyeti’nin Yakın Geçmişine Genel Bir Bakış”, Muhittin Ünal, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 650-677.

552. [აფხაზური ენა - აფხაზური, ვიაჩესლავ ა. ჩირიკბა, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 722-737].

“**Abhaz Dili-Abhazca**”, A. Çirikba Viyaçeslav, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 722-737.

553. [ეთნონიმი აფხაზი და აფხაზური დასახლება XIX საუკუნეში, ა. თიმურ აჩუგბა, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 738-748].

“**Abhaz Etnonimi ve XIX. Yüzyılda Abhaz İskânı**”, A. Timur Achugba, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 738-748.

554. [ოსმალური ნაკვალევი აფხაზეთში და საფლავის ქვები ოსმალური ნარწერებით (სოხუმის ციხის შესახებ), თუნა ფაპაპჰა მაჰინური, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 708-712].

“**Abhazya’da Osmanlı İzleri ve Osmanlıca Mezar Taşları (Sohumkale Hakkında)**”, Tuna Papapha Mahinur, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 708-712.

555. [აფხაზეთში ჩატარებული არქეოლოგიური გათხრების ისტორია, გულ ეჯე ერდელოვნა ტრაჟში, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 689-693].

“**Abhazya’da Yapılan Arkeolojik Araştırmaların Tarihçesi**”, Gül Ece Erdelovna Trapş, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 689-693.

556. [აჭარა, ოსმან აითეჟინი, ისტორიისა და იდეების ჟურნალი, მაისი-2000].

“**Acara**”, Osman Aytekin, *Tarih ve Düşünce Dergisi*, Mayıs-2000.

568. [ქართველებთან დაპირისპირება ახალციხე-ფოსოფი-არდაჰანის რეგიონებში, ჟურნალი „იენიგუნ“ (ახალი დღე), 3 დეკემბერი 1919, 7 იანვარი 1920].

“Ahıska-Posof-Ardahan Bölgesinde Gürcülerle Mücadele”, *Yenigün*, 3 Aralık 1919, 7 Ocak 1920.

569. [ახალციხის (მესხეთის) თურქები: ორჯერ დევნილი ხალხი, არიფ იუნუსოვი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 233-243].

“Ahıska (Mesket) Türkleri: İki kere Sürgün Edilen Halk, Arif Yunusof, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 233-243.

570. [ახალციხის თურქების წარსული, ანმყო და მომავალი, აიშეგულ აიდინგუნ, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 223-232].

“Ahıska Türklerinin Dünü, Bugünü ve Yarını”, Ayşegül Aydıngün, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 223-232.

571. [ახალციხის პრობლემის არსებული ვითარება და მისი საერთაშორისო დონეზე განხილვა, ელშან იზეთგილი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 406-416].

“Ahıska Sorununun Gelişim Süreci ve Uluslararası Boyut Kazanması”, Elşan İzzetgil, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 406-416.

572. [ახალციხის რელიგიური სასამართლოს რეესტრი, მთვარის კალენდარი 1183-12141 (1769-1825), ანკარის ეთნოგრაფიის მუზეუმი].

“Ahıska Şer’iye Mahkemesi Sicili, H. 1183-12141 (1769-1825),” Ankara Etnoğrafya Müzesi.

573. [ახალციხის თურქები და მათი სამშობლოში დაბრუნების საკითხი, მინარა ალიევა, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 417-427].

“Ahıska Türkleri ve Anavatana Dönme Sorunu”, Minara Aliyeva, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 417-427.

574. [აკკონლუ და კარაკონლუ თურქმენების ლაშქრობები საქართველოში, ისტორიის კვლევის კრებული, ტ. 21, ნომერი 2 (2006), გვ. 177-196].

“Ak-Koyunlu ve Kara-Koyunlu Türkmenlerinin Gürcistan’a Yaptıkları Seferler”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Cilt: 21, S. 2, (2006), s. 177-196.

575. [აფხაზეთი მსოფლიო სისტემაში, ალიკ გაბელია, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ.678-687].

“Antik Dünya Sisteminde Abhazya”, Alik Gabelia, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 678-687.

576. [ართუქიდები და ქართველები, ქაზიმ ფაიდაში, ჟურნალი „ართუკლულარ“, (რედაქტორი: იბრაჰიმ ოზოშარი), ტ. 1, მარდინ, 2008, გვ. 213-220].

“Artuklular ve Gürcüler”, Kazım Paydaş, *Artuklular*, (Ed. İbrahim Özcoşar), c. 1, Mardin, 2008, s. 213-220.

577. [ართვინისა და ბათუმის მიგრანტები (1877-1878 ოსმალეთ-რუსეთის ომის შემდეგ), მუამერ დემირელ, ანკარის უნივერსიტეტის თურქეთის- მცოდნეობის ინსტიტუტის ჟურნალი 40, (2009), გვ. 317-340].

“Artvin ve Batum Göçmenleri (1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşı’ndan Sonra)”, Muammer Demirel, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 40, (2009), s. 317-340.

578. [სამშობლო - „ათაბაგი“, იქრამ ჩინარ, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 260-270].

“Atabek Yurdu”, İkrām Çınar, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 260-270.

579. [ათაბეგ შემსედინ ილდენიზის ურთიერთობა კავკასიაში, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 103-108].

“Atabeg Şemsedin İldeniz’in Kafkaslarda Gürcülerle Olan Münasebetleri”, Kazım Paydaş, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 103-108.

580. [მთავარი კარიბჭე/დმანისის რაიონის ისტორიისათვის, ჰ. ქერემ მემედოვი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 183-189].

“Başgeçit/Dmanisi Bölgesi Tarihine Dair”, H. Kerem Memmedov, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 183-189.

581. [ბათუმი, იდრის ბოსტანი, ისლამის ენციკლოპედია, ტ. 5, გვ. 210-211].

“Batum”, İdris Bostan, *İslam Ansiklopedisi*. Cilt 5, s, 210-211.

582. [ბათუმისა და ართვინის ისტორია, მეჰმეთ მითჰათ უსთაოღლუ, ტრაპიზონი-1339].

“Batum ve Artvin Tarihi”, Mehmet Mithat Ustaoglu, Tira-buzon-1339.

583. [ბათუმის მიგრანტები (1914-1930), ზეჰრა ასლანი, სამეცნიერო ჟურნალი „ბილიგ“, შემოდგომა 2014, ნომერი: 71, გვ. 43-64].

“**Batum Göçmenleri (1914-1930)**”, Zehra Aslan, *Bilig*, GÜZ 2014, S. 71, s. 43-64.

584. [პირველი ლაშქარი საქართველოში, ნუსრეთნამე, ალი ნურუ ოსმანიეს სახელობის ბიბლიოთეკა, ნომერი: 4350].

“**Birinci Gürcüstan Seferi**”, Nusretnâme, Âli Nur-u Osmaniye Kütüphanesi NO: 4350.

585. [თურქეთის საქმიანობა I მსოფლიო ომის შემდეგ ახალციხეში და ახლომდებარე ტერიტორიაზე, მუსთაფა სარი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 309-323].

“**I. Dünya Savaşı’ndan Sonra Ahıska ve Civarında Türk Teşkilatlanması (Ekim 1918-Nisan 1919)**”, Mustafa Sarı, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 309-323.

586. [ბორჩალოელი ყარაფაფახთა ისტორიის შესახებ, სემრა აიილმაზი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 179-182].

“**Borçalı Karapapaklarının/Terekemelerin Tarihine Dair**”, Semra Ayyılmaz, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 179-182.

587. [ბორჩალოელი თურქული მოსახლეობის საქართველოში ინტეგრაციის პრობლემებთან დაკავშირებული დღევანდელი მდგომარეობა, კეისუკე ვაკიზაკა, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 198-211].

“**Borçalı’daki Türk Nüfusunun Gürcistan’a Entegrasyonun Günümüzdeki Durumu**”, Keisuke Wakizaka, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 198-211.

588. [ჯალალ ად-დინ ხორეზმშაჰის ლაშქრობა საქართველოში, ნები გუმუში, ერზინჯანის განათლებისა და კულტურის ფონდის აკადემიის ჟურნალი, წელი 10, ნომერი: 29 (შემოდგომა 2006), გვ. 155-178].

“Celaleddin Harizmşah’ın Gürcistan Seferleri”, Nebi Gümüş, *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl: 10, sy. 29. (Güz 2006), s. 155-178].

589. [ცარისტული მმართველობაში შემავალი ქალაქი ბათუმი, ზაურ მარგიევი, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Çarlık Rusyası Yönetiminde Batum Şehri”, Zaur Margiyev, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

590. [საქართველოს ისტორია ცარისტული ხელისუფლების დამყარებამდე, ზეინეფ თოფალ სერდარი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 457-466].

“Çarlık Rusya Yönetimine Kadar Gürcü Tarihi”, Zeynep Topal Serdar, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 457-466.

591. [ვინ შეიძლება იყოს დედე ქორქუთის წიგნში მეფე შუქრუ?, ლია ჩლაიძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, შემოდგომა 2006].

“Dede Korkut Kitabındaki Kral Şükrü Kim Olabilir?”, Lia Çlaidze, *Pirosmani*, Güz 2006.

592. [გურჯისტანის ვილაიეთის დიდი დავთრის შემორჩენილი ნუსხა, ხელში ჩაგდებულ იქნა 1828 წელს რუსების შემოსევების დროს და ახლა ინახება თბილისის მუზეუმში 478 ნომრით, საჯარო საკადასტრო სამსახურის სათაო ოფისი, ქაიუდი ქადიმეს არქივი-ანკარა. ... „სერგი ჭიქიამ 1947 წელს, სიაკათის ხელნერით შედგენილი დავთარი ქართულ ენაზე დაბეჭდა 3 ტომად.

“*Defter-î Mufassal-i Vilayet’i Gürcistan*”, Bunun sureti, 1828 Rus istilası sonrasında ele geçirilmiştir. Eser şu anda Tiflis Müzesi’nde 478 numaraya kayıtlıdır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Kuyûdî Kadîme Arşivi-Ankara. ...Sergi Cikia 1947 yılında Siyakat yazısı ile kaleme alınmış bu defteri 1947’de 3 cilt olarak Gürcüce yayınlamıştır.

593. [უცხოური პრესა და ოსმალური არქივის პრიზმაში ბრესტლიტოვსკის ხელშეკრულებიდან ინგლისის მიერ დაპრყობამდე „ბათუმი“, (ივნისი 1918 - იანვარი 1919) გეჰრა ასლან, იელიზ უსთა, შავი ზღვის კვლევები, 2017; (22): გვ. 73-90].

“*Dışbasın ve Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında Brest Litovsk’tan İngiliz İşgaline “Batum” (Haziran 1918-Ocak 1919)*”, Zehra Aslan; Yeliz Usta, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 2017; (22): s. 73-90.

594. [საქართველოს ისტორია ენიდან რელიგიამდე, ლიტერატურიდან - ხელოვნებამდე, ფაქრეთინ ჩილოღლუ, გამომცემლობა „ანთი“, სტამბოლი-1993].

Dilden Dine, Edebiyattan Sanata Gürcülerin Tarihi, Fahrettin Çiloğlu, Ant Yayınları, İstanbul-1993.

595. [წინა საუკუნეებში საქართველოში თურქობისა და თურქული კულტურის ნაკვალევი, შურედინ მეშედლი, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის საზოგადოების გამომცემლობა, ანკარა-2013].

“Eski Çağ'da Gürcistan'da Türklüğün ve Türk Kültürünün İzleri”, Şureddin Memedli, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5-6 Mart 2009)*, TDK Yayınları, Ankara-2013.

596. [ღაზავათ-ი ოზდემიროღლუ ოსმან ფაშა, ჰუსეინ ბინ მეჰმეთი, სტამბოლის მუნიციპალიტეტის ბიბლიოთეკის ხელნაწერები, ნომერი: 0. 118/2, გვ: 43-87 (1578 წელს სალაშქრო ჯარით ჩილდირი, თბილისი, ქართლი, შირვანის დაპყრობის მონმე, 27 ოქტომბერი 1578 წლამდე მომხდარი ფაქტების მთხრობელი, ჯარისკაცის/ მოქალაქის სტატუსით ტრაბახით მოყოლილი)].

Gazavât-i Özdemiroğlu Osman Paşa, Hüseyin Bin Mehmet, İstanbul Belediye Kütüphanesi Yazmaları, Sayı: 0. 118/2, s. 43-87 (1578 Sefer ordusu ile Çıldır, Tiflis, Kartel, Şirvan fethini görmüş, 27 Kasım 1578'den biraz öncesine kadarki vakaları, asker/halk ağzı ile ve mübalağalı olarak anlatmıştır).

597. [კავკასიის რეგიონში - ახალციხეში არსებული რეალობა უძველესი დროიდან დღემდე, რუსთემ მურსელოღლუ, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 385-396].

“Geçmişten Günümüze Kafkaslarda Ahıska Gerçeği”, Rüstem Mürseloğlu, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 385-396.

598. [გიორგი გურიელის საფლავი ტრაპიზონში, ირაკლი კობლატაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 7, ზამთარი, 200 გვ. 25-29].

“Giorgi Gurieli'nin Trabzon'daki Mezarı”, İrakli Koplatadze, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

599. [სამხრეთ ოსეთი, ო. გონერაღფი, ჟურნალი „კავკასიის წერილები“, ნომერი: 4, სტამ-ბოლი-1998].

- “Güney Osetya”, Ö. Göneralp, *Kafkasya Yazıları*, S. 4, İstanbul -1998.
600. [დღევანდელი თურქეთი, ემზარ მაკარაძე, აზიისა და აფრიკის კვლევების საერთაშორისო კონგრესი, ICANAS 38. ანკარა, 10-15 სექტემბერი 2007, გვ. 323-324].
- “Günümüz Türkiyesi”, Emzar Makaradze, Uluslararası Asya Ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi. ICANAS 38. Türkiye, Ankara. 10-15 Eylül 2007, s. 323-324.
601. [დღევანდელ საქართველოში არსებული თურქული დასახლებები, გულნარა გოჯაევა-მემედოვა, შურედინ მემედლი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 190-198].
- “Günümüz Gürcistan’ında Türk Yerleşimleri”, Gülnara Gocaeva-Memmedova, Şureddin Memmedli, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 190-198.
602. [საქართველო, ჰაკი რაიფ აიილდიზი, სტამბოლი-1946].
Gürcistan, Hakkı Raif Ayyıldız, İstanbul-1946.
603. [საქართველო, მირზა ბალა, ისლამის ენციკლოპედია, ტ. IV, ესქიშეჰირ 1997, გვ. 838-841].
- “Gürcistan”, Mirza Bala, *İslam Ansiklopedisi*, c. IV, Eskişehir-1997, s. 838-841.
604. [საქართველო, ჰუსამეთინ მ. კარამანლი, რელიგიური საქმეთა ხელმძღვანელობის ენციკლოპედია, ტ. XIV, სტამბოლი-1996].
- “Gürcistan”, Hüsamettin M. Karamanlı, *DİA*, c. XIV, İstanbul-1996.
605. [საქართველო, აჭარა და თურქეთი, იუნუს ბეირეჯი, ტრაპიზონის თურქული კერა, ტრაპიზონი-1999].

“Gürcistan, Acaristan ve Türkiye”, Yunus Zeyrek, Trabzon Türk Ocağı, Trabzon-1999.

606. [საქართველოსკენ მიმავალი ლაშქარი, ფერჰათ ფაშა, გამომცემლობა „თოფჯაფი რევანი, ნომერი: 13000].

“Gürcistan Seferi”, Ferhat Paşa, Topkapı revan ktp. No.1300.

607. [რუსული მმართველობის დამკვიდრება საქართველოში (1800-1850), ჰაირი ჩაფრაზი, OAKA,1, 1/2006, გვ. 67-80].

“Gürcistan’da Rus İdaresinin Yerleşmesi (1800-1850)”, Hayri Çapraz, OAKA, 1, 1/2006, s. 67-80.

608. [თურქები და თურქული ძეგლები საქართველოში, ჯენგიზ ალილმაზი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 72-84].

“Gürcistan’da Türkler ve Türk Eserleri”, Cengiz Alyılmaz, Yeni Dergi, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 72-84.

609. [ქართველთა შესახებ დოკუმენტური ფილმი: მუჰაჯირთა ტრაგედია, ერგინ ერენოღლუ, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“Gürcüler Belgeseli”: Göçün Trajedisi”, Ergin Erenoğlu, Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

610. [საქართველოს დედაქალაქები: მცხეთა, ირინე გივიაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 2, შემოდგომა 2007].

“Gürcüstan’ın Başkentleri: Mtsheta”, İrine Giviasvili, Pirosmeni, S. 2, Güz 2007.

611. [თურქული ტომი - ურუმები საქართველოში, ოსმან ალბაირაქი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 212-222].

“Gürcistan’da Türk Boyu Urumlar”, Osman Albayrak, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 212-222.

612. [ახალციხელი თურქები საქართველოში, ეთნიკური იდენტობისა და უსაფრთხოების აღქმის თვალსაზრისით, ფათმა ჩობანი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 433-440].

“Gürcistan’da Etnik Kimlik ve Güvenlik Algısı Bağlamında Ahıskalı Türkler”, Fatma Çoban, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 433-440.

613. [საქართველოს ადრინდელი დედაქალაქები: არტანუჯი, ირინე გივიაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 3 ზამთარი 2007].

“Gürcüstan’ın Eski Başkentleri: Ardanuç”, İrine Giviasvili, *Pirosmani*, S. 3, Kış 2007.

614. [ოსმალეთ-რუსეთის ომი საქართველოში ძალაუფლების მოპოვებისათვის, ოსმალურ-რუსული ომები (1787-1792), სერჰათ კუზუჩუ, გამომცემლობა „სელენგე“, სტამბოლი-2003].

Gürcistan Bölgesinde Osmanlı-Rus Nüfuz Mücadelesi, Osmanlı Rus Savaşları (1787-1792), Serhat Kuzucu, Selenge Yayınları, İstanbul-2003.

615. [თანამედროვე პერიოდში მოპოვებული მასალები საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტის შესახებ, გიორგი მამულია, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 11, ზაფხული, 2010, სტამბოლი, გვ. 36-37].

“Gürcistan Bağımsızlık Komitesi Hakkında Yeni Keşfedilmiş Anılar”, Giorgi Mamulia, *Pirosmani* 11, Yaz - 2010, İstanbul, s. 36-37.

616. [საქართველოს ტერიტორიაზე თურქობის ძველი ეპოქა, შურედინ მემედლი (გულნარა გოჯა მემედოვის თანაავტორობით), კულტურის ჟურნალი „ჩვენი ახალციხე“, რესპუბლიკური პერიოდული ჟურნალი, ISSN 1305-1997, 26: 29-33, ანკარა].

“Gürcistan Coğrafyasında Türklüğün Eski Çağları”, Şureddin Memmedli, (Gülnara Goca Memmedova ile ortaklı) / *Bizim Ahıska*, Kültür dergisi, yerel süreli yayın, ISSN 1305-1997, 26: 29-33, Ankara.

617. [საქართველო და ჩვენ, ენვერ ესენკოვა, ჟურნალი „ჩაქმაქი“ (სანთებელა), სტამბოლი-1956, ნომერი: 18].

“Gürcistan ve Biz”, Enver Esenkova, *Çakmak Dergisi*, İstanbul-1956, S. 18.

618. [ძველი თურქები საქართველოს გეოგრაფიაში: ბანთურქებიდან თარაქამებამდე, ფაჰრი ვალეჰოღლუ (ჰაჯიევი), შორეული აზიიდან მცირე აზიაში თურქული მნივნილობის I საერთაშორისო ფესტივალი, 18-20 ნოემბერი 2009, აფიონ-ქარაჰისარ- 2009].

“Gürcistan Coğrafyasında Eski Türkler: Buntürklerden Karakalpaklara”, Fahri Valehoğlu (Hacıyev), *I. Uluslararası Uzak Asya'dan Ön Asya'ya Eski Türkçe Bilgi Söleni*, 18-20 Kasım 2009, Afyonkarahisar - 2009.

619. [მაშირვანის ოლქი საქართველოს ვილაიეთში, ნოდარ შენგელია, 38. ICANAS, აზიისა და აფრიკის საერთაშორისო სამუშაო კონგრესი, 10-15, 09, 2007“. მოხსენებები, ათათურქის სახელობის ენისა და ისტორიის უმაღლესი დანესებულება, ანკარა-2012, გვ. 2913-2916].

- “Gürcistan Vilayeti’ndeki Mamirvan Livası”, Nodar Şengelia, 38. ICANAS, *Uluslararası Asya ve Afrika Çalışmaları Kongresi, 10-15, 09, 2007. Bildiriler*, Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., Ankara-2012, s. 2913-2916.
620. [თურქეთის ისტორია ქართულ ენაზე, ნანა კაჭარავა, თურქული სამყაროს ენისა და ლიტერატურის ჟურნალი, ნომერი: 29, შემოდგომა, 2010/1].
- “Gürcü Dilinde Türkiye Tarihi”, Nana Kaçarava, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, S. 29 / Bahar 2010 /1.
621. [საქართველოს მუხლი, ანა ბრიტანიკა, ტ. 14, სტამბოლი-1994].
- “Gürcistan Maddesi”, *Ana Britanica*, C.14, İstanbul-1994.
622. [საქართველო - ფიზიკური და მოსახლეობის გეოგრაფია, დავუთ დურსუნი, რელიგიური საქმეთა ენციკლოპედია, XIV, გვ. 310-311].
- “Gürcistan - Fiziki ve Beşeri Coğrafya”, Davut Dursun, *DİA*, XIV, s. 310-311.
623. [საქართველოს ეროვნული მწერალი და რეალობა, მ. ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, ჟურნალი „მილლი იშიქ“ (ეროვნული სხივი), აგვისტო 1970].
- “Gürcistan’ın Milli Yazarı ve Gerçekler”, M. Fahrettin Kırzioğulu, *Milli Işık*, Ağustos 1970.
624. [დავით IV აღმაშენებლის ისტორიკოსის (XII ს.) ცნობები თურქ-სელჩუკების შესახებ, როინ ყავრელიძევილი, ჟურნალი „კარადენიზ“ (შავი ზღვა), ნომერი: 15, 2002, გვ. 20-25].
- “Gürcistan Kralı IV. Davit Ağmaşenebeli’nin Tarihçisi (XII. Yüzyıl) Tarafından Selçuklular Hakkında Verilen Bilgiler”, Roin Kavrelişvili, *Karadeniz*, 2002, S. 15., s. 20-25.

625. [კვლევები ოსმალეთის შესახებ საქართველოში, ნოდარ შენგელია, კულტურული ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 4-9].

“Gürcistan’da Osmanlı Çalışmaları”, Nodar Şengelia, Çveneburi, Kültürel Dergi, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 4-9.

626. [საქართველოს ყივჩაღები, გიული ალასანია, თურქები- II, ანკარა-2002, გვ. 793-797].

“Gürcistan Kıpçakları”, Giuli Alasania, *Türkler-II*, Ankara-2002, s. 793-797.

627. [საკუთარი განცხადებების საფუძველზე საქართველოს მუჰაჯირების ოსმალეთის სახელმწიფოში ემიგრაციის მიზეზები (1894 წლით დათარიღებული რუსული წყაროების საფუძველზე), მუსთაფა თანრივერდი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcistan Muhacirlerinin Kendi İfadelerinden Osmanlı Devletine Göçün Sebepleri (1894 Tarihli Rusça Dilekçeler Işığında)”, Mustafa Tanrıverdi, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

628. [საქართველოს ისტორია (ადრინდელი პერიოდიდან 1212 წლამდე), მარიე ფელისიე ბროსე, (მთარგმნელი: ჰრანდ დ. ანდრეასიანი, თურქეთის ისტორიის საზოგადოება, ანკარა-2003].

Gürcistan Tarihi (Eski Çağlardan 1212 Yılına Kadar), Marie Felicite Brosset (Çeviren: Hrand D. Andreasyan), Türk Tarih Kurumu. Ankara-2003.

629. [საქართველოს ისტორია, ნ. ბერძენიშვილი, ნ. ჯანაშია, (მთარგმნელი: ჰ. ჰაირიოღლუ), გამომცემლობა „სორუნ“ სტამბოლი-1997].

Gürcüstan Tarihi, N. Berdzeneşvili, A. Canaşia, (Çeviri: H. Hayrioğlu), Sorun Yayınları, İstanbul-1997.

630. [თურქული ემიგრაცია საქართველოდან, შურედინ მემედლი, გულნარა გოჯა მემედოვა, კულტურული ჟურნალი „ჩვენი ახალციხე“, ნომერი:15, გვ. 12-17, ანკარა-2009].

“Gürcistan'dan Türk Göçleri”, Şureddin Memmedli, Gülnara Goca Memmedova, *Bizim Ahıska*, Kültür Dergisi, S. 15, s. 12–17, Ankara-2009.

631. [საქართველოს თურქების ყარსსა და თურქეთის სხვა რეგიონებში გადასახლებასთან დაკავშირებული ძირითადი პროცესები, შურედინ მემედლი, გულნარა გოჯაევა, კავკასიის ისტორიის მეორე საერთაშორისო სიმპოზიუმის სტატიათა კრებული (კავკასიის უნივერსიტეტი), 219-226, ყარსი (ერზრუმი-2009)].

“Gürcistan Türklerinin Kars'a ve Türkiye'nin Diğer Bölgelerine Göç Hareketleri”, Şureddin Memmedli, Gülnara Gocaeva, 2. *Uluslararası Kafkasya Tarih Sempozyumu* (Kafkas Üniversitesi) Kitabı, 219–226, Kars (Erzurum-2009).

632. [ქართულ ისტორიოგრაფიაში ყარსის ხელშეკრულების მოკლე შეფასება, როინ ყავრელიძევილი, ნიკოლოზ ახალკაცი, ჟურნალი „კარადენიზ“ (შავი ზღვა), ნომერი: 18 (2013): 102:108].

“Gürcü Tarihçiliğinde Kars Antlaşması Üzerine Kısa Bir Değerlendirme” Roın Kavrelışvili, Nikoloz Akhalkatsi, *Karadeniz-Blacksea-Çerhoe Mope* 18 (2013): 102-108.

633. [ქართველები, დავით მარშალ ლენგი, (მთარგმნელი: ნ. დომანიჩი), სტამბოლი-1997].

Gürcüler, David Marshall Lang (Çeviri: N. Dommanic), İstanbul-1997.

634. [ქართველები: ენა, ისტორია, კულტურა და მუსიკა, ჩ. ოზგე დენიზჯი, გამომცემლობა „ჩივი იაზილარი“ (ლურსმული დამწერლობა) სტამბოლი-2010].

Gürcüler: Dil, Tarih, Kültür ve Müzik, Ç. Özge Denizci, Çivi Yazıları Yay., İstanbul-2010.

635. [ქართველების გადასახლება, ირაკლი კოპლატაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 1, ზაფხული, 2007].

“**Gürcülerin Göçü**”, İrakli Koplatadze, *Pirosmani Dergisi*, S. 1, Yaz 2007.

636. [ქართული რიცხვითი სისტემის თავისებურებანი, გულნარა გოჯაევა-მემედოვა, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის კრებული, ნომერი: 2, შემოდგომა 2008, გვ. 149-164].

“**Gürcüce Sayı Sisteminin Özgün Yapısı Üzerine**”, Gülнора Gocayeva-Memmedova, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 2, Sonbahar Autumn 2008, s. 149-164

637. [ქართველი ხალხის ისტორია. მრავალმხრივი გამოკვლევა ოსმალურ-ქართულ ურთიერ-ობებზე, სანდრო იბერიელი, გამომცემლობა „ჯინიუსი“, სტამბოლი-2014, 545 გვერდი].

Gürcü Halkının Tarihi. Osmanlı-Gürcü İlişkileri Üzerine Kapsamlı Bir Araştırma, Sandro İberielli, Cinius Yayınları, İstanbul-2014, 545 s.

638. [ქართული სოფლები, მეჰმეთ არიფ ისმეთზადე, სტამბოლი-1311 (1893)].

Gürcü Köyleri, Mehmed Arif İsmetzaade, İstanbul 1311 (1893)].

639. [ქართველები და თურქები ისლამის გავრცელებამდე, გიული ალასანია (მთარგმნელი: ნანული კაჭარავა), გამომცემლობა „კარენ“, ტრაპიზონი-2013].

Gürcüler ve İslam Öncesi Türkler, Giuli Alasania (Çeviri: Nanuli Kaçarava), Karen Yayınları, Trabzon-2013.

640. [საქართველო; კულტურა - ლიტერატურა - ხელოვნება-ისტორია-ფოლკლორი, აკმეთ ოზქანი (მელაშვილი), სტამბოლი-1968, 250 გვერდი].

Gürcüstan; Kültür-Edebiyat-Sanat-Tarih-Folklor, Ahmet Özkan (Melaşvili), Aksiseda Matbaası, İstanbul-1968, 250 s.

641. [უძველესი თურქული ტომი საქართველოში - ყარაფაფახები, შურედდინ მემედლი (გულნარა გოჯაევის თანაავტორობით), First Business, 9: 134-137-ანკარა].

“Gürcistan'da Kadim Bir Türk Boyu Karapapaklar”, Şureddin Memmedli (Gülnara Gocaeva ile ortak), *First Business*, 9: 134–137, Ankara.

642. [საქართველოს ომი: ომამდე და ომის შემდეგ, უთქუ იაფიჯი, ანკარის უნივერსიტეტის პოლიტოლოგიის მეცნიერებათა ფაკულტეტის კრებული, 63-3, გვ. 185-190].

“Gürcistan Savaşı: Öncesi ve Sonrası”, Utku Yapıcı, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 63-3, s. 185-190.

643. [საქართველოს თურქების დღევანდელი მდგომარეობა, მათი პოლიტიკური და ეკონომიკური პრობლემები, ქამილ ალაჯანი, შავი ზღვის კვლევები, გაზაფხული 2014, ნომერი: 1, გვ. 90-101].

“Gürcistan Türklerinin Mevcut Durumu, Siyasi ve İktisadi Sorunları”, Kamil Ağacan, *Karadeniz Araştırmaları*, Bahar 2014, S. 1, s. 90-101.

644. [ქართველების მოღვაწეობა შავი ზღვის რეგიონსა და რიზეში; 1. ქართველების მოღვაწეობა რიზეში მუდროსის დროებითი ზავის შემდეგ (გვ. 83-89) 2. რიზე ქართველების მოღვაწეობის საბოლოო პერიოდში (გვ. 89-90), მაქბულე სარიკაია, ეროვნული მოძრაობის პერიოდში რიზე, ათათურქის სახელობის კვლევის ცენტრი, ანკარა-2004].

“Gürcülerin Doğu Karadeniz ve Rize Üzerindeki Faaliyetleri; 1. Mondros Mütarekesinden Sonra Gürcülerin Rize'deki Faaliyetleri (s. 83-89), 2. Gürcü Faaliyetlerinin Son Bulduğu Sıralarda Rize (s. 89-90).”, Makbule Sarıkaya, *Milli Mücadele Döneminde Rize*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara-2004.

645. [ფეთიჰ-ნამე - საქართველოს დაპყრობის შესახებ, ნიღდელი ყადი ნამი, ყარსი, მთვარის კალენდარი: 1071=თანამედროვე კალენდარი: 1660].

Fetih-nâme der hakk-ı Gürcistan, Niğdeli Kadı Nâmî, Kars, H.1071=M.1660.

646. [თბილისის ციხე-სიმაგრის აღება (ავტორი უცნობია), არქივის N 06 Mil Yz A 2270/1, ანკარის ეროვნული ბიბლიოთეკა, 1579].

Feth-i Kal'e-i Tiflis (Yazarı Belirsiz), Arşiv Numarası: 06 Mil Yz A 2270/1, Ankara Milli Kütüphanesi, 1579.

647. [ელინური (ბერძნული) კოლონიზაციის პერიოდში ელინურ-კოლხური ურთიერთობების დასაწყისი და პროცესის შეფასება“, მუზაფერ დემირ, სოციალურ და ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა კვლევის ჟურნალი, 17, ნომერი: 38 (2017)].

“Hellen (Yunan) Kolonizasyon Dönemi Esnasında Hellen-Kolkhis (Gürcistan) İlişkilerinin Başlangıcı ve Süreci Üzerine Değerlendirmeler”, Muzaffer Demir, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi* 17, No. 38 (2017).

648. [სტამბოლის ქართველები, ეუგენიო დალეჯიო დალესიო (მთარგმნელი: ფაჰრეთინ ჩილოღლუ), გამომცემლობა „სინათლე“, სტამბოლი-2003].

İstanbul Gürcüleri, Eugenio Dallegio D'allesio (Çevir.: Fahrettin Çiloğlu), Sinatle Yayınları, İstanbul- 2003.

649. [სტამბოლის ქართული მხარე, დათო ტურაშვილი, ჟურნალი, ფიროსმანი, ნომერი: 9, ზამთარი 2009].

“İstanbul’un Gürcü Yanı”, Dato Turaşvili, *Pirosmani Dergisi*, N. 9, Kış 2009.

650. [ირანში, აზერბაიჯანში, სომხეთსა და საქართველოში მოქმედი ოსმალური ფონდები (XVI-XVIII საუკუნეებში), ალი სინან ბილგილი, ფონდთა გენერალური კავშირის გამომცემლობა, ანკარა-2011)].

İran, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan'da Osmanlı Vakıfları (XVI-XVIII. Yüzyıllar), Ali Sinan Bilgili, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara-2011.

651. [კავკასია რუსეთის ომში - ჩერქეზები, ჩეჩნები, კაზაკები და ქართველები, ვაგნერ მარიცი (მთარგმნელი: სედათ ოზდენი), გამომცემლობა „კაიჰანი“, სტამბოლი-1999-12, 365 გვერდი“].

Kafkas Rus Savaşında Çerkezler, Çeçenler, Kazaklar ve Gürcüler Wagner Maritz, (Çeviren: Sedat Özden), Kayıhan Yayınları, İstanbul-1999-12, 365 s.

652. [ვინ არიან ყარაფაფახები/თარაქამები თურქები კავკასიის ხალხებში?, სალიჰ ილმაზი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 164-178].

“Kafkas Topluluklarından Karapapak/Terekeme Türkleri Kimdir?”, Salih Yılmaz, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 164-178.

653. [კავკასიის რეგიონი საერთაშორისო აქტორების მუდმივი დაპირისპირების ასპარეზი - საქართველო, ბაირამ გუნგორი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ჟურნალი, გვ. 37-54].

“Kafkasya Bölgesinde Uluslararası Aktörlerin Değişmeyen Mücadele Alanı: Gürcistan”, Bayram Güngör, *Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 37-54.

654. [ქართლის, იმერეთის, გურიის, სამეგრელოს სამეფოების ელჩების წარმომადგენლების საშუალებით რამაზანის თვის შუა რიცხვებში (1-9 აგვისტო 1555) ერზრუმის თავადაზნაურის აიას ფაშასთვის გაგზავნილი ბრძანება გადასახადის შესახებ: ფექეთე ტასნიფი მუთეფერიქა, ნომერი: 428, პრემიერ-მინისტრის არქივი, სტამბოლი. (გადმომცემი: ფ. კირზიოღლუ, კავკასიელი ტომების დაპყრობა ოსმალეთის მიერ (OKEF)].

(Kartli/Tiflis Kıralı Bagratlı), “Luvarsab (Luhrsb), Melik ile Baaçuk-Melik’ün (İmeret Kıralı’nın) Elçileri ve Dadyan (Megrel’li)- Melik ile Güryel Melik’ün Âdemleri ve Harâcı Geldüğünü ‘arz’ eden Erzurum Beylerbeğisi Ayas Paşa’ya, Amasya’dan 962 Ramazan Ortalarında (1-9 Ağustos 1555) gönderilen Hüküm, “Fekete Tasnifi-Müteferrika”, S. 428, Başbakanlık Arşivi-İstanbul. (Aktaran: F. Kırzioğlu, Osmanlının Kafkas Elleri Fethi (OKEF).

655. [თარაქამელი თურქები, პროფ. ალი კავკასიელი, ათათურქის სახელობის უნივერსიტეტის თურქეთისმცოდნეობის ინსტიტუტის კრებული 48, ერზრუმი-2012, გვ. 269-304].

“Karapapak Türkleri”, Prof. Ali Kafkasyalı, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 48, Erzurum-2012, s. 269-304.

656. [ქართლის ისტორიის (მატიანე ქართლისაჲ - XI ს.) მიხედვით ალფ-არსლანის პირველი ლაშქრობა საქართველოში, ვასილ მოსიაშვილი, ჟურნალი „კარადენიზ“ (შავი ზღვა) ნომერი: 16 (2013) გვ. 46-52].

Kartli Tarihi (“Matiane Kartlisai”–XI. Asır)’ne Göre **Alp-Arslan’ın Gürcistan’a İlk Seferi**”, Dr. Vasili Mosiaşvili, *Karadeniz Dergi*, S. 16. (2013), s. 46-52.

657. [ქართლის გული - გორი, ირინე გივიაშვილი, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 7, ზამთარი, 2009].

“**Kartli’nin Kalbi Gori**”, İrine Giviaşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

658. [კონიის სელჩუკთა სულთნების ქართველი ნათესავები და მათი სავანეები, მაჯით თექინალფი, შუა საუკუნების ანატოლიაში ურთიერთობები კულტურის სფეროში: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“**Konya Selçuklu Sultanlarının Gürcü Akrabaları ve Mekânları**”, Macit Tekinalp, *Orta Çağ’da Anadolu’da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi.

659. [ლაზების ისტორია, მუჰამმედ ვანილიში, ალი თანდილავა (მთარგმნელი ჰაირი ჰაირიოღლუ), გამომცემლობა „ანთი“, სტამბოლი-1992].

Lazların Tarihi, Muhammed Vanilişi ve Ali Tandilava (Çeviren.: Hayri Hayrioğlu), Ant Yayınları, İstanbul-1992.

660. [ლაზები, ირინე ასათიანი (მთარგმნელი: ჰაჯერ ოზქანი), ჩვენებურის ჟურნალი, იანვარი-მარტი 1999, ნომერი: 31, გვ. 24].

“**Lazlar**”, İrine Asatiani, (Çev. Hacer Özkan), *Çveneburi*, Ocak - Mart 1999, S. 31, s. 24.

661. [ლაზები/ჭანები, ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, VII თურქული ისტორიის კონგრესი, ანკარა-1972].

“Lazlar/Çanarlar”, Fahrettin Kırzioğlu, *VII. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, Ankara- 1972.

662. [ლაზონა, სელმა ქოჩივა, გამომცემლობა „ილეთიშიმ“ (საკომუნიკაციო), სტამბოლი-2000].

Lazona, Selma Koçiva, İletişim Yayınları, İstanbul-2000.

663. [ნავსადგურის მქონე დაბიდან საპორტო ქალაქამდე: ქალაქი ბათუმი (1830-1905), ა. ბაი, „თურქეთისმცოდნეობის კრებული“ 26 (2016): 61-80].

“Limanı Olan Bir Kasabadan Liman Kentine: Batum Şehri (1830-1905)”, A. Bay, *Türkiyat Mecmuası* 26 (2016): 61-80.

664. [მაჭახელა, ართვინის სოფელ კარჩხალის მთის სოფლები, ფარუქ აქბაში, გამომცემლობა „საი“, სტამბოლი-2011].

Maçahel Artvin Karçal Dağı Gürcü Köyleri, Faruk Akbaş, Say Yayınları, İstanbul-2011.

665. [მესხეთის თურქები, ფარუქ შენი, გაზეთი „მილიეთი“ (ეროვნება), 23.11.1992].

“Meshet Türkleri”, Faruk Şen, *Milliyet*, 23.11.1992.

666. [თურქი მესხების შესახებ, ნუზჰეთ ბაბა, „სონ ჰავადის“ (უკანასკნელი ამბავი), ნომერი: 18, ნოემბერი 1971].

“Mesket Türklerine Dair”, Nüzhet Baba, *Son Havadis*, 18 Kasım 1971.

667. [ბათუმი ეროვნულ - განმათავისუფლებელი ბრძოლის პერიოდში, მესუთ ჩაფა, თურქული ისტორიის კონგრესის თეზისები, 20-24 სექტემბერი, ანკარა-2010, გვ. 45].

- “Milli Mücadele Döneminde Batum”**, Mesut Çapa, *XVI. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*, 20-24 Eylül, Ankara-2010, s. 45
668. [ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის პერიოდში ელვიეი სელასე (სამი ქალაქი: არდალანი, ყარსი, ბათუმი) და ბათუმი, მუსტაფა ბაკანი, თურქული შრომები, ნომერი: 3/7, შემოდგომა 2008].
- “Milli Mücadele Yıllarında Elviye-i Selase ve Batum”**, Mustafa Bakan, *Türkiye Çalışmaları*, S. 3/7, Sonbahar 2008.
669. [ეროვნული საზღვრების ფარგლებში მდებარე აჭარის (ბათუმის) რეგიონი, ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, ჟურნალი „ჩვენი ახალციხე“, გაზაფხული 2011, ნომერი: 22, გვ. 17-19].
- “Milli Misakımızda Yer Alan Batum Acara Bölgesi”**, Fahrettin Kırzioğlu, *Bizim Ahıska*, Bahar 2011, S.: 22, s. 17-19.
670. [ეროვნული საზღვრების ფარგლებში მდებარე აჭარის (ბათუმის რეგიონი), ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, ჟურნალი „ჩვენი ახალციხე“, გაზაფხული 2011, ნომერი: 23, გვ. 25-28].
- “Milli Misakımızda Yer Alan Batum Acara Bölgesi”**, Fahrettin Kırzioğlu, *Bizim Ahıska*, Yaz-2011, S. 23, s. 25-28.
671. [ეროვნულ ისტორიაში აჭარა და ბათუმის სანჯაყის რეგიონის ისტორია, ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, საკონფერენციო სტატიათა კრებული, 2 მაისი 1990, რიზე].
- “Milli Tarihimizde Acara ve Batum Sancağı Bölgesi Tarihi”**, Fahrettin Kırzioğlu, *Konferans Bildirileri*, 2 Mayıs 1990, Rize.
672. [სტუმარი ქართველები ანუ ჩვენებურები, შუმანა ფუტკარაძე, ჟურნალი „მამული“: ივლისი 1997, ნომერი: 3, გვ. 14-18].

“Misafir Gürcüler ya da Çveneburiler”, Şuşana Putkaradze, *Mamuli*, Temmuz 1997, No: 3, s. 14-18.

673. [მცირე აზიის სელჩუკების ისტორიის საკითხი თანამედროვე ქართულ ისტორიოგრაფიაში, ემზარ მაკარაძე, ერჯიესის უნივერსიტეტის პირველი სამეცნიერო სიმპოზიუმი თემაზე: „სელჩუკები ისტორიულ სარკეში“, 27-30 სექტემბერი, კაისერი-2010, გვ. 205-206].

Modern Gürcü Tarih Biliminde Ön Asya Selçukluların Tarih Sorunu, Emzar Makaradze, *Erciyes Üniversitesi 1. Bilim Sempozyumu: “Tarih Aynasında Selçuklular”*, 27-30 Eylül 2010-Kayseri, s. 205-206.

674. [მოსკოვის ხელშეკრულების ხელმოწერის შემდგომ პერიოდში ბათუმში საქართველოსა და რუსეთის მიერ განხორციელებული ღონისძიებები (1921-1925), გეჰრა არსლან, შავი ზღვის შესწავლის საერთაშორისო კრებული 8: (2010), გვ. 111-133].

“Moskova Antlaşması Sonrası Batum’da Rus ve Gürcülerin Yaptıkları Düzenlemeler (1921–1925)”, Zehra Arslan, *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi* 8: (2010), s. 111-133.

675. [ნუსრეთ-ნამე, გელიბოლულუ მუსტაფა ალი III-2. ნომერი: 7, (შემდგენელი: მუსტაფა ერავჯი) თურქეთის ისტორიის ინსტიტუტი, ანკარა-2014].

Nusret-Name, Gelibolulu Mustafa Âli, III-2. Dizi - S. 7, (Hazırlayan: Mustafa Eravcı), Türk Tarih Kurumu, Ankara-2014.

676. [თურქები შუა საუკუნეების ქართულ წყაროებში, იუნის ნესიფლი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 85-95].

“Ortaçağ Gürcü Kaynaklarında Türkler”, Yunis Nesipli, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 85-95.

677. [ოსების საქართველოში ჩამოსახლება და ისტორიის განმეორება, ხათუნა თოდაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 9, ზაფხული-შემოდგომა 2009, სტამბოლი, გვ. 42-46].

“Osetlerin Gürcistan’a Yerleşmeleri ve Tarihin Tekrarı”, Hatuna Todadze, *Pirosmani* 9, Yaz-Güz 2009, İstanbul, s. 42-46.

678. [ოსები, ს. ა. შუისკი, ჟურნალი მუსლიმი ხალხი, I, 596-598 (ინგლისურენოვანი)].

“Osetinler” (“Ossetians”), S. A. Shuiskii, *Muslim People*, I, 596-598. (İng.)

679. [საქართველო და ქართველები ოსმალურ არქივებში, მუმინ ილდიზთაში, საქართველოს მეგობრობის ასოციაცია, სტამბოლი- 2012].

Osmanlı Arşiv Kayıtlarında Gürcistan ve Gürcüler, Mümin Yıldıztaş, Gürcistan Dostluk Derneği, İstanbul-2012.

680. [ქართული ემიგრაცია ოსმალეთიდან საქართველოში და სომხური მოღვაწეობა თბილისში, სელიმ ჰილმი ოზქანი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), ნომერი: 60, 2014, გვ. 1-9].

“Osmanlı Devleti’nden Gürcistan’a Ermeni Göçü ve Tiflis’de Ermeni Faaliyetleri (1878-1915)”, Selim Hilmi Özkan, *Yeni Türkiye Dergisi*, S. 60, 2014, s. 1-9

681. [ოსმალეთის სახელმწიფო და სოლომონ I: ბრძოლა იმერეთში ძალაუფლების მოპოვებისათვის (1752-1768), ე. ქოსე, ისტორიის ჟურნალი, 2014 (60), გვ. 43-96].

“Osmanlı Devleti ve Solomon I: İmeret’te Hâkimiyet Mücadelesi (1752-1768)”, E. Köse, *Tarih Dergisi*, 2014. (60), 43-96.

682. [ახალციხის ადგილი და მნიშვნელობა ოსმალეთის სახელმწიფოს კავკასიის პოლიტიკაში, ფადიმე თოსიქ დინჯი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 271-308].

“Osmanlı Devletinin Kafkasya Siyasetinde Ahıska'nın Yeri ve Önemi”, Fadime Tosik Dinç, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 271-308.

683. [ბათუმის, გონიოს, აჭარისა და მაჭახელის ფონდები ოსმალეთის მმართველობის პერიოდში, აბდულლაჰ ბაი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Osmanlı Dönemi Batum, Gönye, Acara ve Maçahel Vakıfları”, Abdullah Bay, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

684. [ოსმალეთის ქართველები, მურად ქასაბი, საქართველოს მეგობრობის ასოციაცია, სტამბოლი-2011].

Osmanlı Gürcüleri, Murat Kasap, Gürcistan Dostluk Derneği, İstanbul-2011.

685. [ოსმალეთის მიერ საქართველოს დაპყრობა და ისლამიზაცია (XVI ს.), რედ.: გულერ ერენი, ჟურნალი „ოსმანლი“, ანკარა-1999, გვ. 329-333].

“Osmanlıların Gürcistan'ı Fethi ve İslamlaşma Hareketleri (XVI. Yüzyıl)”, (edit. Güler Eren), *Osmanlı*, Ankara, 1999, s. 329-333.

686. [ოსმალეთის მმართველობა და ქართველები, პროფ. შინასი ალთუნდაღი, ანკარის უნივერსიტეტის ენისა და ისტორიის ფაკულტეტის ჟურნალი, ტ. X, ნომერი:1-2 (მარტი-ივნისი 1952), გვ. 79-90].

“Osmanlı İdaresi ve Gürcüler”, Prof. Dr. Şinasi Altundağ,
Ankara Üniversitesi Dil Tarih Fakültesi Dergisi, c. X, Sy:
1-2 (Mart-Haziran 1952), s. 79-90.

687. [ოსმალეთის სამოქალაქო რეესტრის მიხედვით ანატოლიაში გადმოსახლებული მუჰაჯირი ახალციხელები, ლევენტ ქუჩუქ, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 324-336].

“Osmanlı Nüfus Defterleri Işığında Anadolu’ya Gelen Muhacir Ahıskalılar”, Levent Küçük, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz- Aralık 2015, s. 324-336.

688. [დაუთ ჰანის 921 (1526) წელს სულთან სელიმ I-სთვის წარდგენილი ანგარიში ირანის მდგომარეობის შესახებ, თოფქათის არქივი, სტამბოლი, ნომერი: 3147, 5823].

“Davud Han”ın 921 (1526) de, İran Ahvali Üzerine I. Sultan Selim’e ‘Arizası, Topkapı Arşivi, İstanbul, S. 3147, 5823.

689. [პროფესორ ვალეჰ ჰაჯილარის შემდეგ, სემრა ჯენგიზ ალილმაზი, ვალეჰ ჰაჯილარის საერთაშორისო სამეცნიერო-კულტურის კვლევების ფონდის სპეციალური გამოცემა, ანკარა-2012].

Prof. Dr. Valeh Hacilar'ın Ardından, Semra-Cengiz Alyılmaz, *Valeh Hacilar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı Özel Yayını*, Ankara-2012.

690. [რიზე-ბათუმს შორის მანძილზე ზღვის ნალმცენარეების ტაქსონომია, ჰუსეინ ერდურანი (ხელმძღვანელი: პროფ. ჰუსეინ გუნერი), ეგეოსის უნივერსიტეტი, ბუნებისმეტყველების ინსტიტუტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, იზმირ-1993, 122 გვერდი].

Rize-Batum Arası Deniz Alglerinin Taksonomisi,
Hüseyin Erduran (Danışman: Prof. Dr. Hüseyin Güner), Ege
Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yük-
sek Lisans Tezi, İzmir-1993, 122 s.

691. [საქართველო რუსული ცარიტული მმართვე-
ლობის პირობებში ქართული ინტელიგენცია და
ნაციონალიზმი, ქუთაი უსტუნი, 2015, 13 (2): 30-55; DOI:
10.1501/MTAD.13.2016.2.14, ელექტრონული გამოცემის
თარიღი: 25 სექტემბერი 2016].

“Rus Çarlık İdaresinde Gürcistan, Gürcü Aydınları ve
Milliyetçiliği”, Kutay Üstün, MTAD 2015,13(2):30-55;
DOI: 10.1501/MTAD.13.2016.2.14, E-yayın Tarihi: 25 Ey-
lül 2016.

692. [ახალციხის თურქები რუსეთ-თურქეთის დაპირის-
პირების დროს, სეიფეთინ ბუნთურქი, გამომცემლობა
„ბერიანი“, ანკარა-2007].

Rus-Türk Mücadelesinde Ahıska Türkleri, Seyfettin Bun-
türk, Berikan Yayınları, Ankara- 2007.

693. [რუსეთსა და საქართველოს შორის დარჩენილი ხალხი:
მესხები, ანგერთ იოვანნე, (მთარგმნელი: მურათ
ფაფჩუ), ჟურნალი „კავკასიის წერილები“, წელი: 2, ტ. 5
(შემოდგომა 1998), გვ. 129-132].

“Rusya Gürcistan Arasına Sıkışmış Bir Halk: Mesket-
ler”, Angert Yovanne, (Çeviren: Murat Papçu), *Kafkasya
Yazıları*, Yıl: 2, S. 5, (Sonbahar 1998), s. 129-132.

694. [სადრაზამებიდან ვალიდე სულთნებამდე (მეფეების
დედები) ოსმალეთის ქართველები, მესუთ ჩევიქალფი,
ჟურნალი „აქციონი“, 7 თებერვალი 2011, გვ. 844].

“Sadrazamlardan Valide Sultanlara Osmanlı Gürcüle-
ri”, Mesut Çevikalp, *Aksiyon Dergisi*, 7 Şubat 2011, S. 844.

695. [ქართველები სეფეზიდების წყაროებში, საიდ მულიანი, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Safevi Kaynaklarında Gürcüler”, Said Muliani, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünyü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

696. [სელჩუკების დედოფალი - გურჯი ჰათუნი, დათო ტურაშვილი, ჟურნალი „ფიროსმანი“ ნომერი: 5, ზაფხული 2008].

“Selçukluların Kraliçesi Gürcü Hatun”, Dato Turaşvili, *Pirosmani Dergisi*, S. 5, Yaz 2008.

697. [უკანასკნელი ქართველი მეფის სოლომონ II-ს ბრძოლა რუსების წინააღმდეგ და მისი ურთიერთობა ოსმალეთის სახელმწიფოსთან, ნები გუმუში, *SÜİFD*, გვ. 105-117].

“Son Gürcü Kralı II. Solomon'un Ruslara Karşı Mücadelesi ve Osmanlı Devleti İle İlişkisi”, Nebi Gümüş, *SÜİFD*, s. 105-117.

698. [სოხუმ-კალეს (სოხუმის ციხესიმაგრის) ისტორია (XV-XVIII საუკუნეებში), არკადი ივანეს ძე ჯაფუა, ვ. ა. ნიუშკოვი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 713-721].

“Sohumkale Tarihi (XV-XVIII. Yüzyıllarda)”, Arkadi İvanoviç Capua, V. A. Nyushkov, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 713-721.

699. [თურქეთის ქართველები სოციო-ლინგვისტური გადმოსახედიდან, მუბარა ერთეჯი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 158-163].

“Sosyolingüistik Bakışla Türkiye Gürcüleri”, Müberra Seyfi Ertek, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 158-163.

700. [საქართველო ცივი ომის შემდეგ: გეოპოლიტიკა და ეთნიკური პრობლემები, შენოლ ქანთარჯი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 481-494].

“Soğuk Savaş Sonrası Gürcistan: Jeopolitiği ve Etnisite Sorunları”, Şenol Kantarcı, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 481-494.

701. [სულეიმან ფაშას ქართველ ხანებთან ურთიერთთანამშრომლობის მცდელობები, რიზა ქარაგოზ, შავ ზღვაში სამეფო კარის (ჰანედანის) დამაარსებელი ჰაზნედარ სულეიმან ფაშა, გამომცემლობა „ეთუთი“, სამსუნ-2009].

[Süleyman Paşa'nın Gürcü Hanlarıyla İşbirliği Arayışları], Rıza Karagöz, *Karadeniz'de Bir Hanedan Kurucusu Haznedar Süleyman Paşa*, Etüt Yayınları, Samsun-2009.

702. [თამარის მიერ კაპადოკიაში აგებული წმინდა გიორგის ეკლესია, ზურაბ ბატიაშვილი, შუა საუკუნების ანატოლიაში კულტურის სფეროსთან დაკავშირებული შეხვედრები: ქართული სამეფო და ქართული ხელოვნება, 15 მაისი 2014, ანკარა, ბაღ ევი].

“Tamara Tarafından Kapadokya'da İnşa Edilen Aziz Giorgi Kilisesi”, Zurab Batiashvili, *Orta Çağ'da Anadolu'da Kültürel Karşılaşmalar: Gürcü Krallığı ve Gürcü Sanatı*, 15 Mayıs // May 2014, Ankara, Bağ Evi

703. [აჭარლები წარსულიდან დღემდე, ჰურიე ილდირიმი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 646-649].

- “Tarihten Günümüze Acaralılar”**, Huriye Yıldırım, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 646-649.
704. [თარაქამელი თურქების შესახებ არსებული წყაროები, მუჰამმეთ ქემალოღლუ, თურქული ლიტერატურის, კულტურისა და განათლების საერთაშორისო ჟურნალი, 2012, 1, ნომერი: 2].
- “Terekeme-Karapapah Türkleri Kaynakçası”**, Muhammet Kemaloglu, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitimi (TEKE) Dergisi*, 2012, 1, no. 2.
705. [თბილისი, მუსტაფა აიდინი, *ისლამის ენციკლოპედია*, ტ. 41, გვ. 150-153].
- “Tiflis”**, Mustafa Aydın, *İslam Ansiklopedisi*, Cilt 41, s. 150-153].
706. [თბილისი] ვ. მინორსკი, *ისლამის ენციკლოპედია*, XII/I, ესქიშეჰირ 1997, გვ. 264-272.
- “Tiflis”**, V. Minorsky, *İslam Ansiklopedisi*, XII/I, Eskişehir 1997, s. 264-272.
707. [თბილისი, (გორი, იმლახორი, კარაკალკა ჩათვლით), პრემიერ-მინისტრის არქივი, საკადასტრო ჟურნალი (ყველა მასალა ინახება საკადასტრო განყოფილებაში), ნომერი: 900, მთვარის კალენდარი: 1140 (1728)].
- “Tiflis (Göri, İmlakhor, Karakalkan Dahil)”**, Başbakanlık Arşivi, İstanbul, Tahrir Defterleri (Hepsi “Tapu” Bölümündedir), S. 900, Hicri Yıl 1140 (1728).
708. [თბილისის ეიალეთის აზერბაიჯანელები (1846-XX საუკუნის დასაწყისი), ირადე ალიევა, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ივლისი-დეკემბერი 2015, ნომერი: 78, გვ. 109-115].

“Tiflis Eyaletinin Azerbaycanlıları (1846-20. Yüzyıl Başları), İrade Aliyeva, *Yeni Dergi*, Temmuz-Aralık 2015, No: 78, s. 109-115.

709. [პერეთის სახელმწიფო თბილისის სამეფოსთვის გამართულ დაპირისპირებაში, შირინბეი ალიევი, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Tiflis Emirliği Uğrunda Mubarezedede Şeki (Hereti) Devleti”, Şirinbey Aliyev, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

710. [თბილისში ოსმალეთის მეორე ბატონობა და XVIII. საუკუნის ოსმალურ-ქართული ურთიერთობები, ნები გუმუში, XVI თურქეთის ისტორიის კონგრესის თეზისები, 20-24 სექტემბერი, ანკარა-2010, გვ. 66].

“Tifliste İkinci Osmanlı Hakimiyeti ve XVIII. Yüzyıl Osmanlı Gürcü İlişkileri”, Nebi Gümüş, *XVI. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*, 20-24 Eylül, Ankara, 2010, s. 66

711. [თემურ ლენგის ლაშქრობები საქართველოში, კაზიმ ფაიდაში, ფირათის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების კრებული, ტ. 16, ნომერი: 1, გვ. 419-437].

“Timur'un Gürcistan Seferleri”, Kazım Paydaş, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 16, S. 1, s. 419-437.

712. [ტრაპიზონი/ბათუმის ვილაიეთის გუბერნატორები, მეჰმეთ ინბაში, ანკარის უნივერსიტეტის თურქეთის-მცოდნეობის ინსტიტუტის კრებული, ნომერი: 31, ერზურუმ- 2006, გვ. 161-191].

“Trabzon/Batum Eyâleti Valileri (1755–1795)”, Mehmet İnbaşı, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 31, Erzurum-2006, s 161-191.

713. [ტრაპიზონისა და ბათუმის კონფერენციები და ხელშეკრულებები (1917-1918), ენის შაჰინი, თურქეთის ისტორიის ინსტიტუტის გამომცემლობა, ანკარა-2002].

Trabzon ve Batum Konferansları ve Antlaşmaları (1917-1918), Enis Şahin, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara-2002.

714. [ტრაპიზონიდან აფხაზეთამდე შავი ზღვის ხალხების ისტორია და კულტურა (სტატიების კრებული, (მთარგმნელი: ჰაირი ჰაირიოღლუ,) გამომცემლობა „სორუნი“, ისტორიის და კულტურის ციკლი: 2, სტამბოლი-1998, 170 გვერდი].

Trabzon'dan Abhazya'ya Doğu Karadeniz Halklarının Tarih ve Kültürleri (Makaleler Derlemesi), (Gürcüceden Çeviren: Hayri Hayrioğlu), Sorun Yayınları, Tarih Kültür Dizisi: 2, İstanbul-1998, 170.s

715. [ტრაპიზონის იმპერია და საქართველო, მიხეილ კურშანკისი (მთარგმნელი: მურათ ქეჩიში), ბიულეტენი, LLXXIV/271, ანკარა-2010, გვ. 905-925].

“Trabzon İmparatorluğu ve Gürcistan”, Michel Kurşankis, (Çeviri: Murat Keçiş), Belleten, LLXXIV/271, Ankara-2010, s. 905-925.

716. [თურქული ხელნაწერები და ოსმალური საბუთები, ცისანა აბულაძე, ფიროსმანის ჟურნალი, ნომერი: 4, შემოდგომა, 2008].

“Türkçe Elyazmaları ve Osmanlı Belgeleri”, Tsisana Abuladze, *Pirosmani Dergisi*, S. 4, Bahar 2008.

717. [ქართული სოფლები თურქეთში, ოზკან იბერია, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 2002, ნომერი: 43, გვ. 33].

“Türkiyedeki Gürcü Köyleri”, Özkan İberya, *Çveneburi, Kültürel Dergi*, Ocak-Mart 2002, S. 43, s. 33.

718. [სამართლიანი მოთხოვნები თურქეთიდან, ს. ჯანაშია, ნ. ბერძენიშვილი, (მთარგმნელი: მეჰმეთ ოზათა), ისტორიისა და საზოგადოების ჟურნალი, ტ. 8, ნომერი: 46 გვ. 241, სტამბოლი-1987].

“Türkiye'den Haklı İstemlerimiz”, S. Canaşıa, N. Berdzenişvili, (Çev. Mehmet Özata), *Tarih ve Toplum Dergisi*, Cilt 8, S. 46, s. 241, İstanbul-1987.

719. [თურქეთის კავკასიურ პოლიტიკაში ახალციხე და დევნილი ახალციხელები, თექინ თაშდემირი, გამომცემლობა „კულტურა-ხელოვნება“, სტამბოლი-2005].

Türkiye'nin Kafkasya Politikasında Ahıska ve Sürgün Halk Ahıskalılar, Tekin Taşdemir, IQ Kültür-Sanat Yay., İstanbul -2005.

720. [თურქული და ქართული ისტორიული წყაროების მიხედვით მუჰაჯირობა, როგორც რუსული პოლიტიკის შედეგი, მალხაზ ჩოხარაძე, მეჰმეთ ალი ქესქინი, სამეცნიერო ნაშრომების კრებული, 10. 2 (2015): 95].

“Türk Tarihi ve Gürcü Tarihi Kaynaklarına Göre Rus Yönetiminin Uyguladığı Politika Sonucu Gürcü Muhacirlikleri (19-20. Yüzyıllar Arasında)”, Malkhaz Chokharadze, Mehmet Ali Keskin, *Akademik İncelemeler Dergisi*, 10. 2 (2015): 95.

721. [სამი სანჯაყი: ყარსი, ბათუმი, არდაჰანი, ნიმეთ კურათ აკდესი, ჟურნალი „თურქ იურდუ“ (თურქის სამშობლო, მარტი 1970)].

“Üç Sancak: Kars, Batum, Ardahan”, Nimet Kurat Akdes,
Türk Yurdu, Mart 1970.

722. [ცივილიზაციის ზემო მტკვრისა და ჭოროხის მიდამოებში, მ. ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, ანკარა-1992].

Yukarı Kür ve Çoruk Boylarında Kıpçaklar, M. Fahrettin Kırzioğlu, Ankara-1992.

723. [თურქეთელი ქართველები საუკუნის წინ, ფაჰრეთინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „ჩვენებური“ ივლისი-ოქტომბერი 1993, ნომერი: 4-5, გვ. 26-29].

Yüzyıl Önce Türkiye Gürcüleri, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi*, Temmuz-Ekim 1993, No: 4-5, s. 26-29.

724. [სათავგადასავლო და საინტერესო ამბები თბილისზე, სულეიმანიეს ესად ეფენდის სახელობის ბიბლიოთეკა, ნომერი: 2435 (მეორე ვებირ სერდარ რეჯეფ ფაშას მთვარის კალენდრის მიხედვით: 1136-1137, თანამედროვე კალენდრით: 1723-1725 წლებში თბილისის დაცვის სამსახურში ყოფნის დროინდელი ამბები)].

“**Vakaayi-i Nefis Ender Tiflis**”, Süleymaniye Esad Efendi Kütüphanesi, S. 2435. (İkinci vezir Serdar Recep Paşa'nın H. 1136-1137/1723-1725 yıllarındaki Tiflis Muhafızlığı vak'alarını gören birisinin eseridir).

725. [ვალეჰ ჰაჯილარის ლექსის „ქარაფაფაქ ელლერი“ მიხედვით საქართველოში მცხოვრები თურქების გაცნობა, შურედინ მემედლი, თურქული ლიტერატურის, კულტურისა და განათლების საერთაშორისო კრებული 4.4 (2015)].

“**Valeh Hacilar'ın “Karapapak Elleri” Şiirinden Yola Çıkmakla Gürcistan'daki Türklerin Tanıtımı**”, Şureddin Memmedli, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* 4.4 (2015).

726. [ვილაიეთი თბილისი, პრემიერ მინისტრის აპარატის არქივი, საკადასტრო რვეულები (ყველაფერი ინახება საკადასტრო განყოფილებაში), ნომერი: 897, მთვარის კალენდარი: 1140 (1728)].

Vilayet-i Tiflis, Başbakanlık Arşivi, İstanbul, Tahrir Defterleri (Hepsi "Tapu" Bölümündedir), S. 897, Hicri Yıl 1140 (1728).

727. [93 წლის ემიგრაცია და ქართველი მუჰაჯირები თურქეთში, ოქთაი ოზელი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 3, ზამთარი 2007].

“93 Harbi Göçleri ve Türkiye’de Gürcü Muhacirler”, Oktay Özel, Pirosmani Dergisi, S. 3. Kış 2007.

728. [93 წლის ომი და საქართველოში ოსმალეთის ბატონობის დასასრული, ოქთაი ოზელი, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 6, შემოდგომა- 2008].

“93 Harbi” ve Gürcüstan’da Osmanlı Egemenliğinin Sonu”, Oktay Özel, Pirosmani Dergisi, S. 6. Güz 2008.

729. [ასი წლის წინანდელი ქართული სოფლები თურქეთში], ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, ჟურნალი „ისტორია და საზოგადოება“, ტ. 102, ივნისი 1992, გვ. 361-364.

“100 Yıl Önce Türkiyede Gürcü Köyleri”, Fahrettin Çiloğlu, Tarih ve Toplum, S. 102, Haziran 1992, s. 361-364.

730. [921 რეჯეფის თვეს (მთვარის კალენდრის მიხედვით) თანამედროვე: 1515 აგვისტო) სტამბოლის გამგეობისა და სამეფოსთვის გაცემული ბრძანება სინან ფაშას საქართველოში ლაშქრობისთვის მომზადების შესახებ, თოფჯაფის არქივი, სტამბოლი, ნომერი: 8277].

921 Recep (1515 Agustos) Başvezir Sinan Paşa’nın “Gürcistan’a Akına” Çıkacağını Bildiren, İstanbul Kaymakamlığı ile Sancak Beylerine Yazılan Hüküm, Topkapı Arşivi, İstanbul, S. 8277.

731. [ქრონოლოგიური კითხვა-სხვაობები ქართულ ისტორიოგრაფიაში (მე-13 საუკუნის დამდეგი), პროფ. დოქტორ გიული ალასანია, შოთა რუსთაველის საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 850-ე წელი, დუბჯეს უნივერსიტეტი, 12-14 მაისი 2017].

“13. Yüzyıl Başlarında Gürcü Tarih Yazımındaki Kronolojik Çelişkiler”, Prof. Dr. Giuli Alasania, *Uluslararası Şota Rustaveli Sempozyumu, 850. Yıl*, Düzce Üniversitesi, 12-14 Mayıs 2017.

732. [ოსმალების ურთიერთობა საქართველოს მეფე ერეკლე II-სა და სამხრეთ კავკასიის ხანებთან 1775-1779 წლებში ოსმალებისა და ირანის ომის დროს, ნანა კაჭარავა, მიხეილ სვანიძე, XVI თურქული ისტორიის კონგრესი, კონგრესისთვის წარმოდგენილი მოხსენებები, 20-24 სექტემბერი 2010- ანკარა, გვ. 81].

“1775-1779 Osmanlı İnan Savaşı Sırasında Omanlıların Gürcistan Kırallı II. Erekle ve Güney Kafkasyadaki Hanlarla Olan İlişkileri”, Nana Kaçarava, Mikhail Svanidze, *XVI. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*, 20-24 Eylül, Ankara-2010, s. 81.

733. [1918 წლის სომხურ-ქართული ომი და სომეხთა განზრახვები ბორჩალოელი თურქების მიმართ, შიურედდინ მემმედლი, თურქულ-სომხური ურთიერთობებისა და წამყვანი ძალების მიერ ორგანიზებული პირველი საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 2-4 მაისი, ათათურქის უნივერსიტეტი, ერზრუმი-2012].

“1918 Ermeni-Gürcü Savaşı ve Borçalı Türklerine Karşı Ermeni Fesatları”, Şureddin Memmedli, *1. Uluslar arası Türk-Ermeni İlişkileri ve Büyük Güçler Sempozyumu*, 2-4 Mayıs, Atatürk Üniversitesi, Erzurum-2012.

734. [საქართველო 1995-ში, პაულ ჰენზე, ჟურნალი „იენი ფორუმ“ (ახალი ფორუმი), ნოემბერი 1995].

“1995’te Gürcistan”, Paul Henze, *Yeni Forum Dergisi*, Kasım 1995.

735. [XVII საუკუნეში ბათუმში მოქმედი ფონდები, აჰმეთ ნიაზოვი, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“17. Yüzyıl Batum Vakıfları”, Ahmet Niyazov, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

736. [რუსული მმართველობა XIX საუკუნის პირველ ნახევარში ბორჩალოს, ყაზახისა და შემჰედის რაიონებში, ჰაირი ჩაფრაზი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“19. Yüzyılın İlk Yarısında Borçalı, Kazak, Şemhedil Bölgesinde Rus İdaresi”, Hayri Çapraz, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

737. [XIX საუკუნის პირველ ნახევარში ბათუმსა და აჭარაში მოგზაურთა შთაბეჭდილებები მუსლიმანი მოსახლეობის საზოგადოებრივი ცხოვრების შესახებ, რუსულ თურანი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“19. Yüzyılın İlk Yarısında Batum ve Acaradaki Müslümanların Toplumsal Hayatı Üzerine Seyyahların İzlenimleri”, Resul Turan, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

738. [პირველი მსოფლიო ომი და სამამულო ომის პერიოდში ახალციხე და ახალქალაქი (1914-1921), ალი არსლანი, კავკასიური კვლევები-III, სტამბოლის უნივერსიტეტის ლიტერატურის ფაკულტეტის ისტორიის მიმართულება, სტამბოლი-1997].
- “I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele Döneminde Ahıska ve Ahılkelek (1914-1921)”, Ali Arslan, *Kafkas Araştırmaları-III*, İÜ Ed. Fk. Tarih Bölümü, İstanbul-1997.
739. [ბათუმი მურათ III-ს პერიოდში -დანვრილებით (გონიო და ტრაპიზონი), საჯარო რეესტრის გენერალური დირექცია, კუიუდი ვადიმეს არქივი, ანკარა, ნომერი: 122].
- III. Murad Çağı Batum Mufassal (Gönye ve Trabzon), Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Kuyûdî Kadîme Arşivi-Ankara, S. 122.
740. [XI საუკუნეში თურქების ბატონობა ტაო-კლარჯეთში, ომარ სუბაში, ელექტრონული ჟურნალი თურქოლოგია 8, ნომერი: 5 (2013)].
- “XI. Yüzyılda Tao-Klarceti Bölgesinde Türk Hâkimiyeti”, Ömer Subaşı, *Electronic Turkish Studies* 8, No. 5 (2013).
741. [თურქ-სელჩუკები XI-XIII საუკუნის ისტორი-კოსების შეხედულების მიხედვით, ნ.ნ. შენგელია, (მთარგმნელი: მეჰმეთ მურსელოვი), სისტორიო ძიებანი, ჟურნალი, ტ. 22, ნომერი: 2, 2 დეკემბერი 2007, გვ. 227-240].
- “XI-XIII Yüzyıl Tarihçilerine Göre Selçuklular”, N. N. Şengelia (Türkçeye Çeviren.: Mehmet Mürselov), *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Cilt XXII, S. 2, Aralık 2007, s. 227-240.
742. [აფხაზეთის სამთავრო XV-XIX საუკუნეებში, ოსმალეთის ბატონობის პირობებში, სადიქ მუფით ბილგე, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 694-707].

“XV.-XIX. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti Himâyesinde Abhazya Prensligi”, Sadık Müfit Bilge, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 694-707.

743. [XIX საუკუნეში ბათუმში არსებული დემოგ-რაფიული მდგომარეობა, მურათ კაია, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“XIX. Yüzyılda Batum ve Çevresinde Demografik Durum”, Murat Kaya, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

744. [XIX საუკუნის ბათუმის სამეცნიერო გარემოც-ვაში მყოფი სწავლულები: ალი ჰაიდარ ეფენდი, ჰუსეინ ფიქრი ეფენდი, ორჰან ექერი, სიმპოზიუმი: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“XIX. Yüzyılda Batumda İlim ve Çevresi, Alimler: Ali Haydar Efendi, Hüseyin Fikri Efendi Örneği”, Orhan Eker, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

XXVI. თეოლოგია - TEOLOJİ

745. [ბათუმის მუსლიმანები (1918-1921), მუსთაფა სარი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Batım Müslümanları (1918-1921)”, Mustafa Sarı, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

746. [ბოლშევიკური რეჟიმის გამოცხადების შემდეგ აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ისლამის მდგომარეობა და მისი დანერგვის საკითხი დანესებულებებში, თანერ გოქდემირი, *სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში*, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Bolşevikliğin İlanından Sonra Acaristan Muhtariyetinde İslamiyetin Durumu ve Kurumlarda Tesis Edilme Meselesi”, Taner Gökdemir, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

747. სომხეთ-საქართველოს რელიგიური ურთიერთობათა ზოგიერთი დებულება, (V-XII საუკუნეებში), მეჰმეთ ჩოგი, *ისტორიის სკოლის ჟურნალი*, სექტემბერი 2015, მე-8 ნელი, ნომერი, გვ. 119-137].

“Ermeni-Gürcü Dinî Münasebetlerine Dair Bazı Tespitler (V. - XII. Yüzyıllar)”, Mehmet Çog, *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, Eylül 2015, Yıl 8, S. XXIII, s. 119-137.

748. [საქართველო/აჭარის რეგიონში ოსმალური პერიოდის მეჩეთები, სელჩუქ სეჩკინი, *სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში*, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcistan/Acara Bölgesindeki Osmanlı Dönemi Camileri”, Selçuk Seçkin, *Gürcistan’da İslamiyet’in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

749. [საქართველოში ტრადიციული სარწმუნოებების მიმდევრების რელიგიური ხასიათი, ხატია, ნიკლაური, ჟურნალი „კარადენიზი“ (შავი ზღვა), ნომერი: 27, 2015, გვ. 139-149].

“Gürcistan’da Geleneksel İnançlara Mensup Olan Vatandaşların İnanç Sistemlerinin Özellikleri”, Khatia Tsiklauri, *Karadeniz Dergisi*, No: 27, 2015, s. 139-149.

750. [ისლამი საქართველოში: მისი ისტორია და დღევანდელი, ელმან ჯაფერლი, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 24-33].

“Gürcistan’da İslam: Tarihi ve Bugünü”, Elman Ceferli, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 24-33.

751. [საქართველოში ისლამის აღქმა, ნები გუმუში, ტარიელ ნაკაიძე, საერთაშორისო სიმპოზიუმი, 26-28 ნოემბერი, სამსუნი 2010].

“Gürcistan’da İslam Algısı”, Nebi Gümüş, Tariel Nakaidze, *International Syposium*, 26-28 Movember, Samsun-2010.

752. [თურქ-ისლამური კონცეფცია საქართველოს თურქების შესახებ, რაჰიმ ჯავადბეილი, ჟურნალი „იენი დერგი“ („ახალი ჟურნალი“), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 42-56].

“Gürcistan Türklerine Dair ‘Türk İslam’ Konsepti”, Rahim Cavadbeyli, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 42-56.

753. [საქართველოში ისლამის ისტორია და მასთან დაკავშირებული თანამედროვე საკითხები, სულეიმან ულუდაღი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcistanda İslamın Tarihi ve Güncel Sorunlar”, Süleyman Uludağ, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

754. [საქართველოში მუსლიმანური საზოგადოებები: უმცირესობების უფლებები-იდენტობა-პოლიტიკა, ალი ასკერი, ასლან იავუზ შირი, (რედაქტორი: აიშეგულ აიდინგუნი) AVİM. ანკარა-2016].

Gürcistan'daki Müslüman Topluluklar: Azınlık Hakları - Kimlik - Siyaset, Ali Asker-Aslan Yavuz Şir, (Editör: Ayşegül Aydıngün), AVİM Ankara-2016.

755. [ისლამური ძეგლები საქართველოს სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში, ნესტან ბლუაშვილი, *სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამისწარსული, აწმყოდამომავალისაქართველოში*, ფათიჰ სულთან მეჰმეტის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Gürcü İslam Eserleri Samthse-Cavaheti Bölgesi”, Nestan Bluaşvili, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

756. [ისლამის გავრცელება ქართველებს შორის, მეჰმეტ ჩოღი, ჩუქუროვას უნივერსიტეტის თეოლოგიის ფაკულტეტის კრებული, ნომერი: 2, ივლისი-დეკემბერი 2007 გვ. 39-54].

“Gürcüler Arasında İslamiyet'in Yayılması”, Mehmet Çoğ, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 2, Temmuz-Aralık 2007, s. 39-54.

757. [ქართველების რელიგიური ისტორია, სამი ქილიჩი, *რელიგიური კვლევები*, ტ. 8 ნომერი: 22, გვ. 63-74].

“Gürcülerin Dini Tarihçesi”, Sami Kılıç, *Dini Araştırmalar*, Cilt 8, S. 22, s. 63-74.

758. [საქართველოში ისლამის წარსულისა და მომავლის შესახებ სპარსულ და ისლამურ წყაროებში, აკბარ მოქადესი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, ანმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Farsça ve İslam Kaynaklarında İslamiyetin Gürcistan-daki Geçmişi ve Geleceği Hakkında”, Akbar Mokaddesi, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

759. [პირველი პერიოდის ისლამურ-ქართული ურთიერთობები, ნები გუმუში, რიზე-2007].

İlk Dönem İslam-Gürcü İlişkileri, Nebi Gümüş, Rize-2007.

760. [ისლამურ სწავლებებში პირველი პერიოდის მნიშვნელოვანი ცენტრი - თბილისი, ალი იფეჟი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, ანმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“İlk Dönem İslami İlimlerde Önemli Bir Merkez: Tiflis”, Ali İpek, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

761. [თბილისი, როგორც ისლამის ცენტრი, ე. ჯონ ლარსონი (მთარგმნელი: ნები გუმუში), ისლამის, ხელოვნების, ისტორიის, ლიტერატურისა და მუსიკის კრებულის, ნელი 1, ნომერი: 2, 2003 გვ. 205-207].

“Bir İslam Merkezi Olarak Tiflis”, E. John Larson (Çev. Nebi Gümüş), *İstem, İslam Sanat, Tarih, Edebiyat ve Musiki Dergisi*, yıl:1, S. 2, 2003, s. 205-207.

762. [საქართველოში შუა საუკუნეებში აღზრდილი სწავლულები და მათი გავლენა ისლამურ სამყაროზე, ეჰათ ჩობანი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Orçağda Gürcistanda Yetişen İlim Adamları ve İslam Dünyasına Etkileri”, Ehat Çoban, *Gürcistan’da İslamiyet’in Düniü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

763. [გასაბჭოების შემდეგ საქართველოში ეროვნული იდენტობის ჩამოყალიბებისას თურქულ-ისლამური იმიჯი, ვაკიზაკა ქეისუკე, ჟურნალი „იენი დერგი“ („ახალი ჟურნალი“), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 57-71].

“Sovyet Sonrası Gürcistan’daki Ulusal Kimliğin Oluşmasında Türk İslam İmajı”, Wakizaka Keisuke, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz-Aralık 2015, s. 57-71.

764. [კაპადოკიაში თამარის მიერ აშენებული წმინდა გიორგის ეკლესია, ზურაბ ბატიაშვილი, ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-მარტი 2003, ნომერი: 47, გვ. 16-19].

“Tamara Tarafından Kapadokya’da İnşa Edilen Aziz Giorgi Kilisesi”, Zurab Batiaşvili, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak- Mart 2003, S. 47, s. 6-19.

765. [მუსლიმი მოსახლეობა თბილისსა და მის შემოგარენში და მისი შემცირების მიზეზები, მუსტაფა რეშადი, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის სახელობის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Tiflis ve Etrafında Müslüman Nüfusu ve Azalma Sebepleri (9-13. Yüzyıllar)”, Mustafa Reşad, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

766. [კავკასია თურქული საგარეო პოლიტიკის გადმოსახედიდან, ალი ფაიქ დემირი, გამომცემლობა „ბალლამი“, სტამბოლი, 2003, 358 გვერდი].

Türk Dış Politikası Perspektifinden Güney Kafkasya, Ali Faik Demir, Bağlam Yayınları, İstanbul-2003, 358 s.

767. [დავინყებული ქართული ეკლესიები თურქეთში, ქრის ჰელიერი, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, ივლისი-ოქტომბერი 1993, ნომერი: 4-5, გვ. 19-21].

“Türkiye'nin Unutulmuş Gürcü Kiliseleri”, Chris Hellier, *Çveueburi*, Kültürel Dergi, Temmuz - Ekim 1993, S. 4-5, s. 19-21.

768. [ინგილოების გაქრისტიანების მიზნით ჩატარებული სამუშაოები XIX საუკუნის პირველ ნახევარში, ირადე ალიევა, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“19. Asrın Birinci Yarısında İngiloyların Hristiyanlaştırma Çalışmaları”, İrade Aliyeva, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

769. [სასამართლო არქივში დაცული რელიგიური მასალების (ნომერი: 1) მიხედვით ჩილდირ/ახალციხეში რელიგიური ცხოვრება, სალიჰ დეირმენჯიოღლუ, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული, აწმყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

1. **Numaralı Şeriye Kayatlarına Göre (1233-1241/1817-1825) Çıldır/Ahıska Eyaletinde Dinî Hayat**”, Salih Değirmencioğlu, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünü-Bugünü-Yarını Sempozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08 Mayıs, 2016.

XXVII. ტურიზმი -TURİZM

770. [ტურიზმის განვითარება ბათუმში და მისი წვლილი რეგიონის განვითარების საქმეში, გამზე თანილი, დოღუმის უნივერსიტეტის კრებული, 16, ნომერი: 1 (2015)].

“Batum'da Turizmin Gelişimi ve Bölge Gelişimine Katkisi”, Gamze Tanil. *Dogus University Journal*, 16, No. 1 (2015).

XXVIII. თურქოლოგია - TÜRKOLOJİ

771. [საქართველოს სიძველეთსაცავებში დაცული თურქულენოვანი წერილობითი ძეგლები, ცისანა აბულაძე, ჟურნალი „თურქული ენა“ , ნომერი: 591, მარტი 2001, გვ. 292-298].

“Gürcistan Eski Kitaplıklarında Bulunan Türk Dilleri ile Yazılı Eserler”, Tsisana Abuladze, *Türk Dili*, S. 591, Mart 2001, s. 292-298.

772. [ოსმალური კვლევები საქართველოში, ნოდარ შენგელია, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, აპრილი-ივნისი 2002, ნომერი: 44, გვ. 12-15].

“Gürcüstan'da Osmanlı Çalışmaları”, Nodar Şengelia, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Nisan-Haziran 2002, S; 44, s. 12-15.

773. [თურქოლოგია საქართველოში, მარიკა ჯიქია, თურქული ენა, ენისა და ლიტერატურის ჟურნალი, 1997, ნომერი: 552, დეკემბერი 1997, გვ. 575-576].

“Gürcistan'da Türkoloji”, Marika Cikia, *Türk Dili, Dil ve Edebiyat Dergisi*, 1997/II., S. 552, Aralık 1997, s. 575-576.

774. [თურქოლოგია საქართველოში, ნოდარ ჯანაშია, მიხეილ სვანიძე, (მთარგმნელი: ილიას უსთუნერი), ისტორიის ჟურნალი, ნომერი: 54, სტამბოლი-2012, გვ. 221-229].

“Gürcistan'da Türkoloji”, Nodar Canaşia, Mikheil Svani-dze, (Çeviren: İlyas Üstünyer), *Tarih Dergisi*, S. 54 (2011), İstanbul-2012, s. 221-229.

775. [თურქოლოგიის ბიბლიოგრაფია საქართველოში, გულნარა გოჯაევა მემედოვა, ჟურნალი „იენი დერგი“ (ახალი ჟურნალი), ნომერი: 78, ივლისი-დეკემბერი 2015, გვ. 146-157].

“Gürcistan'da Türkoloji Bibliyografyası”, Gülnara Goca-eva-Memedova, *Yeni Dergi*, S. 78, Temmuz- Aralık 2015, s.146-157.

776. [თურქოლოგიური კვლევები საქართველოში, ცისანა აბულაძე, თურქული ენისა და ლიტერატურის კრებული, ნომერი: 630, ივნისი 2004].

“Gürcistan'da Türkoloji Çalışmaları”, Tsisana Abuladze, *Türk Dili ve Edebiyat Dergisi*, S. 630, Haziran 2004.

777. [თურქოლოგიის დარგში ჩატარებული კვლევები საქართველოში, გულნარა გოჯაევა მემედოვა, თურქული ენისა და ლიტერატურის გავლენა კავკასიაში (5-6 მარტი 2009), თურქული ენის საზოგადოების გამომცემლობა, ანკარა-2013, გვ. 169-192].

“Gürcistan’da Türkoloji Çalışmaları”, Gulnara Gocayeva-Mehmedova, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5 - 6 Mart 2009)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara-2013, s. 169-192.

778. [საქართველოში თურქოლოგიის ფუძემდებელი სერგი ჯიქია, ფაჰრეტინ ჩილოღლუ, კულტურის ჟურნალი „ჩვენებური“, იანვარი-ივნისი 1996, ნომერი: 19-21, გვ. 9-11].

“Gürcistan’da Türkolojinin Kurucularından Sergi Cikia”, Fahrettin Çiloğlu, *Çveneburi*, Kültürel Dergi, Ocak-Haziran 1996, S. 19-21, s. 9-11.

779. [რა საკითხებზე მუშაობენ ქართველი თურქოლოგები, ცისანა აბულაძე, ჟურნალი „ფიროსმანი“, ნომერი: 7, ზამთარი: 9].

“Gürcü Türkologlar Hangi Konularda Çalışıyorlar?”, Tsisana Abuladze, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış: 9.

780. [თარაქამების (თურქული ნარმოშობის ხალხი) ადათ-წესები (მაგალითები მუშ/ბულანის რეგიონიდან), მუჰამედ ქემალოღლუ, ულაქ-ბილგეს სახელობის სამაგისტრო და სადოქტორო კრებული 1, (2013): 43-79)].

“Terekeme-Karapapah Türklerinin Görenek Gelenekleri (Muş-Bulanik Çevresinden Örnekler)”, Muhammet Kemaloğlu, *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2013): 43-79.

781. [თურქული შრე ქართულ ანთროპონიმიაში, მარიკა ჯიქია, ორპონის ძეგლების აღმოჩენიდან 120 წლის შემდეგ თურქეთის-მცოდნეობის სიმპოზიუმი, ჰაჯეთთეფეს უნივერსიტეტი-თურქული ენის ინსტიტუტი, ანკარა-2010].

“Türk Tabakası Gürcü Kişi Adlar Hazinesinde”, Marika Cikia, *Orhun Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl, III. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu*, Hacettepe Üniversitesi-Türk Dil Kurumu, Ankara-2010.

782. [„მშვიდობით, ნოდარ ჯანაშია!“, ნანა კაჭარავა, ჟურნალი “ფიროსმანი” ნომერი: 7, ზამთარი 2009].

“Uğurlar Olsun Nodar Canaşıa!”, Nana Kaçarava, *Pirosmani Dergisi*, S. 7, Kış 2009.

783. [საკუთარი სახელების სესხება, როგორც თურქული კულტურის გავლენა, თეონა აფხაზავა, მარიკა ჯიქია, VI საერთაშორისო თურქული კულტურის კონგრესის მოხსენებები, ტ. 2, ანკარა-2009, გვ. 653-662].

“Türk Kültür Etkisi Olarak Özel Adların Alınması”, Teona Apkhazava, Marika Cikia, *6. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Cilt II, Ankara- 2009, s. 653-662.

784. [ვალეჰ ჰაჯილარის ნვლილი თურქეთის-მცოდნეობაში და მისი ახალი ნიგნი: ჰესთე ჰასანი (ავადმყოფი ჰასანი), ჯენგიზ ალილმაზი, შავი გღვის კვლევები, 23 (2009): 117-129].

“Valeh Hacılar’ın Türklük Bilimine Katkıları Ve Yeni Kitabı: Heste Hasan” Cengiz Alyılmaz, *Karadeniz Araştırmaları* 23 (2009): 117-129.

XXIX. დამატებითი მასალები:

[ზოგიერთი ნაშრომი

საქართველოს შესახებ]

EK: GÜRCİSTAN'A YER VEREN**BAZI YAYINLAR**

785. [აშშ-ს სამხრეთ კავკასიის პოლიტიკა, ელ-ნურ ჯემილი, გამომცემლობა „კულტურა, ხელოვნება“, სტამბოლი-2007].

ABD'nin Güney Kafkasya Politikası, Elnur Cemili, IQ Kültür Sanat Yayıncılık. İstanbul - 2007.

786. [აფხაზური საგმირო პოემა, ავზურაბ კოტობიკ ჯაფუა, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 749-773].

“*Abhazya Nart Destanları*”, Zurab Cotobic Capua, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 749-773.

787. [აჰმედი ისქენდერნამე, იაშარ აქდოღანი, გამომცემლობა „კულტურის სამინისტროს ელექტრონული ნიგნი, მინვდომა: 2013].

Ahmedi İskender-nâme, Yaşar Akdoğan, Kültür Bakanlığı Yay. E-kitap, Erişim: 2013.

788. [ალბანეთის ისტორია/უკანასკნელი ჰუნები, ხაზარები, სომხები, თარაქამები, მოსეს კალანკათლი, (მთარგმნელი: იუსუფ გედიქლი), გამომცემლობა „სელენგე“ სტამბოლი-2006].

Alban Tarihi / Son Hunlar, Hazarlar, Ermeniler, Terekemeler, Moses Kalankatlı, (Çeviren: Yusuf Gedikli), Selenge Yayınları, İstanbul-2006.

789. [ალფ-არსლანი და მისი პერიოდი, მეჰმეთ ალთაი ქოიშენ, სტამბოლი- 1972].

Alp Arslan ve Zamanı, Mehmet Altay Köymen, İstanbul-1972.

790. [ანატოლიის თურქ სელჩუკთა სულთანი გიასადუნ ქაიჰუსრევ II და მისი პერიოდი, ნ. კაიმაზი, თურქეთის ისტორიის გამომცემლობა, ანკარა-2009].

Anadolu Selçuklu Sultanlarından II. Giyâsü'd-dîn Keyhusrev ve Devri, N. Kaymaz, *Türk Tarih Kurumu Yayınları*, Ankara-2009.

791. [ანატოლიის თურქ სელჩუკთა სულთნების ქორწინება არამუსლიმ ქალებზე, ისმაილ ჩიფთჩიოღლუ, *Journal of World of Turks*, 5 ნომერი: 1 (2013)].

“Anadolu Selçuklu Sultanlarının Gayrimüslim Kadınlarla Evlilikleri”, İsmail Çiftçioğlu, *Journal of World of Turks*, Vol. 5, No. 1 (2013).

792. [ქითაბ-ი შეჯაათ-ნამე (გმირობის წიგნი) ასაფი კოჯა დეფთერდარ დალ მეჰმეთ ფაშა, ოსმან ოზდემიროღლუ, რევანის ბიბლიოთეკა 1301 და სტამბოლის უნივერსიტეტის ილდიზის ხელნაწერები 6043].

Âsafi Koca Defterdar Dal Mehmet Paşa, *Kitâb-ı Şecaât-nâme*, Osman Özdemiroğlu, Revân Kütüphanesi 1301 ve İstanbul Üniversitesi Ktp. Yıldız Yzm. 6043.

793. [აშიქ გარიფი, მ. ლერმონტოვი, (შემდგენელი: ქაიჰან იუქსელერ), გამომცემლობა „იაფი ქრედი“ სტამბოლი-2002].

Aşık Garip, Y. M. Lermontov, (Hazırlayan: Kayhan Yükseler), Yapı Kredi Yy., İstanbul - 2002.

794. [ევრაზიაში სტრატეგიული აზროვნების კულტურა და დანესებულებები, ჰასან კანბოლათი, ალი ჰასან კარასარი, გამომცემლობა „ნობელი“ ანკარა-2012].

Avrasya'da Stratejik Düşünce Kültürü ve Kuruluşları,
Hasan Kanbolat, Ali Hasan Karasar, Nobel Yayın Dağıtım,
Ankara-2012.

795. [აზერბაიჯანი-ირანი-ანატოლია-ერაყის ხალხების
სარწმუნოებრივი ზოლი, დოქტორ იაშარ ქალაფათი,
გამომცემლობა „ბერიკან“, ანკარა-2012].

**Azerbaycan – İran – Anadolu – Irak Halk İnançları Hat-
tı,** Dr. Yaşar Kalafat, Berikan Yayınevi, Ankara-2012.

796. [ბაიკალიდან ბალკანეთამდე, ბერდიბაი რაჰმანკული,
ანკარა-1997, რაჰმანქულ ბერდიბაი, ანკარა-1997].

Baykal'dan Balkan'a, Berdibay Rahmankul, Ankara-1997.

797. [ბენდერელი დესარისის დივანი და მცირე მოცულობის
პოემები (კრიტიკული ანალიზი), იასემინ აკკუში,
მარმარის უნივერსიტეტი, თურქეთისმცოდნეობის
ინსტიტუტის თურ-ქული ენისა და ლიტერატურის
მიმართულება, გამოუქვეყნებული სადოქტორო
ნაშრომი, სტამბოლი-2010, გვ. 1407].

**Benderli Desârî'nin Dîvânı ve Dîvânçesi (İnceleme-Ten-
kitli Metin),** Yasemin Akkuş, Marmara Üniversitesi, Türki-
yat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı anabilim
Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul-2010 s.1407.

798. [თურქული წარმომავლობის ყველა ხალხი, ლ.ნ.
ლემინა, ა.ვ. სუპერანსკაია, გამომცემლობა „სელენგე“,
სტამბოლი-2009].

Bütün Türk Halkları, L. N. Lezina, A. V. Superanskaya,
Selenge Yayınları, İstanbul - 2009.

799. [სელჩუკთა დიდი სულთანის ალფ-არსლანი კავკასიის
პოლიტიკა, სავამ ეილმეზი, ჟურნალი „თურქები“, 4,
ანკარა-2002, გვ. 705-712].

**“Büyük Selçuklu Sultanı Alp Arslan'ın Kafkasya Politi-
kası”,** Savaş Eğilmez, *Türkler*, 4, Ankara-2002, s. 705-712.

800. [ჯალალ-ად-დინ ჰორეზმშაჰი, შეჰაბედინ აჰმედ ნესევი, (მთარგმნელი: ასიმ ნეჯიფი), გამომცემლობა „დევლეთი“ (სახელმწიფო), ანკარა-1934].

Celâlüttin Harezemşah, Şhabeddin Ahmed Nesevî, (Çeviri: Necip Asım) MEB, Devlet Matbaası, Ankara-1934.

801. [ჯალალ-ად-დინ ჰორეზმშაჰი, თანერ აიდინი, *DİA*, ტ. VII, სტამბოლი-1993, s. 248-250].

“**Celâleddin Hârizmşah**”, Aydın Taneri, *DİA*, c. VII, İstanbul-1993, s. 248-250.

802. [„ჯიჰან-ნუმა“ („მსოფლიოს სარკე“), ქათიფ ჩელები, სტამბოლი, ნომერი: 1145, გვ. 406].

Cihannüma, Katip Çelebi, İstanbul, No: 1145, s. 406.

803. [აღმოსავლეთ შავი ზღვის რეგიონში სახელმწიფო, ბაზარი, იდენტობა (ორნახევარი ფოთოლი ჩაი), ილდიკო ბელლერჰანნი, ქრის ჰანნი, (მთარგმნელი: ფინარ ოზთამურ), გამომცემლობა „ილეთიშიმი“ სტამბოლი-2012].

Doğu Karadeniz'de Devlet, Piyasa, Kimlik (İki Buçuk Yaprak Çay), İldiko Beller Hann, Chris Hann, (Çeviren: Pınar Öztamur), İletişim Yayınları, İstanbul - 2012.

804. [შავი ზღვის აღმოსავლეთ რეგიონი ოფიციალური იდეოლოგიების გარემოცვაში, ალი იჰსან აქსამაზი, გამომცემლობა „ბელგე“, 2011].

Doğu Karadeniz'de Resmi İdeolojiler Kuşatması, Ali İhsan Aksamaz, Belge Yayınları, İstanbul-2011.

805. [ლაზების ენა, ლიტერატურა და ტრადიციები, ალი იჰსან აქსამაზი, გამომცემლობა „ბელგე“, სტამბოლი-2014].

Dil, Tarih, Kültür ve Gelenekleriyle Lazlar, Ali İhsan Aksamaz, Belge Yayınları, İstanbul-2014.

806. [ედირნელი ქამი და მისი დივანი, გულგულ ერიშენ იაზიცი, კულტურის სამინისტროს გამომცემლობა, ელექტრონული წიგნი, მინვ-დომა: 2013].

Edirneli Kâmi ve Divânı, Gülgül Erişen Yazıcı, KTB Yay. E-kitap, Erişim: 2013.

807. [ყურანის ანბანის სიყვარული, მინონ ლაურენტი, გამომცემლობა „ჰეჯე“ ანკარა-2003].

Elifbâlar Sevdası, Mignon Laurent, Hece Yayınları, Ankara-2003.

808. [იმპერიალისტური გლობალიზაცია და გეო-პოლიტიკა, იბრაჰიმ ოქჩუოღლუ, გამომცემლობა „ჯეილანი“, სტამბოლი-2009].

Emperyalist Küreselleşme ve Jeopolitika, İbrahim Okçuoğlu, Ceylan Yayınları, İstanbul - 2009.

809. [მოგზაურობა ერზრუმში, ა.ს. პუშკინი, (მთარგმნელი ათაოლ ბეჰრამოღლუ), თურქეთის იმბანკის გამომცემლობა, სტამბოლი-2001].

Erzurum Yolculuğu, A.S. Puşkin (Çeviri: Ataol Behramoğlu), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul - 2001.

810. [იეზიდები: შავი წიგნი, შავი ბედი, აჰმეთ გოქჩენი, სტამბოლის ბილგის უნივერსიტეტი, 2014].

Ezidiler: Kara Kitap, Kara Talih, Ahmet Gökçen, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul-2014.

811. [რჩეული ნაწილები ევლია ჩელების მოგზაურობაში, ნიჰალ ათსიზი, განათლების სამინისტრო, ანკარა-2001, ტ.1, გვ. 300-308].

Evliya Çelebi Seyahatnamesinden Seçmeler, Nihal Atsız, MAB, Ankara-2001, Cilt-1, s. 300-308.

812. [განჯის დაპყრობა, იბრაჰიმ ჩავუში, გამომცემლობა „რევანი“, ნომერი: 1296, სტამბოლის უნივერსიტეტი, ნომერი: 2372- 99-159].

Gencine-i Feth-i Gence, İbrahim Çavuş, Topkapı, Revan Ktp. No.1296 ve İstanbul Üniversitesi, Tyz. No. 2372 v. 99-159)

813. [აშშ-ს პოლიტიკა სამხრეთ კავკასიაში, მურთაზა ჰასანოღლუ, ელნურ ჯემილი, გამომცემლობა „კულტურა და ხელოვნება, სტამბოლი-2006].

Güney Kafkasya'da ABD Politikası, Mürtaza Hasanoğlu, Elnur Cemili, *IQ Kültür Sanat Yayıncılık*, İstanbul-2006.

814. [ემიგრაციის გზაზე: კავკასიიდან ანატოლიაში ემიგრაციული პროცესები, ჯულიდე აქიუზი, ჟურნალი „ბილიგ“, ნომერი: 46, 2008, გვ. 37-56].

“Göç Yollarında; Kafkasya’dan Anadolu’ya Göç Hareketleri”, Jülide Akyüz, *Bilig*, S. 46, 2008, s. 37-56.

815. [რუსული რეალობა სამხრეთ კავკასიის გეოპოლიტიკაში, ფირათ ქარაბაირამი, გამომცემლობა „კულტურა და ხელოვნება“, სტამბოლი-2011].

Güney Kafkasya Jeopolitiğinde Rusya Gerçeği, Fırat Karabayram, *IQ Kültür Sanat Yayıncılık*, İstanbul-2011.

816. [ოსმალეთის ბატონობა სამხრეთ კავკასიაში (1723-1735), ელვინ ვალიევი, დოღან იორუქი, *SUTAD*, შემოდგომა 2016; (40): გვ. 15-28].

“Güney Kafkasya’da Osmanlı Hâkimiyeti (1723-1735)” Elvin Valiyev, Doğan Yörük, *SUTAD*, Güz 2016; (40): s. 15-28.

817. [კავკასიიდან თურქეთში გადასახლებული ემიგრანტების მდგომარეობა (1921-1945), ნებაჰათ ორან არსლანი, ათათურქის სახელობის უნივერსიტეტის თურქეთისმცოდნეობის კვლევის ინსტიტუტის კრებული, ნომერი: 35, 2007, გვ. 341-359].

“Güney Kafkasya’dan Türkiye’ye Gelen Muhacir ve Mültecilerin Durumu (1921-1945)”, Nebahat Oran Arslan, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 35, 2007, s. 341-359.

818. [ჰასან ზია-ი ფერიდედინ ათთარ: სანან შეიჰი, სპარსულიდან თარგმანის შემსრულებელი და გადმომცემი: მეჰმეთ კანარი, გამომცემლობა „საი“ სტამბოლი-2012].

Hasan Ziyâ’i - Ferîdeddin Attar: San’an Şeyhi, (Farsça aslından çeviren ve Öyküleştiren: Mehmet Kanar), Say Yayınları, İstanbul-2012.

819. [ხაზარების ისტორია/თურქები, ებრაელები, რუსები, მ. ი. არტანოვოვ, გამომცემლობა „სელენგე“, სტამბოლი-2004].

Hazar Tarihi/Türkler, Yahudiler, Ruslar, M.İ. Artamonov, Selenge Yayınları, İstanbul-2004.

820. [მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ საბჭოთა კავშირის მოთხოვნები თურქეთის მიმართ, საბით დოქუიანი, რესპუბლიკის პერიოდის ისტორიის კრებული, 9, ნომერი: 18 (2013), გვ. 131-147].

“İkinci Dünya Savaşı Sonrasında Sovyetler Birliği’nin Türkiye’den İstekleri”, Sabit Dokuyan, *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 9, No. 18 (2013), s. 131-147.

821. [იმპერიიდან ნაციონალურ სახელმწიფოში გადასახლებები, ნედიმ იფეჟი, გამომცემლობა „სერენდერი“ ტრაპიზონი-2006].

İmparatorluktan Ulus Devlete Göçler, Nedim İpek, Seran-
der Yayınları, Trabzon-2006.

822. [კავკასიის ისლამური მმართველობები, (1873-1917),
გელა გუნიავა, სიმპოზიუმი თემაზე: ისლამის წარსული,
ანშყო და მომავალი საქართველოში, ფათიჰ სულთან
მეჰმეთის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, 06-08 მაისი, 2016].

“Kafkas Müslüman İdareleri (1873-1917)”, Gela Guni-
ava, *Gürcistan'da İslamiyet'in Dünyü-Bugünü-Yarını Sem-
pozyumu*, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, İstanbul, 06-08
Mayıs, 2016.

823. [კავკასიის რეალობა, დოქტორ უფუქ თავქული,
გამომცემლობა „სელენგე“, სტამბოლი-2009].

Kafkasya Gerçeği, Dr. Ufuk Tavkul, Selenge Yayınları, İs-
tanbul-2009.

824. [კავკასია და ოსმალეთის იმპერიის კავკასიის
პოლიტიკა, ჯემალ გოქჩე, გამომცემლობა „შამილის
სახელობის განათლებისა და კულტურის ფონდი“,
სტამბოლი-1979].

**Kafkasya ve Osmanlı İmparatorluğu'nun Kafkasya Si-
yaseti**, Cemal Gökçe, Şamil Eğitim ve Kültür Vakfı Yay.,
İstanbul-1979.

825. [თურქების როლი კავკასიის ეთნიკურ და
კულტურულ ჩამოყალიბებაში, თუბა თომბულოღლუ
(ხელმძღვანელი: პროფ. საადეთინ გომეჩი),
გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარის
უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო
სწავლების ინსტიტუტის ისტორიის მიმართულება
(ზოგადი თურქული ისტორია), ანკარა-2003].

**Kafkasya'nın Etnik Ve Kültürel Yapısı'nın Oluşumunda
Türklerin Rolü**, Tuba Tombuloğlu (Danışman: Prof. Dr.
Saadettin Gömeç), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, An-
kara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümü
(Genel Türk Tarihi) Ana Bilim Dalı, Ankara-2003.

826. [კავკასიის გზებზე, ა. რეფიქ ალთინაი, (შემდგენელი: იუნუს ზეირეჩი), ანკარა-1981)].

Kafkas Yollarında (Haz.: Y. Zeyrek), A. Refik Altınay, Ankara-1981.

827. [კავკასიაში თურქული ენის გავრცელების ფარგლები, ფირიდუნ ალასიოღლუ, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა, (5-6 მარტი-2009), თურქული ენის საზოგადოების გამომცემლობა, ანკარა-2013].

Kafkazlarda Türk Dilinin İşlenme Dairesi, Firudin Ağasıoğlu, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5-6 Mart 2009)*, TDK Yayınları, Ankara-2013.

828. [კავკასიისა და ოსმალეთის ურთიერთობები: ისტორია, დღევანდელი და მომავალთან დაკავშირებული ზოგიერთი შეფასებანი, მეჰმეთ დიქკაია, კავკასიაში თურქული ენისა და კულტურის გავლენა, (5-6 მარტი-2009), თურქული ენის ინსტიტუტის გამომცემლობა, ანკარა-2013, გვ. 139-158].

Kafkasya-Osmanlı İlişkileri: Tarih, Bugün ve Geleceğe Dair Bazı Değerlendirmeler, Mehmet Dikkaya, *Kafkaslarda Türk Dili ve Kültürünün Etkileri (5-6 Mart 2009)*, TDK Yayınları, Ankara-2013, s. 139-158.

829. [კავკასია და ოსმალეთის სახელმწიფო (XVI-XX ს.), მუსტაფა ბუდაქი, ოსმალეთის ენციკლოპედია, 1, ანკარა-1999, გვ. 594-612].

“Kafkasya ve Osmanlı Devleti (XVI-XX. Yüzyıllar)”, Mustafa Budak, *Osmanlı Ansiklopedisi*, 1, Ankara-1999, s. 594-612.

830. [კავკასიის ოღუზები და თურქმენები, პროფ. საფარ ქურენოვი, გამომცემლობა „ოთუქენ“, ანკარა-1977].

Kafkasya Oğuzları veya Türkmenleri, Prof. Dr. Sapar Kürenov, Ötüken Neşriyat, Ankara-1997.

831. [ეთნიკური კონფლიქტები კავკასიაში, შენოლ კანთარჯი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 774-803].

“Kafkasya’da Etnik Çatışmalar”, Şenol Kantarcı, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s.774-803.

832. [ემიგრაციები კავკასიიდან ანატოლიაში, ჰაიათი ბიჯე, გამომცემლობა „აჯარი“, სტამბოლი-1993].

Kafkasya’dan Anadolu’ya Göçler, Hayati Bice, Acar Matbaası, Çiviyazıları Yayınevi, İstanbul-1993.

833. [ლაზების ისტორიული მოგზაურობა კავკასიიდან შავ ზღვისაკენ, ალი იჰსან აქსამაზი, გამომცემლობა „ჩივიიაზილარი“ (ლურსმური წარწერები), სტამბოლი-2012].

Kafkasya’dan Karadenize Lazların Tarihsel Yolculuğu, Ali İhsan Aksamaz, Çiviyazıları Yayınevi, İstanbul-2012.

834. [კავკასიის ისტორია, სტამბოლი-1230 (1814), ტ. 1 გვ. 44-102].

Kafkasya Tarihi, İstanbul-1230 (1814), Cilt: I, s. 44-102.

835. [პოლიტიკა კავკასიაში, მ. ვედათ გურბუზი, გამომცემლობა „კიადიი“, ანკარა-2012].

Kafkasya’da Siyaset, M. Vedat Gürbüz, Kadim Yayınları, Ankara-2012.

836. [პოლიტიკური ვითარებები კავკასიაში/ეთნიკური პრობლემიდან გლობალურ პრობლემამდე, დოქტორ ალაადდინ იალჩინკაია, გამომცემლობა „ლალეზა“, ანკარა-2006].

- Kafkasya'da Siyasi Gelişmeler/Etnik Düğümden Küresel Kördüğüme**, Dr. Alaeddin Yalçinkaya, Lalezar Kitapevi, Ankara-2006.
837. [ქამუს-ულ ალამი: ენციკლოპედია, შემსედინ სამი, სტამბოლი- 1889].
- Kamus-ül Alâm: Ansiklopedi**, Şemsettin Sami, İstanbul-1889.
838. [შავი ზღვის ენციკლოპედიური ლექსიკონი (2-ტომეული), ოზჰან ოზთურქი, გამომცემლობა „ჰეიამოლა“, სტამბოლი-2005].
- Karadeniz Ansiklopedik Sözlük (2 cilt)**, Özhan Öztürk, Heyamola Yay., İstanbul-2005.
839. [ყარსი-არტაჩაის მიდამოებში აღრინდელი ცენტრის - ქალაქ ანისის ისტორია (1118-1236), ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, ანკარა-1982].
- Kars-Arpaçayı Boyları Eski Merkezi Ani Şehri Tarihi (1118-1236)**, Fahrettin Kırzioğlu, Ankara-1982.
840. [ქარვისებური ქალები, ქევსერი რუჰი, გამომცემლობა „ალკიმი“, ანკარა- 2004].
- Kehribar Kadınlar**, Kevser Ruhi, Alkım Yayınları, Ankara-2004].
841. [ასლი და ქერემი (შემდგენელი და მთარგმნელი: ისა ოზთურქი), იშ ბანკის გამომცემლობა, სტამბოლი-2014].
- Kerem ile Aslı** (Yayına hazırlayan ve çeviren: İsa Öztürk), İş Bankası Yayınları, İstanbul-2014.
842. [ჩინებული ბედაურები, ჰარუნ თოკაკი, გამომცემლობა „ქკაინაქ“, სტამბოლი-2011].
- Kınalı Küheylanlar**, Harun Tokak, Kaynak Yayınları, İstanbul-2011.

843. [ემიგრაცია ყირიმიდან და კავკასიიდან (1856-1876), აბდულლაჰ საიდამი, თურქული ისტორიის ინსტიტუტი, ანკარა-1977].

Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876), Abdullah Saydam, *Türk Tarih Kurumu*, Ankara-1997.

844. [გათურქებიდან დღემდე ზემო მტკვრის მიდამოების ყივჩაღთა ათაბაგები, ნიჰათ დოღრუ, იზმირი-2004].

Kıpçak Atabekleri (Sa-Atabago) Yukarı Kür-Çoruh Boy-larının Türkleşmesinden Günümüze, Nihat Doğru, İzmir-2004.

845. [ჯიჰანნუმა, ქათიფ ჩელები, სტამბოლის მერიის (სააქციო საზოგადოება „კულტურა“), სტამბოლი-2010].

Cihannüma, Katip Çelebi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (Kültür A.Ş.) Yayınları, İstanbul-2010.

846. [კრიზისის მართვა და თურქული შეიარაღებული ძალები, პროფ. ჰაიდარ ჩაკმაქ, გამომცემლობა „კაინაქი“, სტამბოლი-2013].

Kriz Yönetimi ve TSK, Prof. Dr. Haydar Çakmak, Kaynak Yayınları, İstanbul-2013.

847. [ხიდი, აიშე კულინი, გამომცემლობა „ევერესტი“, სტამბოლი-2016].

Köprü, Ayşe Kulin, Everest Yayınları, İstanbul-2016.

848. [ნართებიდან დღემდე ჩრდილო კავკასიური მითოლოგია, ნურაი გოქ აქსამაზი, გამომცემლობა „სორუნნი“, სტამბოლი-2001].

Kuzey Kafkasya Mitolojisi Nartlardan Beri, Nuray Gök Aksamaz, Sorun Yayınları, İstanbul-2001.

849. [ლენინის მცველი - კამო, ლაცკუეს ბაინაკი, (მთარ-გმნელი: ალი ბერთან), გამომცემლობა „კალდირჩი“, სტამბოლი-2010].

Lenin'in Fedaisi Kamo, Jacques Baynac, (Çeviren: Ali Bertan), Kaldıraç Yayınları, İstanbul-2010.

850. [ჯალალადინ რუმის წერილები, აბდულბაქი გოლფინარლი, სტამბოლი-1999].

“Mevlânâ Celâleddîn Mektupları”, Abdalbaki Gölpınarlı, İstanbul-1999.

851. [მეჰმეთ ალა ყარაბაღი, (შემდგენლები: რეჯეფ თოფარლი, სადი ჩოღენლი), ათათურქის უნივერსიტეტი, ლიტერატურის ფაკულტეტის გამომცემლობა „თეზირეთუმ-შუარა“, ერზ-რუმი-1992].

Mehmet Ağa Karabagî, (Hazırlayanlar: Recep Toparlı, Sadi Çöğenli), Tezkiretüş-şuara, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Erzurum-1992.

852. [მონღოლთა შემოსევების გავლენა სამხრეთ კავკასიის ქალაქების ადმინისტრაციულ და ფინანსურ სისტემაზე, ბ. ა. ქოსე, საერთაშორისო სოციალური კვლევების ჟურნალი, ტ. 8, ნომერი: 41, 2015, დეკემბერი 2015-ორდუ, გვ. 476-479].

“Moğol İstilasının Güney Kafkasya Şehirleri Üzerinde İdarî ve İktisadî Etkileri”, B. A. Köse, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 8, S. 41, Aralık- 2015, Ordu, s.476-479.

853. [მოსკოვური მოგონებები (შემდგენელი: ო. ს. ქოჯაჰანოღლუ), ალი ფუათ ჯებესოი, გამომცემლობა „თემელი“, სტამბოლი-2002)].

Moskova Hatıraları, (Yayına Hazırlayan: O. S. Kocahanoğlu) Ali Fuat Cebesoy, Temel Yayınları, İstanbul-2002.

854. [მუსტაფა ქემალის მეგობარი იბრაჰიმ ებილოვი (შემეცნება და ბიოგრაფია) ებჰულფეზ ამანოღლუ გულიევი, აკიფ ახუნდოვი, (მთარგმნელი: იუსუფ გედიქლი), გამომცემლობა „კულტურა და სააგენტო“, სტამბოლი-2013].

Mustafa Kemal'in Dostu İbrahim Ebilov (Belgesel ve Be-dii Bir Hayat Hikâyesi), Ebhülfez Amanoğlu Guliyev, Akif Ahundov, (Çeviren: Yusuf Gedikli), Kültür Ajans Yayınları, İstanbul-2013.

855. [ბრონეულის ხე, ნაზან ბექაროღლუ, გამომცემლობა „თიმაში“, სტამბოლი-2016].

Nar Ağacı, Nazan Bekiroğlu, Timaş Yayınları, İstanbul-2016.

856. [ნედიმის დივანი, მაჯით მუჰსინი, კულტურის სამინისტროს გამომცემლობა, ელექტრონული წიგნი, მინვდომა: 2013].

Nedim Divânı, Macit Muhsin, Kültür Bakanlığı Yayınları, E-kitap, Erişim: 2013.

857. [ნიგარის დივანი, აზმი ბილგინი, ელექტრონული წიგნი, მინვდომა: 2013].

Nigârî Divânı, Azmi Bilgin, KTB Yy., E-kitap, Erişim: 2013.

858. [ოღუზჯას მოგონებები შავი ზღვის შესახებ, ათილა ჟორმა, აღმოსავლური ბიბლიოთეკის გამომცემლობა, სტამბოლი-2008].

Oğuzca'nın Karadeniz Serüveni, Atilla Jorma, Doğu Kü-tüphanesi Yayınevi, İstanbul-2008.

859. [მშვილდოსანი ერის ისტორია, ა. გრიგორ, (მთარგმნელი: ჰრანდ დ. ანრესიანი), გამომცემლობა „იედიტეფე“, სტამბოლი-2007].

Okçu Milletin Tarihi, A. Grigor, (Türkçe'ye çeviren; Hrand D. Anresyan), Yeditepe Yay., İstanbul-2007.

860. [შუა აზიასა და კავკასიაში ძალაუფლების პოლიტიკა (შემდგენელი მ. თურგუთ დემირთეფე), გამომცემლობა „უსაქი“ ან-კარა-2008].

Orta Asya ve Kafkasya'da Güç Politikası, (Derleyen: M. Turgut Demirtepe), USAK Yayınları, Ankara-2008.

861. [შუა აზია და კავკასია: კონკურენციიდან თანამშრომლობამდე, (მარმარის ნიგნის ცენტრის გამომცემლობა), ბურსა-2010].

Orta Asya ve Kafkasya: Rekabetten İşbirliğine, Tayyar Arı, MKM (Marmara Kitap Merkezi Yayınları), Bursa-2010.

862. [კავკასიის დაპყრობა ოსმალების მიერ, ფაჰრეთინ კირზიოღლუ, თურქეთის ისტორიის ინსტიტუტი, ანკარა-1998].

Osmanlıların Kafkas Elleri'nin Fethi (1450-1590), Fahrettin Kırzioğlu, TTK, Ankara-1998.

863. [მოგზაურობა ოსმალეთის გეოგრაფიაში, პროფ. ა. ჰალუქ დურსუნი, გამომცემლობა „თიმაში“, სტამბოლი-2013].

Osmanlı Coğrafyasına Yolculuk, Prof. Dr. A. Haluk Dursun, Timaş Yayınları, İstanbul-2013.

864. [ჩრდილოეთ შავიზღვისპირეთში თურქები ოსმალთა ბატონობამდე, იბრაჰიმ თელლიოღლუ, გამომცემლობა „სერანდერ“, ტრაპიზონი-2004].

Osmanlı Hakimiyetine Kadar Doğu Karadeniz'de Türkler, İbrahim Tellioglu, Serander Yayınları, Trabzon-2004.

865. [ოსმალურ-სპარსული პოლიტიკური ურთიერთობები (1578-1612), ბექირ ქუთუქოღლუ, სტამბოლის ფეთიჰის საზოგადოების გამომცემლობა, სტამბოლი-1993].

Osmanlı - İran Siyasî Münasebetleri (1578-1612), Bekir Kütükoğlu, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul-1993.

866. [პონტუსი, ანტიკური ხანიდან დღემდე შავი ზღვისპირეთის ეთნიკური და პოლიტიკური ისტორია, ოზგაბ ოზოთურქი, გამომცემლობა „ნიკა“, ოზჰან ოზთურქი, სტამბოლი-2016].

Pontus, Antikçağ'dan Günümüze Karadeniz'in Etnik ve Siyasi Tarihi, Özhan Öztürk, Nika Yy., İstanbul-2016.

867. [რუსეთი და საერთაშორისო სამართლის ბოროტად გამოყენება, ჯენაფ ჩაქმაქი, ჟურნალი „იენი თურქიე“ (ახალი თურქეთი), გამომცემლობა „იენი თურქიე“, ნომერი: 77, ანკარა-2015, გვ. 520-533].

“Rusya ve Uluslararası Hukukun Suistimali”, Cenap Çakmak, *Yeni Türkiye Dergisi*, Yeni Türkiye Yayınları, S. 77, Ankara-2015, s. 520-533.

868. [რუსეთის ფედერაციის სამხრეთ კავკასიის პოლიტიკა, ფირატ ბაირამ, გამომცემლობა „ლალეზარი“ ანკარა-2007].

Rusya Federasyonu'nun Güney Kafkasya Politikası, Fırat Karabayram, Lalezar Kitapevi, Ankara-2007.

869. [რუსეთის ტრანსკავკასიური პოლიტიკა და მისი გავლენა თურქეთზე, აჰმეთ საფმაზ, გამომცემლობა „ოთუქენი“, სტამბოლი-2008, 368 გვერდი].

Rusya'nın Transkafkasya Politikası ve Türkiye'ye Etkileri, Ahmet Sapmaz, Ötüken Yayınları, İstanbul-2008, 368 s.

870. [გიჟი ჭოროხი, ქევსერ რუჰი, გამომცემლობა „გურერი“, სტამბოლი- 2009].

Saçları Deli Çoruh, Kevser Ruhi, Gürer Yayınları, İstanbul-2009.

871. [სსრკ-თურქეთის ურთიერთობები: 1980 წლის თურქეთის სახელმწიფო გადატრიალებიდან საბჭოთა კავშირის დაშლამდე, მუსა ქასიმლი, გამომცემლობა „კაკნუსი“, სტამბოლი-2012].

SSCB-Türkiye İlişkileri: Türkiye'de 1980 Darbesi'nden SSCB'nin Dağılmasına Kadar, Musa Qasımlı, Kaknüs Yayınları, İstanbul-2012.

872. [სელჩუკ-ნამე I, (შემდგენელი: ერდოღან მერჩილი) აჰმედ ბ. მაჰმუდი, სტამბოლი-1977].

Selçuk-Nâme I, (Haz.: Erdoğan Merçil) Ahmed B. Mahmûd, İstanbul-1977.

873. [დაბრუნდი სერრენტოში, ჩემი შეყვარებული სტამბოლი, ნედიმ გურსელი, გამომცემლობა „ჯანი“, სტამბოლი-2003].

“Serrento’ya Geri Dön”, Sevgilim İstanbul, Nedim Gürsel, Can Yayınları, İstanbul-2003.

874. [მოგზაურებანი II, ევლია ჩელეზი, სტამბოლი, ნომერი: 1314, გვ. 81-89, 315-324].

Seyahatname II, Evliya Çelebi, İstanbul, No: 1314, s. 81-89, 315-324.

875. [ცივი ომის შემდეგ კავკასია, ქასიმ კამერი, გამომცემლობა „საერთაშორისო სტრატეგიული კვლევების ინსტიტუტი“, ანკარა-2009].

Soğuk Savaş Sonrası Kafkasya, Kasım Kamer, USAK (Uluslararası Strateji Araştırmalar Kurumu) Yayınları, Ankara-2009.

876. [საბჭოთა სახელმწიფო წყაროებში ქურთული აჯანყებები: დამოუკიდებლობა, ავტონომია, განათლება მშობლიურ ენაზე, მინის რეფორმა, მეჭმეთ ფერინჩეჟ, გამომცემლობა „ქაინაქ, სტამბოლი-2014].

Sovyet Devlet Kaynaklarında Kürt İsyanları: Bağımsızlık, Özerklik, Anadilde Eğitim, Toprak Devrimi, Mehmet Perinçek, Kaynak Yayınları, İstanbul-2014.

877. [თურქეთისადმი მიმართული უკონტროლო ემიგრაცია და მისი გავლენა ბაზარზე, ქუვეთ ლორდოღლუ, სამუშაო და საზოგადოება, 44, ნომერი: 1 (2015)].

“Türkiye’ye Yönelen Düzensiz Göç ve İşgücü Piyasaları-na Bazı Yansımaları”, Kuvvet Lordoğlu. *Çalışma ve Toplum*, 44, No. 1 (2015).

878. [ტურნეფორტის მოგზაურების წიგნი, ჟოზეფ დე ტურნეფორტი, რედაქტორი: სტეფანოს ერასიმოსი, (მთარგმნელი: ალი ბერქთაი), სტამბოლი: გამომცემლობა „ქითაფ“ (წიგნი), 2005, 283 გვერდი].

Tournefort Seyahatnamesi, Joseph De Tournefort; Ed.: Stefanos Yerasimos, (Çeviri: Ali Berktaş), Kitap Yayınevi, 2005. 283 s.

879. [თურქულ-რუსული ურთიერთობები და ომები, სემიჰა აივერდი, გამომცემლობა „კუბბეალთი“, სტამბოლი-2004].

Türk-Rus Münasebetleri ve Muhabereleri, Semiha Ayverdi, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul-2004.

880. [თურქისტანის ცეცხლი, მუსტაფა ჩოქაის ცხოვრება და ბრძოლა, აქბდულვაჰჰაფ ქარა, გამომცემლობა „და“, სტამბოლი-2002].

Türkistan Ateşi, Mustafa Çokay’ın Hayatı ve Mücadelesi, Abdullvahhap Kara, Da Yayıncılık, İstanbul-2002.

881. [თურქეთში საოჯახო საქმეებში მომუშავე ემიგრანტი ქალები და ეკონომიკური ძალადობა, ჩიდემ იალჩინი, *ჟურნალი ფემინისტური კრიტიკა*, 7 (2015)].

“Türkiye’de Ev Hizmetlerinde Çalışan Göçmen Kadınlar ve Ekonomik Şiddet”, Çiğdem Yalçın, *Fe Journal: Feminist Critique/Fe Dergi: Feminist Eleştiri*, 7 (2015).

882. [თურქეთში ეთნიკური ჯგუფები, პეტერ ალფორდ ანდრიუსი, (მთარგმნელი: მუსტაფა ქუფუშოღლუ), გამომცემლობა: „ანთ“, ანკა-რა-1992].

Türkiye'de Etnik Gruplar, Peter Alford Andrews, (Türk-
çesi: Mustafa Küpüşoğlu) Yayınevi : ANT Yayınları, Anka-
ra-1992.

883. [თურქეთი და მეზობელი ქვეყნების გეოგრაფია,
პროფ. რამაზან ოზეი, გამომცემლობა „აქტივ“,
სახელმძღვანელო, სტამბოლი-2010].

Türkiye ve Komşu Ülkeler Coğrafyası, Prof. Dr. Ramazan
Özey, Aktif Yayınları – Ders Kitabı, İstanbul-2010,

884. [ვალი ფაშა ქაზიმ დირიქი, ქ. დოღან გირიქი,
გამომცემლობა „გურერი“, სტამბოლი-2008].

Vali Paşa Kazım Dirik, K. Doğan Dirik, Gürer Yayınları,
İstanbul-2008.

885. [მთა „იამალის“ ლომი, (ბაიბურთლუ ქარა იუსუფ),
მუჰლის აიდინ, გამომცემლობა „კულტურა“, სტამ-
ბოლი-2011].

Yamalı Dağın Aslanı (Bayburtlu Kara Yusuf), Aydın,
Muhlis, Babıali Kültür Yayıncılığı, İstanbul-2011.

886. [ზენანნამე - ქალების ნიგნი, ენდერუნლუ ფაზილი,
(შემდგენელი: ფილიზ ბინგოლჩე), გამომცემლობა
ალთ-უსთ, ანკარა-2006].

Zenannâme – Kadınlar Kitabı, Enderunlu Fazıl (Derleyen:
Filiz Bingölçe), Alt-Üst Yayınları, Ankara-2006.

887. [თურქეთ-კავკასიის საზღვრებთან გამართული ომების
ისტორია, ვ. ე. დ. ალლენი, პაულ მურათოფი, შტაბის
გამომცემლობა, ანკარა-1966].

1828-1921 Türk-Kafkas Sınırlarındaki Harplerin Tarihi,
W.E.D. Allen, - Paul Muratoff, Genel Kurmay Basımevi,
Ankara-1966.

888. [მე-19 საუკუნის საზური პოეზიის (ტრადიციული სიმებიანი საკრავი ინსტრუმენტი) შინაარსი, ჰალილ ჯან (ხელმძღვანელი: მეჰმეთ ოზჩელიქ), სულეიმან დემირელის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტი-ტუტი, თურქული ენის და ლიტერატურის დეპარტამენტი, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ისფართა-2009].

19. Yüzyıl Türk Saz Şiirinde Muhteva, Halil Can (Danışman: Mehmet Özçelik), Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler, Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta-2009.

889. [XII-XIII საუკუნეებში ყივჩაღები სამხრეთ კავკასიაში, ერჰან ათეშ (ხელმძღვანელი: ჰათიჯე ორუჩი), ანკარის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო ინსტიტუტი, ისტორიის (შუა საუკუნების ისტორია) მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2015, 250 გვერდი].

XII-XIII. Yüzyıllarda Güney Kafkasya'da Kıpçaklar, Erhan Ateş, (Danışman: Hatice Oruç), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih (Ortaçağ Tarihi) Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2015, 250 sayfa.

890. [XVI-XIX საუკუნეში თურქული ენის პოლიტიკის ჩამოყალიბებაში თექქესა და საზის პოეტ-მთქმელთა როლი, ფუზული ბაიათი, ათათურქის უნივერსიტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო სწავლების ინსტიტუტის კრებული, 2003, ნომერი: 1-2, გვ. 55-56].

XII-XIII. Yüzyıllarda Güney Kafkasya'da Kıpçaklar, Fuzuli Bayat, *Atatürk Üniversitesi, Sosyalbilimler Enstitüsü Dergisi*, 2003, Cilt 2, S. 1-2, s. 55-66.

891. [XIX საუკუნის პოეტი ჰაჯი აბდულლაჰ ფერდი ეფენდი: ცხოვრება, ნაწარმოებები, შემოქმედება და დივანის კრიტიკული ანალიზი, შუქრან ავჯილი (ხელმძღვანელი: პროფესორ იაშარ აიდემირი), სამაგისტრო ნაშრომი, გაზის უნივერსიტეტი, სამაგისტრო და სადოქტორო ინსტიტუტი, თურქული ენისა და ლიტერატურის სპეციალობა, ძველი თურქული ლიტერატურის მიმართულება, გამოუქვეყნებელი სამაგისტრო ნაშრომი, ანკარა-2010].

XIX. Yüzyıl Şairi Şeyh Hacı Abdullah Ferdî Efendi: Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni, Şükran Avcıl (Prof. Dr. Yaşar Aydemir), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilimdalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2010.

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურა, ეკონომიკა), ბიბლიოგრაფია
TÜRKİYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN (Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.), BIBLIYOGRAFYA

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურა, ეკონომიკა), ბიბლიოგრაფია
TÜRKİYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN (Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.), BIBLIYOGRAFYA

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურა, ეკონომიკა), ბიბლიოგრაფია
TÜRKİYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN (Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.), BIBLIYOGRAFYA

საქართველო თურქეთის პუბლიკაციები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, კულტურა, ეკონომიკა), ბიბლიოგრაფია
TÜRKİYE'DEKİ YAYINLARDA GÜRCİSTAN (Dil, Edebiyat, Tarih, Kültür, Ekonomi vd.), BIBLIYOGRAFYA

81

GEORGIA IN TURKEY PUBLICATIONS

SUMMARY

Turkish-Georgian relations date to ancient times. The first evidence of existence of Turkic tribes in Georgia is given in İakob Khutsesi's literary work entitled "Shushanik's Sufferings." In this work, one of the main characters of the script Varskeni "goes to battle against Huns." Georgian sources such as Kartlis Tshovreba also confirm the well-known fact that "Hazar/Turkish Language was one of the 6 languages spoken in Kartli (Georgia)." The sources also refer to King Davit Agmashenebeli (1073 -1125 AD) bringing a large number of Kipchak Turks to Georgia in 1118 AD, incorporating them into the political and social life of the country.

As for Turkish sources, we find quite early examples of information related to Georgia beginning in the second part of the 19th century..

In the given work we attempt to answer the following questions:

- a. Which Turkish source first mentions Georgia? Which topics were written about in these early sources?
- b. The topic not covered by the early Turkish authors that wrote about Georgia.
- c. Which Georgian literary works have been translated into Turkish?
- d. Who are translators and who translated Georgian literary works into Turkish?
- e. Which periodicals related to Georgia are published in Turkey?
- f. Which M.A. and Ph.D. theses and dissertations completed in Turkey are related to Georgia?
- g. What other texts have been translated from Georgian into Turkish?.

There are certain reasons why this work (its sources being retrieved from Turkey and been prepared in Turkish) is being published in Georgia. Primarily, this work aims to provide Georgian experts who work on Turkey with information regarding the knowledge of Georgia in Turkey. A particular focus is on scientific research related to Georgia conducted in Turkey across a variety of fields of expertise, including an analysis of the number of studies, disciplines, and types of studies.” The present work also aims to outline research gaps in the scholarly work of Turkish researchers.

The given work is mostly consisted of the sources used by the authors of this book in their readings on Georgian culture, language, literature, history, etc. during the last 20 years. The sources are mostly in Turkish. However, as the work will be published in Georgia, the list of sources were translated into Georgian and given Turkish original texts.

We have collected approximately 900 hundreds works under the 29 fields in the book that were published in Turkey by the authors from different countries on Georgia.

Article titles are given within quotation marks. Book titles are given with bold fonts. In order to provide Georgian reader with information regarding Georgia related Turkish language sources, we have included them together with Georgian text, respectively.

Almost 60 % of sources can be electronically retrieved while the rest of it can be found in Turkey’s archives and libraries.

საქართველოს
წიგნობის ეროვნული ცენტრი

There are certain reasons why this work (its sources both
collected from Turkey and have prepared in Turkish) is being pub-
lished in Georgia. Primarily, this work aims to provide Georgi-
an readers who work in Turkey with information regarding the
situation of Georgia in Turkey. A particular focus is on scientific
contributions to Georgia conducted in Turkey across a variety of
fields of expertise, including an analysis of the number of studies,
disciplines, and types of studies. The present work also aims to
analyze research gaps in the scholarly work of Turkish researchers.

The given work is mostly consisted of the sources used by
the authors of the book in their readings on Georgian culture, his-
tory, language, society, etc. during the last 20 years. The sources
are written in Turkish. However, as the work will be published in
Georgian, all of course were translated into Georgian. And in
some places original terms.

The authors found approximately 900 hundreds work under
the title of Georgia, which were published in Turkey by the au-
thors of Turkish origin or citizens of Georgia.

The book is written with quotation marks. Book titles
are written in Georgian in order to provide Georgian reader with
convenient access to Georgia related Turkish language sources,
which are written in Turkish with Georgian text, respectively.

The book is available to be electronically retrieved while
the original sources are found in Turkey's archives and libraries.

Publishing House "UNIVERSAL"

19, I. Chavchavadze Ave., 0179, Tbilisi, Georgia ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30
E-mail: universal@internet.ge; universal505@ymail.com

F 17-507
4

ნაშრომი მოიცავს იმ ცნობებს, რომლებიც მისმა ავტორებმა შეაგროვეს თურქეთში ბოლო 20 წლის განმავლობაში და რომლებიც შეეხება ისეთ საკითხებს, როგორებიცაა ქართული ენა, ლიტერატურა, კულტურა, ისტორია, საზოგადოება და პიროვნებები. ნაშრომში მოცემულ წყაროთა 60 %-ის ელექტრონული ვერსია არსებობს, დანარჩენი 40 % კი არქივებში მოიპოვება და ისინი ჯერჯერობით არ არის ელექტრონულ ფორმატში გადაყვანილი. 900-მდე ნაშრომის დასახელება მოცემულია 29 კატეგორიაში.

მკითხველი ამ ნაშრომის საშუალებით პასუხს მოძებნის შემდეგში მოცემულ კითხვებზე:

- ა. თურქეთში საქართველოს შესახებ შექმნილი უძველესი ნაშრომი როგორ არის დათარიღებული და რა პრიორიტეტული საკითხებია მასში განხილული?
- ბ. ჯერჯერობით რა სფეროში არ ჩატარებულა კვლევა საქართველოს შესახებ?
- გ. რომელი ქართული მხატვრული ნაწარმოებებია ნათარგმნი ქართულიდან თურქულად?
- დ. ქართულიდან თურქულად თვალსაჩინო მთარგმნელები.
- ე. რომლებია თურქეთში საქართველოზე ორიენტირებული პერიოდული გამომცემლობები?
- ვ. რომელ დისციპლინებს ეკუთვნის ბოლო პერიოდში საქართველოს შესახებ ჩატარებული კვლევები?
- ზ. რა სფეროებს მოიცავს სწავლებიდან საქართველოსთან დაკავშირებული თურქულად ნათარგმნი ნაშრომები?
- თ. რა თემებზე ამუშავებენ თურქული სამეცნიერო ჟურნალები საქართველოს შესახებ სამაგისტრო და სადოქტორანო ნაშრომებს?

Çalışma, yazarların yaklaşık son 20 yıldır Türkiye’de Gürcü dili, edebiyatı, tarihi, kültürü, toplumu ve insanı vd. konular üzerine yaptıkları araştırmaları, inceleme çalışmaları, araştırma, okuma ve yazma faaliyetleri kaynaklı olarak oluşmaktadır. Kitaptaki kaynakların % 60’i elektronik ortam üzerindedir, % 40’i ise arşivlerde, kütüphanelerde bulunur. Henüz elektronik ortama aktarılan eserlerin künyelerinden oluşmaktadır. 900 kadar kaynak 29 kategori altında sınıflandırılmıştır.

Okur bu çalışma sayesinde aşağıdaki sorulara da cevap bulacaktır:

- a. Türkiye’de Gürcistan üzerine yapılan en eski çalışma hangi tarihe dayanmaktadır ve hangi konular öncelikli olarak çalışılmıştır?
- b. Gürcistan üzerine henüz hangi konularda araştırma yapılmamıştır?
- c. Gürcüceden Türkçeye çevirilen Gürcü edebi ürünler hangileridir?
- d. Gürcüceden Türkçeye çevirileri ile öne çıkan çevirmenler kimlerdir?
- e. Türkiye’de Gürcistan üzerine yayın yapılan/yapılmış süreli yayınlar hangileridir?
- f. Son dönemde Gürcistan üzerine çalışılan konular hangi disipline dahildirler?
- g. Gürcistan üzerine başka dillerden Türkçeye aktarılan kaynakların alanları hangileridir?
- h. Türk akademiyası Gürcistan üzerine hangi konularda daha çok tez hazırla(t)maktadır? vb.

მის: დავით აღმაშენებლის ხეივანი №13 კმ 1/2, 0131 თბილისი, საქართველო.
ტელ: +995 32 259 50 05, ფაქსი: +995 32 259 50 08
Add.: 1/2, 13 km, David Aghmashenebeli Alley, 0131, Tbilisi, Georgia
Tel.: +995 32 259 50 05; Fax: +995 32 259 50 08
www.ibsu.edu.ge